

Kultura i dziedzictwo narodowe w 2025 r.

Culture and national heritage in 2025

Główny Urząd Statystyczny Statistics Poland

Urząd Statystyczny w Krakowie Statistical Office in Kraków

Opracowanie merytoryczne

Content-related works

Główny Urząd Statystyczny, Departament Badań Społecznych
Statistics Poland, Social Research Department

Urząd Statystyczny w Krakowie, Ośrodek Statystyki Kultury
Statistical Office in Kraków, Centre for Cultural Statistics

pod kierunkiem
supervised by

Sławomir Nałęcz (rozdziały 1, 2, 3, 4, 6.2, 9.1, 9.2)

Agnieszka Szlubowska (rozdziały 5, 6.1, 6.3, 7, 8, 9.3, 10, 11, 12)

Zespół autorski

Editorial team

Główny Urząd Statystyczny (rozdziały 1, 4, 6.2, 9.1, 9.2):

Statistics Poland:

Izabela Jakubowska, Wacława Kraśniewska, Marek Więckowski

Urząd Statystyczny w Krakowie (rozdziały 5, 6.1, 6.3, 7, 8, 9.3, 10, 11, 12):

Statistical Office in Kraków:

Grzegorz Ruta, Ewa Bińczycka, Mariusz Cembruch-Nowakowski, Agnieszka Czekaj, Magdalena Czwartkowska, Magdalena Gielowska, Łukasz Jagła, Bożena Jędrychowska, Małgorzata Kajzer, Sabina Kluza, Małgorzata Kolczyk, Laura Korzeniowska, Anna Kowacka, Dorota Maćkowska-Cichosz, Elżbieta Nogalska, Joanna Sanetra-Szeliga, Dominika Skrzypek, Klaudia Więzik, Marcin Wiśniewski, Maria Zygmunt-Rola

Narodowy Instytut Dziedzictwa (rozdział 2):

National Institute of Cultural Heritage:

Anna Borkowska-Kniołek, Barbara Furmanik, Karolina Grabowska-Garczyńska, Anna Hanaka, Ligia Kwiatkowska, Agnieszka Makowska, Anna Marconi-Betka, Zbigniew Misiuk, Katarzyna Sadowska-Mazur, Joanna Piotrowska, Piotr Porowski, Grzegorz Urbański, Hanna Zaborowska

Naczelna Dyrekcja Archiwów Państwowych (rozdział 3):

State Archives Head Office:

Kamila Pawełczyk-Dura, Katarzyna Budnik

Prace redakcyjne

Editorial works

Departament Badań Społecznych, Wydział Statystyki Dziedzictwa Narodowego i Analiz Przekrojowych
Statistics Poland, Social Research Department, National Heritage Statistics and Cross Sectional Analyses Section

Urząd Statystyczny w Krakowie, Ośrodek Statystyki Kultury
Statistical Office in Kraków, Centre for Cultural Statistics

Skład i opracowanie graficzne

Typesetting and graphics

Marcin Marosz

ISSN 2956-3798

Publikacja dostępna na stronie internetowej

Publications available on website

www.stat.gov.pl

Przy publikowaniu danych GUS prosimy o podanie źródła

When publishing Statistics Poland data — please indicate the source

Przedmowa

Przekazujemy Państwu najnowszą edycję publikacji „Kultura i dziedzictwo narodowe” zawierającą informacje o działalności podmiotów funkcjonujących w obszarze kultury, ich finansach oraz uczestnictwie w wydarzeniach kulturalnych.

Zakres tematyczny obejmuje szerokie spektrum obszarów związanych z kulturą – od ochrony zabytków, archiwa państwowe, biblioteki, instytucje wystawiennicze, placówki społeczno-kulturalne, media, imprezy masowe oraz szkolnictwo artystyczne, poprzez ekonomiczny wymiar funkcjonowania instytucji kultury, przemysłów kultury i kreatywnych, po najnowsze wyniki satelitarne rachunku kultury. Publikację uzupełniają uwagi metodologiczne oraz aneks tabelaryczny, które pozwalają lepiej zrozumieć prezentowane dane.

Przedstawione w publikacji dane pochodzą z badań realizowanych przez Główny Urząd Statystyczny oraz z informacji pozyskanych od instytucji współpracujących: Ministerstwa Finansów, Ministerstwa Edukacji Narodowej, Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego, Biblioteki Narodowej, Narodowego Instytutu Dziedzictwa, Polskiego Instytutu Sztuki Filmowej, Dyrekcji Generalnej Poczty Polskiej, Urzędu Komunikacji Elektronicznej oraz Instytutu Statystyki Kościoła Katolickiego SAC im. ks. W. Zdaniewicza. W publikacji wykorzystano także analizę dotyczącą archiwów państwowych przygotowaną przez Naczelną Dyрекcję Archiwów Państwowych oraz opracowanie Narodowego Instytutu Dziedzictwa dotyczące ochrony zabytków i dziedzictwa narodowego.

Mamy nadzieję, że opracowanie będzie wartościowym źródłem informacji dla administracji publicznej, podmiotów działających w obszarze kultury i dziedzictwa narodowego, analityków, środowiska naukowego oraz wszystkich zainteresowanych Czytelników. Wierzymy, że zebrane informacje będą pomocne w podejmowaniu decyzji, a także pozwolą lepiej zrozumieć zmiany zachodzące w obszarze kultury.

Dziękujemy wszystkim osobom i instytucjom zaangażowanym w powstanie opracowania, w szczególności respondentom, gestorom źródeł administracyjnych oraz przedstawicielom instytucji współpracujących. Zapraszamy do korzystania z innych produktów statystyki publicznej, baz danych i opracowań dostępnych na stronie internetowej **Głównego Urzędu Statystycznego**. Zachęcamy również do wyrażania swoich opinii, które pomogą nam rozwijać ofertę statystyki publicznej.

Dyrektor
Departamentu Badań Społecznych

dr hab. Izabela Grabowska

Dyrektor
Urzędu Statystycznego
w Krakowie

Agnieszka Szlubowska

Prezes
Głównego Urzędu Statystycznego

dr hab. Marek Cierpiat-Wolan

Preface

We would like to present the latest edition of the 'Culture and National Heritage' publication, which provides information on the activities of entities operating in the field of culture, their finances, as well as the participation in cultural events.

The thematic scope covers a wide spectrum of culture-related areas – from the protection of monuments, state archives, libraries, exhibition institutions, socio-cultural centres, media, mass events, and art education, through the economic dimension of the functioning of cultural institutions, cultural and creative industries, to the latest results of Culture Satellite Account. The publication is complemented by methodological notes and a tabular annex, which allow for a better understanding of the presented data.

The data presented in the publication are based primarily on surveys conducted by Statistics Poland and information provided by various public institutions: the Ministry of Finance, the Ministry of National Education, the Ministry of Science and Higher Education, the National Library of Poland, the National Institute of Cultural Heritage, the Polish Film Institute, the Head Office of the Polish Post, the Office of Electronic Communications, and the Institute for Catholic Church Statistics SAC named after Rev. Witold Zdaniewicz. The publication also draws on analysis regarding state archives prepared by the General Directorate of the State Archives and a study by the National Institute of Cultural Heritage regarding the protection of monuments and national heritage.

We hope this publication will be a valuable source of information for public administration, entities operating in the field of culture and national heritage, analysts, the academic community, and all interested Readers. We believe that the information presented will support decision-making, as well as allow for a better understanding of the occurring changes within the cultural area.

We would like to thank all individuals and institutions involved in the preparation of this publication, in particular respondents, custodians of administrative sources, and representatives of the collaborating institutions. We invite you to use publications, databases, and other products available on the **Statistics Poland** website. We also encourage you to express your opinions, which will help us to improve official statistics offer.

Director
Social Research Department

Izabela Grabowska, Assoc. Prof.

Director
Statistical Office in Krakow

Agnieszka Szlubowska

President
Statistics Poland

Marek Cierpiat-Wolan, Assoc. Prof.

Spis treści

Contents

Przedmowa	3
Preface	4
Objaśnienia znaków umownych i ważniejsze skróty	15
Symbols and major abbreviations	
Synteza	16
Executive summary	23
Rozdział 1. Wydatki na kulturę i ochronę dziedzictwa narodowego	30
Chapter 1. Expenditure on culture and protection of national heritage	
1.1. Wydatki publiczne na kulturę i ochronę dziedzictwa narodowego	30
1.1. Public expenditure on culture and protection of national heritage	
1.2. Wydatki na dobra i usługi związane z kulturą oraz wyposażenie związane z kulturą w gospodarstwach domowych	35
1.2. Expenditure on cultural goods and services, and ownership of culture related equipment in household	
Rozdział 2. Ochrona zabytków i dziedzictwo kulturowe	41
Chapter 2. Protection of monuments and cultural heritage	
2.1. Rejestr zabytków	41
2.1. Register of monuments	
2.2. Zabytki nieruchome	41
2.2. Immovable monuments	
2.3. Zabytki ruchome	50
2.3. Movable monuments	
2.4. Zabytki archeologiczne wpisane do rejestru zabytków	53
2.4. Archaeological monuments entered in the register of monuments	
2.5. Pomniki historii.	59
2.5. Monuments of History	
2.6. Polskie wpisy na Liście światowego dziedzictwa UNESCO	62
2.6. Polish entries on the UNESCO World Heritage List	
2.7. Konkurs Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego oraz Generalnego Konserwatora Zabytków „Zabytek Zadbane”	63
2.7. Competition of the Minister of Culture and National Heritage and General Conservator of Monuments “Well-protected monument”	
2.8. Dziedzictwo niematerialne	66
2.8. Intangible heritage	
Rozdział 3. Archiwa państwowe	71
Chapter 3. State archives	
3.1. Organizacja archiwów państwowych	71
3.1. Organisation of state archives	
3.2. Kształtowanie narastającego zasobu archiwalnego	72
3.2. Shaping the national archival fond	
3.3. Zasób archiwów państwowych	74
3.3. State archives holdings	
3.4. Udostępnianie zasobu archiwów państwowych.	77
3.4. Access to the state archives holdings	

3.5. Zabezpieczanie zasobu archiwów państwowych	78
3.5. Protection of state archives holdings	
3.6. Działalność popularyzacyjna i edukacyjna archiwów państwowych	79
3.6. Popularisation and education activity of state archives	
3.7. Współpraca międzynarodowa	80
3.7. International cooperation	
Rozdział 4. Działalność bibliotek	81
Chapter 4. Activity of libraries	
4.1. Sieć placówek bibliotecznych	82
4.1. Network of libraries	
4.2. Czytelnicy, wypożyczenia i księgozbiór	86
4.2. Library users, loans and book collection	
4.3. Dostęp do usług elektronicznych, digitalizacja księgozbioru oraz dodatkowe formy aktywności kulturalnej oferowane przez placówki biblioteczne	92
4.3. Access to electronic services, digitisation of library book collections and additional activities offered by library units	
4.4. Dostępność dla osób z niepełnosprawnościami	93
4.4. Access for people with disabilities	
4.5. Pracujący w placówkach bibliotecznych	94
4.5. Employment in library units	
Rozdział 5. Działalność placówek społeczno-kulturalnych	95
Chapter 5. Activity of socio-cultural institutions	
5.1. Centra kultury, domy kultury, ośrodki kultury, kluby i świetlice	95
5.1. Centres of culture, cultural centres and establishments, clubs and community centres	
5.2. Placówki wychowania pozaszkolnego	101
5.2. Extracurricular education establishments	
Rozdział 6. Działalność sceniczna i wystawiennicza	104
Chapter 6. Stage and exhibition activity	
6.1. Teatry i instytucje muzyczne	104
6.1. Theatres and music institutions	
6.2. Muzea i instytucje paramuzealne	108
6.2. Museums and institutions related to museums	
6.3. Galerie sztuki	122
6.3. Art galleries	
Rozdział 7. Rynek dzieł sztuki i antyków	125
Chapter 7. Market of the works of art and antiques	
Rozdział 8. Kinematografia	127
Chapter 8. Cinematography	
8.1. Produkcja filmowa	127
8.1. Film production	
8.2. Działalność kin	128
8.2. Activity of cinemas	
Rozdział 9. Środki komunikacji masowej	133
Chapter 9. Means of mass communication	
9.1. Działalność wydawnicza	133
9.1. Publishing activity	

9.2. Wydawnictwa parafialne	139
9.2. Parish publications	
9.3. Radiofonia i telewizja	147
9.3. Radio and television	
Rozdział 10. Imprezy masowe.	149
Chapter 10. Mass events	
Rozdział 11. Szkolnictwo artystyczne	151
Chapter 11. Art education	
11.1. Szkoły artystyczne	151
11.1. Art schools	
11.2. Szkolnictwo wyższe artystyczne	153
11.2. Higher artistic education	
Rozdział 12. Ekonomiczny wymiar kultury.	157
Chapter 12. Economic aspects of culture	
12.1. Wyniki finansowe instytucji kultury	157
12.1. Financial results of cultural institutions	
12.2. Zatrudnienie i wynagrodzenia w instytucjach kultury w 2025 r.	161
12.2. Employment and wages in cultural institutions in 2025	
12.3. Przemysły kultury i kreatywne w 2024 r.	165
12.3. Culture and creative industries in 2024	
12.4. Satelitarny rachunek kultury w 2021 r.	170
12.4. Culture satellite account for 2021	
Aneksy	178
Annexes	
Uwagi metodologiczne	181
Methodological notes	191

Spis tablic

List of tables

Tablica 1. Obiekty nieruchome wpisane do rejestru zabytków na podstawie decyzji wojewódzkich konserwatorów zabytków	42
Table 1. Immovable monuments entered in the register of monuments on the basis of the decision of voivodship conservators of monuments	
Tablica 2. Zabytki architektury wpisane do rejestru zabytków w podziale na kategorie i województwa	45
Table 2. Architectural monuments entered in the register of monuments by category and voivodship	
Tablica 3. Zabytki przestrzenne/Założenia/Zespoły wpisane do rejestru zabytków w podziale na kategorie i województwa	47
Table 3. Layouts/Complexes entered in the register of monuments by category and voivodship	
Tablica 4. Zabytki nieruchome wpisane do rejestru według czasu powstania i województw	48
Table 4. Immovable monuments entered in the register of monuments by time of creation and voivodship	
Tablica 5. Zabytki ruchome według województw	51
Table 5. Movable monuments by voivodship	
Tablica 6. Zabytki ruchome techniki według województw	52
Table 6. Movable technical monuments by voivodship	
Tablica 7. Zabytki archeologiczne wpisane do rejestru zabytków	53
Table 7. Archaeological monuments entered in the register of monuments	
Tablica 8. Zabytki archeologiczne wpisane do rejestru zabytków	56
Table 8. Archaeological monuments entered in the register of monuments	
Tablica 9. Zabytki archeologiczne wpisane do rejestru zabytków w podziale na chronologię i województwa	57
Table 9. Archaeological monuments entered in the register of monuments by chronology and voivodship	
Tablica 10. Pomniki historii według rodzaju jednostki terytorialnej w 2025 r.	61
Table 10. Monuments of History by type of territorial unit in 2025	
Tablica 11. Powiaty lub miasta na prawach powiatu z co najmniej dwoma pomnikami historii w 2025 r.	62
Table 11. Powiats or cities with powiat status with at least two Monuments of History in 2025	
Tablica 12. Wnioski oceniane w konkursie „Zabytek Zadbane” według kategorii i województw	64
Table 12. Applications rated in the competition “Well-protected Monument” by category and voivodship	
Tablica 13. Zasób archiwów państwowych ogółem i według rodzajów materiałów archiwalnych w 2025 r.	74
Table 13. State archives' holdings: total and by type of archival materials in 2025	
Tablica 14. Digitalizacja zabezpieczająca w 2025 r.	79
Table 14. Protective digitalization in 2025	
Tablica 15. Placówki biblioteczne według rodzajów i województw	84
Table 15. Library units by type and by voivodship	
Tablica 16. Księgozbiór, czytelnicy i wypożyczenia w bibliotekach publicznych (łącznie z filiami) według województw	89
Table 16. Book collection, library uses and loans in public libraries (including branches) by voivodship	
Tablica 17. Księgozbiór, czytelnicy i wypożyczenia w placówkach biblioteczno-informacyjnych	91
Table 17. Book collection, library users and loans in libraries and information units	
Tablica 18. Odsetek bibliotek publicznych oferujących usługi elektroniczne	92
Table 18. Percentage of public libraries offering electronic services	
Tablica 19. Liczba obiektów zdigitalizowanych dostępnych w placówkach bibliotecznych oraz przez Internet, w tym obiekty zdigitalizowane w 2025 r.	93
Table 19. Number of digitised items available in libraries units and via the Internet, including items digitised in 2025	
Tablica 20. Wybrane informacje o centrach kultury, domach kultury, ośrodkach kultury, klubach i świetlicach ..	98
Table 20. Selected data on activity of centres of culture, cultural centres and establishments, clubs and community centres	

Tablica 21. Placówki wychowania pozaszkolnego oraz uczestnicy zajęć	102
Table 21. Extracurricular education establishments and participants of classes	
Tablica 22. Działalność teatrów i instytucji muzycznych według siedziby	105
Table 22. Activity of theatres and music institutions by locality	
Tablica 23. Muzea według województw	115
Table 23. Museums by voivodship	
Tablica 24. Instytucje paramuzealne według województw	117
Table 24. Institutions related to museums by voivodship	
Tablica 25. Działalność galerii sztuki w Polsce według województw	124
Table 25. Activity of art galleries in Poland by voivodship	
Tablica 26. Filmy wyprodukowane według rodzajów	127
Table 26. Films produced by types	
Tablica 27. Kina stałe według województw	130
Table 27. Indoor cinemas by voivodship	
Tablica 28. Liczba tytułów wydawnictw nieperiodycznych: książek i broszur	133
Table 28. Number of non-periodical publications (titles): books and brochures	
Tablica 29. Struktura produkcji wydawniczej książek i broszur wydań pierwszych i wznowień	133
Table 29. Structure of publishing production of books and pamphlets, first and resumed editions	
Tablica 30. Liczba tytułów książek i broszur według grup tematycznych	134
Table 30. Number of book and brochure titles by subject category	
Tablica 31. Książki i broszury wydane według działów klasyfikacji UNESCO	134
Table 31. Books and pamphlets published by UNESCO classification division	
Tablica 32. Liczba tytułów czasopism	136
Table 32. Number of magazines (titles)	
Tablica 33. Czasopisma wydane według działów klasyfikacji UNESCO	137
Table 33. Magazines published by UNESCO classification divisions	
Tablica 34. Tytuły książek i broszur, gazet i czasopism wydanych w 2025 r. według województw	138
Table 35. Titles of books and pamphlets, newspapers and magazines published in 2025 by voivodship	
Tablica 35. Parafie katolickie wydające publikacje w formie papierowej według województw w 2025 r.	140
Table 35. Catholic parishes issuing publications in print by voivodship in 2025	
Tablica 36. Liczba tytułów wydanych w formie papierowej przez parafie katolickie według rodzaju publikacji i według województw w 2025 r.	141
Table 36. Number of titles published in print by Catholic parishes by type of publication and by voivodship in 2025	
Tablica 37. Liczba egzemplarzy publikacji wydanych w formie papierowej przez parafie katolickie według rodzajów publikacji i według województw w 2025 r.	143
Table 37. Number of copies issued in print by Catholic parishes by type of publication and voivodship in 2025	
Tablica 38. Liczba tytułów wydawanych lub udostępnianych elektronicznie w Internecie przez parafie katolickie według formy wydawnictwa oraz województw w 2025 r.	146
Table 38. Number of electronic publications (titles) issued by Catholic parishes including those made available online by type of publication and by voivodship in 2025	
Tablica 39. Szkoły artystyczne według województw	151
Table 39. Art schools by voivodship	
Tablica 40. Absolwenci szkół artystycznych	153
Table 40. Graduates of art schools	
Tablica 41. Studenci uczelni artystycznych według typów uczelni oraz form studiów	155
Table 41. Students of higher schools of arts by type of institution and mode of study	
Tablica 42. Absolwenci uczelni artystycznych według typów uczelni oraz form studiów	156
Table 42. Graduates from higher schools of arts by type of institution and mode of study	
Tablica 43. Podstawowe dane o finansach instytucji kultury	157
Table 43. Basic data on the finances of cultural institutions	

Tablica 44. Przychody ogółem i koszty ogółem według wybranych działów i klas PKD 2007 w 2025 r.....	159
Table 44. Total revenues and total costs according to selected divisions and classes of PKD 2007 classification in 2025	
Tablica 45. Pracujący i przeciętne zatrudnienie w instytucjach kultury według województw.....	162
Table 45. Employees and average employment in cultural institutions by voivodship	
Tablica 46. Podmioty zaliczane do przemysłów kultury i kreatywnych według dziedzin kultury i klas PKD 2007 w 2024 r.	166
Table 46. Cultural and creative industries according to cultural domains and and classes of PKD 2007 in 2024	
Tablica 47. Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w 2024 r.....	168
Table 47. Average monthly gross wages and salaries in 2024	
Tablica 48. Handel międzynarodowy dobrami i usługami kulturalnymi i kreatywnymi według dziedzin kultury w 2024 r.	170
Table 48. Foreign trade turnover in cultural and creative goods and services according to cultural domains in 2024	
Tablica 49. Główne transakcje w satelitarnym rachunku kultury.....	172
Table 49. Main transactions in the culture satellite account	
Tablica 50. Główne transakcje w satelitarnym rachunku kultury według dziedzin kultury w 2021 r.....	174
Table 50. Main transactions in the culture satellite account by cultural domains in 2021	

Spis wykresów

Charts

Wykres 1. Wydatki publiczne na kulturę i ochronę dziedzictwa narodowego i ich relacja do PKB.....	30
Chart 1. Public expenditure on culture and protection of national heritage as percent of GDP	
Wykres 2. Wydatki budżetu państwa i jednostek samorządu terytorialnego na kulturę i ochronę dziedzictwa narodowego	31
Chart 2. Expenditure from the state and local government units budgets on culture and protection of national heritage	
Wykres 3. Struktura samorządowych wydatków na kulturę i ochronę dziedzictwa narodowego.....	32
Chart 3. Structure of local government expenditure on culture and protection national heritage	
Wykres 4. Wydatki jednostek samorządu terytorialnego na kulturę i ochronę dziedzictwa narodowego: ogółem i na 1 mieszkańca według województw w 2025 r.	33
Chart 4. Local government expenditure on culture and protection of national heritage: total and per capita by voivodship in 2025	
Wykres 5. Wydatki budżetu państwa i jednostek samorządu terytorialnego na kulturę i ochronę dziedzictwa narodowego według obszarów działalności kulturalnej w 2025 r.	34
Chart 5. Expenditure from the state and local government units budgets on culture and protection of national heritage by fields of cultural activity in 2025	
Wykres 6. Wydatki gospodarstw domowych na dobra i usługi kulturalne	36
Chart 6. The households' expenditure on selected cultural goods and services	
Wykres 7. Wydatki na kulturę na jedną osobę w gospodarstwie domowym w miastach i na wsi w 2025 r.....	37
Chart 7. Expenditure on culture per one person in a household in urban and rural area in 2025	
Wykres 8. Odsetek gospodarstw domowych wyposażonych w wybrany sprzęt audiowizualny w 2025 r.....	38
Chart 8. Percentage of households equipped with selected audio-visual equipment in 2025	
Wykres 9. Wyposażenie gospodarstw domowych w sprzęt komputerowy w miastach i na wsi	39
Chart 9. Households equipped with computer in urban and rural area	
Wykres 10. Odsetek gospodarstw domowych wyposażonych w komputery osobiste oraz dostęp do Internetu według grup społeczno-ekonomicznych w 2025 r.	39
Chart 10. Percentage of households equipped with personal computers and Internet access by socioeconomic groups in 2025	

Wykres 11. Przeciętne roczne wydatki na jedną osobę na usługi internetowe według typów gospodarstw domowych.	40
Chart 11. Average annual per capita expenditure on internet services by household type	
Wykres 12. Liczba obiektów uznanych za pomniki historii	61
Chart 12. Number of objects recognized as Monuments of History	
Wykres 13. Struktura przepisów dla jednostek nadzorowanych uzgodnionych w 2025 r.....	73
Chart 13. Structure of regulations stated for supervised organisations in 2025	
Wykres 14. Struktura przepisów uzgodnionych dla jednostek nienadzorowanych w 2025 r.....	73
Chart 14. Structure of regulations stated for unsupervised organisations in 2025	
Wykres 15. Struktura zasobu archiwów państwowych w postaci tradycyjnej w 2025 r. w tys. j.a.	75
Chart 15. Structure of the state archives holdings in traditional form in 2025 in thousand archival units	
Wykres 16. Struktura zasobu archiwów państwowych w postaci elektronicznej w 2025 r. w tys. j.a.	75
Chart 16. Structure of the state archives holdings in electronic form in 2025 in thousand archival units	
Wykres 17. Rozmiar zasobu archiwów państwowych w 2025 r. w j.a.	76
Chart 17. Size of state archives holdings in 2025 in archival units	
Wykres 18. Rozmiar zasobu archiwów państwowych w 2025 r. w m. b.....	76
Chart 18. Size of state archives holdings in 2025 in linear meters	
Wykres 19. Struktura tematyczna kwerend wykonanych przez archiwa państwowe w 2025 r.	77
Chart 19. Structure of archival research by subject conducted by state archives in 2025	
Wykres 20. Liczba jednostek archiwalnych poddanych zabiegom konserwatorskim i profilaktycznym w 2025 r. ..	78
Chart 20. Number of archival units under conservation and preventive treatments in 2025	
Wykres 21. Struktura placówek bibliotecznych według rodzajów w 2025 r.....	82
Chart 21. Structure of library units by type in 2025	
Wykres 22. Liczba placówek bibliotecznych ogółem oraz bibliotek publicznych i placówek biblioteczno-informacyjnych.....	83
Chart 21. Number of total library units, public libraries as well as library and information units	
Wykres 23. Liczba ludności na 1 bibliotekę publiczną (łącznie z filiami) w 2025 r.	85
Chart 23. Population per 1 public library (including branches) in 2025	
Wykres 24. Liczba czytelników, placówek bibliotecznych ogółem oraz bibliotek publicznych i placówek biblioteczno-informacyjnych.....	86
Chart 24. Total number of library users, public libraries as well as library and information units	
Wykres 25. Liczba czytelników placówek bibliotecznych oraz liczba czytelników na 1 bibliotekę publiczną (z filiami) według województw w 2025 r.....	87
Chart 25. Number of library users and number of library users per a public library (including branches) by voivodship in 2025	
Wykres 26. Centra kultury, domy kultury, ośrodki kultury, kluby i świetlice w 2025 r.....	96
Chart 26. Centres of culture, cultural centres and establishments, clubs and community centres in 2025	
Wykres 27. Imprezy i ich uczestnicy w centrach kultury, domach kultury, ośrodkach kultury, klubach i świetlicach według rodzajów w 2025 r.	99
Chart 27. Events and their participants in centres of culture, cultural centres and establishments, clubs and community centres by type in 2025	
Wykres 28. Członkowie grup artystycznych działających w centrach kultury, domach kultury, ośrodkach kultury, klubach i świetlicach w 2025 r.	100
Chart 28. Members of artistic groups operating in centres of culture, cultural centres and establishments, clubs and community centres in 2025	
Wykres 29. Uczestnicy zajęć w placówkach wychowania pozaszkolnego w roku szkolnym 2025/2026	103
Chart 29. Participants in extracurricular education institutions in 2025/2026 school year	
Wykres 30. Uczestnicy zajęć pozalekcyjnych w szkołach dla dzieci i młodzieży w roku szkolnym 2025/2026.	103
Chart 30. Participants of extracurricular education in schools for children and youth in 2025/2026 school year	
Wykres 31. Przedstawienia i koncerty oraz widzowie i słuchacze w teatrach i instytucjach muzycznych według rodzajów instytucji w 2025 r.....	105
Chart 31. Performances and concerts, audience in theatres and music institutions by type of institution in 2025	

Wykres 32. Widzowie i słuchacze według rodzajów instytucji w 2025 r.	106
Chart 32. Audience by type of institution in 2025	
Wykres 33. Muzea i zwiedzający w 2025 r.	110
Chart 33. Museums and visitors in 2025	
Wykres 34. Wystawy stałe i czasowe organizowane przez muzea w 2025 r.	112
Chart 34. Permanent and temporary exhibitions organised by museums in 2025	
Wykres 35. Struktura działalności kulturalnej, naukowej i edukacyjnej muzeów i oddziałów muzealnych w 2025 r. ..	113
Chart 35. Structure of cultural, scientific and educational activities of museums and branches in 2025	
Wykres 36. Zwiedzający muzea i wystawy muzealne według rodzajów muzeów w 2025 r.	114
Chart 36. Attendance in museums and museum exhibitions by type of museum in 2025	
Wykres 37. Instytucje paramuzealne i zwiedzający w 2025 r.	118
Chart 37. Institutions related to museums and visitors in 2025	
Wykres 38. Wystawy stałe i czasowe organizowane przez instytucje paramuzealne w 2025 r.	118
Chart 38. Permanent and temporary exhibitions organised by institutions related to museums in 2025	
Wykres 39. Struktura zwiedzających instytucje paramuzealne według ponoszonych opłat w 2025 r.	119
Chart 39. Structure of visitors in institution related to museums according to payment in 2025	
Wykres 40. Struktura zwiedzających instytucje paramuzealne w 2025 r.	120
Chart 40. Structure of visitors in institution related to museums in 2025	
Wykres 41. Wystawy w galeriach sztuki w 2025 r.	123
Chart 41. Exhibitions in art galleries in 2025	
Wykres 42. Sprzedaż dzieł sztuki i antyków własnych oraz komisowych według rodzajów w 2025 r.	125
Chart 42. Sales of works of art and antiques (own or on a commission basis) by type in 2025	
Wykres 43. Sprzedaż dzieł sztuki i antyków własnych oraz komisowych według kanałów dystrybucji w 2025 r.	126
Chart 43. Sales of works of art and antiques (own or on a commission basis) by distribution channels in 2025	
Wykres 44. Filmy wyprodukowane według rodzajów w 2025 r.	128
Chart 44. Films produced by type in 2025	
Wykres 45. Kina stałe i miejsca na widowni w 2025 r.	130
Chart 45. Indoor cinemas and seats in indoor cinemas in 2025	
Wykres 46. Kina stałe i miejsca na widowni według liczby sal projekcyjnych w 2025 r.	131
Chart 46. Indoor cinemas and seats in indoor cinemas by number of screens in 2025	
Wykres 47. Widzowie w kinach stałych	131
Chart 48. Audience at indoor cinemas	
Wykres 48. Filmy i widzowie na premierowych produkcjach pełnometrażowych według krajów produkcji w 2025 r.	132
Chart 48. Films and audience at full-length films premiere screenings by country of production in 2025	
Wykres 49. Kina należące do Sieci Kin Studyjnych według województw w 2025 r.	132
Chart 49. Cinemas belonging to the Arthouse Cinemas Network by voivodship in 2025	
Wykres 50. Średnia liczba tytułów wydawanych w formie papierowej przypadająca na jedną parafię według województw	142
Chart 50. Average number of titles published content in print per parish by voivodship	
Wykres 51. Średnia liczba egzemplarzy wydanych w formie papierowej przypadająca na jedną katolicką parafię według województw w 2025 r.	143
Chart 51. Average number of titles published content in print per parish by voivodship	
Wykres 52. Struktura czasopism wydawanych przez parafie w formie papierowej według częstości publikacji w 2025 r.	144
Chart 52. Structure of printed parish periodicals by frequency of publication in 2025	
Wykres 53. Odsetek katolickich parafii publikujących treści w wersji elektronicznej według województw w 2025 r.	145
Chart 53. Percentage of Catholic parishes issuing electronic content by voivodship in 2025	
Wykres 54. Abonenci telewizyjni i telewizji kablowej na 1 000 ludności w 2025 r.	148
Chart 54. Television and cable television subscribers per 1,000 population in 2025	

Wykres 55. Imprezy artystyczno-rozrywkowe według rodzajów w 2025 r.....	149
Chart 55. Art and entertainment mass events in 2025	
Wykres 56. Studenci kierunków artystycznych według typów kierunków (łącznie z cudzoziemcami) w roku akademickim 2025/2026	154
Chart 56. Students (together with foreigners) of art fields by type of fields of study in 2025/2026 academic year	
Wykres 57. Studenci uczelni artystycznych według typów uczelni w roku akademickim 2025/2026)	154
Chart 57. Students of higher schools of arts by type of school in 2025/2026 academic year	
Wykres 58. Przychody ogółem w instytucjach kultury w 2025 r.	158
Chart 58. Total revenues of cultural institutions in 2025	
Wykres 59. Koszty ogółem instytucji kultury według rodzaju w 2025 r.....	158
Chart 59. Total costs of cultural institutions by type in 2025	
Wykres 60. Aktywa obrotowe instytucji kultury według rodzaju w 2025 r.....	160
Chart 60. Current assets of cultural institutions by type in 2025	
Wykres 61. Pasywa instytucji kultury według rodzaju w 2025 r.	160
Chart 61. Liabilities of cultural institutions by type in 2025	
Wykres 62. Pracujący według form prawnych instytucji kultury w 2025 r.	161
Chart 62. Employees by legal form of cultural institutions in 2025	
Wykres 63. Pracujący i przeciętne zatrudnienie według form prawnych instytucji kultury w 2025 r.	162
Chart 63. Employees and average employment by legal form of cultural institutions in 2025	
Wykres 64. Wynagrodzenia brutto według form prawnych instytucji kultury w 2025 r.	163
Chart 64. The gross wages and salaries by legal form of cultural institutions in 2025	
Wykres 65. Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto według województw	164
Chart 65. The gross monthly wages and salaries by voivodship	
Wykres 66. Podmioty zaliczane do przemysłów kultury i kreatywnych	165
Chart 66. Entities belonging to the cultural and creative industries	
Wykres 67. Podmioty zaliczane do przemysłów kultury i kreatywnych według dziedzin kultury w 2024 r.	166
Chart 67. Entities belonging to the cultural and creative industries by domains of culture in 2024	
Wykres 68. Udział obszaru kultury w gospodarce narodowej według głównych transakcji w 2021 r.	176
Chart 68. Share of area of culture in the national economy by main transactions in 2021	
Wykres 69. Udział obszaru kultury w tworzeniu wartości dodanej brutto na tle poszczególnych sekcji PK D 2007 w 2021 r.	177
Chart 69. Share of the culture area in generating gross value added as compared to sections of national economy in 2021 (according to PKD 2007)	

Spis map

Maps

Mapa 1. Zabytki nieruchome wpisane do rejestru zabytków według powiatów w 2025 r.	43
Map 1. Immovable monuments entered in the register of monuments by powiat in 2025	
Mapa 2. Zabytki nieruchome wpisane do rejestru zabytków na 100 km ² według powiatów w 2025 r.	43
Map 2. Immovable monuments entered in the register of monuments per 100 km ² by powiat in 2025	
Mapa 3. Zabytki nieruchome z okresu do XVIII w. włącznie wpisane do rejestru zabytków według powiatów w 2025 r.	44
Map 3. Immovable monuments from the period up to 18th century entered in the register of monuments by powiat in 2025	
Mapa 4. Zabytki nieruchome wpisane do rejestru w podziale na czas powstania i województwa w 2025 r.....	49
Map 4. Immovable monuments entered in the register of monuments by voivodship and time of creation in 2025	
Mapa 5. Zabytki archeologiczne wpisane do rejestru zabytków w podziale na powiaty w 2025 r.	55
Map 5. Archaeological monuments entered in the register of monuments by powiat in 2025	

Mapa 6. Zabytki archeologiczne wpisane do rejestru zabytków w podziale na funkcje i województwa w 2025 r...	55
Map 6. Archaeological monuments entered in the register of monuments by function and voivodship in 2025	
Mapa 7. Zabytki archeologiczne wpisane do rejestru zabytków w podziale na chronologię i województwa w 2025 r. ..	59
Map 7. Archaeological monuments entered in the register of monuments by chronology and voivodship in 2025	
Mapa 8. Pomniki historii w 2025 r.	60
Map 8. Monument of History in 2025	
Mapa 9. Lokalizacja archiwów państwowych w Polsce	71
Map 9. Location of state archives in Poland	
Mapa 10. Czytelnicy bibliotek publicznych na 1 000 ludności w 2025 r.	88
Map 10. Library users in public libraries per 1,000 population in 2025	
Mapa 11. Liczba wypożyczeń w bibliotekach publicznych na 1 000 ludności wg powiatów w 2025 r.....	90
Map 11. Loans of book collection in public libraries per 1,000 population by powiat in 2025	
Mapa 12. Centra kultury, domy kultury, ośrodki kultury, kluby i świetlice w 2025 r.....	95
Map 12. Centres of culture, cultural centres and establishments, clubs and community centres in 2025	
Mapa 13. Ludność na 1 placówkę (centrum kultury, dom kultury, ośrodek kultury, klub, świetlica) w 2025 r.	97
Map 13. Population per 1 entity (centre of culture, cultural centre, establishment, club, community centre) in 2025	
Mapa 14. Przedstawienia i koncerty oraz widzowie i słuchacze w teatrach i instytucjach muzycznych w 2025 r. ..	106
Map 14. Performances and concerts, audience in theatres and music institutions in 2025	
Mapa 15. Miejsca w stałych salach w teatrach i instytucjach muzycznych w 2025 r.....	107
Map 15. Seat in a permanent hall in theatres and music institutions in 2025	
Mapa 16. Muzea i instytucje paramuzealne w 2025 r.....	109
Map 16. Museums and institutions related to museums in 2025	
Mapa 17. Rozkład geograficzny muzeów (łącznie z oddziałami) w 2025 r.	111
Map 17. Geographical distribution of museums and their branches in 2025	
Mapa 18. Muzea i oddziały muzealne według sektorów własności oraz zwiedzający w 2025 r.	111
Map 18. Museums and their branches by ownership sectors and visitors in 2025	
Mapa 19. Powiaty i miasta na prawach powiatu z dwóch najwyższych grup decylowych zestawienia według liczby zwiedzających muzea i oddziały muzealne w 2025 r.	114
Map 19. Powiat and cities with powiat status from the from the top two decile groups of ranking by number of museum visitors in 2025	
Mapa 20. Powiaty i miasta na prawach powiatu z dwóch górnych grup decylowych zestawienia według liczby zwiedzających instytucje paramuzealne w 2025 r.	121
Map 20. Powiat and cities with powiat status from the from the top two decile groups of ranking by number of institution related to museums visitors in 2025	
Mapa 21. Galerie sztuki według sektorów własności oraz zwiedzający w 2025 r.	122
Map 21. Art galleries by ownership sectors and visitors in 2025	
Mapa 22. Kina stałe w 2025 r.	129
Map 22. Indoor cinemas in 2025	
Mapa 23. Książki i broszury wydane w 2025 r.	136
Map 23. Books and pamphlets published in 2025	
Mapa 24. Czasopisma i gazety wydane w 2025 r.....	138
Map 24. Newspapers and magazines published in 2025	
Mapa 25. Abonenci radiowi na 1 000 ludności w 2025 r.	147
Map 25. Radio subscribers per 1,000 population in 2025	
Mapa 26. Imprezy masowe i uczestnicy w 2025 r.....	150
Map 26. Mass events and participants in 2025	

Objaśnienia znaków umownych i ważniejsze skróty

Symbols and major abbreviations

Objaśnienia znaków umownych

Symbols

Symbol Symbol	Opis Description
Kreska (-)	zjawisko nie wystąpiło magnitude zero
„w tym” „of which”	oznacza, że nie podaje się wszystkich składników sumy indicates that not all the components of the sum are given
Kropka (.)	oznacza: brak informacji, konieczność zachowania tajemnicy statystycznej lub, że wypełnienie pozycji jest niemożliwe albo niecelowe data not available, classified data (statistical confidentiality) or providing data impossible or purposeless

Ważniejsze skróty

Major abbreviations

Skrót Abbreviation	Znaczenie Meaning	Skrót Abbreviation	Znaczenie Meaning
tys.	tysiąc thousand	GB	gigabajt gigabyte
mln	milion million	MB	megabajt megabyte
tabl.	tablica table	AP	Archiwum Państwowe State Archive
cd. cont.	ciąg dalszy continued	AGAD	Archiwum Główne Akt Dawnych Central Archives of Historical Records
dok. cont.	dokończenie continued	AAN	Archiwum Akt Nowych Archives of Modern Records
p. proc. pp.	punkt procentowy percentage point	NAC	Narodowe Archiwum Cyfrowe National Digital Archives
r.	rok year	m ²	metr kwadratowy square meter
j.a.	jednostka archiwalna archival units	zł PLN	złoty zloty
m.b.	metrów bieżących linear metres	vol.	wolumen volume

Wydatki na kulturę i ochronę dziedzictwa narodowego

Wydatki publiczne, tj. wydatki z budżetu państwa i samorządu terytorialnego na kulturę i ochronę dziedzictwa narodowego (pomniejszone o dotacje i subwencje z budżetu państwa dla samorządów i o transfery pomiędzy jednostkami samorządu terytorialnego) w 2025 r. zwiększyły się w porównaniu z rokiem poprzednim o 6,3% i wyniosły 22 783,2 mln zł, co w odniesieniu do PKB stanowiło 0,58%.

Wydatki z budżetu państwa wyniosły 7 043,8 mln zł. Analogiczne wydatki ponoszone przez organy samorządu terytorialnego (pomniejszone o transfery między jednostkami samorządu terytorialnego) były ponad dwukrotnie wyższe – osiągnęły wartość 15 739,3 mln zł (w 2024 r. było to 14 546,9 mln zł).

Udział wydatków bieżących w wydatkach publicznych na kulturę i ochronę dziedzictwa narodowego (po wyeliminowaniu transferów wewnętrznych) wyniósł 81,8% i był większy niż w 2024 r. (80,0%).

Przeciętne roczne wydatki na zakup artykułów i usług kulturalnych w 2025 r. wyniosły 540,84 zł (wobec 481,68 zł w 2024 r.) na jedną osobę w gospodarstwie domowym i zwiększyły się nominalnie o 59,16 zł (tj. o 12,3%) w porównaniu z rokiem poprzednim. Udział wydatków na kulturę w łącznych wydatkach gospodarstw domowych wyniósł 2,2%. Udział tych wydatków wahał się od 1,6% (w gospodarstwach rencistów) do 3,0% (w gospodarstwach pracujących na własny rachunek).

Ochrona zabytków i dziedzictwo kulturowe

W rejestrze zabytków do końca 2025 r. znajdowało się 80 439 zabytków nieruchomych (w porównaniu z 2024 r. przybyły 504 obiekty). Na 100 km² przypadało 25,6 zabytków nieruchomych wobec 25,5 w roku poprzednim.

Największa liczba zabytków nieruchomych wpisanych do rejestru zabytków znajduje się w województwach: dolnośląskim (9 162 zabytków stanowiących 11,4% całego zasobu), mazowieckim (8 442 zabytków – 10,5%), wielkopolskim (7 979 zabytków – 9,9%), warmińsko-mazurskim (6 477 zabytków – 8,1%) i małopolskim (6 364 zabytki – 7,9%); łącznie stanowią one blisko połowę (47,8%) wszystkich zabytków nieruchomych wpisanych do rejestru.

Spośród 280 144 zabytków ruchomych wpisanych do rejestru zabytków, podobnie jak w przypadku zabytków nieruchomych, najbardziej obfitującymi w zabytkowe wyposażenie ruchome są zachodnie i południowo-wschodnie tereny Polski. Najwięcej zabytków ruchomych znajduje się w województwie podkarpackim (54 978) oraz w województwie dolnośląskim (43 447).

Najcenniejsze stanowiska archeologiczne objęto wpisem do rejestru zabytków, w sumie jest to 7 842 stanowisk w całej Polsce (25 zabytków archeologicznych na 1 000 km²). Najwięcej takich obiektów znajduje się w województwach: dolnośląskim (1 480 – 18,9% całości zasobu), opolskim (1 267 – 16,2%) oraz wielkopolskim (681 – 8,7%).

Pierwsze pomniki historii zostały ustanowione w 1994 r. Do końca 2025 r. lista obiektów uznanych przez Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej za pomniki historii liczyła 133 pozycji, przy czym w 2025 r. przybyły 2 nowe obiekty.

W Polsce w 2025 r. na Liście Światowego Dziedzictwa UNESCO znajdowało się 17 wpisów. Są to miejsca kulturowe i przyrodnicze o wybitnych, unikalnych w skali światowej wartościach.

Inwentaryzacja zjawisk niematerialnego dziedzictwa kulturowego z terenu Polski na Krajowej liście rozpoczęła się w 2013 r., a pierwszego wpisu dokonano w 2014 r. Lista służy nie tylko identyfikacji, promocji i wzmacnianiu dziedzictwa, ale stanowi też podstawę do wnioskowania o dokonanie wpisu na jedną z list międzynarodowych prowadzonych przez UNESCO. Krajowa lista jest prowadzona przez ministra właściwego ds. kultury i ochrony dziedzictwa narodowego we współpracy z Narodowym Instytutem Dziedzictwa. Na liście tej znajdują się 124 pozycje (stan w dniu 31 grudnia 2025 r.).

Do krajowego rejestru dobrych praktyk w ochronie niematerialnego dziedzictwa kulturowego do końca 2025 roku zostało wpisanych jedenaście działań.

Archiwa państwowe

Archiwa państwowe tworzą sieć 32 placówek, składającą się z 3 archiwów o charakterze centralnym oraz 29 archiwów o regionalnym zasięgu działania.

W ramach kształtowania narastającego zasobu archiwalnego w 2025 r. archiwa państwowe sprawowały nadzór nad 10,3 tys. jednostkami organizacyjnymi zarówno państwowymi, jak i samorządowymi.

Zasób archiwów państwowych, obejmujący materiały archiwalne od XII w. do czasów współczesnych w 2025 r. wynosił ponad 46,9 mln jednostek archiwalnych (396,7 tys. metrów bieżących) dokumentów w postaci tradycyjnej oraz 45,5 tys. GB dokumentacji elektronicznej.

Wśród dokumentacji tradycyjnej, najwięcej – 33 mln jednostek archiwalnych – stanowi dokumentacja aktowa. W odniesieniu do dokumentacji elektronicznej większość jednostek archiwalnych – 75,2 tys. – stanowi dokumentacja fotograficzna w postaci cyfrowej.

W 2025 r. czytelnie i pracownie naukowe archiwów państwowych odwiedziło prawie 20 tys. użytkowników, składając w nich 46,5 tys. wizyt i korzystając z 430,3 tys. j.a. Archiwa państwowe udostępniały swój zasób także online. Pracownicy archiwów państwowych zrealizowali ponad 100 tys. kwerend.

Konserwacji jednostkowej i zachowawczej poddanych zostało łącznie ponad 21,5 tys. j.a. Zabiegami z zakresu profilaktyki konserwatorskiej objęto łącznie prawie 2,9 mln j.a. Łącznie w 2025 r. archiwa państwowe zdigitalizowały ponad 298 tys. j.a.

Archiwa państwowe prowadziły szereg działań mających na celu upowszechnianie wiedzy o materiałach archiwalnych. Zorganizowano 225 tradycyjnych wystaw, 195 wirtualnych galerii, 784 lekcje z udziałem ponad 15 tys. uczestników. Ponadto pracownicy archiwów państwowych prowadzili działalność naukową i publikacyjną. W 2025 r. sieć archiwów państwowych wydała łącznie 71 wydawnictw.

Działalność bibliotek

W 2025 r. w Polsce działały 8 680 placówki biblioteczne (w 2024 r. – 8 822; spadek o 142). Wśród wszystkich bibliotek i placówek biblioteczno-informacyjnych większość stanowiły biblioteki publiczne.

W 2025 r. funkcjonowało 7 438 bibliotek publicznych, w tym 4 825 filii bibliotecznych. Biblioteki publiczne prowadziły 849 oddziałów dla dzieci i młodzieży oraz 675 punktów bibliotecznych. Większość bibliotek publicznych i ich filii prowadziło swoją działalność na wsi (63,3%). Najwięcej bibliotek publicznych (łącznie z filiami) działało w województwie mazowieckim (12,6% ogólnej liczby bibliotek publicznych).

Na 1 bibliotekę publiczną lub filię w 2025 r. przypadało przeciętnie 5 019 osób (w roku poprzednim – 4 971 osób), w mieście 8 199, a na wsi 3 205. W ujęciu według województw najwięcej ludności przypadało na 1 bibliotekę publiczną (łącznie z filiami) w województwie pomorskim (7 583), a najmniej w województwie opolskim (3 152).

W 2025 r. odnotowano 5,4 mln zarejestrowanych użytkowników aktywnie wypożyczających w bibliotekach publicznych (łącznie z filiami). Najwięcej czytelników, podobnie jak w roku poprzednim, skorzystało w 2025 r. z zasobów bibliotek w dwóch największych pod względem liczby ludności województwach – mazowieckim (933,2 tys.) i małopolskim (661,5 tys.), a na trzecim miejscu uplasowało się województwo śląskie (645,5 tys.).

Działalność placówek społeczno-kulturalnych

W 2025 r. w Polsce funkcjonowało 3 913 centrów kultury, domów i ośrodków kultury, klubów i świetlic. Najwięcej odnotowano ośrodków kultury (32,5% wszystkich podmiotów), a najmniej klubów (7,0%). W 2025 r. w centrach kultury, domach i ośrodkach kultury, klubach i świetlicach funkcjonowało 6,8 tys. pracowni specjalistycznych. Wszystkie placówki zorganizowały łącznie 290,5 tys. imprez. W imprezach wzięło udział 37,0 mln osób. Według stanu na koniec 2025 r. w centrach kultury, domach kultury, ośrodkach kultury, klubach i świetlicach działało 15,0 tys. grup artystycznych oraz 27,1 tys. różnego rodzaju

kół/klubów/sekcji. Zgromadziły one 260,9 tys. członków grup artystycznych oraz 542,0 tys. członków kół/klubów/sekcji. Ponadto wszystkie placówki zorganizowały 5,0 tys. kursów, które ukończyło 74,7 tys. absolwentów.

W roku szkolnym 2025/2026 oprócz centrów kultury, ośrodków i domów kultury, klubów oraz świetlic, działało też 257 placówek wychowania pozaszkolnego, takich jak: pałace młodzieży, młodzieżowe domy kultury, ogniska pracy pozaszkolnej, międzyszkolne ośrodki sportowe, ogrody jordanowskie, pozaszkolne placówki specjalistyczne oraz niepubliczne placówki oświatowo-wychowawcze. W roku szkolnym 2025/2026 placówki wychowania pozaszkolnego zorganizowały 6,9 tys. zajęć artystycznych, a liczba ich uczestników wynosiła 174,9 tys. osób.

Dzieci i młodzież miały również możliwość uczestniczenia w różnorodnych formach aktywności w postaci kół, klubów oraz zespołów organizowanych przez szkoły. W roku szkolnym 2025/2026 zajęcia pozalekcyjne zorganizowało 3,7 tys. szkół, w których wzięło udział 437,9 tys. uczestników.

Działalność sceniczna i wystawiennicza

W 2025 r. działalność sceniczną prowadziło 206 teatrów i instytucji muzycznych, z których 179 posiadało własny zespół artystyczny. Teatry i instytucje muzyczne zorganizowały 63,1 tys. przedstawień i koncertów, w których uczestniczyło 13,0 mln widzów i słuchaczy. W porównaniu z 2024 r. liczba przedstawień i koncertów wzrosła o 4,3%, natomiast liczba widzów i słuchaczy o 6,7%.

Według stanu w dniu 31 grudnia 2025 r. teatry i instytucje muzyczne posiadały 379 scen i 102,1 tys. miejsc na widowniach w stałych salach. Największą liczbę przedstawień i koncertów wystawiły teatry i instytucje muzyczne mające siedzibę w województwie mazowieckim – 14,8 tys., gromadząc na nich również najwięcej widzów – 4,0 mln. Najmniej przedstawień i koncertów zorganizowały natomiast teatry i instytucje muzyczne mające siedzibę w województwie lubelskim – 728, w których uczestniczyło 142,7 tys. widzów i słuchaczy. Najwyższy wskaźnik liczby widzów i słuchaczy na 1 000 ludności odnotowano w teatrach i instytucjach muzycznych z województwa zachodniopomorskiego (913), natomiast najniższy z województwa lubelskiego (72).

Prowadzenie działalności muzealnej w 2025 r. na sprawozdaniu K-02 potwierdziło 696 muzeów (994 razem z oddziałami). Największa grupa z nich (licząc razem z oddziałami) reprezentuje województwa: mazowieckie, małopolskie, pomorskie, wielkopolskie i śląskie – i są one siedzibą ponad 50% muzeów w Polsce, co wskazuje na nierównomierne rozłożenie geograficzne jednostek muzealnych w Polsce.

Muzea w 2025 r. wykazały w swoim posiadaniu łącznie 22,0 mln sztuk muzealiów. Muzea eksponowały łącznie 2 971 wystaw stałych i dodatkowo zorganizowały 4 594 wystaw czasowych w kraju oraz 126 wystaw czasowych za granicą.

W 2025 r. muzea odwiedziło 46,2 mln osób, z czego blisko 625,8 tys. osób w trakcie „Nocy Muzeów”. Spośród wszystkich osób odwiedzających muzea w 2025 r. w zorganizowanych grupach wizytę odbyło 16,5%, a 30,4% wszystkich wizyt odbyło się w ramach wejść bezpłatnych.

W 2025 r. zarejestrowano działalność 361 instytucji paramuzealnych (19 ogrodów zoologicznych, 41 ogrodów botanicznych oraz 301 pozostałych instytucji), z których 65,7% należało do sektora publicznego, a 34,3% do sektora prywatnego.

Zbiory tych instytucji (muzealia, okazy żywe w sztukach) liczyły 5 mln eksponatów (bez okazów przyrody eksponowanych w ogrodach botanicznych) i prezentowane były w ramach wystaw stałych oraz poprzez organizowanie wystaw czasowych. Najwięcej muzealiów i okazów żywych zlokalizowanych było w województwie małopolskim – 2,7 mln (54,2%). W 2025 r. instytucje paramuzealne odwiedziło 19,5 mln osób, w tym 15,8 mln w sektorze publicznym i 3,6 mln w sektorze prywatnym.

Ogrody zoologiczne odwiedziło 7,8 mln osób (40,1% ogółu zwiedzających instytucje paramuzealne), ogrody botaniczne 2,7 mln osób (13,9% zwiedzających instytucje paramuzealne), a 9,0 mln osób – pozostałe instytucje paramuzealne (46,0%).

Według stanu na koniec 2025 r. w Polsce działalność wystawienniczą prowadziło 321 galerii sztuki, z których 65,7% stanowiły jednostki sektora publicznego.

W 2025 r. galerie sztuki zorganizowały w Polsce 4 172 wystawy: 3 785 krajowe (3 770 w 2024 r.), 244 międzynarodowe (248 w 2024 r.) oraz 143 zagraniczne (122 w 2024 r.). Ponadto 31 galerii zaprezentowało 62 wystawy poza granicami kraju.

Wystawy w Polsce zwiedziło 6,4 mln osób (o 42,0% więcej niż w 2024 r.), w tym wystawy plenerowe – 3,0 mln osób. Państwowe i samorządowe galerie sztuki zgromadziły 92,0% ogólnej liczby zwiedzających.

Według stanu na koniec 2025 r. państwowe i samorządowe galerie posiadały 1,2 mln zbiorów własnych. Podobnie jak w latach ubiegłych największą część kolekcji (37,7%) stanowiło malarstwo.

Rynek dzieł sztuki i antyków

Z informacji otrzymanych od 185 podmiotów działających na rynku dzieł sztuki i antyków (m.in. domów aukcyjnych, galerii sztuki i antykwariatów) wynika, że 58,9% z nich zajmowało się wyłącznie sprzedażą dzieł sztuki i antyków, natomiast pozostałe prowadziły również działalność wystawienniczą. W 2025 r. wartość sprzedaży dzieł sztuki i antyków własnych oraz komisowych wyniosła 544,6 mln zł i była niższa o 17,1% niż w 2024 r.

Najwięcej podmiotów działających na rynku dzieł sztuki i antyków miało siedzibę w województwach mazowieckim (27,6%) oraz małopolskim (16,8%). Ponad dwie trzecie (68,6%) podmiotów zajmujących się sprzedażą dzieł sztuki i antyków miało swoje siedziby w stolicach województw, w tym 23,8% w Warszawie, a 14,1% w Krakowie.

Największą część łącznej kwoty ze sprzedaży dzieł sztuki i antyków podmioty uzyskiwały poprzez aukcje – 363,9 mln zł, co stanowiło 66,8% ogólnej wartości sprzedaży (o 9,9% mniej niż w 2024 r.), w tym aukcje internetowe – 55,0 mln zł (o 5,0% mniej niż w 2024 r.).

Kinematografia

W 2025 r. w Polsce wyprodukowano 120 filmów pełnometrażowych oraz 182 filmy średnietrażowe i krótkometrażowe przeznaczone do prezentacji w kinach i telewizji (w 2024 r. odpowiednio: 92 i 170). Większość (70,8%) wyprodukowanych filmów pełnometrażowych stanowiły filmy kinowe, natomiast filmy średnio- i krótkometrażowe w większości (80,8%) miały charakter filmów telewizyjnych.

Według stanu na koniec 2025 r. w Polsce działało 538 kin (534 kina stałe i 4 kina ruchome). Kina stałe posiadały 1,5 tys. sal projekcyjnych, wyposażonych w 285,4 tys. miejsc na widowni. W kinach stałych wyświetlono 2,2 mln seansów (o 1,7% mniej niż w 2024 r.), które obejrzało 49,7 mln widzów (o 0,3% więcej niż w 2024 r.).

Wśród kin stałych największy udział miały placówki jednosalowe – 314 (58,8%). Minipleksy (kina posiadające od 3 do 7 sal) stanowiły 20,4% ogólnej liczby kin stałych, multipleksy (kina posiadające 8 lub więcej sal) – 11,0%, natomiast kina posiadające dwie sale projekcyjne – 9,7%. W multipleksach wyświetlono 48,4% wszystkich seansów, które obejrzało 48,2% ogólnej liczby widzów. W minipleksach wyświetlono 37,8% seansów, które obejrzało 36,1% widzów.

Środki komunikacji masowej

Na rynku wydawniczym książek i broszur w 2025 r. odnotowano wzrost liczby wydawanych tytułów. Liczba tytułów wydawnictw nieperiodycznych osiągnęła 31,6 tys. tytułów i w stosunku do 2024 r. zwiększyła się o 3,0%. Zwiększyła się również, w porównaniu z rokiem poprzednim, liczba tytułów wydań pierwszych – 28,8 tys. tj. o 4,4%, które stanowiły 91,2% wszystkich wydanych pozycji.

W 2025 r. wydawano 44 tytuły gazet (44 tytuły w roku poprzednim), w tym 36 tytułów ukazywało się od 4 do 6 razy w tygodniu.

Badanie działalności wydawniczej, prowadzone w 2025 roku w parafiach katolickich wskazało, że publikacje w formie papierowej były wydawane przez 24,5% parafii. W 2025 roku wydrukowano 10,7 mln egzemplarzy czasopism, ponadto blisko 185,2 tys. książek, 1,6 mln broszur oraz 1,3 mln innych wydawnictw.

Parafie w 2025 roku opublikowały 2 500 tytułów czasopism wydanych elektronicznie - z czego 2 109 tytułów było dostępnych w Internecie.

Według stanu w dniu 31 grudnia 2025 r. liczba abonentów radiowych wyniosła 4,7 mln, a telewizyjnych 4,5 mln. Wskaźnik liczby abonentów radiowych przypadających na 1 000 ludności wyniósł 127 osób, a telewizyjnych – 120 osób.

Imprezy masowe

W 2025 r. odbyło się w Polsce 7,0 tys. imprez masowych (o 1,9% więcej niż w 2024 r.), które zgromadziły 30,7 mln uczestników. Najwięcej imprez masowych zorganizowano w województwie śląskim (914), a najmniej w województwie lubuskim (133). Najwięcej uczestników zgromadziły imprezy masowe w województwie mazowieckim (5,0 mln osób), natomiast najmniej w województwie opolskim (0,5 mln osób).

W 2025 r. imprezy artystyczno-rozrywkowe stanowiły 48,5% ogólnej liczby imprez masowych i łącznie uczestniczyło w nich 13,0 mln osób (12,1 mln w 2024 r.). Większość imprez artystyczno-rozrywkowych stanowiły koncerty (66,8%).

Szkolnictwo artystyczne

W Polsce w roku szkolnym 2025/2026 działalność edukacyjną prowadziło ogółem 465 szkół artystycznych I stopnia niedających uprawnień zawodowych (464 szkół w poprzednim roku szkolnym). W tego rodzaju szkołach uczyło się łącznie 70,3 tys. uczniów, wśród których większość stanowiły kobiety (63,6%). W porównaniu z poprzednim rokiem szkolnym liczba uczniów wzrosła o 2,9% (o 2,0 tys. osób), w tym kobiet o 3,0% (o 1,3 tys. osób). W klasach pierwszych naukę rozpoczęło 16,7 tys. uczniów, w tym 10,7 tys. kobiet.

W szkołach II stopnia dających uprawnienia zawodowe edukacja artystyczna jest realizowana przez szkoły ponadpodstawowe kształcące wyłącznie w zakresie artystycznym oraz ogólnokształcące szkoły artystyczne. W roku szkolnym 2025/2026 działało ogółem 235 placówek tego typu (225 w roku poprzednim), z tego 116 szkół kształcących wyłącznie w zakresie artystycznym oraz 119 ogólnokształcących szkół artystycznych (odpowiednio 115 i 110 w roku szkolnym 2024/2025). W tego typu placówkach kształciło się łącznie 24,4 tys. uczniów, w tym 18,6 tys. kobiet (wzrost odpowiednio o 3,2% i 2,9% w porównaniu z rokiem szkolnym 2024/2025).

W roku akademickim 2025/2026 na kierunkach artystycznych, prowadzonych przez różne typy uczelni studiowało 39,7 tys. osób, w tym 27,9 tys. kobiet (w roku akademickim 2024/2025 odpowiednio: 42,7 tys. i 30,1 tys.). Studiujący na kierunkach artystycznych stanowili 3,0% ogółu studentów na różnych typach uczelni, podobnie jak w poprzednim roku akademickim. Studenci kształcili się na 135 kierunkach artystycznych w różnych uczelniach w Polsce. Najwięcej studentów kształciło się na kierunkach: techniki audiowizualne i produkcja mediów (13,3 tys. słuchaczy), muzyka i sztuki sceniczne (9,3 tys.), sztuki plastyczne (9,2 tys.) oraz moda, wystrój wnętrz i projektowanie przemysłowe (6,9 tys.).

W roku akademickim 2025/2026 w 19 publicznych i 8 niepublicznych uczelniach artystycznych kształciło się 22,2 tys. studentów, w tym 14,6 tys. kobiet. W porównaniu z poprzednim rokiem akademickim liczba studentów uczelni artystycznych wzrosła o 8,3% (o 1 703 osoby).

W okresie od 1 stycznia do 31 grudnia 2025 r. studia magisterskie jednolite, pierwszego i drugiego stopnia w uczelniach artystycznych ukończyło 5,4 tys. osób, w tym 3,7 tys. kobiet (rok wcześniej odpowiednio 5,1 tys. oraz 3,4 tys.).

Ekonomiczny wymiar kultury

W 2025 r. w badanej zbiorowości instytucji kultury (4 708 podmiotów) przeważały instytucje o liczbie pracujących do 49 osób (92,0%), przy czym instytucje o liczbie pracujących poniżej 10 osób stanowiły 57,4% ogólnej liczby jednostek (2 704), a podmioty o liczbie pracujących od 10 do 49 osób – 34,6% (1 628). Udział jednostek średnich o liczbie pracujących od 50 do 249 osób stanowił 7,3% (345), a jednostek dużych o liczbie pracujących 250 i więcej osób – 0,7% ogółu (31).

Przychody ogółem instytucji kultury w 2025 r. wyniosły 18 477,0 mln zł i były o 10,9% wyższe w porównaniu z 2024 r. Przychody ogółem samorządowych instytucji kultury wyniosły 15 009,4 mln zł (81,2%), a państwowych 3 467,6 mln zł (18,8%). Ponad 25% wszystkich przychodów instytucji kultury stanowiły przychody ogółem podmiotów mających siedzibę w województwie mazowieckim. W przychodach ogółem największy udział miały dotacje do działalności podstawowej (76,0%), następnie przychody netto ze sprzedaży produktów (14,6%), pozostałe przychody operacyjne (8,3%), przychody netto ze sprzedaży towarów i materiałów (0,8%) oraz przychody finansowe (0,3%). Koszty ogółem badanych instytucji kultury wyniosły 18 272,8 mln zł i były wyższe o 10,7% niż w roku poprzednim. Największy udział miały koszty własne sprzedanych produktów, towarów i materiałów (98,4%). W strukturze rodzajowej kosztów działalności operacyjnej 49,8% stanowiły wynagrodzenia, a 20,6% usługi obce. Największy udział w kosztach ogółem miały instytucje kultury z województwa mazowieckiego (ponad 25%). Wynik finansowy netto instytucji kultury ukształtował się na poziomie 201,4 mln zł (wobec 159,7 mln zł w 2024 r.). Z ogólnej liczby badanych instytucji kultury 46,7% osiągnęło zysk netto, a 36,5% zanotowało stratę netto. W 2025 r. wartość aktywów (pasywów) badanych instytucji kultury osiągnęła wartość 30 141,8 mln zł i była wyższa o 6,1% w porównaniu z 2024 r. Największą wartość aktywów (pasywów) razem odnotowano w bibliotekach, archiwach, muzeach oraz pozostałej działalności związanej z kulturą, tj. 18 402,0 mln zł (61,1% ogólnej wartości).

Według stanu w dniu 31 grudnia 2025 r. w 4 708 instytucjach kultury pracowało 89,8 tys. osób (o 1,5% więcej niż w 2024 r.), co stanowiło 0,6% ogólnej liczby pracujących w gospodarce narodowej. Zdecydowana większość osób pracowała w samorządowych instytucjach kultury (87,2% ogółu), przede wszystkim w gminnych instytucjach kultury (62,3%). W przeliczeniu na jedną instytucję, największą liczbę pracujących odnotowano w państwowych instytucjach kultury – 151 osób. Najwięcej osób pracujących odnotowano w instytucjach kultury zlokalizowanych w województwie mazowieckim (18,1 tys.), z czego 67,3% stanowiły osoby pracujące w instytucjach kultury mających siedzibę w Warszawie.

W 2025 r. przeciętne zatrudnienie w instytucjach kultury wyniosło 82,1 tys. etatów (o 1,5% więcej niż rok wcześniej). Na jedną instytucję kultury przypadało przeciętnie 17 pełnych etatów, przy czym w państwowych instytucjach kultury wskaźnik wyniósł 144 etaty, w wojewódzkich – 84, w powiatowych – 19, a w gminnych – 12.

W 2025 r. wynagrodzenia brutto w instytucjach kultury wyniosły 8 935,1 mln zł (o 11,6% więcej niż w 2024 r.). Stanowiły one 48,9% wszystkich kosztów poniesionych przez te podmioty. Największą wartość kosztów przeznaczonych na wynagrodzenia odnotowano w województwie mazowieckim – 2 169,4 mln zł, co stanowiło prawie ¼ ogólnej kwoty wypłacanych wynagrodzeń w instytucjach kultury. W 2025 r. wynagrodzenia ze stosunku pracy stanowiły 88,0% wszystkich wynagrodzeń wypłacanych przez instytucje kultury (88,2% w 2024 r.). Najwyższy udział odnotowano w województwie świętokrzyskim (91,0%), a najmniejszy w województwie dolnośląskim (85,6%).

W 2025 r. przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w instytucjach kultury wyniosło 7 978 zł (o 703 zł więcej niż rok wcześniej) i było niższe o 10,4% niż przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w gospodarce narodowej. Najwyższe przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto wykazano w państwowych instytucjach kultury (9 559 zł), natomiast najniższe – w gminnych instytucjach kultury (7 500 zł). Najwyższe przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto odnotowano w województwie mazowieckim (9 282 zł), a najniższe w województwie lubelskim (7 074 zł).

W obszarze kultury, oprócz instytucji kultury, funkcjonują podmioty gospodarcze zajmujące się produkcją i dystrybucją dóbr oraz usług kulturalnych i kreatywnych na skalę rynkową, tzw. przemysły kultury i kreatywne, które stanowią 6,1 % wszystkich przedsiębiorstw niefinansowych w Polsce. W 2024 r., po spadkach obserwowanych w dwóch poprzednich latach, liczba tych podmiotów ponownie wzrosła – o 15,8% w porównaniu z 2023 r. – i wyniosła 143,7 tys. Najliczniejszą grupę tworzyły podmioty działające w dziedzinie *Sztuki wizualne* (39,1 tys.), które łącznie z podmiotami z dziedziny *Reklama* (35,6 tys.) stanowiły 52,0% wszystkich przedsiębiorstw zaliczanych do przemysłów kultury i kreatywnych. Zdecydowaną większość podmiotów w przemysłach kultury i kreatywnych stanowiły mikropodsiębiorstwa – 142,6 tys., tj. 99,2% ogółu podmiotów.

Według stanu na koniec 2024 r. w podmiotach zaliczanych do przemysłów kultury i kreatywnych pracowało 281,0 tys. osób, tj. o 18,7% więcej niż rok wcześniej. Przeciętne zatrudnienie w ciągu roku kształtowało się na poziomie 96,5 tys. etatów (wzrost o 4,3% w porównaniu z 2023 r.). Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto wyniosło 9 193 zł, co oznacza wzrost o 3,6% w porównaniu z 2023 r. i było o 779 zł wyższe niż przeciętne wynagrodzenie w ogółem przedsiębiorstw niefinansowych. Przedsiębiorstwa należące do przemysłów kultury i kreatywnych wytworzyły wartość dodaną w wysokości 32,9 mld zł (o 0,3 mld zł więcej niż rok wcześniej), co stanowiło 1,5% wartości dodanej wytworzonej przez wszystkie przedsiębiorstwa niefinansowe. Największy wkład miały mikroprzedsiębiorstwa, które wygenerowały 45,0% całkowitej wartości dodanej w obszarze przemysłów kultury i kreatywnych (14,8 mld zł). W 2024 r. podmioty funkcjonujące w obszarze przemysłów kultury i kreatywnych uzyskały przychody ogółem w wysokości 115,5 mld zł, przy kosztach ogółem wynoszących 99,1 mld zł (nadwyżka przychodów nad kosztami była o 0,3 mld zł niższa niż rok wcześniej). Przychody wzrosły w porównaniu z 2023 r. o 10,8%, natomiast koszty o 13,2%. Wskaźnik poziomu kosztów, określający relację kosztów ogółem do przychodów ogółem, wyniósł 85,7% i był o 6,5 p. proc. niższy niż w przypadku ogółu przedsiębiorstw niefinansowych.

W 2024 r. zmniejszyła się wartość handlu zagranicznego dobrami kulturalnymi i kreatywnymi. Saldo obrotu towarami pozostało dodatnie i wyniosło 4,5 mld zł (wartość eksportu: 10,4 mld zł, importu: 5,8 mld zł). Odm inną tendencję odnotowano w przypadku usług kulturalnych i kreatywnych – ich eksport wzrósł o 10,2% do 19,5 mld zł, a import o 9,2% do 22,6 mld zł (saldo obrotu usługami: minus 3,1 mld zł). Udział dóbr kulturalnych i kreatywnych w eksporcie dóbr ogółem wyniósł 0,7%, a w imporcie – 0,4%. W przypadku usług udziały te były wyższe i wyniosły odpowiednio 4,1% oraz 7,6%.

Satelitarny rachunek kultury ujmuje obszar kultury szeroko, uwzględniając zarówno przemysły kultury i kreatywne jak i działalność państwowych i samorządowych instytucji kultury oraz organizacji pozarządowych działających w tym obszarze. Pozwala tym samym oszacować wkład szeroko rozumianej kultury w gospodarkę narodową. W 2021 r. większość podstawowych transakcji satelitarnego rachunku kultury osiągnęła wyższe wartości niż rok wcześniej. Produkcja globalna w obszarze kultury wyniosła 138 205,5 mln zł i wzrosła o 7,4%, a zużycie pośrednie – 74 989,7 mln zł, tj. o 7,7% więcej niż w 2020 r. Wartość dodana brutto zwiększyła się o 7,0%, do 63 215,8 mln zł. Koszty związane z zatrudnieniem wyniosły 26 727,4 mln zł i wzrosły o 2,5%, natomiast nadwyżka operacyjna brutto zmniejszyła się o 2,9%, do 37 003,2 mln zł. Dynamika wzrostu podstawowych transakcji w obszarze kultury była przy tym niższa niż w gospodarce narodowej ogółem.

Udział kultury w gospodarce narodowej, mierzony relacją wartości dodanej brutto wytworzonej w obszarze kultury do wartości dodanej brutto całej gospodarki, wyniósł w 2021 r. 2,8%, tj. o 0,1 p. proc. mniej niż rok wcześniej. Największy wkład w tworzenie wartości dodanej brutto w obszarze kultury miały podmioty należące do dziedziny Reklama (19,0%). Znaczący udział miały również Sztuki audiowizualne i multimedia (17,6%) oraz Książki i prasa (12,5%). Udział produkcji globalnej obszaru kultury w produkcji globalnej całej gospodarki wyniósł 2,6%, a udział zużycia pośredniego – 2,4%. Wartość spożycia w obszarze kultury osiągnęła 55 770,4 mln zł, przy czym 66,3% stanowiło spożycie gospodarstw domowych.

Udział obszaru kultury w tworzeniu wartości dodanej brutto całej gospodarki pozostaje od kilku lat stosunkowo stabilny i utrzymuje się na poziomie około 3%. W 2021 r. wartość dodana brutto wytworzona przez obszar kultury stanowiła 2,8% wartości dodanej brutto wytworzonej w całej gospodarce narodowej (o 0,1 p. proc. mniej w porównaniu z 2020 r.).

Executive summary

Expenditure on culture and protection of national heritage

Public expenditure, i.e. expenditure from the state budget and local government on culture and protection of national heritage (reduced by grants and subsidies from the state budget to local governments and transfers between local government units) in 2025 increased by 6,3% compared to the previous year and amounted to PLN 22 783.2 million, which in relation to GDP accounted for 0.58%.

Expenditure of the state budget amounted to PLN 7 043.8 million. Analogous expenditures incurred by local government units (reduced by transfers between local government units) were more than twice as high, reaching PLN 15,739.3 million (compared to PLN 14,546.9 million in 2024).

The share of current expenditure in public spending on culture and the protection of national heritage (after excluding internal transfers) amounted to 81.8%, which was higher than in 2024 (80.0%).

The average annual expenditure on the purchase of cultural goods and services in 2025 amounted to PLN 540.84 (compared to PLN 481.68 in 2024) per one person in a household and increased in nominal terms by PLN 59.16 (i.e. by 12.3%) compared to the previous year. The share of expenditure on culture in total household expenditure amounted to 2.2%. The share of these expenses ranged from 1.6% (households of retirees) to 3.0% (in households of the self-employed).

Protection of monuments and cultural heritage

In the register of monuments by the end of 2025, there were 80,439 entries of immovable monuments (504 objects added in comparison to 2024). There were 25.6 immovable monuments per 100 km² compared to 25.5 in the previous year.

The largest number of immovable monuments entered in the register of monuments was in the following voivodships: Dolnośląskie (9,162 monuments constituting 11.4% of the total stock), Mazowieckie (8,442 monuments - 10.5%), Wielkopolskie (7,979 monuments - 9.9%), Warmińsko-mazurskie (6,477 monuments - 8.1%) and Małopolskie (6,364 monuments - 7.9%); in total, they account for almost a half (47.8%) of all immovable monuments entered in the register.

Of the 280,144 movable monuments entered in the register of monuments, as in the case of immovable monuments, the most abundant in movable historical equipment are the western and south-eastern areas of Poland. Most movable monuments are located in Podkarpackie (54,978) and Dolnośląskie (43,447) voivodships.

The most valuable archaeological sites have been entered into the register of monuments, a total of 7,830 sites throughout Poland (25 archaeological sites per 1,000 km²). The largest number of such facilities is located in Dolnośląskie (1,480 - 18.9% of the total stock), Opolskie (1,267 - 16.2%) and Wielkopolskie (681 - 8.7%) voivodships.

The first monuments of history were established in 1994. By the end of 2025, the list of objects recognised as historical monuments by the President of the Republic of Poland numbered 133 items, with 2 new objects added in 2025.

In Poland, in 2025, there were 17 sites inscribed on the UNESCO World Heritage List. These are cultural or natural sites of outstanding, unique in the world values.

The inventory of intangible cultural heritage phenomena from Poland on the national list began in 2013, and the first entries to the National List of Intangible Cultural Heritage were made in 2014. The List not only serves to identify, promote and strengthen heritage, but also constitutes the basis for applying for entry on one of the international lists maintained by UNESCO. The national list is kept by the minister responsible for culture and protection of national heritage in cooperation with the National Institute of Cultural Heritage. There are 124 items on this list (as of 31 December, 2025).

By the end of 2025, eleven activities have been included in the National Register of good practices for the protection of intangible cultural heritage.

State Archives

State archives formed a network of 32 institutions, consisting of 3 central archives and 29 archives with a regional scope of activity.

As part of shaping the national archival holding in 2025, state archives exercised supervision over 10.3 thousand organizational units, both state and local government.

State archives' holding, covering archival materials from the 12th century to the present day, in 2025 amounted to 46.9 million archival units (396.7 thousand linear meters) of documents in traditional form and 45.5 thousand GB of electronic documentation.

Among traditional documentation, the largest – 33 million archival units – are textual records. As far as electronic documentation is concerned, the majority of archival units – 75.2 thousand – are photographic records in digital form.

In 2025, the reading rooms and research rooms of state archives were visited by 20 thousand users, who made 46.5 thousand visits and used 430.3 thousand archival units. State archives also made their holdings available online. Employees of state archives completed more than 100 thousand research inquiries.

A total of over 21,500 archival units underwent individual and preventive conservation. Preventive conservation measures covered almost 2.9 million archival units in total. In 2025, state archives digitized over 298 archival units.

State archives carried out a wide range of activities aimed at promoting knowledge about archival materials. 225 traditional exhibitions, 195 virtual galleries, and 784 educational lessons were organized, attended by more than 15 thousand participants. In addition, employees of the state archives conducted scholarly and publishing activities. In 2025, the network of state archives published a total of 71 works.

Library activities

In 2025, 8,680 libraries and other library and information institutions operated in Poland (in 2024 - 8,822; a decrease by 142). Among all libraries and library and information centres, the majority were public libraries. In 2025, there were 7,438 public libraries, including 4,825 library branches. Public libraries ran 849 branches for children and youth and 675 library service points. Most of the public libraries and their branches operated in rural areas (63,3%). The largest number of public libraries (including branches) operated in Mazowieckie voivodship (12.6% of the total number of public libraries).

There were 5,019 people per 1 public library or branch in 2025 (in the previous year - 4,971 people), 8,199 people in urban areas and 3,205 in rural areas. The largest number of people per 1 public library (including branches) was in Pomorskie voivodship (7,583) and the lowest in Opolskie voivodship (3,152).

In 2025, the number of registered users actively borrowing in public libraries (including branches) amounted to 5.4 million. The most library users, similarly to the previous year, used the resources of libraries in the two voivodships largest in terms of population: Mazowieckie (933.2 thousand) and Małopolskie voivodship (661.5 thousand) and in third place was Śląskie (645.5 thousand).

Activities of socio-cultural institutions

In 2025, there were 3,913 centres of culture, cultural centres and establishments, clubs and community centres in Poland. The largest number were cultural centres (32.5% of all entities), and the smallest number were clubs (7.0%). In 2025, there were 6.8 thousand specialised workshops in centres of culture, cultural centres and establishments, clubs and community centres. All entities organised a total of 290.5 thousand events. 37.0 million people attended the events. As of the end of 2025, there were 15.0 thousand artistic groups and 27.1 thousand different types of groups/clubs/sections operating in centres of culture, cultural centres and establishments, clubs and community centres. They gathered 260.9 thousand members of artistic groups and 542.0 thousand members of groups/clubs/sections. In addition, all institutions organised 5.0 thousand courses, which were completed by 74.7 thousand graduates.

In the school year 2025/2026, in addition to centres of culture, cultural centres and establishments, clubs and community centres, there were also 257 extracurricular education establishments, such as youth centres, cultural establishments for youth, extracurricular interest groups, interschool sport centres, Jordan's gardens (playgrounds), extracurricular specialised institution and non-public educational institu-

tion. In the school year 2025/2026 extracurricular education establishments organised 6.9 thousand artistic activities, with 174.9 thousand participants.

Children and youth also had opportunity to participate in various activities in the form of clubs, groups and teams organised by schools. In the school year 2025/2026, 3.7 thousand schools organised extracurricular activities, with 437.9 thousand participants.

Stage and exhibition activities

In 2025, 206 theatres and music institutions were operating, 179 of which had their own artistic ensemble. Theatres and music institutions organised 63.1 thousand performances and concerts, which were attended by 13.0 million audience. Compared to 2024, the number of performances and concerts increased by 4.3% and number of audience by 6.7%.

As of 31 December 2025, theatres and music institutions had 379 stages and 102.1 thousand seats in the auditoriums in permanent halls. The largest number of performances and concerts was organised by theatres and music institutions based in Mazowieckie voivodship – 14.8 thousands, attracting the highest number of audience – 4.0 million. The fewest performances and concerts were organised by theatres and music institutions based in Lubelskie voivodship – 728, attended by 142.7 thousands of audience. The highest number of audience per 1,000 population was recorded in theatres and music institutions from Zachodniopomorskie voivodship (913), and the lowest – from Lubelskie voivodship (72).

Conducting museum activities in 2025 on the K-02 report was confirmed by 696 museums (994 together with branches). The largest group of them (with branches) represents the following voivodships: Mazowieckie, Małopolskie, Pomorskie, Wielkopolskie and Śląskie – and they are the seat of over 50% of museums in Poland, which indicates an uneven geographical distribution of museums in Poland.

In 2025, museums reported having a total of 22.0 million museum objects. Museums exhibited a total of 2,971 permanent exhibitions and additionally organised 4,594 temporary exhibitions in Poland and 126 temporary exhibitions abroad.

In 2025, museums were visited by 46.2 million people, of which nearly 625.8 thousand people during the „Night of Museums”. Organised groups constituted 16.5% of all visitors to museums in 2025. Moreover 30.4% of all visits in museums took place as part of free admission.

In 2025, 361 institutions related to museums were registered (19 zoos, 41 botanical gardens and 301 other institutions), of which 65.7% belonged to the public sector and 34.3% to the private sector.

In 2025, the collections of institutions related to museums included 5 million pieces of exhibits (excluding natural specimens presented in botanical gardens) and were presented as part of permanent exhibitions and by organising temporary exhibitions. The largest number of museum objects and living specimens (in pieces) were located in Małopolskie voivodship – 2.7 million (54.2% of the total collections of institutions related to museums). In 2025, institutions related to museums were visited by 19.5 million people, including 15.8 million in the public sector and 3.6 million in the private sector.

Zoological gardens were visited by 7.8 million people (40.1% of all institutions related to museums visitors), botanical gardens by 2.7 million people (13.9% of all institutions related to museums visitors) and 9.0 million people visited other institutions related to museums (46.0%).

As of 31 December 2025, 321 art galleries were conducting exhibition activities in Poland, 65.7% of which were public sector entities.

In 2025, art galleries organised a total of 4,172 exhibitions in Poland: 3,785 domestic exhibitions (3,770 in 2024), 244 international (248 in 2024) and 143 from abroad (122 in 2024). In addition, 31 galleries presented 62 exhibitions abroad.

Exhibitions in Poland were visited by 6.4 million people (42.0% more than in 2024), including outdoor exhibitions – 3.0 million people. State and local government art galleries gathered 92.0% of the total number of visitors.

As of 31 December 2025, state and local government art galleries held 1.2 million items in their own collections. As in previous years, paintings accounted for the largest share of the collections (37.7%).

Market of works of art and antiques

The information received from 185 entities operating on the market of works of art and antiques (including auction houses, art galleries and antique shops) shows that 58.9% of them were engaged exclusively in the sale of works of art and antiques, while the rest were also engaged in exhibition activities. In 2025, the value of sales of own and commission works of art and antiques amounted to PLN 544.6 million and was 17.1% lower than in 2024.

The largest number of entities operating on the market of works of art and antiques operated in Mazowieckie (27.6%) and Małopolskie (16.8%) voivodships. More than two-thirds (68.6%) of entities selling works of art and antiques had their headquarters in the capitals of the voivodships, including 23.8% in Warszawa and 14.1% in Kraków.

The largest share of the total amount from the sale of works of art and antiques was obtained by entities through auctions – PLN 363.9 million, which accounted for 66.8% of the total sales value (9.9% less than in 2024), including online auctions – PLN 55.0 million (5.0% less than in 2024).

Cinematography

In 2025, 120 full-length films and 182 medium-length and short films were produced in Poland for cinema and television (in 2024: 92 and 170, respectively). The majority (70.8%) of the full-length films produced were films produced for cinemas, while medium length and short films were mostly (80.8%) television films.

As of the end of 2025, there were 538 cinemas in Poland (534 indoor cinemas and 4 mobile cinemas). Indoor cinemas had 1.5 thousand projection rooms, equipped with 285.4 thousand seats for the audience. Indoor cinemas screened 2.2 million films (1.7% less than in 2024), watched by 49.7 million audience (0.3% more than in 2024).

Among indoor cinemas, single-screen cinemas had the largest share – 314 (58.8%). Miniplex cinemas (cinemas with 3 to 7 screens) accounted for 20.4% of the total number of indoor cinemas, multiplexes (cinemas with 8 or more screens) – 11.0%, and cinemas with two screening rooms – 9.7%. Multiplexes showed 48.4% of all screenings, which were watched by 48.2% of the total number of audience. 37.8% of screenings were shown in miniplexes, which were watched by 36.1% of audience.

Means of mass communication

The book and brochure publishing market saw an increase in the number of titles published in 2025. The number of non-periodical publications reached 31.6 thousand titles, which is 3.0% more than in 2024. Compared to the previous year, the number of first edition titles also increase – 28.8 thousand, i.e. by 4.4%, which accounted for 91.2% of all published items.

In 2025, 44 newspaper titles were published (44 titles in the previous year), including 36 titles published 6 to 4 times a week.

A survey of publishing activities conducted in Catholic parishes in 2025 indicated that 24.5% of parishes issued print publications. In 2025, 10.7 million copies of periodicals were printed, along with nearly 185.2 thousand books, 1.6 million brochures, and 1.3 million other publications. In 2025, parishes published 2,500 periodical titles in electronic format – of which 2,109 titles were available online.

As of 31 December 2025, the number of radio subscribers was 4.7 million and television subscribers 4.5 million. The number of radio subscribers per 1,000 population was 127 people, and television subscribers was 120 people.

Mass events

In 2025, 7.0 thousand mass events took place in Poland (1.9% more than in 2024), which gathered 30.7 million participants. The largest number of mass events took place in Śląskie voivodship (914), and the fewest in Lubuskie voivodship (133). Mass events in Mazowieckie voivodship attracted the largest number of participants (5.0 million people), while in Opolskie voivodship attracted the fewest (0.5 million).

In 2025, artistic and entertainment events accounted for 48.5% of the total number of mass events and were attended by a total of 13.0 million people (12.1 million in 2024). The majority of artistic and entertainment events were concerts (66.8%).

Artistic education

In Poland, in the school year 2025/2026, activities in the field of artistic education were conducted by a total of 465 first degree art schools not leading to professional certification (464 schools in previous school year). There were 70.3 thousand students enrolled in such schools, the majority of whom were females (63.6%). Compared to the previous school year, the number of students increased by 2.9% (2.0 thousand), including 3.0% (1.3 thousand) rise in the number of female pupils. 16.7 thousand pupils began their first year of education, including 10.7 females.

In secondary schools offering vocational qualifications, artistic education was provided by upper secondary schools specialising exclusively in the arts and by general arts schools. In the 2025/2026 school year, a total of 235 institutions of this type operated (225 in previous year), including 116 schools offering exclusively artistic education and 119 general art schools (115 and 110, respectively, in the 2024/2025 school year). A total of 24.4 thousand students were enrolled in these institutions, including 18.6 thousand females (an increase of 3.2% and 2.9%, respectively, compared to the 2024/2025 school year).

In the 2025/2026 academic year, 39.7 thousand people studied arts subjects at various types of higher education institutions, including 27.9 thousand females (in the 2024/2025 academic year, the figures were 42.7 thousand and 30.1 thousand females respectively). Students studying artistic programs constituted 3.0% of all students at various types of universities, similar to the previous academic year. Students were enrolled on 135 artistic courses at various universities across Poland. The largest number of students were enrolled on the following courses: audio-visuals techniques and media productions (13.3 thousand students), music and performing arts (9.3 thousand), visual art (9.2 thousand), and fashion, interior design, and industrial design (6.9 thousand).

In the 2025/2026 academic year, 22.2 thousand students, including 14.6 thousand females, were enrolled at 19 public and 8 private art school. Compared to the previous academic year, the number of art school students increased by 8.3% (1,703 people).

In the period from 1 January to 31 December 2025, 5.4 thousand people graduated from uniform, first-cycle and second-cycle master's degree programmes at art schools, including 3.7 thousand females (in the previous year it was 5.1 thousand and 3.4 thousand, respectively).

The economic dimension of culture

In 2025, within the surveyed group of cultural institutions (4,708 entities), those with up to 49 employees predominated (92.0%), whilst institutions with fewer than 10 employees accounted for 57.4% of the total number of entities (2,704), and entities with 10 to 49 employees accounted for 34.6% (1,628). Share of medium-sized entities with 50 to 249 employees accounted for 7.3% (345), and large entities with 250 or more employees – 0.7% (31).

The total revenue of cultural institutions in 2025 amounted to PLN 18,477.0 million and was 10.9% higher than in 2024. The total revenue of local government cultural institutions amounted to PLN 15,009.4 million (81.2%), and that of state cultural institutions to PLN 3,467.6 million (18.8%). Over 25% of the total revenue of cultural institutions was generated by entities based in Mazowieckie voivodship. Subsidies to the main activities accounted for the largest share of total revenue (76.0%), followed by net revenue from the sale of products (14.6%), other operating revenue (8.3%), net revenue from the sale of goods and materials (0.8%) and financial revenue (0.3%). The total costs of the cultural institutions surveyed amounted to PLN 18,272.8 million and were 10.7% higher than in the previous year. The largest share was accounted for by the own costs of products, goods and materials sold (98.4%). In the structure of operating costs, salaries accounted for 49.8% and external services for 20.6%. Cultural institutions from Mazowieckie voivodship had the largest share in total costs (over 25%). The net financial result of cultural institutions amounted to PLN 201.4 million (compared to PLN 159.7 million in 2024). Of the total number of cultural institutions surveyed, 46.7% achieved a net profit and 36.5% recorded a net loss. In 2025, the

value of assets (liabilities) of the surveyed cultural institutions amounted to PLN 30,141.8 million and was higher by 6.1% compared to 2024. The highest total assets (liabilities) were recorded in libraries, archives, museums and other activities related to culture, i.e. PLN 18,402.0 million (61.1% of the total value).

As of 31 December 2025, 89.8 thousand persons worked in 4,708 cultural institutions (1.5% more than in 2024), which accounted for 0.6% of the total number of employed persons in the national economy. The vast majority of persons worked in local government cultural institutions (87.2% of the total), primarily in gmina cultural institutions (62.3%). On a per-institution basis, the highest number of employed persons was recorded in state cultural institutions – 151 people. The highest number of employed persons was recorded in cultural institutions located in Mazowieckie voivodship (18.1 thousand), of which 67.3% were persons working in cultural institutions based in Warszawa.

In 2025, average employment in cultural institutions amounted to 82.1 thousand full-time equivalents (1.5% more than a year earlier). There were an average of 17 full-time equivalents per cultural institution, with the indicator amounting to 144 full-time equivalents in state institutions, 84 in voivodship institutions, 19 in powiat institutions, and 12 in gmina institutions.

In 2025, gross wages and salaries in cultural institutions amounted to PLN 8,935.1 million (11.6% more than in 2024). They constituted 48.9% of all costs incurred by these entities. The highest value of costs allocated for wages and salaries was recorded in Mazowieckie voivodship – PLN 2,169.4 million, which constituted almost 1/4 of the total amount of wages and salaries paid in cultural institutions. In 2025, wages and salaries under employment relationship accounted for 88.0% of total wages and salaries paid by cultural institutions (88.2% in 2024). The highest share was recorded in Świętokrzyskie voivodship (91.0%), and the lowest in Dolnośląskie voivodship (85.6%).

In 2025, the average monthly gross wages and salaries in cultural institutions amounted to PLN 7,978 (PLN 703 more than a year earlier) and was lower by 10.4% than the average monthly gross wages and salaries in the national economy. The highest average monthly gross wages and salaries was recorded in state cultural institutions (PLN 9,559), while the lowest – in gmina cultural institutions (PLN 7,500). The highest average monthly gross wages and salaries was recorded in Mazowieckie voivodship (PLN 9,282), and the lowest in Lubelskie voivodship (PLN 7,074).

In the domain of culture, apart from cultural institutions, business entities operate that produce and distribute cultural and creative goods and services on a market scale, the so-called cultural and creative industries, which constitute 6.1% of all non-financial enterprises in Poland. In 2024, after declines observed in the previous two years, the number of these entities increased again – by 15.8% in comparison to 2023 – to 143.7 thousand. The most numerous group was formed by entities operating in the field of *Visual Arts* (39.1 thousand), which together with entities from the *Advertising* domain (35.6 thousand) accounted for 52.0% of all enterprises classified as cultural and creative industries. The vast majority of entities in cultural and creative industries are microenterprises – 142.6 thousand, i.e. 99.2% of total entities.

As of the end of 2024, 281.0 thousand persons worked in entities classified as cultural and creative industries, i.e. 18.7% more than a year earlier. Average employment during the year stood at 96.5 thousand full-time equivalents (an increase of 4.3% compared to 2023). The average monthly gross wages and salaries amounted to PLN 9,193, which means an increase of 3.6% compared to 2023, and was PLN 779 higher than the average wages and salaries in total non-financial enterprises. Enterprises belonging to cultural and creative industries generated gross value added in the amount of PLN 32.9 billion (PLN 0.3 billion more than a year earlier), which constituted 1.5% of the value added generated by all non-financial enterprises. Microenterprises had the largest contribution, generating 45.0% of the total value added in the cultural and creative industries domain (PLN 14.8 billion). In 2024, entities operating in the cultural and creative industries domain obtained total revenues of PLN 115.5 billion, with total costs amounting to PLN 99.1 billion (the surplus of revenues over costs was PLN 0.3 billion lower than a year earlier). Revenues increased by 10.8% compared to 2023, while costs increased by 13.2%. The cost indicator level, defining the ratio of total costs to total revenues, amounted to 85.7% and was 6.5 percentage points lower than in the case of total non-financial enterprises.

In 2024, the value of foreign trade in cultural and creative goods decreased. The trade balance in goods remained positive and amounted to PLN 4.5 billion (export value PLN 10.4 billion, import PLN 5.8 billion).

An opposite trend was observed in the case of cultural and creative services – exports grew by 10.2% to PLN 19.5 billion, and imports by 9.2% to PLN 22.6 billion (trade balance in services minus PLN 3.1 billion). The share of cultural and creative goods in total Polish exports was 0.7%, and in imports – 0.4%. In the case of services, these shares were higher and amounted to 4.1% and 7.6% respectively.

The Culture Satellite Account takes a broad view of domain of culture, including both cultural and creative industries, as well as the activities of state and local government cultural institutions and non-governmental organisations operating in this domain. It thus allows estimating the contribution of broadly understood culture to the national economy. In 2021, the majority of basic transactions of the culture satellite account reached higher values than a year earlier. Gross output in the domain of culture amounted to PLN 138,205.5 million and increased by 7.4%, while intermediate consumption – PLN 74,989.7 million, i.e. 7.7% more than in 2020. Gross value added increased by 7.0% to PLN 63,215.8 million. Compensation of employees amounted to PLN 26,727.4 million and grew by 2.5%, whereas gross operating surplus decreased by 2.9% to PLN 37,003.2 million. The growth rate of basic transactions in the domain of culture was at the same time lower than in the national economy as a whole.

The share of culture in the national economy, measured by the ratio of gross value added generated in the domain of culture to the gross value added of the entire economy, stood at 2.8% in 2021, i.e. 0.1 percentage point less than a year earlier. The largest contribution to the generation of gross value added in the domain of culture was made by entities belonging to the *Advertising* domain (19.0%). A significant share was also held by *Audiovisual and Multimedia* domain (17.6%), and *Books and Press* (12.5%). The share of gross output of the culture domain in the gross output of the entire economy amounted to 2.6%, and the share of intermediate consumption – 2.4%. Final consumption expenditure in the domain of culture reached PLN 55,770.4 million, with 66.3% constituting household final consumption expenditure.

The share of the culture domain in generating the gross value added of the entire economy has remained relatively stable for several years, standing at around 3%. In 2021, gross value added generated by the culture domain accounted for 2.8% of the gross value added generated in the entire economy (0.1 percentage point less compared to 2020).

Rozdział 1. Wydatki na kulturę i ochronę dziedzictwa narodowego

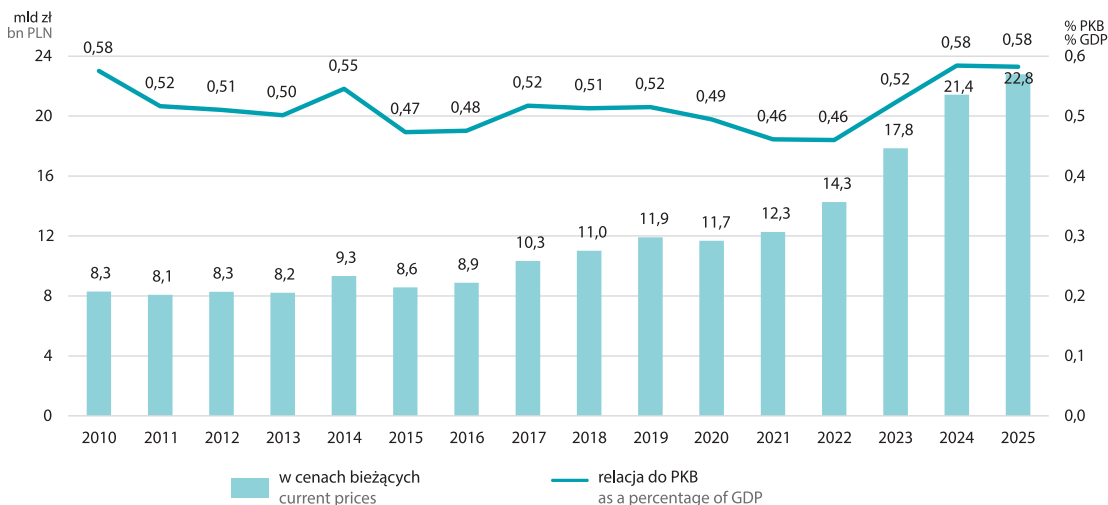
Chapter 1. Expenditure on culture and protection of national heritage

1.1. Wydatki publiczne na kulturę i ochronę dziedzictwa narodowego¹

1.1. Public expenditure on culture and protection of national heritage²

W 2025 roku wydatki publiczne w dziale kultura i ochrona dziedzictwa narodowego³, na które składały się wydatki w tym zakresie poniesione przez budżet państwa i budżety jednostek samorządów terytorialnych pomniejszone o transfery wewnętrzne, wyniosły 22 783,2 mln zł, co odpowiadało 0,58% PKB⁴. W porównaniu z rokiem poprzednim wydatki te wzrosły w ujęciu nominalnym o 6,3%, ale w stosunku do PKB – pozostały na tym samym poziomie (wydatki publiczne na kulturę i ochronę dziedzictwa narodowego w 2024 r. wyniosły 21 430,1 mln zł, tj. 0,58% PKB⁵).

Wykres 1. Wydatki publiczne na kulturę i ochronę dziedzictwa narodowego i ich relacja do PKB
Chart 1. Public expenditure on culture and protection of national heritage as percent of GDP

Wskaźnik procentowy wydatków publicznych na kulturę i ochronę dziedzictwa narodowego w stosunku do PKB (po wyeliminowaniu transferów wewnętrznych) osiągnął w latach 2024 i 2025 najwyższą wartość od 15 lat (poprzednim rokiem, kiedy relacja tych wydatków do PKB osiągnęła tak wysoki poziom był rok 2010). Zwraca uwagę bardzo duża dynamika wzrostu publicznych wydatków na kulturę i ochronę dziedzictwa narodowego w relacji do PKB odnotowana w latach 2023-2024. Te dwa lata bardzo szybkiego wzrostu wystarczyły, aby wskaźnik wydatków na kulturę i ochronę dziedzictwa narodowego w stosunku do PKB wzrósł

1 W podrozdziale wykorzystano dane dot. działu 921 „Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego” według klasyfikacji budżetowej. Dane zostały zebrane przez Ministerstwo Finansów na sprawozdaniach Rb-28 i Rb-28s.

2 The data used in this subchapter refer solely to division 921 'Culture and protection of national heritage' in accordance with the budget classification. The data have been gathered by the Ministry of Finance using Rb-28 and Rb-28s accounts.

3 Analogicznie jak w analizach za poprzednie lata, sumę wydatków w dziale 921 klasyfikacji budżetowej (Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego) poniesionych przez budżet państwa i zsumowane wydatki jednostek samorządu terytorialnego pomniejszono o transfery wewnątrz sektora publicznego, tj. o dotacje i subwencje z budżetu państwa dla samorządów terytorialnych oraz transfery między jednostkami samorządu terytorialnego.

4 Szacunek PKB – dane GUS, tablica „Roczne wskaźniki makroekonomiczne” <https://stat.gov.pl/wskazniki-makroekonomiczne/>; dane 2025 r. - szacunki wstępne (aktualizacja 17.04.2026 r.).

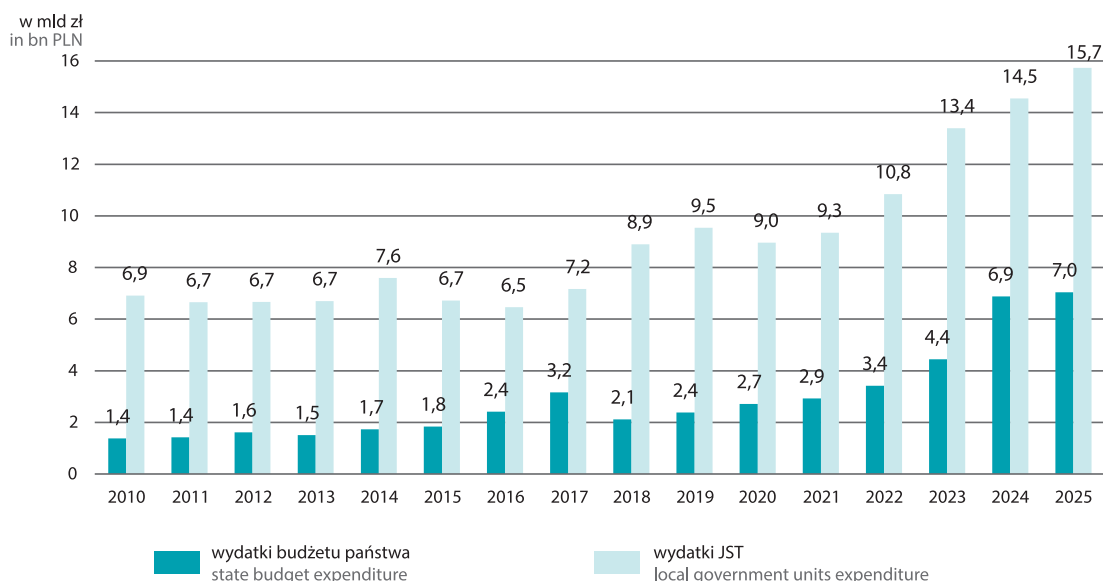
5 Udział wydatków publicznych na kulturę i ochronę dziedzictwa narodowego do PKB za 2024 r. zweryfikowano w stosunku do danych wcześniej publikowanych.

od najniższego w ciągu ostatnich 16 lat poziomu (0,46% PKB), który odnotowano w latach 2021-2022⁶, do poziomu najwyższego występującego w latach 2024 i 2025.

Wydatki publiczne na kulturę i ochronę dziedzictwa narodowego ponoszone przez budżet państwa (pomniejszone o dotacje i subwencje dla samorządu terytorialnego) wyniosły w 2025 roku 7 043,8 mln zł (w 2024 r. było to 6 883,2 mln zł). Równocześnie analogiczne wydatki ponoszone przez jednostki samorządu terytorialnego (pomniejszone o transfery między jednostkami samorządu terytorialnego) były ponad dwukrotnie wyższe – osiągnęły wartość 15 739,3 mln zł (w 2024 r. było to 14 546,9 mln zł).

Wykres 2. Wydatki budżetu państwa i jednostek samorządu terytorialnego na kulturę i ochronę dziedzictwa narodowego

Chart 2. Expenditure from the state and local government units budgets on culture and protection of national heritage

Przewaga wydatków budżetów samorządowych nad wydatkami z budżetu państwa nie jest w obszarze kultury i dziedzictwa narodowego niczym niezwykłym. Co więcej, skala tej przewagi była w ostatnich 16 latach na ogół znacznie większa niż w 2025 r. Począwszy od 2010 r. odnotowano 4 lata, kiedy wydatki budżetów samorządowych były wyższe ponad dwukrotnie (ale nie więcej niż trzykrotnie) od wydatków budżetu państwa (w tym 2025 r.), natomiast przez pięć lat wydatki budżetów samorządowych były od wydatków budżetu państwa większe ponad trzykrotnie (ale mniejsze niż czterokrotnie). Najwięcej, tj. przez 7 lat, wydatki budżetów samorządowych były wyższe od wydatków budżetu państwa ponad czterokrotnie, w tym w 2010 r. – były wyższe ponad pięciokrotnie.

Spośród zsumowanych wydatków na kulturę i ochronę dziedzictwa narodowego poniesionych łącznie przez jednostki samorządu terytorialnego (JST), po wyeliminowaniu transferów wewnętrznych pomiędzy JST, największy udział miały środki wydatkowane przez samorządy gminne (48,4%). Znaczny udział miały też samorządy miast na prawach powiatu i samorządy wojewódzkie (odpowiednio: 28,7% i 21,0%), a najmniejszy – pozostałe powiaty niebędące miastami na prawach powiatu (1,9%).

Udział wydatków bieżących w wydatkach publicznych na kulturę i ochronę dziedzictwa narodowego (po wyeliminowaniu transferów wewnętrznych) wyniósł 81,8% i był większy niż w 2024 r. (80,0%) oraz znacznie większy niż w 2023 r. (72,5%).

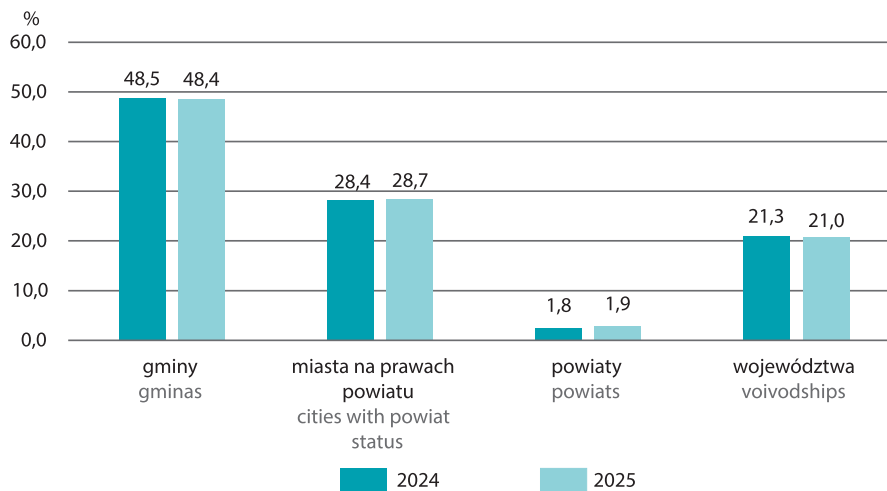
Jednocześnie odnotowano, że odsetek wydatków bieżących był większy w wydatkach budżetu państwa niż samorządowych (odpowiednio 87,7% i 79,2%), co odzwierciedlało większe zaangażowanie w wydatki majątkowe na poziomie samorządowym. Sytuacja pod tym względem była podobna również w poprzednich latach.

6 Okres pandemii COVID -19.

W publikacji zaprezentowano wydatki jednostki samorządu terytorialnego pomniejszone o transfery między JST (co ułatwiło przeanalizowanie zróżnicowania środków faktycznie wydanych na kulturę i ochronę dziedzictwa narodowego w poszczególnych województwach⁷).

Sumarycznie najwięcej środków na kulturę i ochronę dziedzictwa narodowego wydatkowały samorządy w województwie mazowieckim (2 813, 2 mln zł), ale wysoki poziom takich wydatków odnotowano też w województwach śląskim (1 521,7 mln zł), małopolskim (1 492,3 mln zł), dolnośląskim (1 343,1 mln zł) i wielkopolskim (1 341,4 mln zł). Najmniej wydano w województwach mających najmniej ludności tj. w województwie opolskim (373,0 mln zł) i lubuskim (396,0 mln zł).

Wykres 3. Struktura samorządowych wydatków na kulturę i ochronę dziedzictwa narodowego
Chart 3. Structure of local government expenditure on culture and protection of national heritage

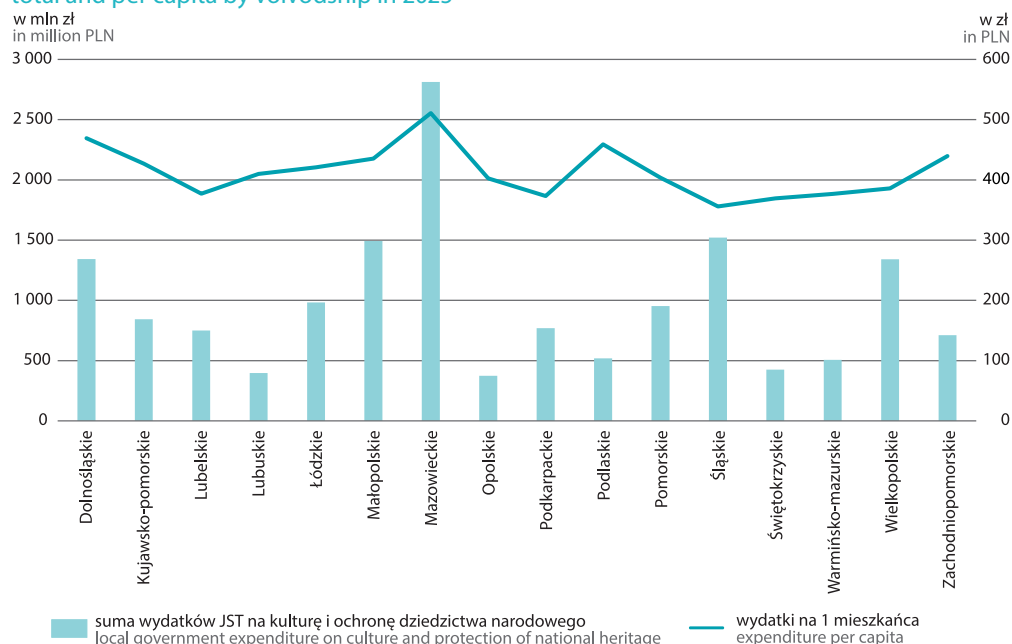
Z kolei wskaźnik wydatków samorządowych przypadających na 1 mieszkańca, wyliczony również na podstawie danych pomniejszonych o transfery między JST, pokazuje już nieco inny obraz dystrybucji samorządowych wydatków na kulturę i ochronę dziedzictwa narodowego. Wprawdzie na pierwszym miejscu nadal znajduje się województwo mazowieckie (510,90 zł na osobę), a za nim dolnośląskie (469,21 zł), które to województwa były także w czołówce pod względem całkowitych wydatków, jednak następne uzyskały już województwa podlaskie (459,20 zł) i zachodniopomorskie (439,57 zł), których wydatki kulturalne w liczbach bezwzględnych były relatywnie niskie (12 i 11 pozycja na 16 województw). Najniższy wskaźnik wydatków na kulturę i ochronę dziedzictwa narodowego na osobę odnotowano w województwie śląskim (355,92 zł), które w liczbach bezwzględnych zajmowało drugą pozycję.

W skali kraju średnie wydatki samorządowe na kulturę i ochronę dziedzictwa narodowego wyniosły 420,81 zł.

⁷ W publikacji analizowano wydatki samorządowe według województw po wyeliminowaniu transferów wewnętrznych, które na ogółem zawiązały o ok. 1/5 sumę środków realnie wykorzystanych do prowadzenia działalności w zakresie kultury i ochrony dziedzictwa narodowego - zmiana w stosunku do prezentacji danych w publikacjach w poprzednich latach.

Wykres 4. Wydatki jednostek samorządu terytorialnego na kulturę i ochronę dziedzictwa narodowego: ogółem i na 1 mieszkańca według województw w 2025 r.

Chart 4. Local government expenditure on culture and protection of national heritage: total and per capita by voivodship in 2025

Dane o wydatkach z budżetu państwa i jednostek samorządu terytorialnego pomniejszone o transfery wewnętrzne zostały także zastosowane do przeanalizowania struktury wydatków według obszarów działalności kulturalnej wyznaczonych w oparciu o rozdziały klasyfikacji budżetowej. Rozkład procentowy wydatków z budżetu państwa i jednostek samorządu terytorialnego przedstawiono łącznie na wykresie 5. Analizując go, należy brać pod uwagę, że łączna kwota wydatków na kulturę i ochronę dziedzictwa narodowego wydatkowana przez samorzady była 2,2 razy większa niż suma wydatków z budżetu państwa (po wyeliminowaniu transferów wewnętrznych).

W 2025 r. w strukturze wydatków budżetów jednostek samorządu terytorialnego zaklasyfikowanych do działu kultura i ochrona dziedzictwa narodowego najwięcej środków trafiło na działalność domów i ośrodków kultury, klubów i świetlic (34,1%). Budżet państwa nie finansował tego obszaru działalności kulturalnej, ale biorąc pod uwagę wspomnianą powyżej dominację środków samorządowych nad wydatkami budżetu państwa, działalność domów i ośrodków kultury, klubów i świetlic otrzymała największe wsparcie finansowe spośród wszystkich analizowanych rodzajów działalności objętych działem kultura i ochrona dziedzictwa narodowego.

Drugim pod względem wielkości wydatków budżetów jednostek samorządu terytorialnego obszarem była działalność bibliotek. Udział tego obszaru w wydatkach samorządu terytorialnego wynosił 17,9%, ale biblioteki były także finansowane przez budżet państwa i w wydatkach budżetu państwa stanowiły 1,8%.

Trzecią, co do wielkości, pozycję wydatków budżetów jednostek samorządu terytorialnego w dziale kultura i ochrona dziedzictwa narodowego stanowiło finansowanie działalności muzeów – udział wynosił 12,6%. Muzea były jednocześnie drugim, pod względem wielkości obszarem wydatków budżetu państwa (stanowił on 23,0% wydatków budżetowych w dziale kultura i ochrona dziedzictwa narodowego).

Na dalszych pozycjach plasowały się finansowane jednocześnie przez jednostki samorządu terytorialnego jak i budżetu państwa wydatki:

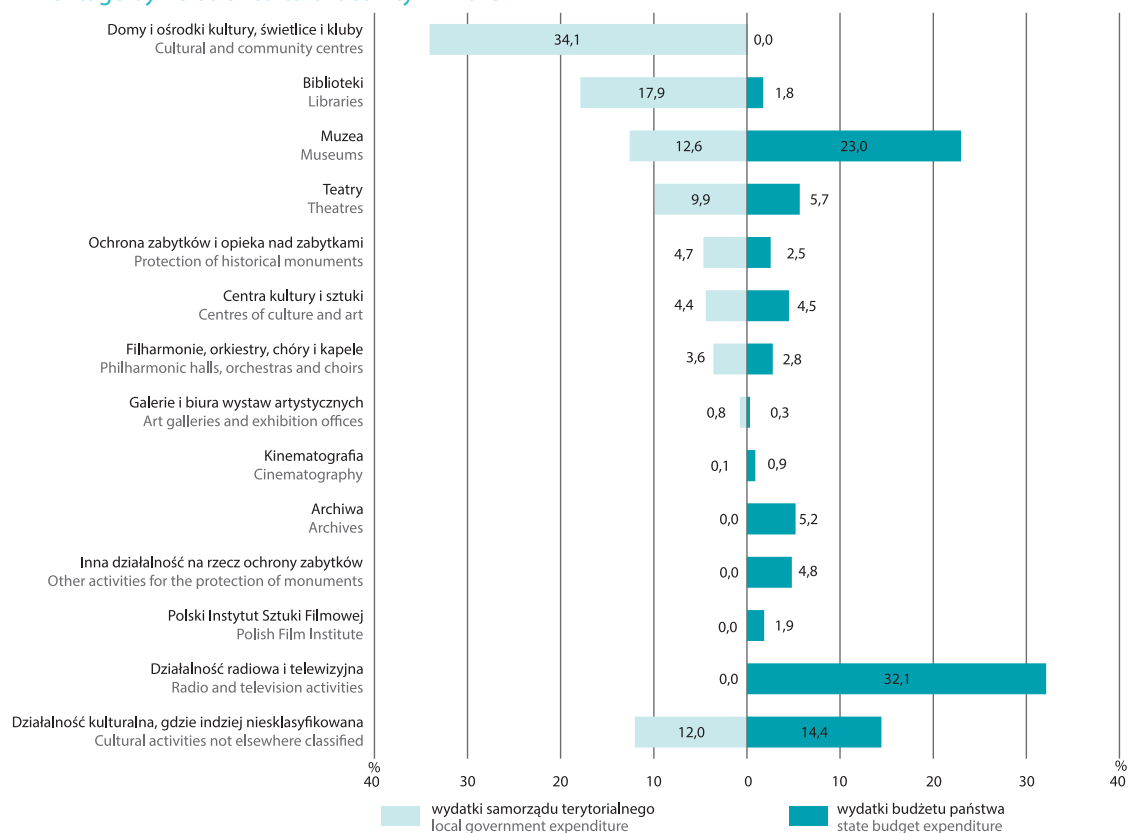
- na działalność teatrów (9,9% sumy wydatków budżetów jednostek samorządu terytorialnego i 5,7% wydatków budżetu państwa w dziale kultura i ochrona dziedzictwa narodowego),
- na ochronę zabytków i opiekę nad zabytkami (odpowiednio 4,7% i 2,5%),
- na działalność centrów kultury i sztuki (4,4% i 4,5%),
- na działalność filharmonii, orkiestr, chórów i kapel (3,6% i 2,8%),
- na działalność galerii i biur wystaw artystycznych (0,8% i 0,3%),
- na kinematografię (0,1% i 0,9%).

W ramach środków budżetu państwa wydatkowanych w dziale kultura i ochrona dziedzictwa narodowego najczęściej przekazano na finansowanie działalności radiowej i telewizyjnej (32,1%) oraz wspomnianą już powyżej działalność muzeów (23,0%), z tym że tą ostatnią dodatkowo finansowały także samorządy. Obszarami kultury, w których finansowanie publiczne pochodziło wyłącznie ze środków budżetu państwa (oprócz wspomnianej już działalności radiowej i telewizyjnej) były działalność archiwów (5,2% wydatków budżetu państwa w dziale kultura i ochrona dziedzictwa narodowego) oraz działalność Polskiego Instytutu Sztuki Filmowej (odpowiednio 1,9%), a także niewymieniona wcześniej inna działalność na rzecz ochrony zabytków (4,8%).

Pozostałe środki z działu kultura i ochrona dziedzictwa narodowego, których nie udało się jednoznacznie przypisać do konkretnego obszaru kultury stanowiły 12,0% wydatków budżetów jednostek samorządu terytorialnego i 14,4% wydatków budżetu państwa w tym dziale.

Wykres 5. Wydatki budżetu państwa i jednostek samorządu terytorialnego na kulturę i ochronę dziedzictwa narodowego według obszarów działalności kulturalnej^a w 2025 r.

Chart 5. Expenditure from the state and local government units budgets on culture and protection of national heritage by fields of cultural activity^a in 2025

^a Obszary działalności kulturalnej przedstawione na wykresie zostały wyodrębnione na podstawie rozdziałów klasyfikacji budżetowej wchodzących w skład działu 921 „Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego”. Większości z obszarów klarownie odpowiada rozdziałom klasyfikacji, jednak dla obszaru „Kinematografia” potrzebne było połączenie dwóch rozdziałów (92101 i 92103), dla obszaru „Inna działalność na rzecz ochrony zabytków” połączono 3 rozdziały (92119, 92121 i 92123), zaś obszar „Działalność kulturalna, gdzie indziej niesklasyfikowana” zawiera wszystkie pozostałe środki wydatkowane w dziale 921, które nie zostały ujęte w ww. obszarach.

The areas of cultural activity shown in the chart have been identified on the basis of the budget classification chapters comprising Chapter 921, ‘Culture and the preservation of national heritage’. Most of the areas correspond clearly to the classification chapters; however, for the area ‘Cinematography’, it was necessary to combine two chapters (92101 and 92103), whilst for the area ‘Other activities for the preservation of historical monuments’, three chapters were combined (92119, 92121 and 92123), whilst the area ‘Cultural activities not elsewhere classified’ brings together all other expenditure under Section 921 that is not included in the above-mentioned areas.

1.2. Wydatki na dobra i usługi związane z kulturą oraz wyposażenie związane z kulturą w gospodarstwach domowych

1.2. Expenditure on cultural goods and services, and ownership of culture related equipment in household

1.2.1. Wydatki na dobra i usługi związane z kulturą

1.2.1. Expenditure on cultural goods and services

Przeciętne roczne wydatki na jedną osobę w gospodarstwie domowym⁸ przeznaczone w 2025 r. na usługi i wyposażenie związane z kulturą wyniosły 540,84 zł (wobec 481,68 zł w 2024 r.), tj. zwiększyły się nominalnie o 59,16 zł (o 12,3%) w porównaniu z rokiem poprzednim. Udział wydatków na kulturę w łącznych wydatkach gospodarstw domowych wyniósł 2,2% (2,1% w 2024 r.). W zależności od rodzaju gospodarstwa udział ten przyjmował wartość od 1,6% (w gospodarstwach rencistów) do 3,0% (w gospodarstwach pracujących na własny rachunek).

Największy wzrost wydatków na kulturę zanotowano w gospodarstwach rolników z 191,88 zł w 2024 r. do 405,12 zł w 2025 r. (wzrost o 111,1%), a najmniejszy w gospodarstwach pracujących na własny rachunek poza gospodarstwem rolnym z 807,00 zł w 2024 r. do 808,20 zł w 2025 r. (wzrost o 0,15%).

W 2025 r. – podobnie jak w latach poprzednich – najwyższe wydatki związane były z korzystaniem z mediów, szczególnie elektronicznych. Opłaty za korzystanie z urządzeń odbiorczych (abonament radiowy i telewizyjny) oraz za telewizję cyfrową i kablową (bez opłat za telewizję kablową w ramach pakietu usług telekomunikacyjnych⁹) wyniosły w ciągu roku 141,20 zł przeciętnie na jedną osobę w gospodarstwie domowym (o 7,1% więcej w porównaniu z 2024 r.) i stanowiły 26,1% średnich rocznych wydatków na kulturę w gospodarstwach domowych (wobec 27,4% w roku poprzednim).

Drugim co do wielkości rodzajem wydatków na dobra i usługi kulturalne były w 2025 r. opłaty za wstęp do kin, teatrów, na koncerty, muzeów, bibliotek czy ogrodów zoologicznych. Wartość takich wydatków wyniosła 57,12 zł i była o 21,1% wyższa niż w roku 2024, kiedy wyniosła 47,16 zł. Jednocześnie nastąpił wzrost udziału kosztu biletów wstępu w całym budżecie wydatków kulturalnych z 9,8% w 2024 r. na 10,6% w 2025 r. i awans tych kosztów z trzeciej na drugą co do wielkości pozycję wydatków gospodarstw domowych na zakup dóbr i usług kulturalnych.

Jednocześnie odnotowano spadek znaczenia, a nawet nominalnej kwoty wydatków na zakup sprzętu do odbioru, rejestracji i odtwarzania dźwięku oraz obrazu. Koszty te spadły o 23,1% w porównaniu z 2024 r. (z 58,08 zł do 44,64 zł) i stanowiły 8,3% rocznych wydatków na kulturę (12,1% w roku poprzednim). Tym samym koszty zakupu sprzętu audiowizualnego spadły z drugiej na trzecią pozycję wśród najważniejszych kategorii wydatków kulturalnych w gospodarstwach domowych.

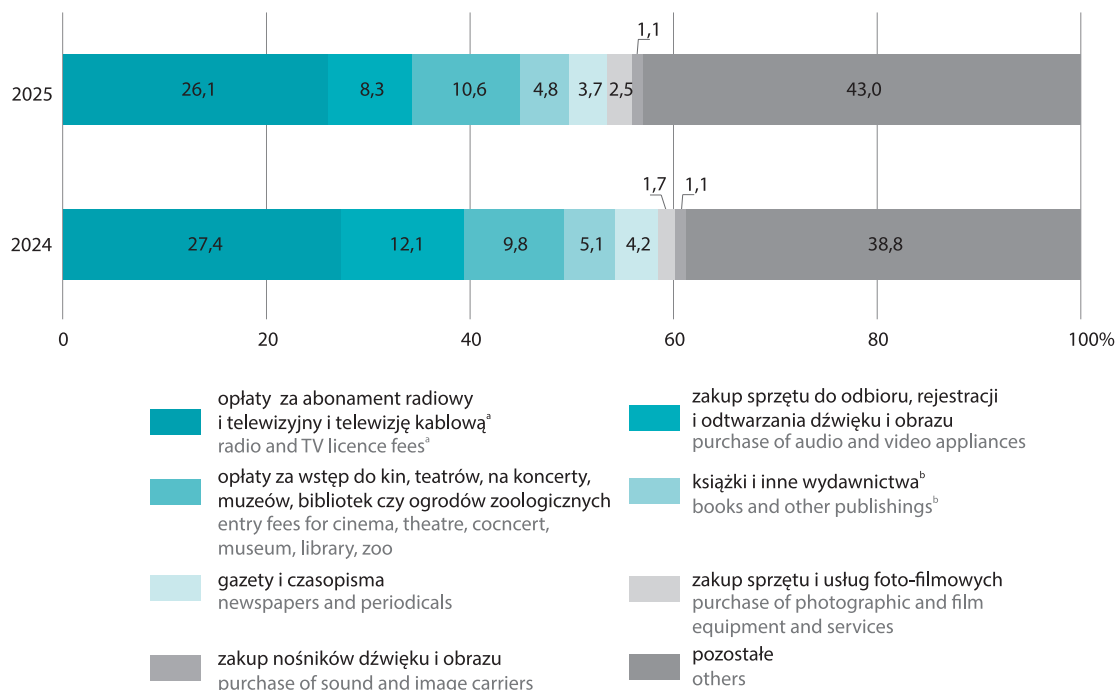
Na książki i inne wydawnictwa (bez podręczników szkolnych oraz innych wydawnictw przeznaczonych do nauki) wydano przeciętnie rocznie na jedną osobę 25,92 zł – (o 6,4% więcej w porównaniu z 2024 r.), a ich udział w wydatkach na kulturę wyniósł 4,8% (5,1% w 2024 r.).

W 2025 r. na gazety i czasopisma gospodarstwa domowe wydały przeciętnie rocznie na jedną osobę 20,16 zł (o 0,6% mniej niż w roku poprzednim), a ich udział w wydatkach na kulturę wyniósł 3,7% (w 2024 r. – 4,2%).

⁸ Źródłem danych jest badanie budżetów gospodarstw domowych, które stanowi podstawowe źródło informacji o poziomie i strukturze wydatków oraz dochodów badanych gospodarstw domowych, spożyciu podstawowych artykułów żywnościowych, warunkach mieszkaniowych oraz subiektywnej ocenie sytuacji materialnej.

⁹ W klasyfikacji przychodów i rozchodów stosowanej w Badaniu budżetów gospodarstw domowych pakiet usług telekomunikacyjnych zaliczono do działu „Łączność”, bez możliwości wyodrębnienia opłat za telewizję kablową.

Wykres 6. Wydatki gospodarstw domowych na dobra i usługi kulturalne
Chart 6. The households' expenditure on selected cultural goods and services

a Bez opłat za usługi w pakiecie telekomunikacyjnym. b Bez podręczników szkolnych oraz innych książek i czasopism do nauki.

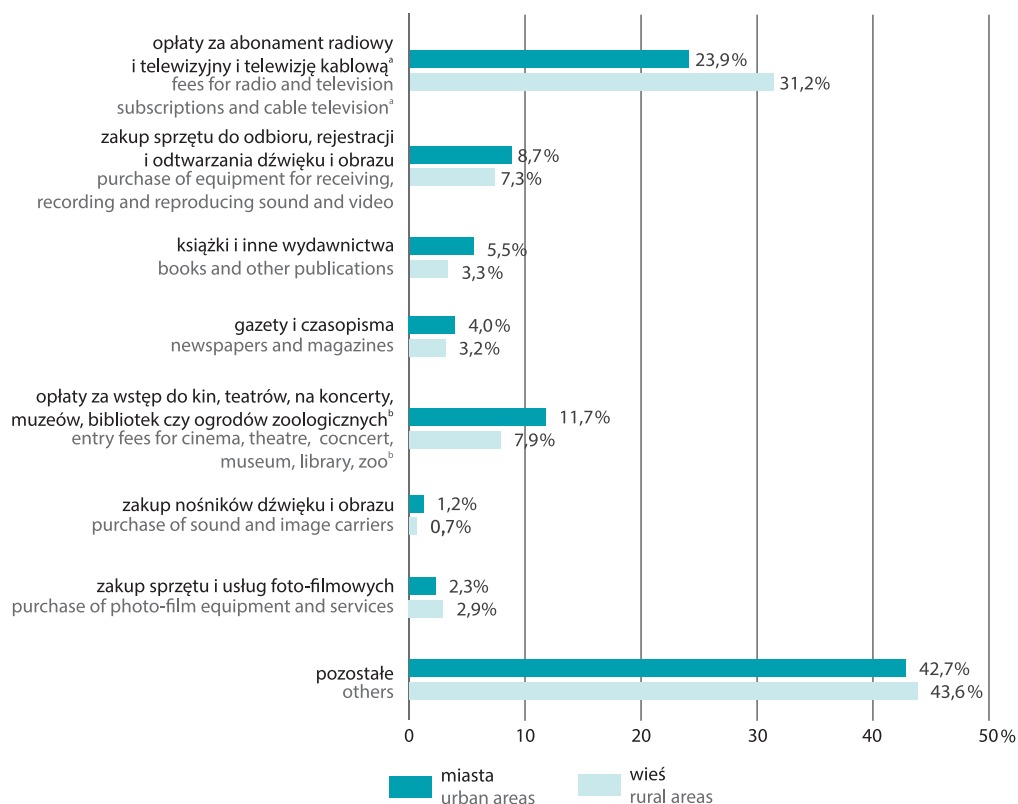
a Without charges for services in the telecommunications package. b Without student's books and other books and periodicals for studying.

Nadal widoczne jest zróżnicowanie wydatków na kulturę między miastem a wsią. W 2025 r. przeciętne roczne wydatki na zakup dóbr i usług kulturalnych w przeliczeniu na jedną osobę w gospodarstwie domowym wyniosły 634,92 zł w miastach oraz 403,68 zł na wsi. Dla porównania, w 2024 r. było to odpowiednio 594,48 zł i 316,44 zł, w 2023 r. – 464,40 zł i 293,88 zł, a w 2022 r. – 450,00 zł i 282,24 zł. W analizowanym okresie wydatki na kulturę zarówno w miastach, jak i na wsi systematycznie rosły. Mimo to nadal utrzymywała się wyraźna różnica między ich poziomem w obu typach obszarów. W 2025 r. mieszkańcy miast wydawali na ten cel średnio o 231,24 zł więcej na osobę niż mieszkańcy wsi.

W miastach średnie roczne wydatki na zakup gazet i czasopism wyniosły 25,32 zł, a na wsi – 12,72 zł (w 2024 r. odpowiednio 24,96 zł i 13,20 zł). Na zakup książek i innych wydawnictw wydano przeciętnie na jedną osobę 34,68 zł w gospodarstwach domowych w miastach oraz 13,20 zł w gospodarstwach domowych na wsi (w poprzednim roku odpowiednio 32,52 zł i 12,24 zł).

W 2025 r. na bilety wstępu do kin, teatrów, na koncerty, muzeów, bibliotek czy ogrodów zoologicznych gospodarstwa domowe w miastach wydały 74,52 zł przeciętnie w ciągu roku na jedną osobę w gospodarstwie domowym (o 16,1% więcej niż w 2024 r.), tj. 11,7% łącznych wydatków na kulturę w miastach (w roku poprzednim 10,8%), a na wsi – 31,80 zł (o 44,0 % więcej niż w roku poprzednim), tj. 7,9% łącznych wydatków na kulturę na wsi (7,0% w 2024 r.).

Wykres 7. Wydatki na kulturę na jedną osobę w gospodarstwie domowym w miastach i na wsi w 2025 r.
Chart 7. Expenditure on culture per one person in a household in urban and rural area in 2025

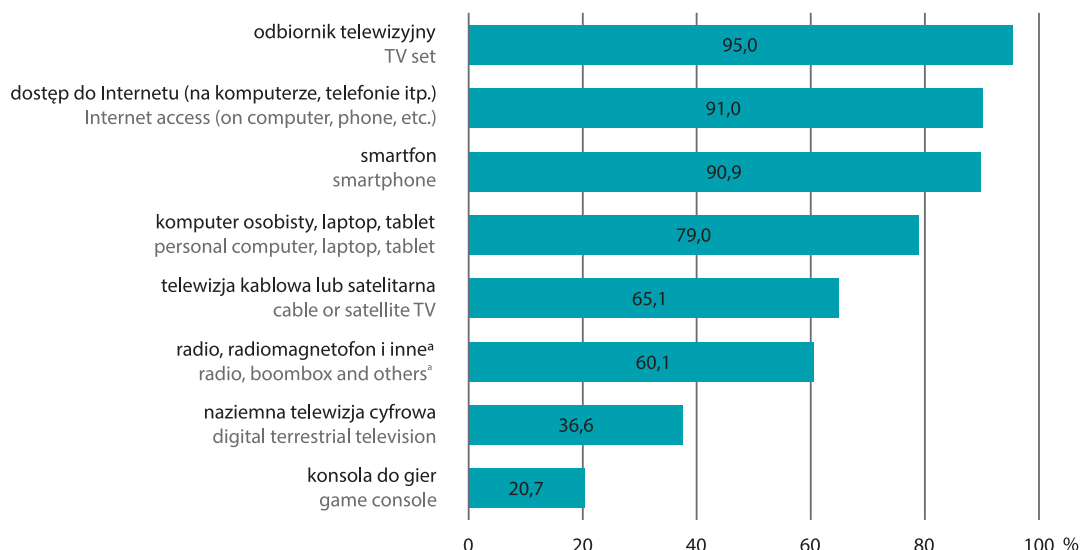
a Bez opłat za usługi w pakiecie telekomunikacyjnym. b Bez podręczników szkolnych oraz innych książek i czasopism do nauki.
 a Without charges for services in the telecommunications package. b Without student's books and other books and periodicals for studying.

1.2.2. Wyposażenie gospodarstw domowych w sprzęt umożliwiający uczestnictwo w kulturze

1.2.2. Ownership of culture related equipment in household

Odbiornik telewizyjny w 2025 r. posiadało 95,0% gospodarstw domowych, a 65,1% gospodarstw dysponowało urządzeniem do odbioru telewizji satelitarnej lub korzystało z usług operatora sieci telewizji kablowej (w 2024 r. odpowiednio: 95,4% i 63,8%). W co najmniej jeden smartfon wyposażonych było 90,9% (89,9% w 2024 r.) gospodarstw domowych, a dostęp do Internetu poprzez komputer lub telefon zadeklarowało 91,0% (89,5% w 2024 r.) gospodarstw domowych. Wyposażenie w komputer, laptopa lub tablet odnotowano w 79,0% gospodarstw domowych (78,9% w 2024 r.).

Wykres 8. Odsetek gospodarstw domowych wyposażonych w wybrany sprzęt audiowizualny w 2025 r.
Chart 8. Percentage of households equipped with selected audio-visual equipment in 2025

a Radio, radiomagnetofon, radio z odtwarzaczem płyt kompaktowych lub radiomagnetofon z odtwarzaczem płyt kompaktowych, wieża, gramofon.
 a Radio, radio cassette recorder, radio with a compact disc player or radio cassette recorder with a compact disc player, stereo, record player.

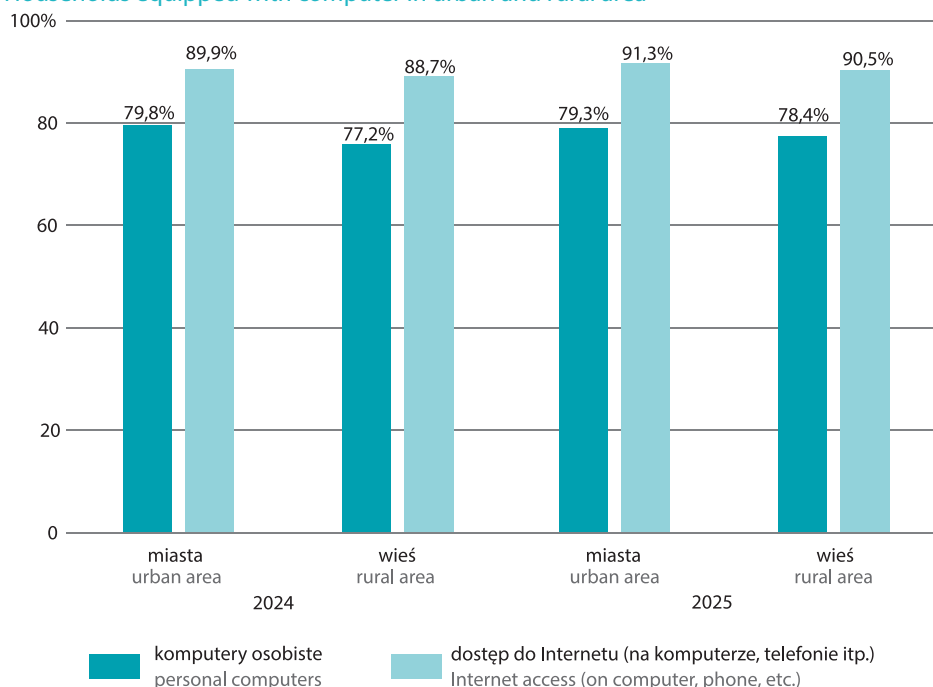
Odsetek gospodarstw domowych wyposażonych w tradycyjny sprzęt audiowizualny taki jak radio, magnetofon, odtwarzacz płyt kompaktowych spadł do 60,1% w 2025 r. (64,9% w 2024 r.). W 2025 r. przynajmniej jeden telefon komórkowy posiadało 99,0% gospodarstw domowych (98,9% w 2024 r.), w tym 90,9% posiadało smartfon (91,4% w miastach i 89,9% na wsi), podczas gdy w 2024 r. smartfon był na wyposażeniu 89,9% gospodarstw (90,3% w miastach i 89,1% na wsi).

Wzrosła też liczba telefonów komórkowych posiadanych przez gospodarstwa domowe oraz wzrosła liczba smartfonów. W 2025 r. na 1 000 gospodarstw domowych przypadały 2 462 telefony komórkowe, w tym 2 196 smartfonów (w 2024 r. odpowiednio 2 437 i 2 163), zastępujących często urządzenia rejestrujące obraz i dźwięk, np. aparaty fotograficzne czy kamery. Te urządzenia multimedialne pozwalają obecnie na wiele sposobów odbioru i przetwarzania obrazu i dźwięku. W rezultacie wiele gospodarstw domowych rezygnuje z posiadania innego sprzętu audiowizualnego zajmującego wiele miejsca i powielającego funkcje komputera lub smartfona, w tym w zakresie słuchania muzyki, audycji radiowych czy oglądania programów telewizyjnych.

Stopień wyposażenia w tzw. artykuły użytku kulturalnego (przede wszystkim w sprzęt audiowizualny) najwyższy był w grupie gospodarstw domowych rolników 69,5% (74,3% - w 2024 r.).

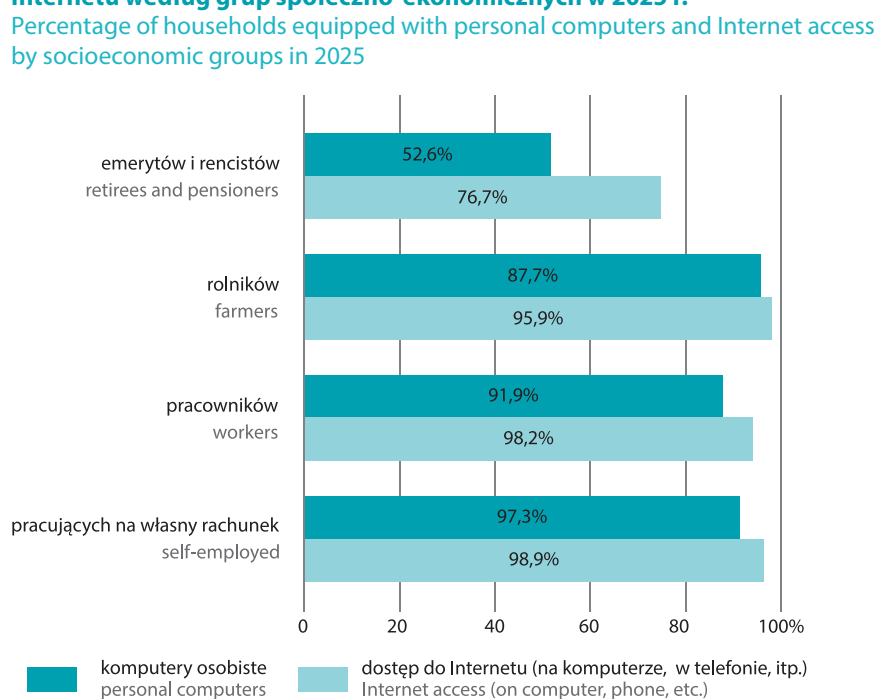
W 2025 r. komputer osobisty, laptop lub tablet posiadało 79,0% gospodarstw domowych (w 2024 r. – 78,9%), a 91,0% dysponowało dostępem do Internetu (89,5% – w 2024 r.). Zauważyć można zacierające się różnice w wyposażeniu w sprzęt komputerowy gospodarstw domowych mieszkających w miastach i na wsi. W miastach 79,3% gospodarstw domowych posiadało komputer osobisty lub laptop, tablet, na wsi 78,4% (w 2024 r. odpowiednio 79,8% i 77,2%). Dostęp do Internetu (na komputerze, telefonie itp.) posiadało 91,3% gospodarstw mieszkających w miastach i 90,5% gospodarstw wiejskich (w 2024 r. odpowiednio 89,9% i 88,7%).

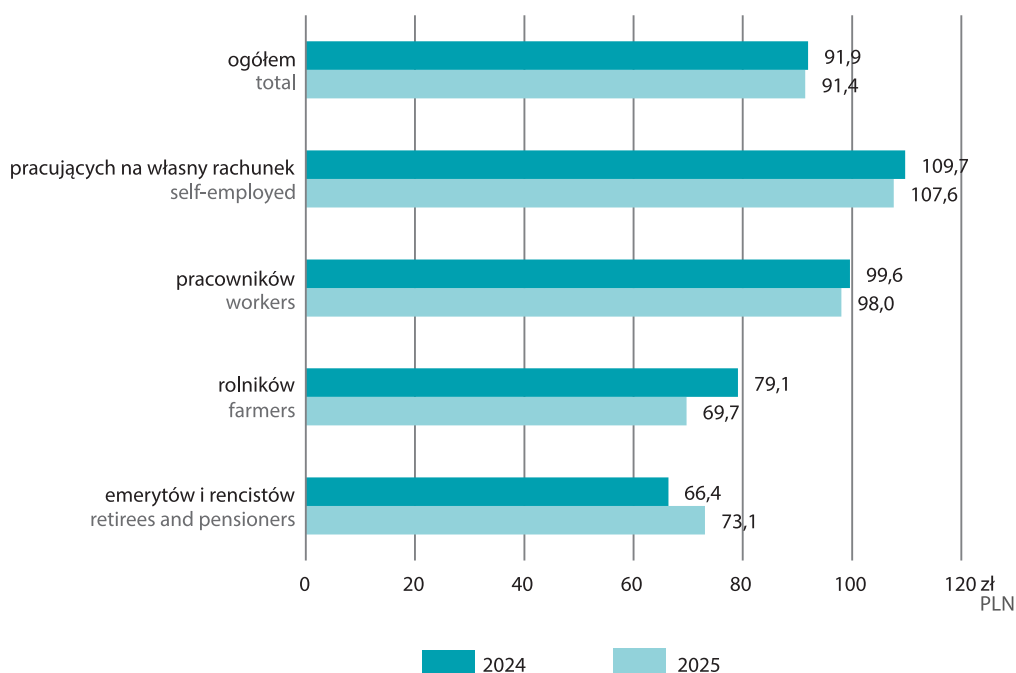
Wykres 9. Wyposażenie gospodarstw domowych w sprzęt komputerowy w miastach i na wsi
Chart 9. Households equipped with computer in urban and rural area

Warto też zwrócić uwagę na znaczne zróżnicowanie w 2025 r. według grup społeczno-ekonomicznych odsetka gospodarstw domowych posiadających komputery osobiste, tablety lub laptopy, odpowiednio: gospodarstwa pracujących na własny rachunek – 97,3%, gospodarstwa pracowników – 91,9%, gospodarstwa rolników – 87,7%, a gospodarstwa emerytów i rencistów – 52,6%.

Wykres 10. Odsetek gospodarstw domowych wyposażonych w komputery osobiste oraz dostęp do Internetu według grup społeczno-ekonomicznych w 2025 r.
Chart 10. Percentage of households equipped with personal computers and Internet access by socioeconomic groups in 2025

Wykres 11. Przeciętne roczne wydatki na jedną osobę na usługi internetowe według typów gospodarstw domowych^aChart 11. Average annual per capita expenditure on internet services by household type^a^a Bez opłat za usługi w pakiecie telekomunikacyjnym.^a Without charges for services in the telecommunications package.

Różnice te widać wyraźnie także w wydatkach gospodarstw domowych związanych z korzystaniem z Internetu¹⁰. W 2025 r. przeciętnie w ciągu roku na jedną osobę w gospodarstwie domowym wydano na usługi internetowe 91,44 zł wobec 91,92 zł w 2024 r. (bez opłat za Internet w ramach pakietu usług telekomunikacyjnych), natomiast w poszczególnych typach gospodarstw średnie roczne wydatki na jedną osobę związane z opłatami za Internet wyniosły: w gospodarstwach pracujących na rachunek własny – 107,64 zł, w gospodarstwach pracowników – 98,04 zł, w gospodarstwach rolników – 69,72 zł, a w gospodarstwach emerytów i rencistów – 73,08 zł (w roku poprzednim odpowiednio: 109,68 zł, 99,60 zł, 79,08 zł oraz 66,36 zł). W 2025 r. wydatki gospodarstw domowych na usługi w ramach pakietów telekomunikacyjnych wyniosły średnio na jedną osobę w ciągu roku 422,40 zł i wzrosły o 10,2% w porównaniu z rokiem poprzednim.

¹⁰ Wydatki te stanowią w rozrachunkach gospodarstw domowych wyodrębnioną kategorię „Usługi Internetowe”, która nie została zobrazowana na wykresach.

Rozdział 2. Ochrona zabytków i dziedzictwo kulturowe¹¹

Chapter 2. Protection of monuments and cultural heritage¹²

2.1. Rejestr zabytków

2.1. Register of monuments

Podstawowe zasady ochrony zabytków określa obecnie Ustawa z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (Dz. U. 2024, poz. 1292). Wymienia ona kilka form ochrony zabytków, a jedną z nich jest wpis do rejestru zabytków. Jako najstarsza i główna forma ochrony zabytków, rejestr został utworzony na podstawie rozporządzenia Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego z dnia 17 lipca 1928 r. o prowadzeniu rejestru zabytków (Dz. U. z 1928 r. nr 76, poz. 675)¹³.

Należy przypomnieć, że rejestr dla zabytków, znajdujących się na terenie województwa, prowadzi wojewódzki konserwator zabytków w formie ksiąg dla zabytków nieruchomych (Księga A), ruchomych (Księga B) i archeologicznych (Księga C).

Narodowy Instytut Dziedzictwa (NID) na podstawie zarządzenia Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego z dnia 31 maja 2024 r. (poz. 68) w sprawie nadania statutu Narodowemu Instytutowi Dziedzictwa, gromadzi i zarządza zasobem dokumentacji rejestru zabytków i Krajowej Ewidencji Zabytków (§ 5, p. 13). Zarządzenie to wprowadziło zmiany organizacyjne związane z połączeniem dwóch instytucji (Narodowy Instytut Konserwacji Zabytków i NID), jednak misja gromadzenia, przetwarzania i udostępniania danych o zabytkach jest realizowana przez NID nieprzerwanie od wielu lat. W ramach tej działalności Instytut prowadzi analizy, sporządza statystyki, a zasoby rejestru i ewidencji stanowią podstawę do wydawania opinii oraz opracowywania standardów w ochronie zabytków.

2.2. Zabytki nieruchome

2.2. Immovable monuments

W oparciu o zebrane przez NID dane należy stwierdzić, że w 2025 r. zostało wydanych ponad 645 dokumentów dotyczących rejestru zabytków nieruchomych. Do NID wpłynęło 267 nowych decyzji o wpisie do rejestru zabytków nieruchomych, 54 decyzje skreślające z tegoż rejestru obiekty indywidualne lub obiekty znajdujące się w zespołach zabytkowych. Przyjęto także 88 decyzji odmawiających skreślenia z rejestru, jak również 236 postanowienia zmieniające lub wyjaśniające treść wcześniej wydanych decyzji, informacji urzędowych dotyczących zmian numeru rejestru zabytków czy też decyzji dotyczących utrzymania w mocy zaskarżonych wpisów. Do końca 2025 r. ochroną prawną poprzez wpis do rejestru było objętych 80 439 zabytków nieruchomych, przy czym niektóre wraz z ich otoczeniem.

W porównaniu z 2024 r. w rejestrze zabytków nieruchomych przybyły 504 obiekty. Na 100 km² przypadało 25,6 zabytków nieruchomych w 2025 r. wobec 25,5 w roku poprzednim.

¹¹ Źródło: dane Narodowego Instytutu Dziedzictwa; obliczenia własne.

¹² Source: data of National Institute of Cultural Heritage; own calculations.

¹³ Obecnie w zakresie prowadzenia rejestru, Ustawę z 2003 roku, doprecyzowuje Rozporządzenie Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego z dnia 26 maja 2011 r. w sprawie prowadzenia rejestru zabytków, krajowej, wojewódzkiej i gminnej ewidencji zabytków oraz krajowego wykazu zabytków skradzionych lub wywiezionych za granicę niezgodnie z prawem.

Tabl. 1. Obiekty nieruchome wpisane do rejestru zabytków na podstawie decyzji wojewódzkich konserwatorów zabytków

Stan w dniu 31 grudnia

Table 1. Immovable monuments entered in the register of monuments on the basis of decisions of voivodship conservators of monuments
As of 31 December

Wyszczególnienie Specification		Zabytki nieruchome Immovable monuments		
		ogółem total	w odsetkach in percentage	na 100 km ² per 100 km ²
POLSKA	2023	79 357	100,0	25,4
	2024	79 935	100,0	25,5
	2025	80 439	100,0	25,6
Dolnośląskie		9 162	11,4%	45,9
Kujawsko-pomorskie		3 701	4,6%	20,6
Lubelskie		4 339	5,4%	17,3
Lubuskie		4 457	5,5%	31,9
Łódzkie		2 989	3,7%	16,4
Małopolskie		6 364	7,9%	41,9
Mazowieckie		8 442	10,5%	23,7
Opolskie		3 364	4,2%	35,7
Podkarpackie		5 391	6,7%	30,2
Podlaskie		2 446	3,0%	12,1
Pomorskie		3 814	4,7%	19,5
Śląskie		5 047	6,3%	40,9
Świętokrzyskie		1 996	2,5%	17,0
Warmińsko-mazurskie		6 477	8,1%	26,8
Wielkopolskie		7 979	9,9%	26,8
Zachodniopomorskie		4 471	5,6%	19,5

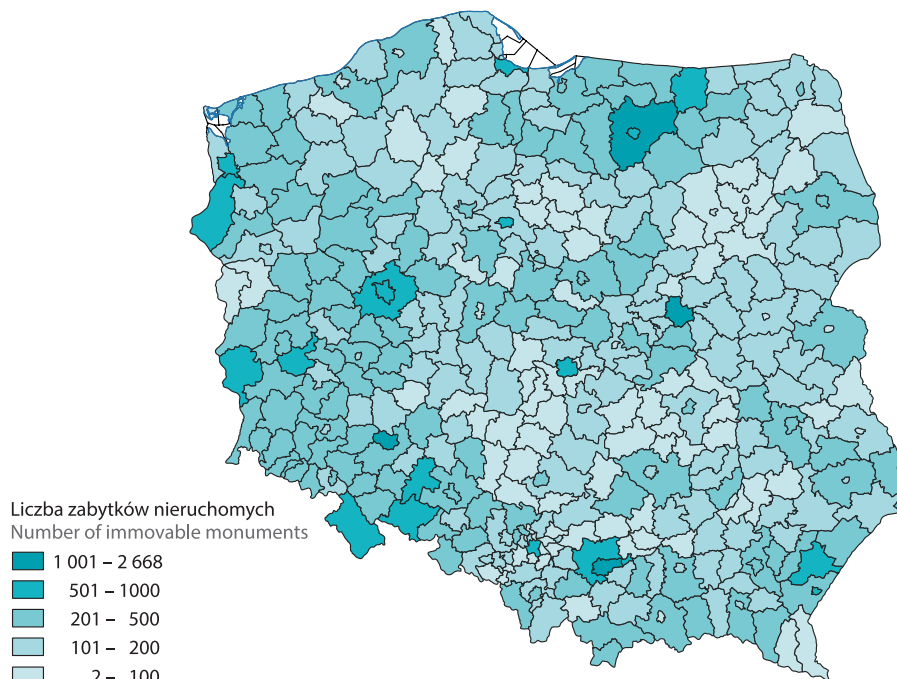
Jak wynika z mapy, na zachodzie i południu Polski jest dużo zabytków, ponieważ były to obszary o bogatej, zwartej zabudowie historycznej, a w części miejsc przetrwała ona mimo wojny. Tam, gdzie zniszczenia wojenne były szczególnie duże, liczba zachowanych zabytków jest mniejsza. Duża liczba zabytków nieruchomych zlokalizowana jest w większych miastach oraz na historycznym Śląsku i na Warmii.

Mapa 1. Zabytki nieruchome wpisane do rejestru zabytków według powiatów w 2025 r.

Stan w dniu 31 grudnia

Map 1. Immovable monuments entered in the register of monuments by powiat in 2025

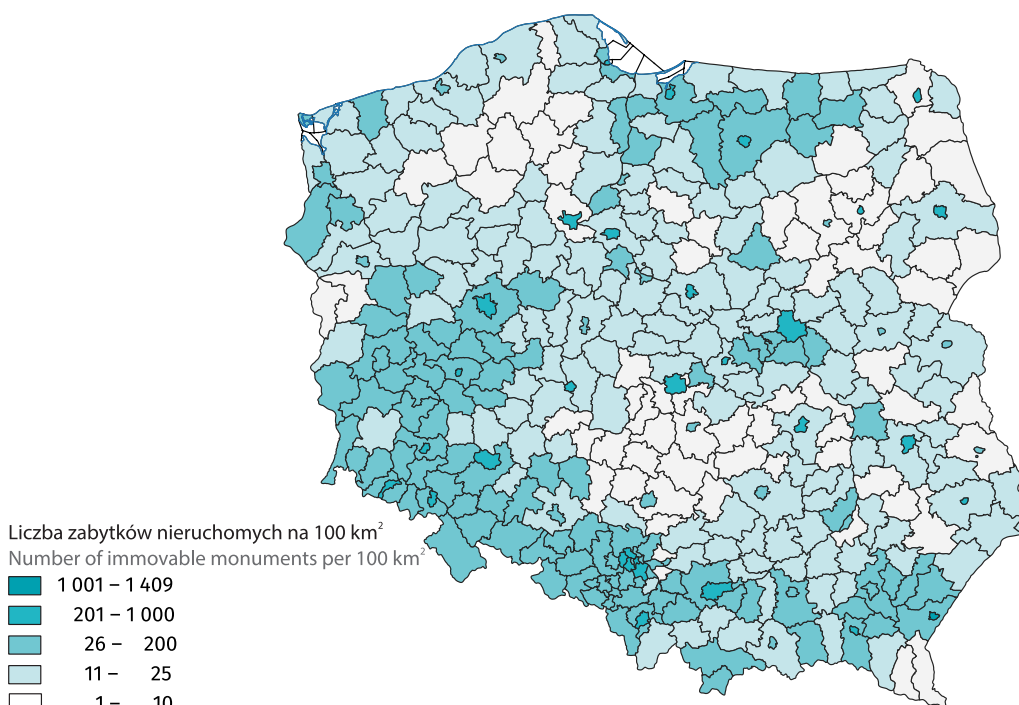
As of 31 December

Mapa 2. Zabytki nieruchome wpisane do rejestru zabytków na 100 km² według powiatów w 2025 r.

Stan w dniu 31 grudnia

Map 2. Immovable monuments entered in the register of monuments per 100 km² by powiat in 2025

As of 31 December

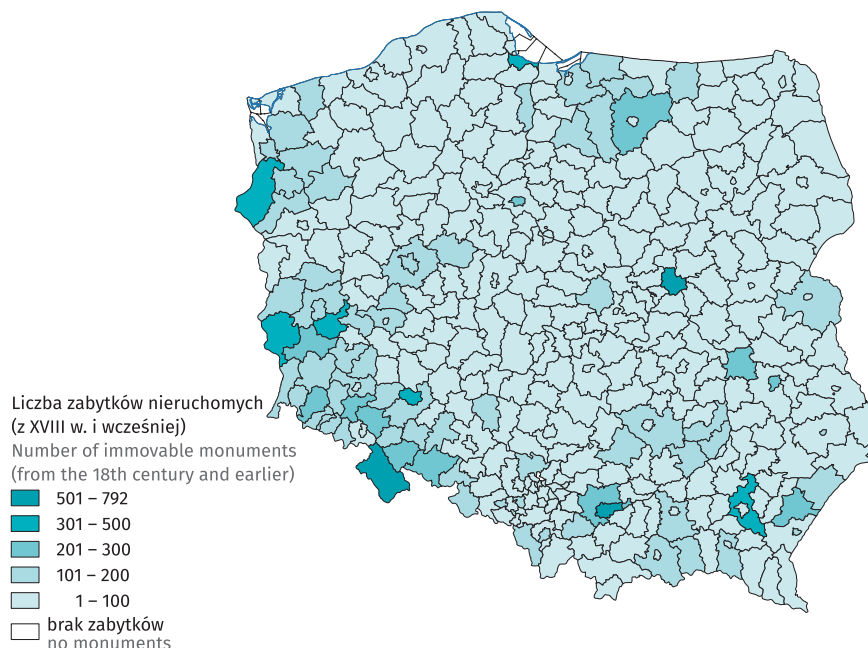

Mapa 3. Zabytki nieruchome z okresu do XVIII w. włącznie, wpisane do rejestru zabytków według powiatów w 2025 r.

Stan w dniu 31 grudnia

Map 3. Immovable monuments from the period up to 18th century entered in the register of monuments by powiat in 2025

As of 31 December

W rejestrze zabytków nieruchomych występują zabytki o różnej funkcji. Ochroną prawną obejmowane są zarówno pojedyncze budynki i budowle, jak i obszary, gdzie chroniony jest nie tylko teren w określonych granicach, ale również znajdujące się na nim elementy zarówno architektoniczne, jak i przyrodnicze.

Dla pojedynczych zabytków architektonicznych wyróżniono następujące funkcje:

- mała architektura – to niewielkie obiekty budowlane, wznoszone w celu zagospodarowania terenu: altany, groty, pawilony, pomniki, fontanny, studnie itp.;
- obiekty sakralne – kościoły różnych wyznań, klasztory, dzwonnice, kaplice, kaplice cmentarne, kostnice, kapliczki przydrożne;
- obiekty rezydencjonalne – pałace i dwory w zespołach rezydencjonalnych lub rezydencjonalno-folwarcznych, dwory obronne;
- obiekty budownictwa obronnego takie jak: mury obronne, bramy miejskie, fortyfikacje zamkowe, forty, arsenały;
- budynki użyteczności publicznej – siedziby władz, szkoły i internaty, banki, poczty, hotele i pensjonaty, teatry i kina, koszary i więzienia, dworce kolejowe, szpitale i zakłady opiekuńcze, budynki administracyjne zakładów przemysłowych;
- budynki mieszkalne – domy, kamienice, chałupy wiejskie, plebanie, wikariaty i organistówki, czy domy w osiedlach wyszczególnione w decyzjach przestrzennych;
- budynki gospodarcze – pojedyncze obiekty gospodarskie w zagrodach wiejskich, spichlerze, magazyny, budynki pomocnicze przy obiektach użyteczności publicznej, domach mieszkalnych i w zespołach przemysłowych;
- budownictwo przemysłowe – hale i budynki produkcyjne, parowozownie, kotłownie, kuźnie, olejarnie, młyny, urządzenia hydrotechniczne, elektrownie, gazownie, wodociągi;

- pozostałe budynki – zabytki będące budynkami o nieokreślonej, nieznannej pierwotnej funkcji;
- pozostałe budowle takie jak dzwonnice alarmowe (publiczne), bramy, mury, ogrodzenia, piwnice, pomniki, wieże ciśnień, wieże widokowe itp.

Jak wynika z poniższej tablicy, największą grupą zabytków nieruchomości wpisanych do rejestru jest grupa obiektów o funkcji mieszkalnej (21 364), zlokalizowanych w miastach (kamienice, wille, domy) oraz na wsiach (domy, wille, chałupy).

Druga co do liczebności grupa to obiekty sakralne (13 509). Najwięcej zabytków sakralnych znajduje się w województwach: dolnośląskim (1 556), podkarpackim (1 202), wielkopolskim (1 173), małopolskim (1 127) oraz mazowieckim (1 103).

Tabl. 2. Zabytki architektury wpisane do rejestru zabytków w podziale na kategorie i województwa

Table 2. Architectural monuments entered in the register of monuments by category and voivodship

Wyszczególnienie Specification		Razem Total	Mała architek- tura Small ar- chitecte- ture	Sakral- ne Sacred	Rezy- den- cjonal- ne Resi- den- tial	Bu- dow- nictwa obron- nego Defen- sive struc- tures	Uży- tecz- ności pu- blicz- nej Public utility	Miesz- kalne ^a Habit- able ^a	Bu- dynki gospo- darcze House- hold buil- dings	Bu- dow- nictwo prze- mysło- we Indus- trial buil- ding	Pozo- stałe bu- dynki Other buil- dings	Pozo- stałe bu- dowle Other struc- tures
POLSKA	2023	60 084	465	13 331	4 981	2 034	5 225	21 162	5 123	2 243	339	5 181
	2024	60 565	463	13 381	4 985	2 037	5 344	21 330	5 158	2 277	339	5 251
	2025	60 975	469	13 509	4 988	2 055	5 428	21 364	5 164	2 301	341	5 356
Dolnośląskie		7 427	65	1 556	677	269	710	2 619	650	311	46	524
Kujawsko-pomorskie		2 644	8	541	334	157	275	652	253	129	17	278
Lubelskie		2 891	55	889	275	102	217	668	243	77	10	355
Lubuskie		3 889	24	580	222	164	205	2 098	267	116	11	202
Łódzkie		2 256	24	579	282	47	189	683	153	150	15	134
Małopolskie		4 874	49	1 127	311	167	394	1 622	377	72	14	741
Mazowieckie		6 216	51	1 103	548	164	737	2 406	362	294	36	515
Opolskie		2 791	10	678	159	89	161	1 141	202	75	22	254
Podkarpackie		4 111	56	1 202	221	206	306	1 349	313	64	9	385
Podlaskie		1 801	6	558	76	17	157	641	127	70	7	142
Pomorskie		3 043	17	531	228	172	318	982	330	131	44	290
Śląskie		4 311	22	672	182	113	520	1 942	303	191	22	344
Świętokrzyskie		1 234	19	464	114	46	85	234	73	47	11	141
Warmińsko-mazurskie		4 932	16	924	289	162	327	2 150	563	170	25	306
Wielkopolskie		5 753	32	1 173	801	72	506	1 754	717	284	37	377
Zachodniopomorskie		2 802	15	932	269	108	321	423	231	120	15	368

^a Bez obiektów rezydencjonalnych.

^a Without residential facilities.

Dla zabytków obszarowych¹⁴ wyróżniono następujące funkcje:

- zespół rezydencjonalny – to zespół przestrzenny, gdzie pałac lub dwór jest głównym obiektem, któremu podporządkowane były pozostałe budowle oraz otaczający teren (park);
- zespół sakralny – zespół obiektów wokół kościoła typu dzwonnica, plebania, wikarówka oraz obszar przykościelny, niekiedy z cmentarzem, drzewostanem i ukształtowaniem terenu;
- zespół przemysłowy – to zespół budynków i budowli oraz układ przestrzenny, stworzony z przeznaczeniem dla konkretnej fabryki, kopalni lub zakładu przemysłowego;
- zespół gospodarczy – zespół obiektów o funkcji gospodarczej, niekiedy stanowiący funkcję pomocniczą dla obiektu rezydencjonalnego lub mieszkalnego;
- pozostałe zabytkowe zespoły – zespoły, układy przestrzenne o innych nie wymienionych wcześniej funkcjach, mogą to być osiedla mieszkalne, zespół zabudowań sanatoryjnych, szpitalnych, zespoły koszar lub o charakterze obronnym;
- krajobrazy kulturowe – przestrzeń historycznie ukształtowana w wyniku działalności człowieka, zawierająca wytwory cywilizacji oraz elementy przyrodnicze jak np. góry widokowe, parki krajobrazowe, przestrzenie miejskie, krajobrazy poprzemysłowe; zakwalifikowano tu także miejsca pamięci jak obozy zagłady, pola bitew, kopce;
- otoczenia zabytku – działki, strefy ochrony krajobrazowej, strefy ochrony widokowej, strefy ochrony konserwatorskiej, tereny przykościelne, place, posesje;
- szlaki komunikacyjne – jak drogi, ulice, kanały czy linie kolejowe; mosty i wiadukty;
- układ urbanistyczny i ruralistyczny – przestrzenne założenie miejskie lub wiejskie, zawierające zespoły budowlane, pojedyncze budynki i formy zaprojektowanej zieleni, rozmieszczone w układzie historycznym;
- zabytkowa zieleń – to zespoły zieleni komponowanej towarzyszące obiektom rezydencjonalnym, klasztornym, sakralnym, mieszkalnym, a także parki miejskie, aleje i szpalery;
- cmentarze – zorganizowane miejsca pochówku wraz z grobami, układem przestrzennym i drzewostanem; cmentarze mogą być: wyznaniowe, komunalne, wojenne oraz przykościelne; do tej grupy wliczono również wpisane do rejestru kwatery nagrobne;
- miejsca pamięci – zespoły budynków i budowli upamiętniających lub obszar upamiętniający postaci lub wydarzenia minionych epok, takie jak pola bitewne, obozy zagłady; nie włączano do tej grupy cmentarzy wojennych, które przypisane zostały do grupy cmentarzy oraz kapliczek przydrożnych zgrupowanych w obiektach sakralnych.

Wśród założeń przestrzennych wpisanych do rejestru zabytków nieruchomości, najliczniejszą grupę stanowi zabytkowa zieleń (7 671). Najwięcej obiektów zieleni komponowanej zostało objętych ochroną w województwach: wielkopolskim (1 054), mazowieckim (945) oraz dolnośląskim (836). Drugą co do wielkości grupą zabytków, reprezentowaną dość licznie w każdym województwie są cmentarze. Ogółem cmentarzy wpisanych do rejestru w całej Polsce mamy 4 249, przy czym największa ich liczba odnotowana została w województwie warmińsko-mazurskim (607).

¹⁴ Zabytki obszarowe są podzbiorem zbioru zabytków nieruchomości.

Tabl. 3. Zabytki przestrzenne/Założenia/Zespoły wpisane do rejestru zabytków w podziale na kategorie i województwa**Table 3. Layouts/Complexes entered in the register of monuments by category and voivodship**

Wyszczególnienie Specification		Razem Total	Zespół rezyden- cjonal- ny Resi- den- tional com- plex	Zespół sakral- ny Sacred com- plex	Zespół prze- mysło- wy Indus- trial com- plex	Zespół go- spo- darczy Hou- se- hold com- plex	Pozo- stałe zabyt- kowe zespo- ły Other his- toric com- plexes	Krajo- braz kultu- rowy Cul- tural land- sca- pes	Oto- czenie zabyt- ku Surro- und- ings of the monu- ments	Szlak komu- nika- cyjny Com- muni- cation route	Układ urba- nizacyj- ny Urban ar- rang- ment	Zabyt- kowa zielen His- torical gree- nery	Cmen- tarz Grave- yard	Miej- sca pa- mięci Me- morial sites
POLSKA	2023	19 273	661	808	340	435	2 783	88	1 177	99	1 029	7 625	4 202	26
	2024	19 370	664	811	347	436	2 795	88	1 185	104	1 034	7 648	4 231	27
	2025	19 464	666	818	356	437	2 803	90	1 200	106	1 040	7 671	4 249	28
Dolnośląskie		1 735	93	21	38	77	149	6	33	4	136	836	342	-
Kujawsko- pomorskie		1 057	56	58	18	27	273	5	26	7	21	422	144	-
Lubelskie		1 448	64	93	6	14	219	14	49	8	42	606	328	5
Lubuskie		568	43	20	22	35	79	3	41	3	36	214	71	1
Łódzkie		733	7	11	26	4	59	4	49	3	35	392	143	-
Małopolskie		1 490	31	40	11	25	318	10	150	15	61	457	368	4
Mazowieckie		2 226	52	54	47	15	332	3	232	8	143	945	387	8
Opolskie		573	23	10	7	22	90	6	16	6	32	236	125	-
Podkarpackie		1 280	30	175	8	21	215	6	68	8	53	411	285	-
Podlaskie		645	4	46	9	4	78	3	8	2	66	111	314	-
Pomorskie		771	24	16	22	19	177	3	19	4	59	306	120	2
Śląskie		736	35	44	44	17	105	6	92	7	72	227	84	3
Świętokrzyskie		762	30	118	15	8	117	11	8	3	35	226	189	2
Warmińsko- mazurskie		1 545	28	14	26	38	129	4	175	8	63	452	607	1
Wielkopolskie		2 226	86	92	34	91	304	3	62	11	133	1 054	356	-
Zachodniopo- morskie		1 669	60	6	23	20	159	3	172	9	53	776	386	2

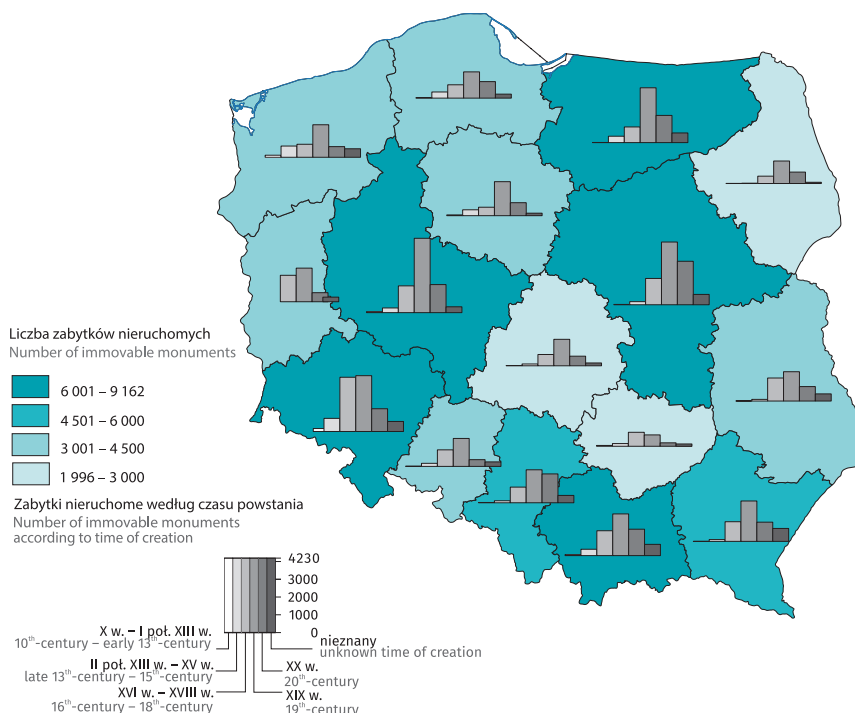
Tabl. 4. Zabytki nieruchome wpisane do rejestru według czasu powstania i województw
Table 4. Immovable monuments entered in the register of monuments by time of creation and voivodship

Wyszczególnienie Specification		Zabytki nieruchome wpisane do rejestru Immovable monuments entered in the register							Udział województw w liczbie zabytków % Share of voivodships in the number of monuments %		
		razem total	od X do poł. XIII wieku from the 10th to the early 13th-century	od poł. XIII do XV wieku from the late 13th to 15th-century	od XVI do XVIII wieku from 16th to 18th-century	XIX wiek 19th-century	XX wiek 20th-century	czas powstania nieznany unknown time of creation	ogółem total	od X do XV wieku from the 10th to early 15th-century	od X do XVIII wieku from the 10th to the 18th-century
POLSKA	2023	79 357	626	4 201	17 977	34 370	16 212	5 971	100,0	100,0	100,0
	2024	79 935	631	4 216	18 021	34 541	16 552	5 974	100,0	100,0	100,0
	2025	80 439	627	4 227	18 082	34 761	16 776	5 966	100,0	100,0	100,0
Dolnośląskie		9 162	169	747	3 114	3 253	1 309	570	11,4	18,9	17,6
Kujawsko-pomorskie		3 701	44	334	485	1 947	749	142	4,6	7,8	3,8
Lubelskie		4 339	7	96	1 317	1 681	828	410	5,4	2,1	6,2
Lubuskie		4 457	26	217	1 504	1 927	522	261	5,5	5,0	7,6
Łódzkie		2 989	16	104	642	1 516	548	163	3,7	2,5	3,3
Małopolskie		6 364	57	362	1 418	2 376	1 511	640	7,9	8,6	8,0
Mazowieckie		8 442	18	177	1 504	3 604	2 553	586	10,5	4,0	7,4
Opolskie		3 364	13	175	941	1 594	384	257	4,2	3,9	4,9
Podkarpackie		5 391	1	103	1 131	2 328	1 113	715	6,7	2,1	5,4
Podlaskie		2 446	6	18	418	1 284	651	69	3,0	0,5	1,9
Pomorskie		3 814	28	350	762	1 499	946	229	4,7	7,8	5,0
Śląskie		5 047	16	115	890	1 898	1 703	425	6,3	2,7	4,5
Świętokrzyskie		1 996	46	155	802	649	213	131	2,5	4,1	4,4
Warmińsko-mazurskie		6 477	6	364	885	3 119	1 553	550	8,1	7,6	5,5
Wielkopolskie		7 979	58	266	1 520	4 230	1 577	328	9,9	6,7	8,0
Zachodniopomorskie		4 471	116	644	749	1 856	616	490	5,6	15,7	6,6

W powyższej tablicy zaprezentowany został rozkład wpisanych do rejestru zabytków nieruchomych w poszczególnych województwach, pogrupowanych według daty ich powstania. Jak wynika ze statystyk, najstarsze obiekty, powstałe w okresie pomiędzy X a XV stuleciem, stanowią stosunkowo niewielką część rejestru i składają się na nią głównie obiekty sakralne i obronne, takie jak kościoły, kaplice, klasztory, pozostałości zamków i obwarowań. Zachowało się ich najmniej, czyli 4 854 zabytków powstałych w tym przedziale czasowym – tj. 6,0% ogółu. Średniowieczne zabytki nieruchome, które przetrwały do dziś, to najczęściej obiekty wykonane z kamienia i cegły. Natomiast zabytki architektury wykonywane z drewna, które było wówczas częstym budulcem, nie dotrwały do naszych czasów.

Z okresu pomiędzy X a XV w. najwięcej zabytków powstałych w tym przedziale czasowym, zachowało się na terenie województwa dolnośląskiego (916 – 18,9% ogółu), zachodniopomorskiego (760 – 15,7% ogółu), małopolskiego (419 – 8,6% ogółu), pomorskiego i kujawsko-pomorskiego (po 378 – 7,8% ogółu) oraz województwa warmińsko-mazurskiego (370 – 7,6% ogółu), czyli w regionach wówczas najprężniej rozwijających się, posiadających ośrodki władzy świeckiej lub kościelnej, będące jednocześnie ośrodkami kultury. Natomiast najmniej zabytków z okresu do XV w. znajdziemy na terenie województwa podlaskiego (24 zabytki stanowiące zaledwie 0,5% ogółu), którego obszar, w większości obejmujący historyczne Podlasie, które w okresie średniowiecza było obszarem pogranicza kilkakrotnie zmieniającym swoją przynależność państwową. Ponadto w dawnych wiekach obszar na wschód od Wisły był bardziej niż zachodnie części Polski narażony na zbrojne ataki sąsiadów i zniszczenia, co zniechęcało do intensywnego osadnictwa.

Mapa 4. Zabytki nieruchome wpisane do rejestru w podziale na czas powstania i województwa w 2025 r.
 Stan w dniu 31 grudnia
 Map 4. Immovable monuments entered in the register of monuments by voivodship and time of creation
 As of 31 December

Z okresu pomiędzy XVI a XVIII w. zachowało się już znacznie więcej zabytków architektury i budownictwa, powstałych w tym przedziale czasowym, jest ich łącznie (18 082 - 22,5% ogółu), przy czym najwięcej w województwach: dolnośląskim (3 114), wielkopolskim (1 520), lubuskim i mazowieckim (po 1 504) i małopolskim (1 418). Są one znacznie bardziej zróżnicowane pod względem funkcji i wzbogacone o dużą liczbę obiektów architektury rezydencjonalnej: dworów, pałaców oraz budynków użyteczności publicznej. Również na terenie Podlasia rośnie liczba zabytków w okresie renesansu i baroku. Powstają tu pałace magnatów, ośrodki kościelne i klasztorne. Pomimo to zabytków nieruchomych wzniesionych od XVI do końca XVIII stulecia w województwie podlaskim mamy łącznie tylko 418, co stanowi 2,3% wszystkich zabytków z tego okresu.

Najliczniejszą grupę obiektów wpisanych do rejestru zabytków stanowią obiekty z XIX w. (34 761 obiektów). Najwięcej takich zabytków znajdziemy w województwie wielkopolskim (4 230), mazowieckim (3 604), dolnośląskim (3 253), a także warmińsko-mazurskim (3 119), małopolskim (2 376) oraz podkarpackim (2 328). Początek XIX stulecia to przede wszystkim dalszy rozwój architektury rezydencjonalnej. Z tego okresu pochodzi liczba tak ważnych w krajobrazie kulturowym kraju dworów ziemiańskich w otoczeniu zieleni wraz z budownictwem folwarcznym. Druga połowa XIX w. to przede wszystkim architektura przemysłowa związana z budową fabryk, kopalń, zakładów przemysłowych, której nieraz towarzyszy powstawanie całych osiedli robotniczych. W XIX stuleciu również dynamicznie rozwijają się miasta, a więc wznoszone są kamienice czynszowe, jak również obiekty użyteczności publicznej (gmachy urzędów, szkoły, teatry). Ponadto powstają także obiekty architektury militarnej (miasta-twierdze, fortece, umocnienia). Dla tego okresu znaczenie ma także fakt pozostawiania ziem polskich pod trzema zaborami i ich zróżnicowanie.

Dość licznie reprezentowane są również zabytki z XX w. (16 776). Dla tej grupy najwięcej obiektów wpisanych do rejestru odnotowano w województwach: mazowieckim (2 553), śląskim (1 703), wielkopolskim (1 577), warmińsko-mazurskim (1 553), małopolskim (1 511) oraz dolnośląskim (1 309). Tu znajdziemy dzieła architektury modernistycznej i funkcjonalistycznej, których wartość stale rośnie

i jest coraz powszechniej dostrzegana zarówno w odbiorze społecznym, jak i dyskursie naukowym, podobnie zresztą jak grupa obiektów okresu socrealizmu z lat 60. i 70. XX w., które stanowią cenną pamiątkę przemian w architekturze z tego okresu. Należy przypomnieć, że definicja zabytku wynikająca z ustawy o zabytkach¹⁵ akcentuje wartości historyczne, artystyczne, naukowe, natomiast bardzo ogólnie odnosi się do tzw. dawności obiektu, definiując ją jedynie jako dzieło minionej epoki lub zdarzenia. W związku z tym okres pomiędzy czasem powstania obiektu, a ujawnieniem zabytkowego charakteru obiektu i objęciem go ochroną prawną poprzez wpis do rejestru zabytków wynosi minimum kilkadziesiąt lat. Najmłodsze wpisane do rejestru obiekty datowane są już na lata 90. XX w. i choć na razie jest ich niewiele, to świadczą o nowym spojrzeniu na dzieła architektury.

Sztandarowym przykładem takiego wpisu do rejestru zabytków, gdzie z cezurą czasową wygrały walory artystyczne, jest decyzja dla cerkwi greckokatolickiej pw. Narodzenia Przenajświętszej Bogarodzicy w Białym Borze wraz z integralnymi elementami wyposażenia. Świątynia ta została wybudowana w latach 1992-1997 według projektu Jerzego Nowosielskiego we współpracy z architektem Bogdanem Kotarbą. Za wystrój malarski tej świątyni odpowiadał również Jerzy Nowosielski. Uzasadnienie decyzji dość obszernie dowodzi walorów artystycznych i inspiracji historycznych autora-projektanta. W podsumowaniu znajdujemy stwierdzenie, że „cerkiew greckokatolicka w Białym Borze, będąc jedną z najbardziej kompletnych realizacji sakralnych prof. Jerzego Nowosielskiego, pozostaje także jednym z najwybitniejszych przykładów współczesnej architektury sakralnej w skali europejskiej.

2.3. Zabytki ruchome

2.3. Movable monuments

Obok zabytków nieruchomych, ochronie podlegają także zabytki ruchome¹⁶ (tj. rzeczy ruchome, ich części lub zespoły rzeczy ruchomych), do których należą m.in.: dzieła sztuki plastycznej, rzemiosła artystycznego i sztuki użytkowej, kolekcje przedmiotów zgromadzonych i uporządkowanych według koncepcji ich twórców, numizmaty, militaria, wytwory techniki, niektóre materiały biblioteczne, instrumenty muzyczne, wytwory sztuki ludowej i rękodzieła.

Należy dodać, że do rejestru zabytków ruchomych nie są wpisywane muzealia (wciągnięte do inwentarzy muzealnych), materiały biblioteczne (zaliczone do narodowego zasobu bibliotecznego), materiały archiwalne (wchodzące w skład narodowego zasobu archiwalnego). Zasady ochrony i ewidencjonowania tych obiektów regulują odpowiednie akty prawne¹⁷. W przypadku zabytku ruchomego wpisanego do rejestru, który został objęty także inną formą ochrony, poprzez wciągnięcie do inwentarza muzealnego. Wówczas następuje skreślenie z rejestru przez Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego.

W 2025 r. w NID przyjęto 147 decyzji o wpisie do rejestru zabytków ruchomych, obejmujących 2 002 obiekty sztuki i rzemiosła artystycznego oraz 21 postanowień¹⁸, informacji urzędowych oraz innych dokumentów związanych z prowadzeniem rejestru zabytków (w roku poprzednim - 241 decyzji o wpisie obejmujących 2 032 obiekty oraz 28 inne dokumenty związane z rejestrem).

¹⁵ Ustawa z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (Dz. U. z 2024, poz. 1292 z późn. zm.).

¹⁶ Ustawa z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (Dz. U. z 2024, poz. 1292 z późn. zm.).

¹⁷ Zasady te określa: Ustawa o muzeach z dnia 21 listopada 1996 r. (Dz. U. 2022 poz. 385), Ustawa z dnia 27 czerwca 1997 r. o bibliotekach. (Dz. U. z 2019 r. poz. 1479, z 2022 r. poz. 1700), Ustawa z dnia 14 lipca 1983 r. o narodowym zasobie archiwalnym i archiwach (Dz. U. z 2020, poz. 164) oraz Rozporządzenie Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego w sprawie wywozu zabytków za granicę z dnia 18 kwietnia 2011 r. (Dz. U. nr 89, poz. 510).

¹⁸ Dane Narodowego Instytutu Dziedzictwa.

Tabl. 5. Zabytki ruchome według województw

Stan w dniu 31 grudnia

Table 5. Movable monuments by voivodship

As of 31 December

Wyszczególnienie Specification		Liczba decyzji konserwatorskich Number of conservation decisions	Liczba obiektów - ogółem Number of objects - total	Wypożyczenie świątyń Temple equipment	Kolekcje Collections	Inne Others
POLSKA	2023	17 200	276 865	204 640	48 433	23 792
	2024	17 441	278 897	206 130	48 434	24 333
	2025	17 588	280 899	207 295	48 968	24 636
Dolnośląskie		2 861	43 447	37 565	392	5 490
Kujawsko-pomorskie		505	11 035	10 476	88	471
Lubelskie		897	19 785	17 579	779	1 427
Lubuskie		445	7 670	6 839	-	831
Łódzkie		820	14 526	12 994	602	930
Małopolskie		1 537	27 343	22 531	1 087	3 725
Mazowieckie		2 311	23 435	14 735	3 550	5 150
Opolskie		1 151	8 674	7 428	744	502
Podkarpackie		1 439	54 978	16 815	36 364	1 799
Podlaskie		704	4 827	4 205	65	557
Pomorskie		681	6 360	6 145	65	150
Śląskie		1 246	9 603	6 502	2 193	908
Świętokrzyskie		650	14 470	11 847	1 251	1 372
Warmińsko-mazurskie		387	5 443	5 095	265	83
Wielkopolskie		1 358	27 022	24 465	1 519	1 038
Zachodniopomorskie		596	2 281	2 074	4	203

Podobnie jak w przypadku zabytków nieruchomych, najbardziej obfitymi w zabytki ruchome są zachodnie i południowo-wschodnie tereny Polski. Łączna liczba zabytków ruchomych w 2025 r. wyniosła 280 899 obiektów, przy czym najwięcej ich znajduje się w województwie podkarpackim (54 978), a drugie z kolei jest województwo dolnośląskie (43 447).

Znaczną ilość zabytkowego wyposażenia znajdujemy także w dużych miastach takich jak: Wrocław, Poznań, Kraków, Warszawa, Gdańsk czy Łódź. Natomiast znacznie mniejsza liczba zabytków ruchomych jest odnotowana na terenach słabiej zaludnionych i w regionach historycznie rozwijających się mniej dynamicznie, jak w województwie zachodniopomorskim (2 281), ale także w województwie podlaskim (4 827).

Największą grupę zabytków ruchomych wpisanych do rejestru (207 295) stanowi wyposażenie świątyń różnych wyznań, z czego większość należy do wyznania rzymskokatolickiego. Grupa tych zabytków najliczniej reprezentowana jest w województwach: dolnośląskim (37 565), wielkopolskim (24 465) i małopolskim (22 531).

W grupie zabytków stanowiących kolekcje występują duże rozbieżności pomiędzy liczbami w poszczególnych województwach. Najliczniej reprezentowana grupa kolekcji jest w województwie podkarpackim (36 364), zaś w województwie lubuskim nie wpisano żadnej kolekcji do rejestru zabytków. Nieliczne zabytki w kolekcjach znajdują się także w województwach: zachodniopomorskim (4), podlaskim i pomorskim (po 65) oraz kujawsko-pomorskim (88). W ostatnich latach zauważono spadek zainteresowania właścicieli prywatnych do zgłaszania objęcia wpisem do rejestru kolekcji dzieł sztuki i rzemiosła artystycznego, co oznacza stagnację w statystykach dla tej grupy zabytków. Zdarza się nawet, że w niektórych województwach spada liczba zabytków ruchomych wpisanych do rejestru jako kolekcja ze względu na przeniesienia części lub całej kolekcji do muzeum, co powoduje skreślenie tych zabytków z rejestru.

Jako zabytki „inne” zakwalifikowano obiekty stanowiące wyposażenie i wystrój budynków użyteczności publicznej oraz własności prywatnej, a także nagrobki na cmentarzach, figury i krzyże przydrożne. Tego typu zabytków najwięcej wpisano w województwach dolnośląskim (5 490), mazowieckim (5 150) oraz małopolskim (3 725). Natomiast najmniej zabytków „innych” objęto ochroną prawną poprzez decyzje o wpisie do rejestru w województwie warmińsko-mazurskim (83).

W odrębnym zestawieniu ujmowane są ruchome zabytki techniki. W 2025 r. przyjęto 2 nowe decyzje obejmujące 2 obiekty z dziedziny ruchomych zabytków techniki (w roku poprzednim odpowiednio 10 i 36). Według stanu na koniec 2025 r. rejestr zabytków techniki obejmował 3 633 obiekty wpisane na podstawie 525 decyzji konserwatorskich.

Tabl. 6. Zabytki ruchome techniki według województw

Stan w dniu 31 grudnia

Table 6. Movable technical monuments by voivodship
As of 31 December

Wyszczególnienie Specification		Liczba decyzji o wpisie do rejestru zabytków księga B Number of decisions about entering movable monuments to register book B	Obiekty Objects
POLSKA	2023	513	3 591
	2024	523	3 627
	2025	525	3 633
Dolnośląskie		136	449
Kujawsko-pomorskie		19	89
Lubelskie		16	81
Lubuskie		9	171
Łódzkie		22	106
Małopolskie		14	56
Mazowieckie		79	1 592
Opolskie		26	71
Podkarpackie		18	125
Podlaskie		13	13
Pomorskie		16	63
Śląskie		35	191
Świętokrzyskie		10	90
Warmińsko-mazurskie		21	103
Wielkopolskie		74	285
Zachodniopomorskie		17	148

Do rejestru zabytków ruchomych wpisywane są też ruchome zabytki techniki będące maszynami lub urządzeniami stanowiącymi wyposażenie fabryk, kopalń, zakładów produkcyjnych, a także pojazdy szynowe i kołowe, jak również zabytki zaliczane do małej architektury, jak latarnie miejskie czy pompy. Najwięcej ruchomych zabytków techniki wpisanych do rejestru znajduje się w województwie mazowieckim (1 592), najmniej w województwie podlaskim (13).

2.4. Zabytki archeologiczne wpisane do rejestru zabytków

2.4. Archaeological monuments entered in the register of monuments

Zabytki archeologiczne, zgodnie z definicją ustawy z dnia 23 lipca 2003 roku o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami, to zabytki nieruchome, będące powierzchnią, podziemną lub podwodną pozostałością egzystencji i działalności człowieka, złożone z nawarstwień kulturowych i znajdujących się w nich wytworów bądź ich śladów albo zabytki ruchome, będące tym wytworem. Jako zabytki stanowią jednocześnie świadectwo minionej epoki bądź zdarzenia, których zachowanie leży w interesie społecznym ze względu na posiadaną wartość historyczną, artystyczną lub naukową.

Najcenniejsze spośród nieruchomości zabytków archeologicznych wpisywane są do księgi C rejestru zabytków - w sumie są to 7 842 stanowiska w całej Polsce (25 zabytków archeologicznych na 1 000 km²). Najwięcej takich obiektów znajduje się w województwach: dolnośląskim (1 480 – 18,9% całości zasobu), opolskim (1 267 – 16,2%) oraz wielkopolskim (681 – 8,7%), a w ujęciu powiatowym w powiatach: głubczyckim (326), strzelińskim (216), krakowskim (175), ząbkowickim (152), namysłowskim (139), wołowskim (134), nyskim (128), wrocławskim (126), kościańskim (123) i prudnickim (122).

Tabl. 7. Zabytki archeologiczne wpisane do rejestru zabytków

Stan w dniu 31 grudnia

Table 7. Archaeological monuments entered in the register of monuments

As of 31 December

Wyszczególnienie Specification		Zabytki archeologiczne Archaeological monuments		
		ogółem total	w odsetkach in percentage	na 100 km ² per 100 km ²
POLSKA	2023	7 818	100,0	2,5
	2024	7830	100,0	2,5
	2025	7 842	100,0	2,5
Dolnośląskie		1 480	18,9	7,4
Kujawsko-pomorskie		193	2,5	1,1
Lubelskie		181	2,3	0,7
Lubuskie		557	7,1	4,0
Łódzkie		148	1,9	0,8
Małopolskie		488	6,2	3,2
Mazowieckie		413	5,3	1,2
Opolskie		1 267	16,2	13,5
Podkarpackie		485	6,2	2,7
Podlaskie		268	3,4	1,3
Pomorskie		563	7,2	2,9
Śląskie		245	3,1	2,0
Świętokrzyskie		210	2,7	1,8
Warmińsko-mazurskie		286	3,6	1,2
Wielkopolskie		681	8,7	2,3
Zachodniopomorskie		377	4,8	1,6

Stanowiska archeologiczne, znajdujące się w rejestrze zabytków, stanowią zaledwie niewielką część dziedzictwa archeologicznego w Polsce. Jak dotąd zewidencjonowano ponad 470 000 śladów związanych z działalnością człowieka w przeszłości, a wciąż odkrywane są nowe. Większość stanowisk archeologicznych jest ukryta pod ziemią. Lokalizowanie ich za pomocą nieniszczących archeologicznych metod badawczych i obejmowanie ich ochroną jest szczególnie ważne, ponieważ dla ustaleń naukowych kluczowy jest nienaruszony kontekst archeologiczny, czyli niezaburzony układ warstw ziemnych wraz

z zabytkami ruchomymi. Dzięki niemu możliwe jest m.in. datowanie reliktyw, określanie sekwencji chronologicznej czy ich pierwotnej funkcji.

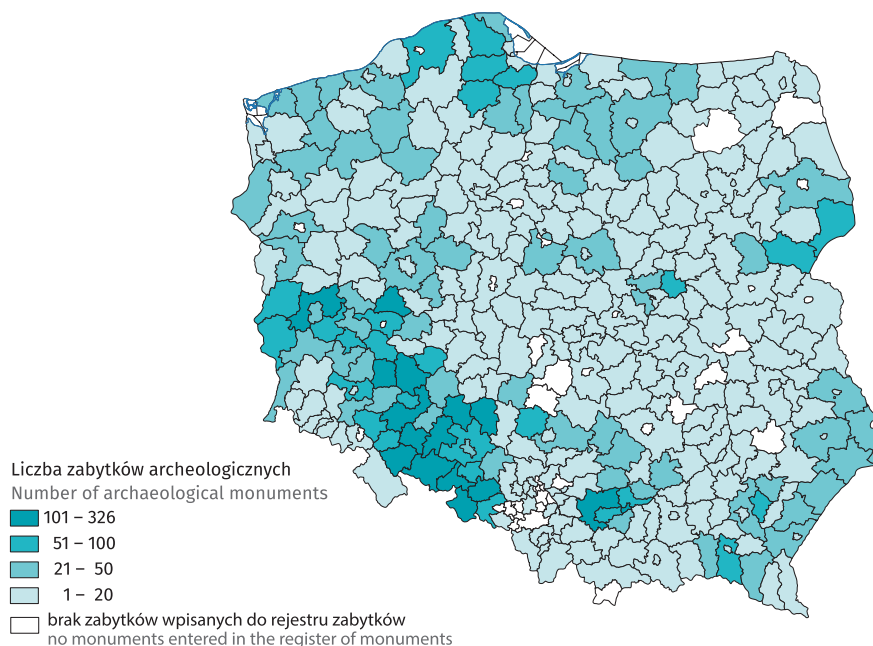
W 2025 r. w kategorii zabytków archeologicznych przyjęto oraz opracowano w NID: 14 nowych decyzji o wpisie do rejestru zabytków, 1 postanowienie o wpisie do księgi C¹⁹, 1 skreślenie całkowite, 2 częściowe skreślenia, 2 decyzje odmawiające skreślenia z rejestru, 2 decyzje o umorzeniu postępowania, 1 sprostowanie decyzji, 5 dokumentów „innych”. Zgodnie z danymi NID, nowych wpisów do rejestru zabytków w księdze C dokonano w 2025 roku w województwach: lubuskim, łódzkim, mazowieckim, podkarpackim, podlaskim, pomorskim i zachodniopomorskim.

Kategorie stanowisk archeologicznych ujęte w tablicy 8 związane są z funkcją, jaką obiekty pełniły w przeszłości bądź z ich szczególnym charakterem wyrażającym się w obecnej formie terenowej:

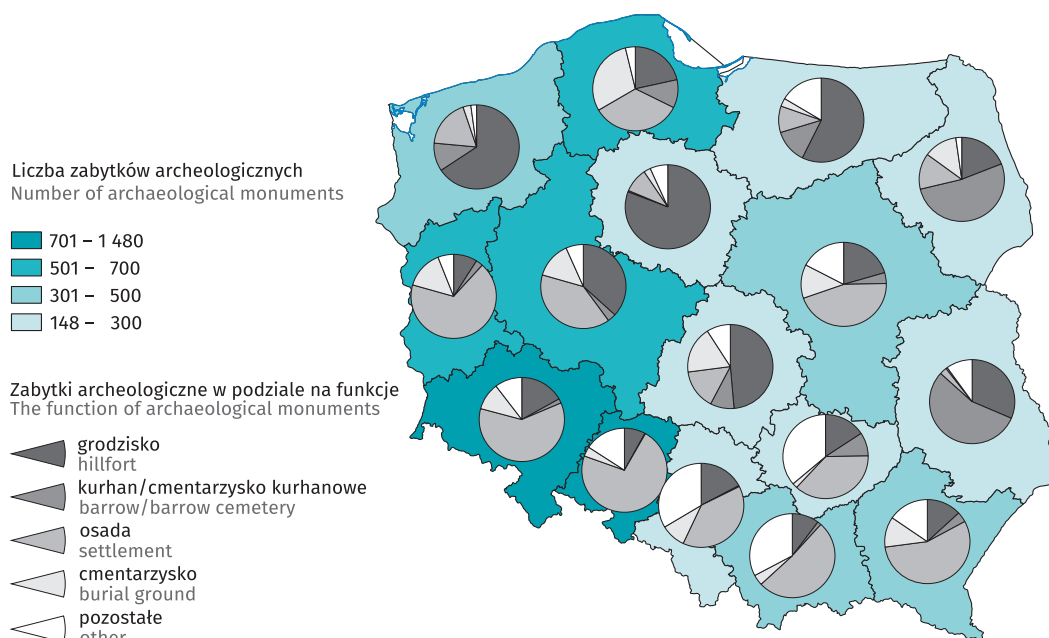
- grodzisko – pozostałość po grodzie lub gródku, czyli osadzie lub rezydencji o charakterze obronnym, otoczonej zazwyczaj wałem; we współczesnym krajobrazie zwykle w postaci kolistego wzniesienia z zachowanymi śladami wałów i fosy;
- relikty osadnictwa – stanowiska archeologiczne na obszarach pełniących niegdyś funkcję osad, czyli miejsc zamieszkałych przez ludność zajmującą się działalnością rolniczą lub rzemieślniczą, a także obozowisk czy wsi;
- kurhan – naziemna forma zaznaczenia pochówku w postaci nasypu ziemnego o kolistym obrysie i stożkowatym lub kopiastym kształcie; nasypowi ziemnemu mogą towarzyszyć inne, dodatkowe konstrukcje;
- cmentarzysko – określone przestrzennie i czasowo zgrupowanie podobnych lub różnych form pochówków (grobow); miejsce, w którym w przeszłości wielokrotnie chowano zmarłych;
- kopiec – sztucznie ukształtowane wyniesienie terenu w kształcie stożka, najczęściej ściętego; rozmiary i konstrukcja kopców są bardzo zróżnicowane, podobnie jak funkcje (miejsca pochówku, kultu, punkty graniczne, obronne lub obserwacyjne i inne);
- wał – budowla w kształcie podłużnego usypiska o różnym profilu, wznoszona z ziemi i kamieni, często wzmocniana palisadami i murami, budowana najczęściej w celach obronnych, ale także kultowych i innych;
- jaskinia – tu rozumiana jako naturalna przestrzeń w skale, w której znajdują się ślady bytowania człowieka w przeszłości;
- relikty zamku – pozostałości zamkniętego zespołu zabudowy o charakterze obronnym, łączącego elementy warowne z mieszkalnymi i gospodarczymi;
- relikty sakralne – pozostałości budowli służącej obrzędowi religijnemu bądź użytkowanej w przeszłości przez zakonników (kościół, klasztor);
- kopalnia – to miejsce odkrywkowego lub głębinowego pozyskiwania kopalin użytecznych w przeszłości;
- inny zabytek archeologiczny – bardzo szeroka kategoria, w której znajdują się m.in. miejsca pełniące w przeszłości funkcje obrzędowe (kręgi kamienne, miejsca kultu, miejsca ofiarne, założenia z rowami), komunikacyjne (mosty, groble, pomosty, porty) i gospodarcze (wodociągi, studnie, miejsca produkcji, dymarki, hut, krzemienice, młyny, mielnice, miejsca obróbki surowców).

¹⁹ Dotyczy to zabytków rejestrowych wpisanych w przeszłości, kiedy nie funkcjonowały jeszcze osobne księgi dla zabytków ruchomych i nieruchomych archeologicznych.

Mapa 5. Zabytki archeologiczne wpisane do rejestru zabytków w podziale na powiaty w 2025 r.
 Map 5. Archaeological monuments entered in the register of monuments by powiat in 2025

Mapa 6. Zabytki archeologiczne wpisane do rejestru zabytków w podziale na funkcje i województwa w 2025 r.
 Map 6. Archaeological monuments entered in the register of monuments by function and voivodship in 2025

Tabl. 8. Zabytki archeologiczne wpisane do rejestru zabytków

Stan w dniu 31 grudnia

Table 8. Archaeological monuments entered in the register of monuments

As of 31 December

Wyszczególnienie Specification		Ogółem Total	Grodzisko Hillfort	Relikty osadnictwa Relics of settlement	Kurhan/cmentarzy-sko kurhanowe Bar-row/bar-row cemetery	Cmentarzy-sko (inne niż kurhanowe) Burial ground (other than bar-rows)	Kopiec Mound	Wał Rampart	Jaskinia Cave	Relikty zamku Relics of castle	Relikty sakralne Sacral relics	Relikty architektury rezydencjonalnej Relics of residential architecture	Kopalnie Mines	Inny zabytek archeologiczny Other archaeological relic
POLSKA	2023	7 818	1 786	3 705	520	787	73	13	79	53	16	13	41	732
	2024	7 830	1 794	3 706	519	789	73	13	79	53	18	12	41	733
	2025	7 842	1 797	3 706	519	790	73	13	79	53	22	14	41	735
Dolnośląskie		1 480	250	897	25	155	-	4	-	1	1	-	19	128
Kujawsko-pomorskie		193	156	18	1	5	1	-	-	1	-	1	-	-
Lubelskie		181	57	5	100	1	2	1	-	5	-	1	1	8
Lubuskie		557	53	375	15	81	-	2	-	-	-	-	-	31
Łódzkie		148	72	22	13	27	1	-	-	4	1	3	-	5
Małopolskie		488	50	251	7	20	14	-	74	8	3	-	3	58
Mazowieckie		413	84	185	17	54	1	-	-	5	2	2	5	58
Opolskie		1 267	101	916	3	47	2	-	-	2	-	-	1	195
Podkarpackie		485	64	268	19	56	8	1	-	2	4	2	-	61
Podlaskie		268	50	37	139	35	1	-	-	1	2	-	1	2
Pomorskie		563	120	192	61	167	-	-	-	1	2	-	-	20
Śląskie		245	42	96	1	23	2	-	4	11	1	-	1	64
Świętokrzyskie		210	33	78	19	4	34	-	1	7	4	2	10	18
Warmińsko-mazurskie		286	164	29	37	9	5	5	-	3	-	-	-	34
Wielkopolskie		681	251	269	22	95	2	-	-	2	2	3	-	35
Zachodniopomorskie		377	250	68	40	11	-	-	-	-	-	-	-	8

Tabl. 9. Zabytki archeologiczne wpisane do rejestru zabytków w podziale na chronologię i województwa
Stan w dniu 31 grudnia**Table 9. Archaeological monuments entered in the register of monuments by chronology and voivodship**
As of 31 December

Wyszczególnienie Specification		Ogółem Total	Pradzieje Prehis- tory	Epoka kamienia The Stone age	Epoka brązu The Bronze age	Epoka żelaza The Iron age	Wczesne średnio- wecze Early Middle Ages	Późne średnio- wecze Late Middle Ages	Nowo- żytność Early modern period	Współ- czesność Late modern period/ contem- porary	Chro- nologia nieznana Un- known chrono- logy
POLSKA	2023	7 818	209	1 430	1 427	1 620	1 975	799	86	6	266
	2024	7 830	208	1 430	1 427	1 621	1 980	805	87	6	266
	2025	7 842	208	1 430	1 427	1 621	1 982	808	90	10	266
Dolnośląskie		1 480	14	266	393	274	212	259	23	-	39
Kujawsko-pomorskie		193	3	14	12	7	89	51	2	-	15
Lubelskie		181	12	26	7	1	96	26	9	1	3
Lubuskie		557	-	83	205	178	57	26	-	-	8
Łódzkie		148	1	3	19	31	62	20	5	1	6
Małopolskie		488	11	226	52	45	110	37	1	1	5
Mazowieckie		413	5	11	9	166	160	44	7	6	5
Opolskie		1 267	4	424	317	307	103	107	-	-	5
Podkarpackie		485	18	96	120	82	100	19	15	1	34
Podlaskie		268	18	9	2	26	184	10	5	-	14
Pomorskie		563	-	51	38	256	149	22	5	-	42
Śląskie		245	1	94	56	24	25	37	3	-	5
Świętokrzyskie		210	57	35	40	19	30	19	4	-	6
Warmińsko-mazurskie		286	53	6	2	38	96	36	2	-	53
Wielkopolskie		681	11	75	115	136	260	69	7	-	8
Zachodniopomorskie		377	-	11	40	31	249	26	2	-	18

Procentowy udział zabytków archeologicznych z danej epoki w województwie w ich łącznej liczbie w Polsce
Percentage share of archaeological monuments from a given era in the voivodship in their total number in Poland

POLSKA	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
Dolnośląskie	18,9	6,7	18,6	27,5	16,9	10,7	32,1	25,6	-	14,7	
Kujawsko-pomorskie	2,5	1,4	1,0	0,8	0,4	4,5	6,3	2,2	-	5,6	
Lubelskie	2,3	5,8	1,8	0,5	0,1	4,8	3,2	10,0	10,0	1,1	
Lubuskie	7,1	-	5,8	14,4	11,0	2,9	3,2	-	-	3,0	
Łódzkie	1,9	0,5	0,2	1,3	1,9	3,1	2,5	5,6	10,0	2,3	
Małopolskie	6,2	5,3	15,8	3,6	2,8	5,5	4,6	1,1	10,0	1,9	
Mazowieckie	5,3	2,4	0,8	0,6	10,2	8,1	5,4	7,8	60,0	1,9	
Opolskie	16,2	1,9	29,7	22,2	18,9	5,2	13,2	-	-	1,9	
Podkarpackie	6,2	8,7	6,7	8,4	5,1	5,0	2,4	16,7	10,0	12,8	
Podlaskie	3,4	8,7	0,6	0,1	1,6	9,3	1,2	5,6	-	5,3	
Pomorskie	7,2	-	3,6	2,7	15,8	7,5	2,7	5,6	-	15,8	
Śląskie	3,1	0,5	6,6	3,9	1,5	1,3	4,6	3,3	-	1,9	
Świętokrzyskie	2,7	27,4	2,4	2,8	1,2	1,5	2,4	4,4	-	2,3	
Warmińsko-mazurskie	3,6	25,5	0,4	0,1	2,3	4,8	4,5	2,2	-	19,9	
Wielkopolskie	8,7	5,3	5,2	8,1	8,4	13,1	8,5	7,8	-	3,0	
Zachodniopomorskie	4,8	-	0,8	2,8	1,9	12,6	3,2	2,2	-	6,8	

Co ciekawe, wg danych NID, w 2025 roku nie objęto wpisem do rejestru zabytków żadnych pozostałości osad, a trend ten utrzymuje się co najmniej od 2023 roku (w 2023 i 2024 wpisano po 1 stanowisku osadniczym). Uwaga wojewódzkich konserwatorów zabytków pod tym względem skierowana jest na bardziej wyróżniające się w terenie obiekty – do rejestru wpisano w sumie 3 grodziska, 1 cmentarzysko, 4 stanowiska, w obrębie których zlokalizowane są relikty sakralne, a także 2 stanowiska z relikami architektury oraz 2 stanowiska „inne”.

Jeśli chodzi o pierwotną funkcję obiektów, wśród wszystkich zabytków archeologicznych wpisanych do rejestru zabytków zdecydowaną większość nadal stanowią pozostałości osad (3 706) oraz grodziska (1 797). Stosunkowo liczne są również wpisy cmentarzysk (790) i kurhanów (519). Oprócz powyższych znajdujemy relikty zamków, architektury rezydencjonalnej i sakralnej, kopce, wały, jaskinie, kopalnie oraz inne typy zabytków. Wyraźnie rysują się różnice pomiędzy poszczególnymi województwami – w niektórych z nich wpisem do rejestru objęte są niemal tylko zabytki archeologiczne o własnej formie terenowej²⁰ jak np. w województwie kujawsko-pomorskim (grodziska stanowią 156 ze 193 obiektów w rejestrze), lubelskim (100 kurhanów lub cmentarzysk kurhanowych oraz 57 grodzisk przy łącznej liczbie 181 zabytków) czy podlaskim (139 kurhanów lub cmentarzysk kurhanowych i 50 grodzisk przy 268 wpisach).

Większa liczba zabytków rejestrowych w innych województwach wynika z liczniejszego wpisywania tzw. stanowisk płaskich (bez własnej formy terenowej), szczególnie reliktyw osadnictwa (np. 916 z 1 267 wpisów w województwie opolskim, 897 z 1 480 w województwie dolnośląskim, 375 z 557 w województwie lubuskim).

Wyjaśnienie pojęć (tablica 9.) związanych z określeniem datowania zabytków archeologicznych:

- pradziej – ogólne określenie chronologii, stosowane dla stanowisk starszych niż okres wczesnego średniowiecza, w sytuacji gdy brakuje bardziej szczegółowych danych;
- epoka kamienia – najwcześniejsza epoka w periodyzacji archeologicznej, zaczynająca się na terenie ziem polskich ok. 500 tys. lat temu i trwająca do ok. 2400–2200 r. p.n.e.; jest to okres od pojawienia się hominidów zdolnych do wytwarzania narzędzi kamiennych do upowszechnienia się techniki wytwarzania przedmiotów metalowych; dzieli się na paleolit, mezolit i neolit, czyli starszą, środkową i młodszą epokę kamienia;
- epoka brązu – epoka nazwana od surowca, który upowszechnił się w produkcji narzędzi, ozdób i elementów stroju, w polskiej periodyzacji archeologicznej obejmująca okres od ok. 2400–2200 r. p.n.e. do ok. VII w. p.n.e.;
- epoka żelaza – epoka nazwana od surowca dominującego w produkcji narzędzi, w polskiej periodyzacji archeologicznej trwająca od VII w. p.n.e. do V/VI – VII w. n.e., zależnie od regionu Polski;
- wczesne średniowiecze – w periodyzacji archeologicznej ziem polskich okres trwający od V/VI – VII w. n.e., zależnie od regionu Polski, do poł. XIII – pocz. XIV wieku;
- późne średniowiecze – w periodyzacji archeologicznej ziem polskich okres trwający od poł. XIII – pocz. XIV wieku (zależnie od regionu Polski) do przełomu XV/XVI wieku;
- nowożytność – okres trwający od pocz. XVI wieku do roku 1815;
- współczesność – w polskiej periodyzacji archeologicznej okres po roku 1815, który podzielić można na tzw. długi wiek XIX (1815 – 1918 r.) i czasy najnowsze (po 1918 r.).

W 2025 roku nie objęto wpisem do rejestru zabytku archeologicznego o metryce starszej niż wczesnośredniowieczna. Z wczesnego średniowiecza dokonano 2 wpisów. Coraz częściej doceniane są relikty archeologiczne z nieodległej przeszłości – późnośredniowieczne (3), nowożytne (3) i współczesne (4).

Żadna z aktualnie obowiązujących w Polsce definicji zabytku archeologicznego nie zawiera cezurę czasowej. Zdecydowana większość stanowisk objętych wpisem do rejestru zabytków, to nadal obiekty o metryce wczesnośredniowiecznej (1 982), z epoki żelaza (1 621), epoki kamienia (1 430) i epoki brązu (1 427). Dla 208 stanowisk w treści decyzji o wpisie do rejestru chronologię określono bardzo ogólnie jako pradziej, dla 266 datowanie jest nieznane. Zabytki archeologiczne nowożytne i współczesne stanowią niewielką część obiektów wpisanych do rejestru zabytków archeologicznych (odpowiednio 90 i 10). W niektórych województwach wyraźnie rysuje się przewaga obiektów wczesnośredniowiecznych (ku-

²⁰ Nieruchome zabytki archeologiczne manifestują się na powierzchni w różny sposób. Zabytki o własnej formie terenowej wyróżniają się w terenie przez obecność nasypu, wałów, konstrukcji kamiennych lub reliktyw architektury. Inaczej rozpoznaje się tzw. stanowiska płaskie, w tym m.in. pozostałości osad. Z powodu braku czytelnej formy terenowej, ich zlokalizowanie i określenie zasięgu możliwe jest tylko dzięki badaniom archeologicznym.

jawsko-pomorskie – 89 ze 193, lubelskie – 96 ze 181, podlaskie – 184 z 268, co związane jest z preferencyjnym wpisywaniem do rejestru grodzisk i kurhanów, a tego rodzaju obiekty zlokalizowane na terenie Polski pochodzą w przeważającej części z tego okresu.

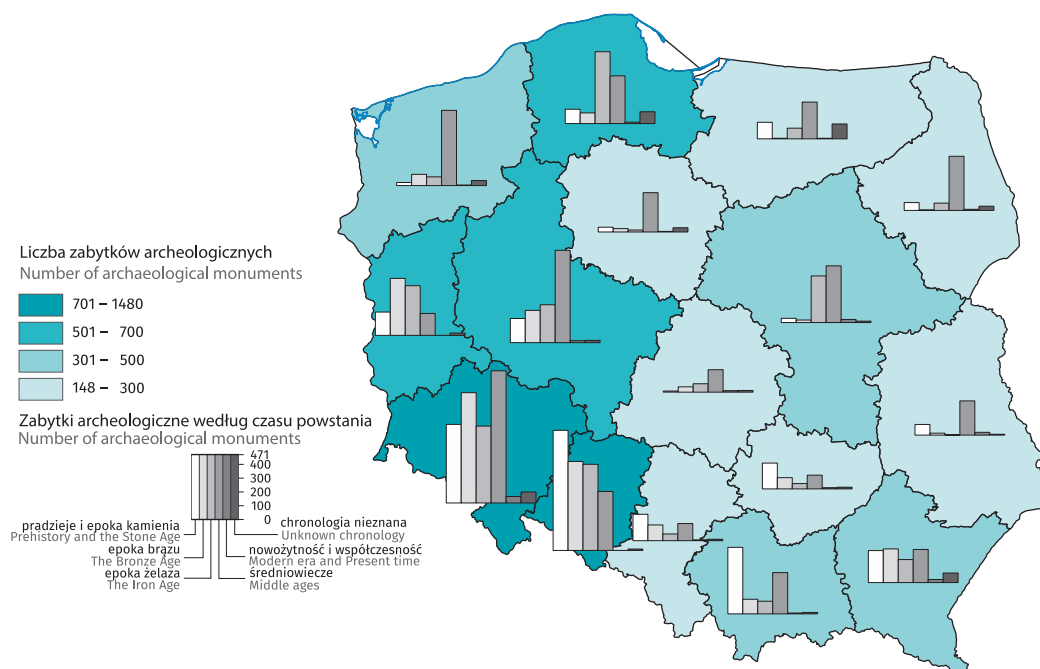
W województwach pomorskim i mazowieckim w rejestrze zabytków przeważają stanowiska z epoki żelaza, zaś w województwach dolnośląskim, lubuskim i podkarpackim stosunkowo duży udział mają obiekty z epoki brązu. W województwie opolskim wyraźną przewagę mają zabytki archeologiczne z epoki kamienia (424 z 1 267). Najwięcej zabytków o metryce nowożytnej wpisano do rejestru w województwach dolnośląskim (23), podkarpackim (15) oraz lubelskim (9), w województwach lubuskim oraz opolskim zabytki nowożytne nie zostały dotąd objęte tą formą ochrony.

Należy przy tym pamiętać, że powyższe dane nie odzwierciedlają faktycznego stanu wiedzy na temat osadnictwa na ziemiach polskich w przeszłości, lecz rejestr zabytków archeologicznych, który jest wynikiem pracy kilku pokoleń konserwatorów, działających w oparciu o różne założenia, nie zawsze jednolite we wszystkich województwach.

Mapa 7. Zabytki archeologiczne wpisane do rejestru zabytków w podziale na chronologię i województwa w 2025 r.

Stan w dniu 31 grudnia

Map 7. Archaeological monuments entered in the register of monuments by chronology and voivodship in 2025
As of 31 December

2.5. Pomniki historii

2.5. Monuments of History

Pomnik historii jest formą ochrony zabytków obejmującą najcenniejsze obiekty i miejsca zabytkowe o pierwszorzędnej wartości artystycznej i historycznej oraz wyraźnym oddziaływaniu na powszechną świadomość społeczną. Dzieła te są wizytówką bogatego dziedzictwa kulturowego i historycznego naszego kraju, wzbudzającym poczucie dumy świadectwem wyjątkowych osiągnięć ich twórców. Uznanie zabytku za pomnik historii to zatem jego wyróżnienie, uznanie dla jego wyjątkowych walorów artystycznych lub technicznych oraz wartości historycznych i podkreślenie jego statusu w skali całego kraju. Zgodnie z ustawą o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (Dz. U. z 2024, poz. 1292 z późn. zm.), Prezy-

dent RP, na wniosek ministra właściwego do spraw kultury, w drodze rozporządzenia, uznaje za pomnik historii zabytek nieruchomy wpisany do rejestru lub park kulturowy o szczególnej wartości dla kultury (art. 15.1), przy czym minister składa taki wniosek po uzyskaniu opinii Rady Ochrony Zabytków (art. 15.2). W treści prezydenckiego rozporządzenia wyszczególnia się cechy zabytku świadczące o jego najwyższej wartości, określa się precyzyjnie jego granice i zamieszcza schematyczną mapę obiektu. Procedurę i kryteria wyboru pomników historii dookreśla dokument: „Kryteria i procedury uznawania obiektu za Pomnik Historii”, przyjęty w 2005 r. przez Radę Ochrony Zabytków i zarekomendowany do stosowania.

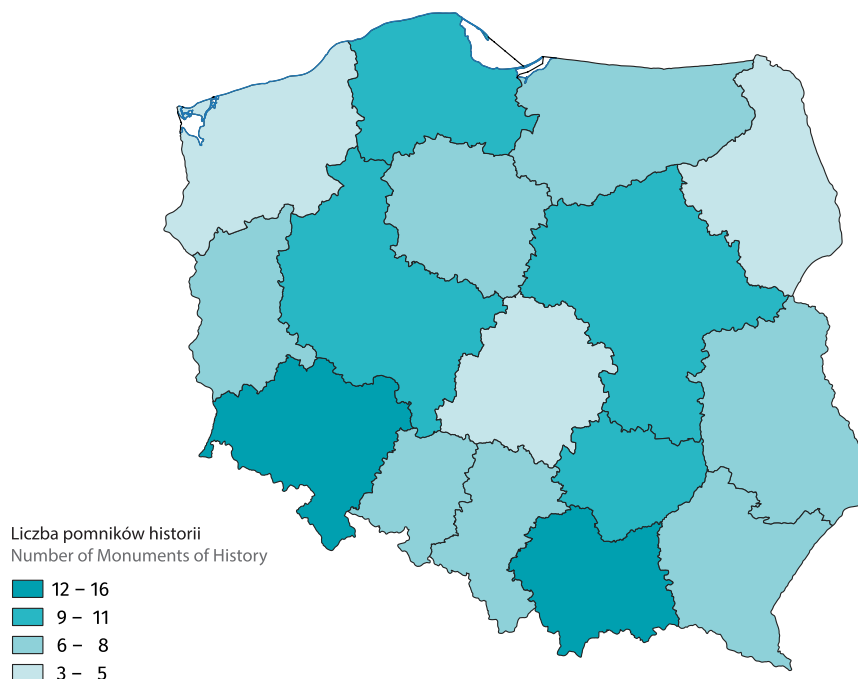
Pomniki historii odzwierciedlają bogactwo form i różnorodność zabytków w Polsce. Obiekty wyróżnione tym tytułem znajdują się we wszystkich województwach, pochodzą z różnych epok (od czasów prehistorii po wiek XX), należą do różnych kategorii zabytków (zespoły urbanistyczne, dzieła architektury i budownictwa oraz ich zespoły, zabytki sakralne, zespoły rezydencjonalne, dzieła budownictwa obronnego, zabytki techniki, krajobrazy kulturowe, parki i ogrody, cmentarze, miejsca upamiętniające wydarzenia historyczne bądź związane z działalnością wybitnych osobistości lub instytucji, zabytki archeologiczne) i reprezentują wszystkie style. Pierwsze pomniki historii zostały ustanowione w 1994 r., a kolejne tytuły przyznawano od 2000 r. niemal rokrocznie. Do końca 2025 r. lista obiektów uznanych przez Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej za pomniki historii liczyła 133 pozycje. W 2025 r. przybyły 2 nowe obiekty:

1. „Wałbrzych – zespół zamkowo-parkowy Książ” (woj. dolnośląskie, Wałbrzych i Świebodzice) – uznany za pomnik historii rozporządzeniem Prezydenta RP z dn. 31 lipca 2025 r.,
2. „Trzebiechów – dawne sanatorium” (woj. lubuskie, pow. zielonogórski) – uznany za pomnik historii rozporządzeniem Prezydenta RP z dn. 31 lipca 2025 r.

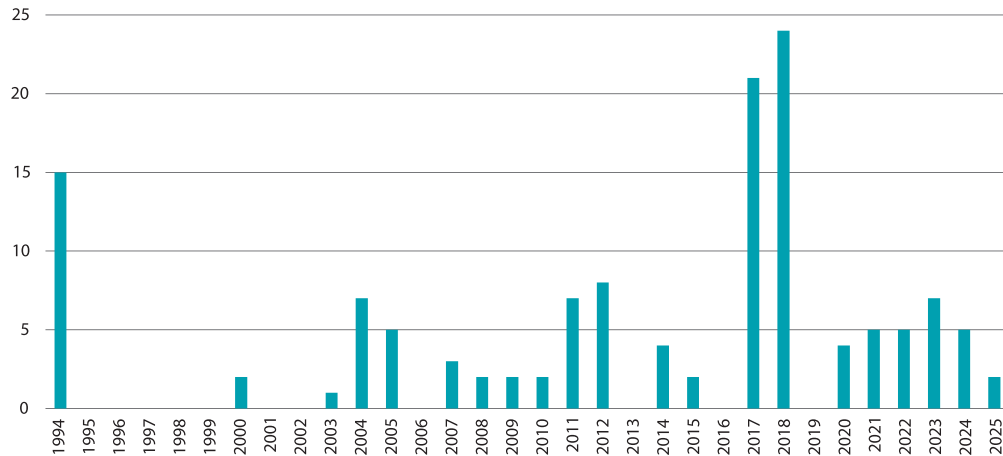
oraz granice 1 pomnika historii zostały poszerzone:

„Kraków - Kopiec Kościuszki z otoczeniem” (woj. małopolskie, Kraków) – rozporządzenie z 24 października 2025 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie uznania za pomnik historii „Kraków – Kopiec Kościuszki z otoczeniem.”

Mapa 8. Pomniki historii w 2025 r.
Map 8. Monument of History in 2025

Wykres 12. Liczba obiektów uznanych za pomniki historii
Chart 12. Number of objects recognized as Monuments of History

Tabl. 10. Pomniki historii według rodzaju jednostki terytorialnej w 2025 r.
Table 10. Monuments of History by type of territorial unit in 2025

Wyszczególnienie Specification	Razem ^a Total ^a	Gminy miejskie będące miastami na prawach powiatu Urban gminas - cities with powiat status	Pozostałe gminy miejskie Other urban gminas	Gminy miejsko- -wiejskie Urban-rural gminas	Gminy wiejskie Rural gminas
POLSKA	133	65	7	42	38
Dolnośląskie ^b	16	9	2	2	6
Kujawsko-pomorskie	8	4	-	4	-
Lubelskie	7	3	-	3	1
Lubuskie	7	2	1	2	2
Łódzkie	5	2	-	1	2
Małopolskie	14	7	-	4	3
Mazowieckie	10	9	-	1	-
Opolskie	7	3	-	3	1
Podkarpackie	7	3	-	-	4
Podlaskie ^c	5	1	1	4	4
Pomorskie	9	8	-	1	-
Śląskie	7	6	-	1	-
Świętokrzyskie	10	3	-	4	3
Warmińsko-mazurskie ^d	7	1	3	6	8
Wielkopolskie	11	2	-	6	3
Zachodniopomorskie	3	2	-	-	1

a Dane według typów gmin prezentują liczbę wystąpień pomników historii w danej kategorii jednostek samorządu terytorialnego. Ponieważ część obiektów jest położona na obszarze kilku gmin, suma wartości w kolumnach dotyczących typów gmin może przekraczać liczbę pomników historii ogółem.

b Pałace i parki krajobrazowe Kotliny Jeleniogórskiej - położony na obszarze gminy Mysłakowice, gminy Podgórzyn oraz miasta Jelenia Góra i miasta Kowary (Rozporządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 20 września 2011 r. w sprawie uznania za pomnik historii "Pałace i parki krajobrazowe Kotliny Jeleniogórskiej", Dz.U. 2011 nr 217 poz. 1283).

c Kanał Augustowski - położony jest na obszarze: gminy Płaska, gminy Augustów, gminy Bargłów Kościelny, gminy Sztabin (Rozporządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 25 kwietnia 2007 r. w sprawie uznania za pomnik historii "Kanał Augustowski", Dz.U. 2007 nr 86 poz. 572); Bohoniki i Kruszyniany - położony na obszarze gminy Sokółka i gminy Krynki (Rozporządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 22 października 2012 r. w sprawie uznania za pomnik historii "Bohoniki i Kruszyniany - meczety i mizary", Dz.U. 2012 poz. 1275).

d Kanał Elbląski - położony jest na obszarze: miasta i gminy Elbląg, gminy Markusy, gminy Rychliki, gminy Pasłęk, gminy Małdyty, gminy Morąg, miasta i gminy Miłomłyn, miasta i gminy Ostróda, gminy Zalewo oraz miasta i gminy Iława (Rozporządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 14 stycznia 2011 r. w sprawie uznania za pomnik historii "Kanał Elbląski", Dz.U. 2011 nr 20 poz. 100).

Tabl. 11. Powiaty lub miasta na prawach powiatu z co najmniej dwoma pomnikami historii w 2025 r.

Stan w dniu 31 grudnia

Table 11. Powiats or cities with powiat status with at least two Monuments of History in 2025

As of 31 December

Województwo Voivodship	Powiat Powiat	Liczba pomników historii Number of Monuments of History
Małopolskie	Kraków	5
Pomorskie	Gdańsk	5
Mazowieckie	Warszawa	4
Dolnośląskie	świdnicki	4
Dolnośląskie	ząbkowicki	2
Dolnośląskie	Wrocław	2
Kujawsko-pomorskie	żniński	2
Lubelskie	białski	2
Lubelskie	puławski	2
Lubuskie	międzyrzecki	2
Lubuskie	zielonogórski	2
Łódzkie	łowicki	2
Małopolskie	bocheński	2
Małopolskie	wielicki	2
Opolskie	brzeski	2
Opolskie	nyski	2
Podkarpackie	przemyski	2
Podkarpackie	Przemyśl	2
Podlaskie	białostocki	2
Śląskie	Katowice	2
Świętokrzyskie	kielecki	2
Świętokrzyskie	opatowski	2
Warmińsko-mazurskie	lidzbarski	2
Warmińsko-mazurskie	ostródzki	2
Wielkopolskie	gnieźnieński	2
Wielkopolskie	poznański	2

2.6. Polskie wpisy na Liście Światowego Dziedzictwa UNESCO

2.6. Polish entries on the UNESCO World Heritage List

Postępujący rozwój społeczno-gospodarczy stwarza zagrożenia dla dziedzictwa kulturowego i przyrodniczego na całym świecie. Dlatego, aby ratować zabytki szczególnie cenne dla naszej cywilizacji, UNESCO w 1972 r. przyjęło Konwencję w sprawie ochrony światowego dziedzictwa kulturalnego i naturalnego (tzw. Konwencję światowego dziedzictwa). Polska ratyfikowała Konwencję w 1976 r. jako jedno z pierwszych państw. Konwencja światowego dziedzictwa, jedna z najlepiej rozpoznawalnych inicjatyw UNESCO, jest umową międzynarodową określającą obowiązki Państw - Stron oraz instrumentem współpracy międzynarodowej.

W Polsce w 2025 r. znajdowało się siedemnaście wpisów umieszczonych na Liście światowego dziedzictwa UNESCO. Są to miejsca kulturowe lub przyrodnicze o wybitnych, unikalnych w skali światowej wartościach. Cztery z nich są dobrami transgranicznymi. Obecnie, polskie wpisy na Listę światowego dziedzictwa obejmują:

- 4 historyczne miasta: Kraków, Warszawa, Zamość i Toruń;
- 3 seryjne dobra będące przykładami drewnianej architektury sakralnej: Kościoły Pokoju w Jaworze i Świdnicy, Drewniane kościoły południowej Małopolski i Drewniane cerkwie w polskim i ukraińskim regionie Karpat;
- 2 krajobrazy kulturowe: park pielgrzymkowy w Kalwarii Zebrzydowskiej i Park Mużakowski;
- 2 kompleksy architektoniczne: Zamek krzyżacki w Malborku i Hala Stulecia we Wrocławiu;
- 3 obiekty przemysłowe – kopalnie: Królewskie kopalnie soli w Wieliczce i Bochni, Kopalnia rud ołowiu, srebra i cynku w Tarnowskich Górach oraz Krzemionkowski region pradziejowego górnictwa krzemienia pasiastego;
- 1 Miejsce Pamięci: Auschwitz - Birkenau, niemiecki nazistowski obóz koncentracyjny i zagłady (1940-1945);
- 2 miejsca przyrodnicze: Puszcza Białowieska oraz Pradawne i pierwotne lasy bukowe w Karpatach i innych regionach Europy.

Wpis na Listę światowego dziedzictwa UNESCO stanowi formę ochrony tych miejsc. Na Liście znajdują się zarówno zabytki architektury i urbanistyki, jak i pomniki przyrody lub formacje geologiczne i ekosystemy, a także krajobrazy kulturowe – wspólne dzieła człowieka i przyrody. Lista światowego dziedzictwa jest aktualizowana każdego roku. Wniosek o wpis na Listę składa państwo, na terytorium którego znajduje się dane miejsce, a decyzję o wpisie podejmuje Komitet Światowego Dziedzictwa podczas corocznych sesji, po zasięgnięciu opinii organizacji doradczych: Międzynarodowej Rady Ochrony Zabytków i Miejsc Historycznych (ICOMOS – International Council on Monuments and Sites) lub Międzynarodowej Unii Ochrony Przyrody (IUCN – International Union for Conservation of Nature).

Każdy wniosek nominacyjny na Listę światowego dziedzictwa musi być poprzedzony wpisem na Listę informacyjną (ang. Tentative List), co najmniej rok przed jego złożeniem. Lista informacyjna jest to wykaz dóbr, które każde państwo zamierza rozważyć jako kandydatury na Listę światowego dziedzictwa UNESCO w najbliższych latach. W 2025 r. na polskiej Liście informacyjnej znajdowały się: Gdańsk – miasto wolności i pamięci (zgłoszone w 2005 r.), Kanał Augustowski (2006), Pienińska Dolina Dunajca (2006), Młyn Papierniczy w Dusznikach-Zdroju (2019), Modernistyczne Śródmieście Gdyni – przykład tworzenia spójnej społeczności (2019), Zespół zabytkowej warzelni soli w Ciechocinku (2025), Złoże ropy naftowej Bobrka – dziedzictwo początków przemysłu naftowego na świecie (2025), Wczesno-nowożytna Twierdza w Srebrnej Górze jako doskonały przykład przekształcania masywów górskich (2025) i Zespół zabytkowych kopalni węgla w Zabrze (2025).

W grudniu 2025 r. na Liście światowego dziedzictwa UNESCO znajdowały się 1 248 dobra 170 krajów: 972 miejsca kulturowe, 235 miejsc przyrodniczych i 41 miejsc mieszanych.

2.7. Konkurs Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego oraz Generalnego Konserwatora Zabytków „Zabytek Zadbany”

2.7. Competition of the Minister of Culture and National Heritage and General Conservator of Monuments “Well-protected monument”

Działaniem mającym na celu promocję najlepszych wzorów opieki nad zabytkami jest „Zabytek Zadbany” – ogólnopolski konkurs Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego skierowany do właścicieli, posiadaczy i zarządców obiektów wpisanych do rejestru zabytków nieruchomych. Konkurs ma charakter cykliczny. Organizowany jest corocznie od 1975 r. – w 2025 roku konkurs świętował więc jubileusz 50-lecia. Nadzór nad konkursem sprawuje Generalny Konserwator Zabytków (GKZ). Od 2011 r. procedury formalne konkursu realizuje Narodowy Instytut Dziedzictwa. Zgłoszeń obiektów zabytkowych mogą dokonać ich właściciele, posiadacze i zarządcy, a także wojewódzcy konserwatorzy zabytków, kierownicy delegatur wojewódzkich urzędów ochrony zabytków, a także konserwatorzy samorządowi. Konkurs rozstrzygany jest w siedmiu kategoriach:

- A. Utrwalenie wartości zabytkowej obiektu,
 B. Rewaloryzacja przestrzeni kulturowej i krajobrazu (w tym założenia dworskie i pałacowe),
 C. Adaptacja obiektów zabytkowych,
 D. Architektura i budownictwo drewniane,
 E. Zabytki techniki (w tym budownictwo przemysłowe i inżynieryjne),
 F. Zabytek dostępny,
 G. Kategoria specjalna: właściwe użytkowanie i stała opieka nad zabytkiem.

W każdej z kategorii możliwe jest przyznanie czterech tytułów „Zabytek Zadbane” (nagród i wyróżnień), w tym maksymalnie dwóch nagród równorzędnych. W kategorii specjalnej przyznawane są jedynie nagrody, bez wyróżnień.

O rozstrzygnięciu konkursu decyduje jury, powoływane przez GKZ na daną edycję konkursu, składające się ze specjalistów w zakresie ochrony i konserwacji zabytków. W edycji 2025 w jury konkursu zasiadali: prof. Małgorzata Rozbicka (przewodnicząca), prof. Jerzy Jasieńko (zastępca przewodniczącego), dr Małgorzata Gwiazdowska, Marlena Happach, dr Jerzy Ilkosz, dr hab. Maciej Prarat, dr hab. Miron Urbaniak.

Ocenie konkursowej podlegało 67 zgłoszeń, jak w zestawieniu poniżej. Zestawienie to uwzględnia zmianę kategorii sześciu obiektów dokonaną w trakcie oceny przez jury konkursu.

Tabl.12. Wnioski oceniane w konkursie „Zabytek Zadbane” według kategorii i województw
 Table 12. Applications rated in the competition “Well-protected monument” by category and voivodship

Wyszczególnienie Specification		Razem Total	Kategorie Category						
			A	B	C	D	E	F	G
POLSKA	2023	42	14	4	11	5	2	–	6
	2024	67	19	12	22	8	2	2	2
	2025	67	14	10	24	5	6	3	5
Dolnośląskie		4	1	1	–	–	1	–	1
Kujawsko-pomorskie		–	–	–	–	–	–	–	–
Lubelskie		6	–	2	4	–	–	–	–
Lubuskie		3	1	–	–	–	2	–	–
Łódzkie		2	1	–	1	–	–	–	–
Małopolskie		13	2	3	5	1	1	1	–
Mazowieckie		7	1	1	2	1	–	1	1
Opolskie		2	–	1	–	–	1	–	–
Podkarpackie		3	1	–	–	1	1	–	–
Podlaskie		1	1	–	–	–	–	–	–
Pomorskie		5	–	–	3	–	–	1	1
Śląskie		8	2	–	3	1	–	–	2
Świętokrzyskie		1	1	–	–	–	–	–	–
Warmińsko-mazurskie		3	2	–	1	–	–	–	–
Wielkopolskie		6	1	1	3	1	–	–	–
Zachodniopomorskie		3	–	1	2	–	–	–	–

A. Utrwalenie wartości zabytkowej obiektu. B. Rewaloryzacja przestrzeni kulturowej i krajobrazu (w tym założenia dworskie i pałacowe). C. Adaptacja obiektów zabytkowych. D. Architektura i budownictwo drewniane. E. Zabytki techniki (w tym budownictwo przemysłowe i inżynieryjne). F. Zabytek dostępny. G. Kategoria specjalna: właściwe użytkowanie i stała opieka nad zabytkiem.

A. Preservation of the historic value of an object. B. Revalorisation of cultural space and landscape (including manor houses and palaces). C. Adaptation of historic buildings. D. Wooden architecture and construction. E. Technical monuments (including industrial and engineering construction). F. The available monument. G. Special category: proper use and constant care of the monument.

W konkursie edycji 2025 w kategorii A (Utrwalenie wartości zabytkowej obiektu) dwie równorzędne nagrody otrzymały:

- kościół Wniebowzięcia Najświętszej Marii Panny wraz z zespołem poklasztornym (województwo lubuskie), właściciel: Parafia Rzymskokatolicka Wniebowzięcia NMP w Żaganiu,
- kościół Przemienienia Pańskiego w Iławie (województwo warmińsko-mazurskie), właściciel: Parafia Rzymskokatolicka Przemienienia Pańskiego w Iławie.

Wyróżnienia otrzymały:

- spichlerz przy ul. Czynu Społecznego 14 w Raciborzu (województwo śląskie), właściciel: Miasto Racibórz,
- kaplica Świętego Huberta w Rzeszowie-Miłocinie (województwo podkarpackie), właściciel: Parafia Rzymskokatolicka Świętego Huberta w Rzeszowie.

W kategorii B (Rewaloryzacja przestrzeni kulturowej i krajobrazu, w tym założenia dworskie i pałacowe) dwie równorzędne nagrody otrzymały:

- ogrody w zespole pałacowo-ogrodowym w Kamieńcu Żąbkowskim (województwo dolnośląskie), właściciel: Gmina Kamieniec Żąbkowski,
- zespół dworsko-parkowy w Michałowicach (województwo małopolskie), właściciel: Monika Biernacka-Lorenz, Jacek Lorenz.

Wyróżnienia otrzymały:

- założenie parkowe w Pokoju (województwo opolskie), właściciel: Gmina Pokój,
- Brama Lwowska Stara w Zamościu (województwo lubelskie), właściciel: Miasto Zamość.

W kategorii C (Adaptacja obiektów zabytkowych) dwie równorzędne nagrody otrzymały:

- pawilon wystawowy Hala Betonowa, obecnie obiekt usługowo-wystawienniczy przy ul. Jana Matejki 22 w Poznaniu (województwo wielkopolskie), właściciel: Betonhaus Sp. z o.o.,
- Niemieckie Gimnazjum Reformowane, obecnie siedziba Sądu Apelacyjnego przy alei Tadeusza Kościuszki 65 w Łodzi (województwo łódzkie), zarządca: Sąd Apelacyjny w Łodzi.

Wyróżnienia otrzymały:

- zespół osiedla Kolonia Zgorzelec nr 7, 10-14, 16, 24-25, 27-28, 32, 35 w Bytomiu (województwo śląskie), zarządca: Bytomskie Mieszkania – jednostka budżetowa Gminy Bytom,
- budynek zwany Poniatówką, obecnie siedziba oddziału Muzeum Piaseczna przy ul. Chyliczkowskiej 20G w Piasecznie (województwo mazowieckie), właściciel: Miasto i Gmina Piaseczno.

W kategorii D (Architektura i budownictwo drewniane) dwie równorzędne nagrody otrzymały:

- kościół Świętego Sebastiana w Kosinie (województwo podkarpackie), właściciel: Parafia Rzymskokatolicka Świętego Stanisława Biskupa i Męczennika w Kosinie,
- kościół Najświętszej Marii Panny Niepokalanie Poczętej w Oporowie (województwo wielkopolskie), właściciel: Parafia Rzymskokatolicka NMP Niepokalanie Poczętej w Oporowie.

Wyróżnienia otrzymały:

- willa Dom „Zośki” przy ul. Królowej Jadwigi 11 w Piasecznie (województwo mazowieckie), właściciel: Miasto i Gmina Piaseczno,
- wieża – suszarnia węży strażackich przy ul. Częstochowskiej 7a w Przyrowie (województwo śląskie), właściciel: Ochotnicza Straż Pożarna w Przyrowie.

W kategorii E (Zabytki techniki, w tym budownictwo przemysłowe i inżynierskie) dwie równorzędne nagrody otrzymały:

- parowozownia z warsztatami – Muzeum Kolejnictwa na Śląsku przy ul. Towarowej 4 w Jaworzynie Śląskiej (województwo dolnośląskie), właściciel: Fundacja Ochrony Dziedzictwa Przemysłowego Śląska,
- zespół stacji kolei wąskotorowej przy ul. Kolejowej 6 w Kańczudze (województwo podkarpackie), zarządca: Powiatowy Zarząd Dróg w Przeworsku.

Wyróżnienia otrzymały:

- wiatrak koźlak w Lubięcinie (województwo lubuskie), właściciel: Gmina Nowa Sól,
- magazyn solny przy placu Solnym 1 w Nowej Soli (województwo lubuskie), właściciel: Miasto Nowa Sól.

W kategorii F (Zabytek dostępny) nie przyznano nagród.

W kategorii specjalnej G (Właściwe użytkowanie i stała opieka nad zabytkiem) dwie nagrody otrzymały równorzędnie:

- kościół Świętego Jana – Centrum św. Jana w Gdańsku (województwo pomorskie), zarządca: Nadbałtyckie Centrum Kultury w Gdańsku,
- Dom Urodzenia Fryderyka Chopina i Park w Żelazowej Woli (województwo mazowieckie), właściciel: Narodowy Instytut Fryderyka Chopina.

Wśród 22 nagrodzonych i wyróżnionych w 2025 r. zabytków 10 znajduje się pod opieką samorządów gminnych lub ich jednostek, 5 należy do parafii Kościoła rzymskokatolickiego, 2 – do centralnych i samorządowych instytucji kultury i po 1 – do sądownictwa, przedsiębiorstwa w formie spółki z o.o., fundacji, ochotniczej straży pożarnej oraz do właścicieli prywatnych.

Uroczyste wręczenie nagród i wyróżnień miało miejsce 1-2 października 2025 roku w Żyrardowie. Podsumowaniem konkursu stał się także kolejny, tym razem jubileuszowy tom dedykowanej konkursowi serii wydawniczej Narodowego Instytutu Dziedzictwa.

2.8. Dziedzictwo niematerialne

2.8. Intangible heritage

Dziedzictwo kulturowe, oprócz obiektów historycznych: zabytków, dzieł sztuki oraz dziedzictwa przyrodniczego zachowanego w rezerwach i stworzonego przez człowieka (parki, ogrody) obejmuje niezwykle istotną kategorię zjawisk, jakimi są zwyczaje, obrzędy czy wiedza i umiejętności związane z rzemiosłem. W celu ochrony tych wartości kulturowych UNESCO przyjęło 17 października 2003 r. w Paryżu Konwencję w sprawie ochrony niematerialnego dziedzictwa kulturowego (Convention for the Safeguarding of the Intangible Cultural Heritage), ratyfikowaną przez Polskę w 2011 r.

W ujęciu Konwencji (art. 2 ust. 1) „Niematerialne dziedzictwo kulturowe” oznacza praktyki, wyobrażenia, przekazy, wiedzę i umiejętności – jak również związane z nimi instrumenty, przedmioty, artefakty i przestrzeń kulturową – które wspólnoty, grupy i w niektórych przypadkach jednostki uznają za część własnego dziedzictwa kulturowego. To niematerialne dziedzictwo kulturowe, przekazywane z pokolenia na pokolenie, jest stale odtwarzane przez wspólnoty i grupy w relacji z ich otoczeniem, oddziaływaniem przyrody i ich historią oraz zapewnia im poczucie tożsamości i ciągłości, przyczyniając się w ten sposób do wzrostu poszanowania dla różnorodności kulturowej oraz ludzkiej kreatywności. Dla celów niniejszej Konwencji, uwaga będzie skierowana wyłącznie na takie niematerialne dziedzictwo kulturowe, które jest zgodne z istniejącymi instrumentami międzynarodowymi w dziedzinie praw człowieka, jak również odpowiada wymogom wzajemnego poszanowania między wspólnotami, grupami i jednostkami oraz zasadom zrównoważonego rozwoju”.

Przejawami niematerialnego dziedzictwa kulturowego są (art. 2 ust. 2):

- a) tradycje i przekazy ustne, w tym język jako nośnik niematerialnego dziedzictwa kulturowego;
- b) sztuki widowiskowe i tradycje muzyczne;
- c) zwyczaje, rytuały i obrzędy świąteczne;
- d) wiedza i praktyki dotyczące przyrody i wszechświata;
- e) umiejętności związane z rzemiosłem tradycyjnym.

Należy pamiętać, że niematerialne dziedzictwo kulturowe nie musi być oryginalne czy wyjątkowe, aby znaleźć się na Krajowej liście. Każdy przejaw tego dziedzictwa jest ważny i cenny dla tych, którzy go praktykują i którym zapewnia on poczucie przynależności do wspólnoty.

Konwencja nakłada na Państwa-Strony obowiązek inwentaryzacji przejawów tego dziedzictwa znajdujących się na ich terytoriach. Takie rejestry powinny być regularnie aktualizowane, a informacje o nich zawarte w okresowych sprawozdaniach.

Jednym z międzynarodowych rejestrów jest Reprezentatywna lista niematerialnego dziedzictwa kulturowego ludzkości (the Representative List of the Intangible Cultural Heritage of Humanity), która według stanu na koniec 2025 r. obejmuje 716 pozycji (w tym 55 wpisanych w 2025 r.). Na Reprezentatywnej liście znajduje się obecnie siedem zjawisk z naszego kraju: szopkarstwo krakowskie, kultura bartnicza, sokolnictwo, tradycje dywanów kwiatowych na procesje Bożego Ciała, flisackie tradycje w Ulanowie, Polonez - tradycyjny taniec Polski oraz plecionkarstwo.

Listą szczególnie ważną z perspektywy podtrzymania żywotności dziedzictwa niematerialnego jest wykaz zjawisk wymagających szczególnie pilnej ochrony ze względu na zagrożenie zanikiem (Lista niematerialnego dziedzictwa kulturowego wymagającego pilnej ochrony – the List of Intangible Cultural Heritage in Need of Urgent Safeguarding). Według stanu na koniec 2025 r. obejmowała ona 90 pozycji (w tym 11 wpisanych w 2025 roku). Polska nie ma żadnego wpisu na Liście pilnej ochrony.

Rejestr dobrych praktyk w zakresie ochrony niematerialnego dziedzictwa kulturowego (the Register of Good Safeguarding Practices) to spis inicjatyw wybieranych przez Międzyrządowy Komitet spośród nadesłanych przez Państwa-Strony propozycji programów, projektów i działań podejmowanych w celu ochrony niematerialnego dziedzictwa kulturowego, które wyróżniają się skutecznością i innowacyjnością. Wybrane projekty są upowszechniane i promowane przez Komitet jako wzorcowe rozwiązania w dziedzinie opieki nad przejawami dziedzictwa niematerialnego. Według stanu na koniec 2025 r. rejestr ten zawierał 43 pozycji. Polska nie ma wpisów do tego rejestru.

Konwencja UNESCO nakłada na swoich sygnatariuszy obowiązek inwentaryzacji żywych przejawów dziedzictwa niematerialnego poprzez tworzenie jednego lub wielu spisów tych zjawisk. W Polsce stworzony jest jeden spis gromadzący aktualne informacje o przejawach dziedzictwa niematerialnego praktykowanego na terenie naszego kraju, nazwany Krajową listą niematerialnego dziedzictwa kulturowego. Listę prowadzi Minister Kultury i Dziedzictwa Narodowego, a nad formalnymi aspektami przebiegu aplikowania czuwa Narodowy Instytut Dziedzictwa. Inwentaryzacja zjawisk niematerialnego dziedzictwa kulturowego z terenu Polski na Krajowej liście rozpoczęła się w 2013 r., a pierwszego wpisu dokonano w 2014 r. Lista służy nie tylko identyfikacji, promocji i wzmocnieniu dziedzictwa, ale stanowi też podstawę do wnioskowania o dokonanie wpisu na jedną z list międzynarodowych prowadzonych przez UNESCO. Na krajowej liście (według stanu z dnia 31 grudnia 2025 r.) znajdują się 124 pozycje:

1. Rusznikarstwo artystyczne i historyczne – wyroby według tradycyjnej szkoły cieszyńskiej,
2. Szopkarstwo krakowskie,
3. Pochód Lajkonika,
4. Flisackie tradycje w Ulanowie,
5. Procesja Bożego Ciała w Łowiczu,
6. Język esperanto jako nośnik kultury esperanckiej,
7. Umiejętność wytwarzania instrumentu i gry na kozie (dudach podhalańskich),
8. Hafciarstwo kaszubskie szkoły żukowskiej (Kaszëbscë wësziwanië żukòwsczégò sztëlu),
9. Sokolnictwo – żywa tradycja,
10. Polskie tańce narodowe – polonez, mazur, kujawiak, oberek, krakowiak,
11. Uroczystości ku czci Św. Rocha z obrzędem błogosławieństwa zwierząt w Mikstacie,
12. Tradycyjna technika ludwisarska Felczyńskich w Taciszowie,
13. Przywołówki dyngusowe w Szymborzu,
14. Gwara warmińska jako nośnik tradycji ustnych,
15. Zabawkarstwo żywiecko-suskie,
16. Bartnictwo,
17. Perebory – nadbużańskie tradycje tkackie,
18. Tradycje wytwarzania koronki koniakowskiej,
19. Krakowska koronka klockowa,

20. Tradycje kulturowe Biskupizny (mikroregionu etnograficznego wokół Krobi w województwie wielkopolskim),
21. Kolędowanie Dziadów Noworocznych na Żywiecczyźnie,
22. „Turki” grodziskie (oddziały wielkanocnej straży grobowej, pełniące wartę przy symbolicznych grobach Chrystusa w kościołach parafialnych),
23. Tradycje weselne z Szamotuł i okolic,
24. Tradycje dudziarskie w Wielkopolsce,
25. Umiejętność wyplatania kosza „kabłącoka” w Lucimi,
26. Wyścigi kumoterek (zawody na śnieżnym torze w kumoterkach, czyli charakterystycznych dla regionu Podhala sankach),
27. Umiejętność gry na dudach żywieckich i ich wytwarzanie,
28. Procesja Bożego Ciała z tradycją kwietnych dywanów w Spycimierzu,
29. Gajdy – umiejętność wytwarzania instrumentu i praktyka gry w Beskidzie Śląskim,
30. Barbórka górników węgla kamiennego na Górnym Śląsku,
31. Plecionkarstwo w Polsce,
32. Tradycje kulturowe Bambrów Poznańskich,
33. Kaszubska Gwiazdka na Kaszubach,
34. Umiejętność ręcznego malowania wzoru opolskiego,
35. Zwyczaj wodzenia niedźwiedzia na Śląsku Opolskim,
36. Polonez – taniec polski,
37. Kroszonkarstwo opolskie (sztuka zdobienia jaj metodą rytowniczą),
38. Wycinankarstwo kurpiowskie z Puszczy Zielonej,
39. Krzyżoki w Borkach Małych,
40. Babski comber na Śląsku Opolskim,
41. Procesja Bożego Ciała z tradycją kwietnych dywanów w Kluczu, Olszowej, Zalesiu Śląskim i Zimnej Wódce,
42. Pisanie pisanek techniką batikową na Śląsku Opolskim,
43. Zwyczaj dunajowania w Łukowej i okolicach,
44. Tradycyjne święcenie pokarmów w Dąbrowie Chotomowskiej,
45. Wysiewanie serc i krzyży na polach w okolicach Strzelec Opolskich,
46. Wypiek bysów i nowych latek Kurpiów Puszczy Zielonej,
47. Carillonowa muzyka w Gdańsku,
48. Chodzenie z kozą na Kujawach,
49. Hafciarstwo z nadwiślańskiego Urzecza,
50. Bziuki – wielkanocny zwyczaj dmuchania ogni w Koprzywnicy,
51. Umiejętność wytwarzania czepców warmińskich,
52. Tradycyjne szkutnictwo Pucka,
53. Brodacze ze Sławatycz – zwyczaj pożegnania starego roku,
54. Tradycje kulturowe Bukówca Górnego,
55. Demoscena – kultura twórców dem,
56. Bursztyniarstwo kurpiowskie z Puszczy Zielonej,
57. Snutka golińska – hafciarstwo południowej Wielkopolski,
58. Hafciarstwo kurpiowskie z Puszczy Białej,
59. Krzyżyki z palmy wielkanocnej – zwyczaj z terenów Opolszczyzny,
60. Wielkanocne procesje konne na Górnym Śląsku,

61. Barbórka górników węgla kamiennego na Dolnym Śląsku,
62. Skubanie pierza na Śląsku Opolskim,
63. Bacowanie,
64. Tkanie rękawic furmańskich przez Czarnych Górali,
65. Koszyk wikowy – tradycja wyplatania w gminie Ciężkowice,
66. Wyplatanie z korzeni świerkowych w Beskidzie Śląskim,
67. Tradycje Barbórkowe oraz kult św. Kingi wśród górników solnych kopalni w Bochni i Wieliczce,
68. Zwyczaje związane z kultem św. Barbary oraz tradycje górników kruszczowych na ziemi tarnogórskiej,
69. Tradycje kulturowe górniczych orkiestr dętych z Górnego Śląska,
70. Bobowska koronka klockowa,
71. Plecionkarstwo na Śląsku Opolskim,
72. Zielarstwo i ziołolecznictwo na Śląsku Opolskim,
73. Tradycje hafciarskie w Dobrzenu Wielkim,
74. Tradycja wykonywania, ubierania i noszenia żywieckiego stroju mieszczańskiego,
75. Tradycje flisackie na Dunajcu w Pieninach,
76. Tradycje rzeźbiarskie ośrodka w Kutnie,
77. Hafciarstwo kurpiowskie z Puszczy Zielonej,
78. Garncarstwo w Medyni Głogowskiej, Medyni Łańcuckiej, Pogwizdowie i Zalesiu,
79. Barabanienie wielkanocne w Iłży,
80. Hafciarstwo kaszubskie,
81. Wawrzyńcowe hudy,
82. Wyplatanie koron żniwnych w Gogolinie,
83. Cymbały – umiejętność budowania i praktyka gry w Polsce południowo-wschodniej,
84. Tkactwo dwuosnowowe powiatu węgrowskiego,
85. Tradycyjna hodowla i loty gołębi pocztowych,
86. Pochód inauguracyjny Uniwersytetu Jagiellońskiego,
87. Procesja z figurami podczas odpustu św. Rocha w Dobrzenu Wielkim,
88. Święto Ogniove w Żorach,
89. Warszawska pielgrzymka piesza na Jasną Górę,
90. Pokłony feretronów podczas pielgrzymek na Kalwarię Wejherowską,
91. Zabawkarstwo drewniane ośrodka Łączna - Ostojów,
92. Tradycja wykonywania palm wielkanocnych Kurpiów Puszczy Zielonej,
93. Oklejanka kurpiowska z Puszczy Białej,
94. Pochód Gwarkowski w Tarnowskich Górach,
95. Obchody Dnia Hutnika i tradycje hutnicze,
96. Tradycje kulturowe regionu opoczyńskiego,
97. Wycinankarstwo świętokrzyskie,
98. Tradycje kulturowe Chazów/Hazów,
99. Wykonywanie krywulek łemkowskich według tradycji z Komańczy i okolic,
100. Tradycja wykonywania ozdób świątecznych z opłatka w Dolinie Liwca,
101. Tradycja kwestowania na Cmentarzu Stare Powązki w Warszawie jako element obchodów Dnia Wszystkich Świętych oraz Dnia Zadusznego,
102. Tradycyjne malarstwo Żalipia i Powiśla Dąbrowskiego,
103. Sobótka w Jastarni,
104. Rucznik/rusznik - bielski rucznik obrzędowy,

105. Umiejętność wykonywania pajaków ze słomy, papieru i bibuły na Lubelszczyźnie,
106. Tradycje tkackie Bodzentyna i okolic,
107. Tradycje Górali Czadeckich,
108. Tradycje Wigilii Bożego Narodzenia w Polsce,
109. Hafciarstwo pałuckie,
110. Hafciarstwo i haft sieradzki,
111. Kultura toruńskiego piernika,
112. Wiślańskie kolędowanie pod oknami,
113. Wesele Górali Bukowińskich,
114. Chodzenie po szczodrokach w Karczmiskach,
115. Procesja Bożego Ciała w Myszyńcu,
116. Tradycja wykonywania pisanek batikowych na Lubelszczyźnie,
117. Kultura górali polskich Karpat,
118. Żywieckie tradycje zdobnictwa bibułkowego,
119. Niedźwiedzie wielkanocne z Góry,
120. Procesja Bożego Ciała z tradycją dywanów kwiatnych w Skęczniewie,
121. Procesja ęmaus i turki - straż Grobu Pańskiego w parafii Dobra,
122. Umiejętność wykonywania pisanek techniką drapaną – krasek z Krasnogostawu i okolic,
123. Zabawkarstwo drewniane z Brzozy Stadnickiej,
124. Lasowiackie zabawkarstwo drewniane w widłach Wisły i Sanu.

W 2018 r. w Narodowym Instytucie Dziedzictwa została uruchomiona druga lista: Krajowy rejestr dobrych praktyk na rzecz ochrony niematerialnego dziedzictwa kulturowego. Intencją tego spisu jest zgromadzenie i upowszechnienie wszelkich inicjatyw, programów czy projektów, które najlepiej odzwierciedlają zasady i cele Konwencji, stanowiąc źródło inspiracji do podejmowania podobnych działań.

Według stanu w dniu 31 grudnia 2025 w rejestrze znajdowało się 13 praktyk:

1. Sejmiki wiejskich zespołów teatralnych i ogólnopolski ruch wiejskich amatorskich zespołów teatralnych,
2. Działalność Małopolskiego Centrum Kultury SOKÓŁ w Nowym Sączu na rzecz ochrony niematerialnego dziedzictwa kulturowego,
3. Flis Wiślany – tradycja budowy łodzi drewnianych oraz żeglugi wiślanej,
4. Ogólnopolski Festiwal Kapel i Śpiewaków Ludowych z Targami Sztuki Ludowej,
5. Tradycyjne śpiewy majowe przy kapliczkach w Żabnicy na Pomorzu Zachodnim,
6. Spotkanie Czterech Świec, czyli wieczór kolęd, w którym uczestniczą wierni czterech wyznań chrześcijańskich zamieszkujących gminę Trzebiatów,
7. Biesiada Folkloru Ziemi Kaliskiej,
8. Reaktywacja i rozwój drzeworytu płazowskiego,
9. Działalność Bukowińskiego Centrum Kultury Dom Ludowy w Bukowinie Tatrzańskiej,
10. Misterium Męki Pańskiej na Rynku miejskim w Górze Kalwarii,
11. Konkurs „Palma Kurpiowska” w Łysych,
12. Festiwal Folklorystyczny „Limanowska Słaza”,
13. Amatorski Zespół Teatralny „Tradycja” z Rozmierzy.

Rozdział 3. Archiwa państwowe²¹

Chapter 3. State archives²²

3.1. Organizacja archiwów państwowych

3.1. Organisation of state archives

Archiwa państwowe działają na podstawie ustawy z dnia 14 lipca 1983 r. o narodowym zasobie archiwalnym i archiwach (Dz.U. 2020 poz. 164 z późn. zm.).

Centralnym organem administracji rządowej w sprawach państwowego zasobu archiwalnego jest Naczelny Dyrektor Archiwów Państwowych, którego działalność nadzoruje minister właściwy do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego. Urzędem obsługującym Naczelnego Dyrektora Archiwów Państwowych jest Naczelna Dyrekcja Archiwów Państwowych (dalej: NDAP).

Sieć archiwów państwowych na koniec 2025 r. tworzyły 3 archiwa o charakterze centralnym: Archiwum Główne Akt Dawnych (dalej: AGAD), Archiwum Akt Nowych (dalej: AAN), Narodowe Archiwum Cyfrowe (dalej: NAC) oraz 29 archiwów państwowych (dalej: AP), których właściwość miejscowa ma zasięg regionalny, z siedzibami w: Białymstoku, Bydgoszczy, Częstochowie, Gdańsku, Gorzowie Wielkopolskim, Kaliszu, Katowicach, Kielcach, Koszalinie, Krakowie²³, Lesznie, Lublinie, Łodzi, Olsztynie, Opolu, Piotrkowie Trybunalskim, Płocku, Poznaniu, Przemyśle, Radomiu, Rzeszowie, Siedlcach, Suwałkach, Szczecinie, Toruniu, Warszawie, Wrocławiu, Zamościu i Zielonej Górze.

Mapa 9. Lokalizacja archiwów państwowych w Polsce
Map 9. Location of state archives in Poland

a Siedzibę w Warszawie miały 3 archiwa centralne: Archiwum Główne Akt Dawnych, Archiwum Akt Nowych oraz Narodowe Archiwum Cyfrowe.

²¹ Źródło: Sprawozdanie z działalności archiwów państwowych w 2025 roku, Warszawa 2026.

²² Source: Report on the activities of the state archives in 2025, Warsaw 2026.

²³ Na mocy Rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 5 grudnia 2012 r. w sprawie zmiany nazwy oraz określenia zakresu działania Archiwum Państwowego w Krakowie placówka ta otrzymała nazwę Archiwum Narodowe w Krakowie (dalej: AN w Krakowie).

3.2. Kształtowanie narastającego zasobu archiwalnego

3.2. Shaping the national archival fond

Narodowy zasób archiwalny, w zależności od stosunku własności materiałów archiwalnych, dzieli się na:

- 1) państwowy zasób archiwalny – całokształt materiałów archiwalnych kwalifikujących się do trwałego przechowywania w archiwach, a znajdujących się we władaniu państwa lub pod jego ochroną prawną, niezależnie od miejsca przechowywania²⁴,
- 2) niepaństwowy zasób archiwalny – zasób, który tworzą materiały archiwalne niebędące własnością państwowych jednostek organizacyjnych²⁵.

Państwowy zasób archiwalny

Archiwa państwowe sprawowały nadzór nad 10 320 jednostkami organizacyjnymi zarówno państwowymi, jak i samorządowymi. W 2025 r. objęto nadzorem archiwalnym łącznie 43 jednostki organizacyjne, a wykreślono spod nadzoru archiwalnego 55 podmiotów.

Według stanu na koniec 2025 r. w jednostkach nadzorowanych przez archiwa państwowe znajdowało się 856 896,7 m.b., 9 172 677 jednostki²⁶ (dalej: j.) oraz 3 530 179,3 gigabajtów (dalej: GB) materiałów archiwalnych wytworzonych i zgromadzonych w toku ich działalności.

W 2025 r. archiwa państwowe uzgodniły 6 530 normatywów (instrukcji kancelaryjnych, jednolitych rzeczowych wykazów akt, instrukcji w sprawie organizacji i zakresu działania archiwum zakładowego lub składnicy akt oraz innych przepisów) dla państwowych i samorządowych jednostek organizacyjnych, w tym:

1. dla jednostek nadzorowanych uzgodniono 271 instrukcji kancelaryjnych, 296 jednolitych rzeczowych wykazów akt oraz 247 instrukcji w sprawie organizacji i zakresu działania archiwum zakładowego. Ponadto dokonano zmian w 36 instrukcjach kancelaryjnych, 372 jednolitych rzeczowych wykazach akt i 17 instrukcjach w sprawie organizacji i zakresu działania archiwum zakładowego oraz 1 innym przepisie,
2. dla jednostek niebędących pod nadzorem uzgodniono 1 962 instrukcje kancelaryjne, 1 884 jednolite rzeczowe wykazy akt oraz 1 870 instrukcji w sprawie organizacji i zakresu działania składnicy akt. Dodatkowo dokonano zmian w 56 instrukcjach kancelaryjnych, 614 jednolitych rzeczowych wykazach akt oraz w 36 instrukcjach w sprawie organizacji i zakresu działania składnicy akt.

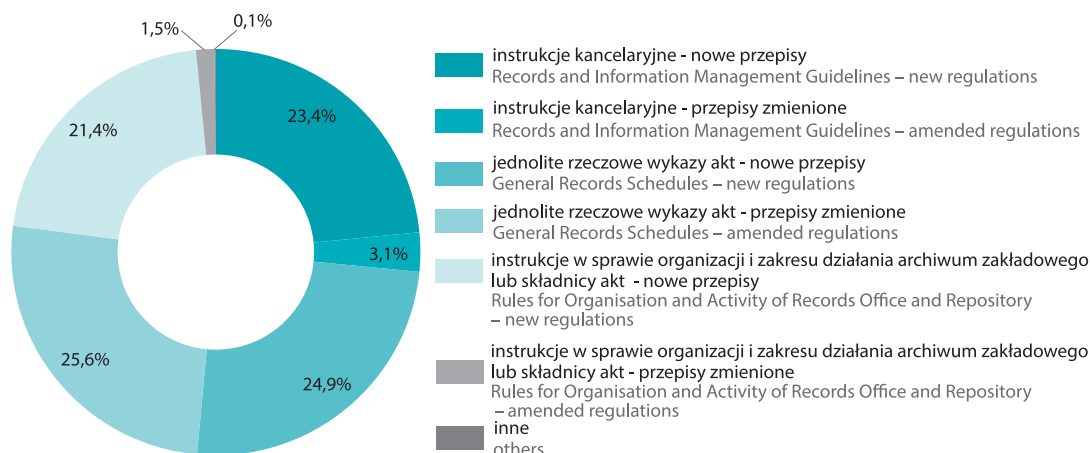
W 2025 r. archiwa państwowe przeprowadziły łącznie 2 035 kontroli oraz 3 566 ekspertyz archiwalnych. Dyrektorzy archiwów państwowych rozpatrzyli 23 976 wniosków i wydali 22 068 zgód na brakowanie dokumentacji niearchiwalnej obejmującej 526 489,6 m.b., 3 769 465 j. oraz 136 045,6 GB.

²⁴ Państwowy zasób archiwalny [w:] *Polski Słownik Archiwalny*, pod red. W. Maciejewskiej, Warszawa 1974, s. 60.

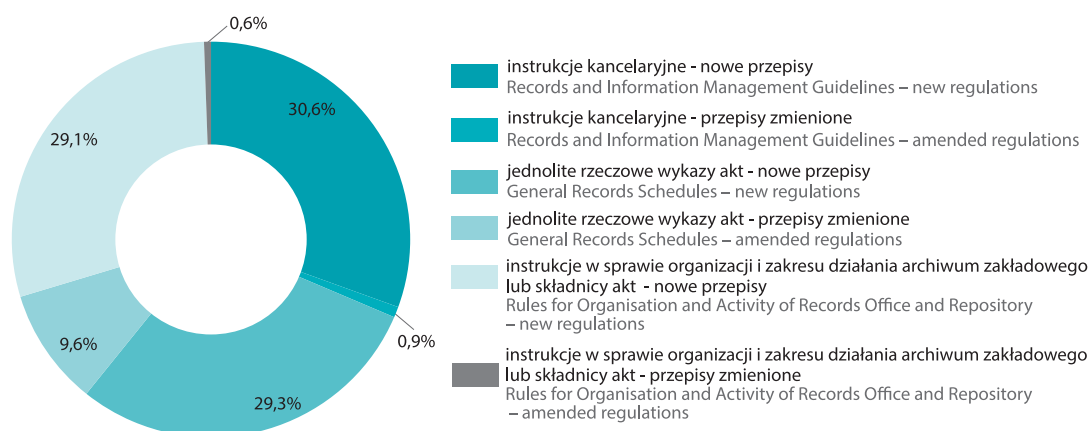
²⁵ Zob. szerzej: ustawa z dnia 14 lipca 1983 r. o narodowym zasobie archiwalnym i archiwach (Dz.U. 2020 poz. 164 z późn. zm.).

²⁶ Pojęcie „jednostka” odnosi się do miary zasobu zgromadzonego w państwowych i samorządowych jednostkach organizacyjnych, obejmującego dokumentację niearchiwalną i archiwalną. Pojęcie „jednostka archiwalna” natomiast oznacza odrębną fizycznie jednostkę materiałów archiwalnych, stanowiących zasób Archiwów Państwowych. Zob. szerzej definicję jednostki archiwalnej: Jednostka archiwalna [w:] *Polski Słownik Archiwalny*, pod red. W. Maciejewskiej, Warszawa 1974, s. 39–40.

Wykres 13. Struktura przepisów dla jednostek nadzorowanych uzgodnionych w 2025 r.
Chart 13. Structure of regulations stated for supervised organisations in 2025

Wykres 14. Struktura przepisów uzgodnionych dla jednostek nienadzorowanych w 2025 r.
Chart 14. Structure of regulations stated for unsupervised organisations in 2025

Niepaństwowy zasób archiwalny

Archiwa państwowe wspierały zarządzanie dokumentacją oraz działalność archiwalną podmiotów, których materiały archiwalne wchodzą w skład ewidencjonowanego niepaństwowego zasobu archiwalnego.

W 2025 r. w realizacji pozostawało 14 porozumień o współpracy z wytwórcami niepaństwowego zasobu archiwalnego. Na podstawie prowadzonego rozpoznania, archiwa państwowe inicjowały kontakty z podmiotami mającymi istotne dla regionu znaczenie społeczne, gospodarcze, kulturalne, polityczne lub naukowe.

Jednym z głównych aspektów współpracy było opiniowanie dokumentacji przeznaczonej do zniszczenia. Łącznie w 2025 r. dyrektorzy archiwów państwowych rozpatrzyli 337 wniosków dotyczących wartościowa-

nia dokumentacji, wydając 328 opinii w sprawach dotyczących brakowania dokumentacji w łącznym rozmiarze 5 278,5 m.b., 1 787 j. i 0,9 GB. Ponadto przeprowadzono 84 ekspertyzy archiwalne oraz zaopiniowano 13 przepisów kancelaryjnych i archiwalnych. Archiwa udzielały również konsultacji i porad dotyczących m.in. postępowania z dokumentacją i jej porządkowania, przygotowania akt do brakowania, tworzenia składnicy akt. Istotnym aspektem było też wsparcie w zakresie zabezpieczenia dokumentacji w przypadku likwidacji tych podmiotów.

3.3. Zasób archiwów państwowych

3.3. State archives holdings

Według stanu na dzień 31 grudnia 2025 r. zasób archiwów państwowych obejmował ogółem 106 430 zespołów (zbiorów) archiwalnych, w tym 46 966 166 jednostek archiwalnych (dalej: j.a.), co stanowi łącznie 396 739,1 m.b. oraz 541 300 plików o rozmiarze 45 499,1 GB.

Zdecydowaną większość zasobu archiwów państwowych (99,8%) stanowiły materiały archiwalne w postaci tradycyjnej (46 871 523 j.a.). Materiały archiwalne w postaci elektronicznej stanowiły jedynie 0,2% zasobu (94 643 j.a.).

Tabl. 13. Zasób archiwów państwowych ogółem i według rodzajów materiałów archiwalnych w 2025 r.

Stan w dniu 31 grudnia

Table 13. State archives' holdings: total and by type of archival materials in 2025

As of 31 December

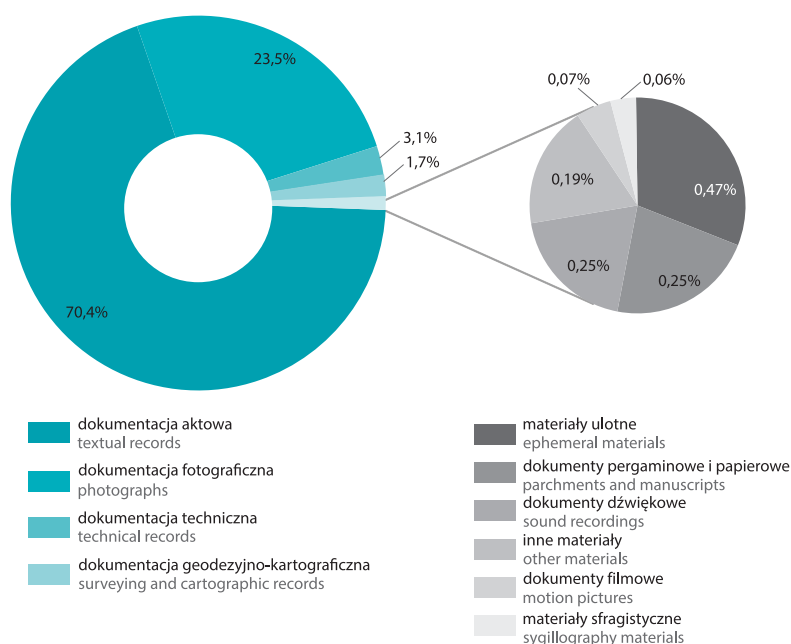
Rodzaj materiałów archiwalnych Type of archival materials	Ogółem j.a. Total archival units	Materiały archiwalne w postaci tradycyjnej Archival materials in a traditional form		Materiały archiwalne w postaci elektronicznej Archival materials in electronic form		
		j.a. archival units	m.b. linear meters	j.a. archival units	pliki files	GB
Razem Total	46 966 166	46 871 523	396 739,1	94 643	541 300	45 499,1
Dokumentacja aktowa Textual records	33 068 959	33 061 479	375 644,8	7 480	293 581	553,4
Dokumenty pergaminowe i papierowe Parchments and manuscripts	115 231	115 231	356,6	-	-	-
Dokumentacja techniczna Technical records	1 439 978	1 439 977	14 670,9	1	-	0,2
Dokumentacja geodezyjno-kartograficzna Surveying and cartographic records	801 627	801 249	1 200,3	378	3 053	31,8
Dokumentacja fotograficzna Photographs	11 054 163	10 978 933	2 123,8	75 230	213 565	1742,4
Dokumenty filmowe Motion pictures	31 939	23 407	586,9	8 532	13 267	42 934,8
Dokumenty dźwiękowe Sound recordings	116 370	114 519	1 207,7	1 851	2 531	172,0
Materiały ulotne Ephemeral materials	218 868	217 854	300,3	1 014	1 444	16,9
Materiały sfragistyczne Sygillography materials	27 538	27 538	5,2	-	-	-
Inne materiały Other materials	91 493	91 336	642,6	157	13 859	47,6

Wykres 15. Struktura zasobu archiwów państwowych w postaci tradycyjnej w 2025 r. w tys. j.a.

Stan w dniu 31 grudnia

Chart 15. Structure of the state archives holdings in traditional form in 2025 in thousand archival units

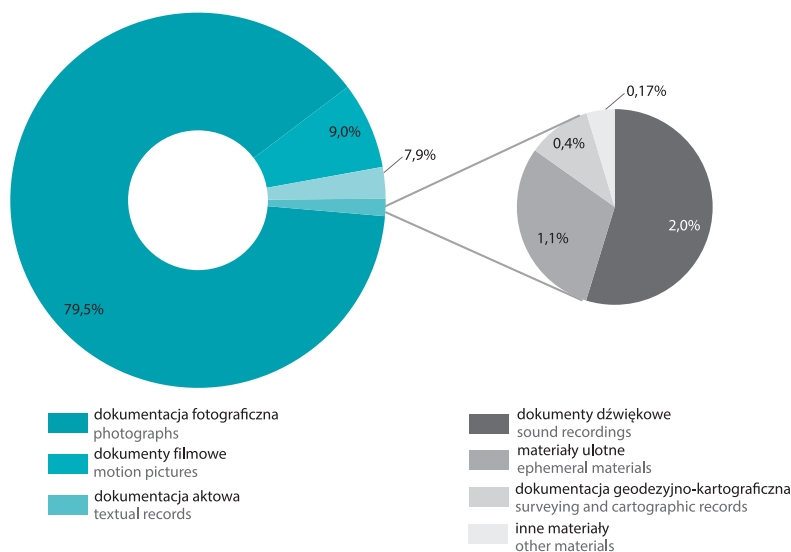
As of 31 December

Wykres 16. Struktura zasobu archiwów państwowych w postaci elektronicznej w 2025 r. w tys. j.a.

Stan w dniu 31 grudnia

Chart 16. Structure of the state archives holdings in electronic form in 2025 in thousand archival units

As of 31 December

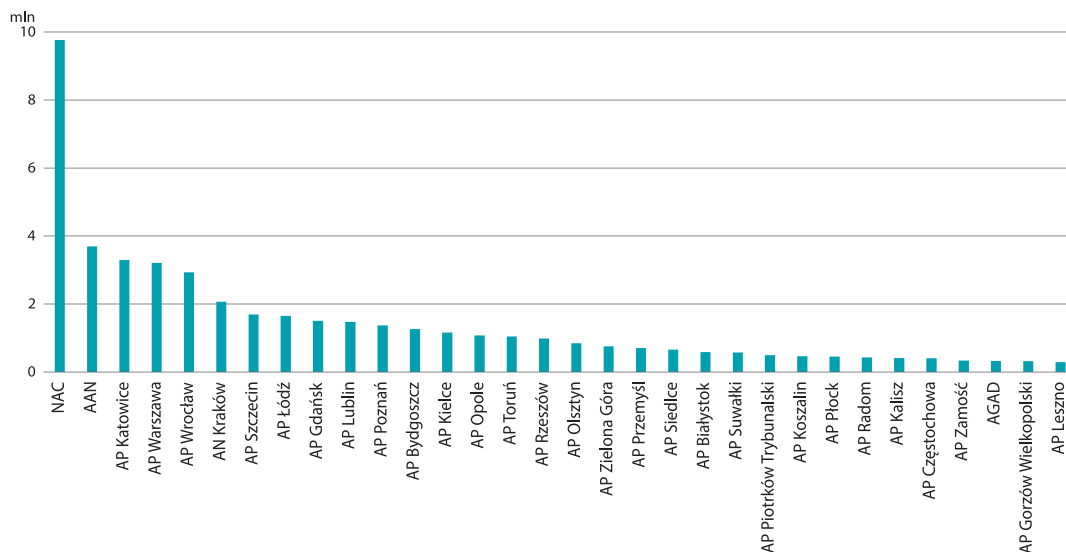

Największą liczbę jednostek archiwalnych przechowuje w swoim zasobie NAC, ponad 9,7 mln, gdyż zasób tego archiwum składa się w znacznej mierze z fotografii. Zasób AAN, AP w Katowicach, AP w Warszawie oraz AP we Wrocławiu przekracza 3 mln j.a. Ponad 2 mln j.a. przechowuje AN w Krakowie. Powyżej 1 mln j.a. liczy zasób AP w Bydgoszczy, AP w Gdańsku, AP w Kielcach, AP w Lublinie, AP w Łodzi, AP w Opolu, AP w Poznaniu, AP w Rzeszowie, AP w Szczecinie oraz AP w Toruniu. Pozostałe archiwa państwowe przechowują zasób nieprzekraczający 1 mln j.a.

Wykres 17. Rozmiar zasobu archiwów państwowych w 2025 r. w j.a.

Stan w dniu 31 grudnia

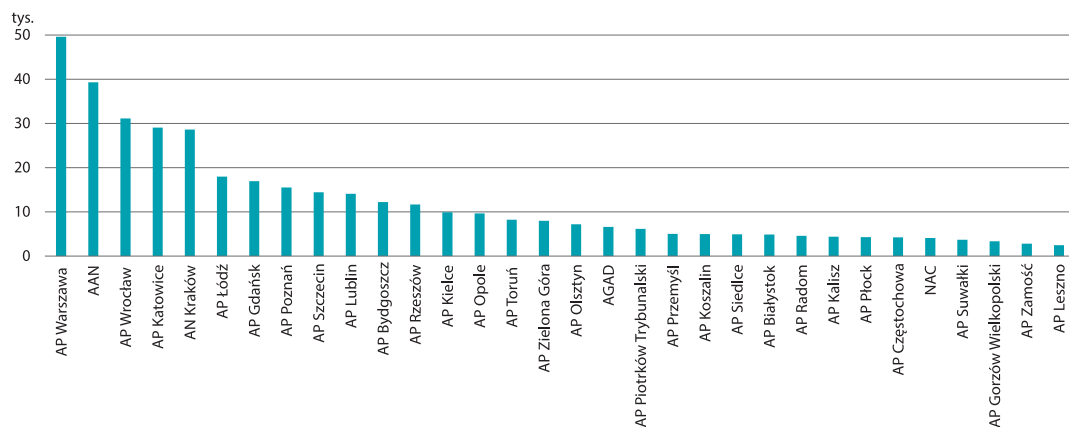
Chart 17. Size of state archives holdings in 2025 in archival units
As of 31 December

Wykres 18. Rozmiar zasobu archiwów państwowych w 2025 r. w m.b.

Stan w dniu 31 grudnia

Chart 18. Size of state archives holdings in 2025 in linear meters
As of 31 December

Największy metraż materiałów archiwalnych w postaci tradycyjnej przechowuje AP w Warszawie – jest to ponad 49,8 tys. m.b. Następne pod względem metrażu zasobu materiałów archiwalnych znajdują się w AAN (ponad 40 tys. m.b.) oraz w AP we Wrocławiu (ponad 31,6 tys. m.b.). Powyżej 20 tys. m.b. materiałów archiwalnych przechowują w swoim zasobie AP w Katowicach oraz AN w Krakowie, a powyżej 10 tys. m.b.: AP w Bydgoszczy, Gdańsku, Kielcach, Lublinie, Łodzi, Poznaniu, Rzeszowie, Szczecinie. Pozostałe archiwa państwowe posiadają zasób nieprzekraczający 10 tys. m.b.

W porównaniu z rokiem poprzednim zasób archiwów państwowych zwiększył się o 952 zespoły (zbiory) archiwalne, prawie 754 tys. j.a. Materiałów archiwalnych w postaci tradycyjnej przybyło ponad 6,3 tys. m.b., a rozmiar materiałów archiwalnych w postaci elektronicznej wzrósł o ponad 854 GB.

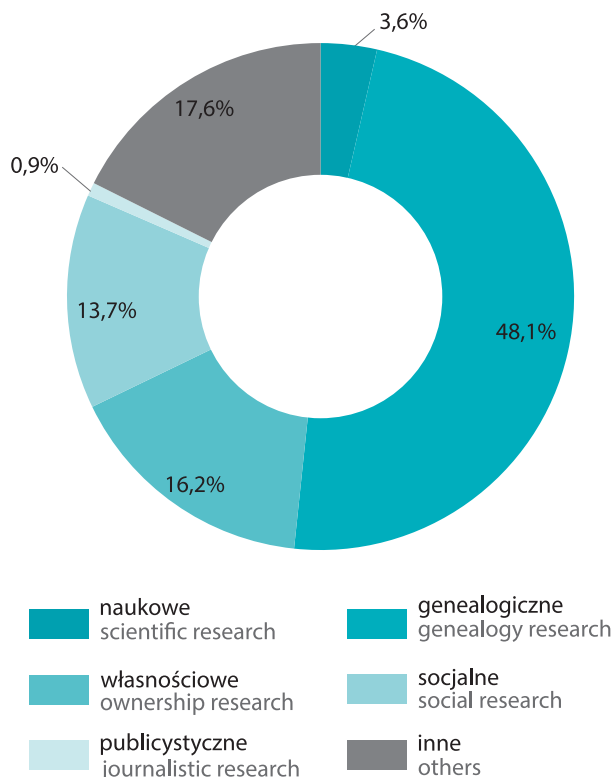
3.4. Udostępnianie zasobu archiwów państwowych

3.4. Access to the state archives holdings

W 2025 r. czytelnie i pracownie archiwów państwowych odwiedziło 19 994 użytkowników, składając w nich 46 459 wizyt i korzystając z 430 286 j.a.

Archiwa państwowe w tymże roku zrealizowały 100 458 kwerend, czyli przeprowadziły na zlecenie zainteresowanych osób i instytucji poszukiwania dokumentów lub informacji. Zlecniodawcami 81 978 kwerend były osoby prywatne, a 18 480 – instytucje. Przeprowadzono 48 299 kwerend do celów genealogicznych, 16 244 do celów własnościowych, 13 756 do celów socjalnych, 3 602 do celów naukowych, 862 do celów publicystycznych oraz 17 695 innych. Ponadto NDAP udzieliła 1 925 pisemnych informacji dotyczących zasobu archiwów państwowych i ukierunkowujących poszukiwania.

Wykres 19. Struktura tematyczna kwerend wykonanych przez archiwa państwowe w 2025 r.
Chart 19. Structure of archival research by subject conducted by state archives in 2025

Archiwa państwowe udostępniały swój zasób także online, w szczególności za pomocą serwisu szukajwarchiwach.gov.pl – największego cyfrowego repozytorium materiałów archiwalnych w Polsce, umożliwiającego bezpłatny dostęp do skanów. Według stanu na koniec 2025 r. w serwisie dostępne były zdigitalizowane materiały archiwalne ze wszystkich archiwów państwowych w liczbie ponad 79 mln skanów z prawie 2,1 mln j.a. W ciągu roku serwis zarejestrował 1,8 mln unikatowych użytkowników oraz ponad 77 mln odsłon.

Kopie cyfrowe materiałów archiwalnych z zasobu archiwów państwowych prezentowane są także w innych serwisach internetowych. W portalu genealogiawarchiwach.pl zamieszczono 3,8 mln skanów akt metrykalnych i ewidencji ludności. Odpowiada to liczbie ponad 46,7 tys. zdigitalizowanych j.a. W 2025 r. portal zarejestrował prawie 95 tys. unikatowych użytkowników i blisko 481 tys. odsłon.

3.5. Zabezpieczanie zasobu archiwów państwowych

3.5. Protection of state archives holdings

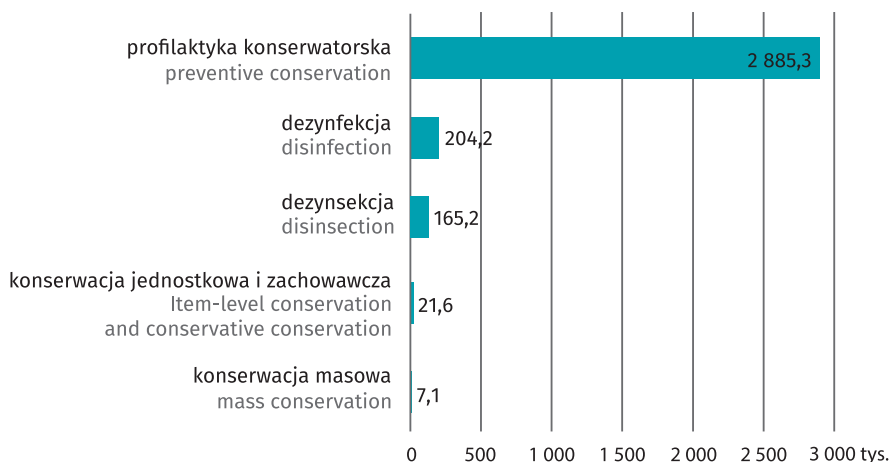
Działalność konserwatorska

W 2025 r. w archiwach państwowych działały 4 pracownice konserwacji masowej prowadzące odkwaszanie papieru. Konserwację jednostkową i zachowawczą materiałów archiwalnych realizowała sieć pracowni konserwatorskich pod nadzorem merytorycznym Centralnego Laboratorium Konserwacji Archiwaliów działającego w strukturze AGAD. Ponadto w sieci archiwów państwowych funkcjonowały pracownice zabezpieczania archiwaliów o charakterze introligatorsko-renowatorskim.

Konserwacji jednostkowej i zachowawczej poddanych zostało łącznie ponad 21,5 tys. j.a. Znaczna część prac wykonanych w ramach konserwacji jednostkowej i zachowawczej była związana z przygotowaniem materiałów archiwalnych do procesu digitalizacji zabezpieczającej, reprografii, udostępniania oraz do celów wystawienniczych.

Masowemu odkwaszaniu, głównie w pracowniach konserwacji masowej, poddano ponad 7 tys. j.a. Ponadto zdezynfekowano ponad 204 tys. j.a. Zabiegami z zakresu profilaktyki konserwatorskiej objęto łącznie prawie 2,9 mln j.a., w tym odkurzeniu prawie 1,3 mln j.a., opakowaniu i przepakowaniu w specjalistyczne opakowania ochronne ponad 1,4 mln j.a. oraz przeglądowi stanu zachowania ponad 170 tys. j.a.

Wykres 20. Liczba jednostek archiwalnych poddanych zabiegom konserwatorskim i profilaktycznym w 2025 r.
Chart 20. Number of archival units under conservation and preventive treatments in 2025

Wykonywanie kopii zabezpieczających

W 2025 r., podobnie jak w latach ubiegłych, archiwa państwowe prowadziły digitalizację zabezpieczającą materiałów archiwalnych ze swojego zasobu w pracowniach własnych, a także na podstawie umów i porozumień oraz w ramach usługi zewnętrznej.

Tabl.14. Digitalizacja zabezpieczająca w 2025 r.

Table 14. Protective digitalization in 2025

Digitalizacja Digitalization	Liczba j.a. poddanych digitalizacji Number of archival units digitized	Liczba wykonanych i/lub pozyskanych kopii cyfrowych Number of digital copies produced and/or acquired		
		z materiałów statycznych from static materials	z materiałów audiowizualnych (w minutach) from audiovisual materials (in minutes)	z mikrofilmów from microfilms
w pracowni digitalizacji archiwum in archive's digitalization lab	81 504	3 783 848	18 927	1 717 964
na podstawie umów i porozumień based on agreements and arrangements	37 460	428 389	-	-
w ramach usługi zewnętrznej as part of an external service	179 087	2 086 948	38 848	-

Łącznie w 2025 r. archiwa państwowe zdigitalizowały ponad 298 tys. j.a., pozyskując prawie 6,3 mln kopii cyfrowych z materiałów statycznych, ponad 57,7 tys. minut kopii materiałów audiowizualnych i ponad 1,7 mln kopii cyfrowych wykonanych z mikrofilmów.

Digitalizowane były m.in. akta stanu cywilnego i metrykalne, archiwa rodzin i majątków ziemskich, akta notariuszy, dokumentacja cechów, fotografie, materiały kartograficzne i ikonograficzne, nagrania dźwiękowe. Archiwa państwowe realizowały proces digitalizacji zarówno w pracowniach własnych, jak i przy wykorzystaniu usług zewnętrznych. Działania te miały na celu intensyfikację prac związanych z udostępnianiem zasobu archiwalnego w formie cyfrowej, zwiększenie dostępności materiałów dla użytkowników oraz zapewnienie ich długoterminowego zabezpieczenia w warunkach cyfrowych.

3.6. Działalność popularyzacyjna i edukacyjna archiwów państwowych

3.6. Popularisation and education activity of state archives

Archiwa państwowe w 2025 r. prowadziły szereg działań mających na celu upowszechnianie wiedzy o materiałach archiwalnych. Jedną z podstawowych form działalności edukacyjnej i informacyjnej były wystawy tradycyjne oraz prezentacje online. Łącznie w 2025 r. archiwa państwowe zorganizowały lub współorganizowały 225 tradycyjnych wystaw oraz przygotowały 195 wirtualnych galerii w oparciu o przechowywane materiały archiwalne. Ekspozycje, związane najczęściej z lokalną historią, miały szeroki przekrój tematyczny.

Kontynuowane były też stałe formy popularyzowania historii regionalnej oraz wiedzy o zasobie archiwów adresowane przede wszystkim do dzieci i młodzieży. Należały do nich m.in. lekcje i warsztaty archiwalne, a także wycieczki przyjmowane w archiwach. Łącznie w 2025 r. archiwa państwowe zorganizowały 784 lekcje z udziałem ponad 15 tys. uczestników. Przyjęły też 609 wycieczek liczących ogółem ponad 15 tys. osób.

Archiwa państwowe były też organizatorami lub współorganizatorami licznych konkursów mających na celu upowszechnianie wiedzy historycznej, zainteresowanie poznawaniem historii swojej rodziny,

regionu i kraju, a także popularyzację działalności archiwów. Archiwa państwowe uczestniczyły także w Europejskich Dniach Dziedzictwa, Dniu Dziecka w KPRM, Nocy Muzeów oraz w lokalnych wydarzeniach.

Współpracowano także z instytucjami zewnętrznymi, przede wszystkim szkołami wyższymi, w zakresie organizacji praktyk i staży. Łącznie w roku sprawozdawczym 24 archiwa państwowe przyjęły 165 praktykantów i stażystów, którzy przepracowali ponad 18 tys. godzin.

W sumie, w ciągu 2025 r. 704 pracowników archiwów państwowych uczestniczyło w konferencjach, seminariach, sympozjach, odczytach, prelekcjach i zebranych naukowych. Łącznie wygłosili 370 wystąpień.

W 2025 r. sieć archiwów państwowych wydała łącznie 71 publikacji. Obejmowały one 47 wydawnictw zwartych i 24 wydawnictwa ciągłe. Na koniec 2025 r. na liście czasopism punktowanych Ministra Edukacji i Nauki znajdowało się 14 czasopism wydawanych przez archiwa państwowe.

3.7. Współpraca międzynarodowa

3.7. International cooperation

Archiwa państwowe, wspólnie z Komisją Europejską, w 2025 r. zorganizowały posiedzenia ekspertów i przedstawicieli europejskich archiwów państwowych – 36. spotkanie Europejskiej Grupy Archiwalnej (EAG) i 49. spotkanie Europejskiej Rady Archiwistów Narodowych (EBNA). Odbłyły się one w dniach 3–4 kwietnia 2025 r. w Zamku Królewskim w Warszawie i poświęcone były omówieniu strategicznych inicjatyw oraz promocji europejskiej współpracy międzyarchiwalnej.

W ramach polskiej prezydencji w Radzie Unii Europejskiej w dniach 7–8 maja 2025 r. w Lublinie odbyło się ponadto spotkanie ponad 40 międzynarodowych ekspertów ds. Znak Dziedzictwa Europejskiego. Uczestnicy debatowali nad kandydaturami w 8. edycji selekcji do tego prestiżowego tytułu. Wśród zgłoszonych obiektów znalazła się „Konstytucja dla Europy” Wojciecha Bogumiła Jastrzębowskiiego z 1831 r. przechowywana w AGAD.

Archiwa państwowe przy okazji wydarzeń prezydencji współorganizowały także międzynarodową konferencję DLM Forum Members' Meeting, która odbyła się w dniach 4–5 czerwca 2025 r. w Gdańsku. Wydarzenie przebiegało pod hasłem „Keeping Up To Date” („Być na bieżąco”), bezpośrednio odnoszącym się do szybkiego tempa zmian technologicznych, które na nowo definiują pracę archiwistów.

Program UNESCO „Pamięć Świata”

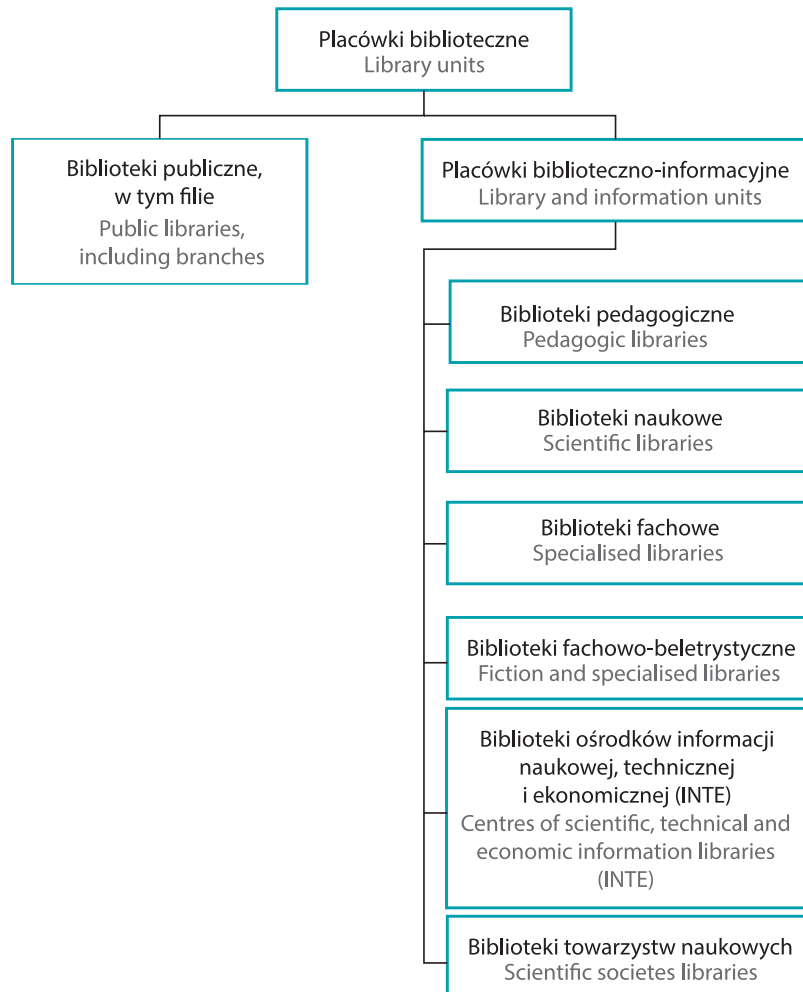
Program „Pamięć Świata” powstał z inicjatywy UNESCO w 1992 r. Jego celem jest utrwalanie znaczenia wielowiekowego dziedzictwa dokumentacyjnego ludzkości i zwrócenie uwagi społeczeństwa na konieczność ochrony i dostępności dokumentów o szczególnym znaczeniu historycznym. W ramach Programu tworzone są 3 kategorie list (międzynarodowa, regionalne i krajowe) dziejowych pomników piśmiennictwa.

W 2025 r. na Międzynarodową Listę Programu UNESCO Pamięć Świata trafił kolejny obiekt z zasobu archiwów państwowych – zbiór 7 tys. dziecięcych rysunków i zeszytów z 1946 r., dokumentujących zbrodnie okupacji niemieckiej w Polsce, przechowywany w AAN. Zostały one wpisane na listę jako część zbioru „Rysunki i zapiski dzieci z czasu wojny w Europie: 1914-1950”, składającego się z 17 kolekcji pochodzących z 8 krajów. Był to 19 wpis z Polski i 9 z zasobu archiwów państwowych w rejestrze najcenniejszych zabytków światowego piśmiennictwa.

Rozdział 4. Działalność bibliotek

Chapter 4. Activity of libraries

Na potrzeby realizacji badań statystycznych placówki biblioteczne podzielono na biblioteki publiczne oraz na placówki biblioteczno-informacyjne, do których zaliczono: biblioteki pedagogiczne, biblioteki naukowe, biblioteki fachowe, biblioteki fachowo-beletrystyczne, biblioteki towarzystw naukowych oraz ośrodki informacji naukowej, technicznej i ekonomicznej (INTE).

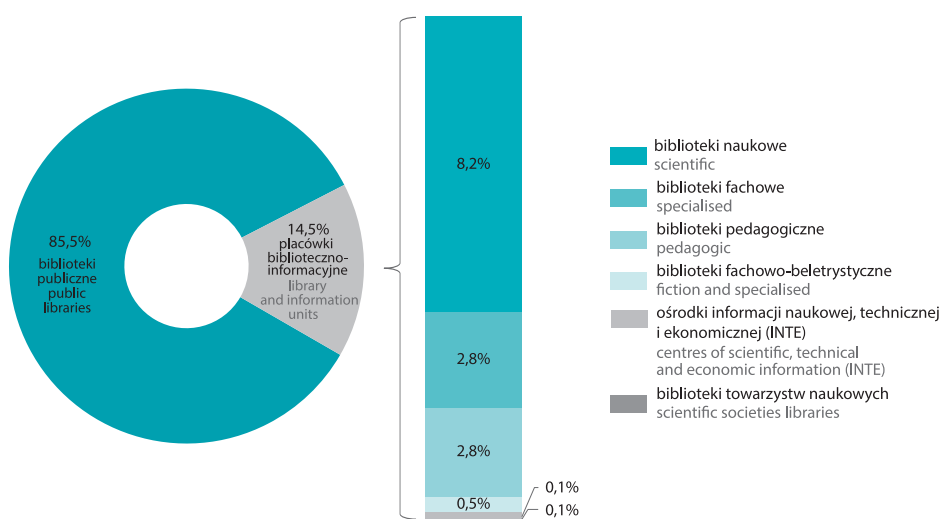
4.1. Sieć placówek bibliotecznych

4.1. Network of libraries

W 2025 r. w Polsce działało 8 680 placówek bibliotecznych²⁷: 7 438 bibliotek publicznych (wliczając filie), które stanowiły zasadniczą część (85,7%) sieci placówek bibliotecznych, oraz 1 258 placówek biblioteczno-informacyjnych. W skład placówek biblioteczno-informacyjnych wchodziło 712 bibliotek naukowych, 244 bibliotek fachowych, 241 bibliotek pedagogicznych, 42 biblioteki fachowo-beletrystyczne, 11 ośrodków informacji naukowej, technicznej i ekonomicznej oraz 8 bibliotek towarzystw naukowych.

Wykres 21. Struktura placówek bibliotecznych według rodzajów w 2025 r.^a

Chart 21. Structure of library units by type in 2025^a
As of 31 December

a W strukturze placówek bibliotecznych wykazano 15 Wojewódzkich Bibliotek Publicznych i 1 Pedagogiczną Bibliotekę Wojewódzką, posiadających status bibliotek naukowych.

a The structure of library units included 15 Voivodship Public Libraries and 1 Pedagogic Voivodship Library that also had the status of the scientific library.

W ramach bibliotek publicznych funkcjonują również: filie, oddziały dla dzieci i młodzieży oraz punkty biblioteczne. W 2025 r. funkcjonowało 7 438 bibliotek publicznych, w tym 4 825 filii bibliotecznych. Biblioteki publiczne prowadziły 849 oddziałów dla dzieci i młodzieży oraz 675 punktów bibliotecznych.

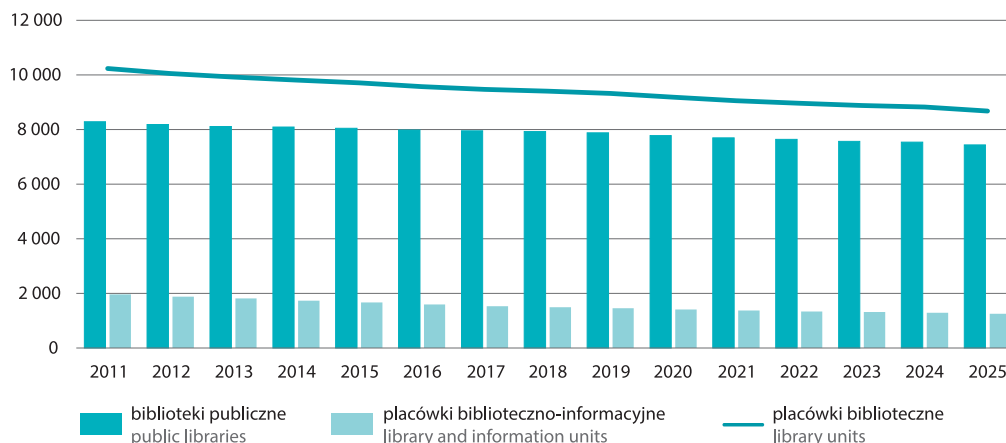
Począwszy od 2011 r. liczba placówek bibliotecznych systematycznie maleje. Pomiędzy 2011 r. a 2025 r. liczba ta zmniejszyła się o 1 559 placówek bibliotecznych tj. o 15,2%. Liczebność bibliotek publicznych i ich filii spadła w tym czasie o 852 biblioteki publiczne tj. o 10,3%, zaś liczba placówek biblioteczno-informacyjnych – o 704 tj. o 35,9%.

²⁷ Ogólna liczba placówek bibliotecznych jest niższa niż suma poszczególnych kategorii ponieważ do bibliotek naukowych zostało jednocześnie zaliczonych 15 bibliotek publicznych oraz 1 biblioteka pedagogiczna.

Wykres 22. Liczba placówek bibliotecznych ogółem oraz bibliotek publicznych i placówek biblioteczno-informacyjnych^a

Stan w dniu 31 grudnia

Chart 22. Number of total library units, public libraries as well as library and information units^a
As of 31 December

a Ogólna liczba placówek bibliotecznych jest niższa niż suma poszczególnych kategorii ponieważ:

- w 2011 r. do bibliotek naukowych zostało jednocześnie zaliczonych 12 bibliotek publicznych oraz 1 biblioteka pedagogiczna,
- w latach 2012-2015 do bibliotek naukowych zostało jednocześnie zaliczonych 13 bibliotek publicznych oraz 1 biblioteka pedagogiczna,
- w latach 2016-2021 do bibliotek naukowych zostało jednocześnie zaliczonych 14 bibliotek publicznych oraz 1 biblioteka pedagogiczna,
- w latach 2022-2025 do bibliotek naukowych zostało jednocześnie zaliczonych 15 bibliotek publicznych oraz 1 biblioteka pedagogiczna.

a The total number of library units is lower than the sum of the individual categories because:

- in 2011, 12 public libraries and 1 pedagogical library were simultaneously classified as scientific libraries,
- in the years 2012-2015, 13 public libraries and 1 pedagogical library were simultaneously classified as scientific libraries,
- in the years 2016-2021, 14 public libraries and 1 pedagogical library were simultaneously classified as scientific libraries,
- in the years 2022-2025, 15 public libraries and 1 pedagogical library were simultaneously classified as scientific libraries.

Większość bibliotek publicznych i ich filii prowadziło swoją działalność na wsi (63,3%). Najwięcej wszelkiego rodzaju placówek bibliotecznych działało w województwach przodujących pod względem liczby ludności tj. w mazowieckim (13,7%), małopolskim (10,1%) i śląskim (10,1%). Z kolei, najmniejsze liczebności placówek bibliotecznych występują w województwach mających najmniej mieszkańców tj. w opolskim (3,6%), lubuskim (2,8%), podlaskim (2,9%) i świętokrzyskim (3,2%). Prawidłowości te dotyczyły również bibliotek publicznych i pozostałych placówek biblioteczno-informacyjnych.

Tabl. 15. Placówki biblioteczne według rodzajów i województw

Stan w dniu 31 grudnia

Table 15. Library units by type and by voivodship

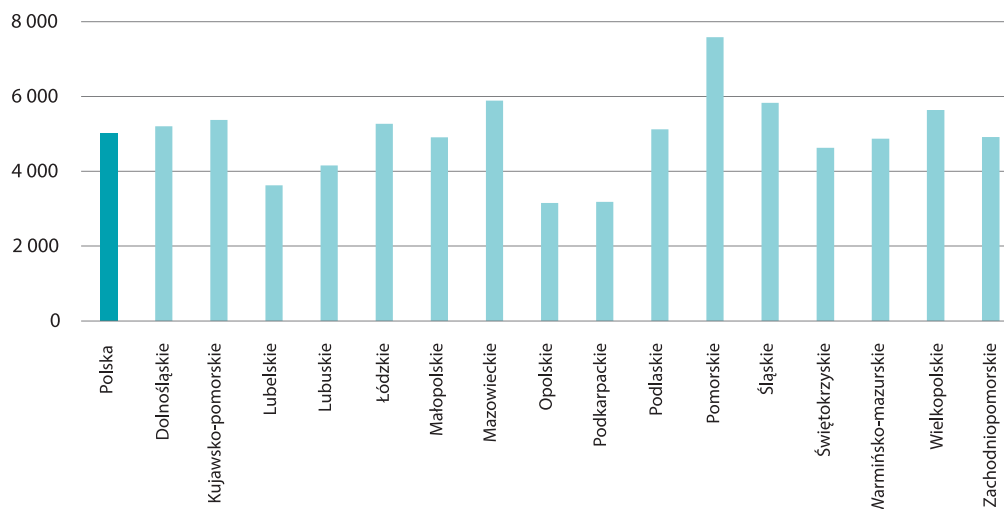
As of 31 December

Wyszczególnienie Specification		Ogółem ^a placówki biblio- teczne Total Library units ^a	Z tego Of which						
			Biblioteki publiczne ^b Public ^b	placówki biblioteczno-informacyjne library and information units					
				Biblioteki pedagogiczne ^b Peda- gogic libraries ^b	Biblioteki naukowe Scientific libraries	Biblioteki fachowe Spe- cialised libraries	Biblioteki fachowo- beletry- styczne Fiction and spe- cialised libraries	Ośrodki informa- cji na- ukowej, technicz- nej i ekono- micznej (INTE) Cent- res of scientific, technical and eco- nomic informa- tion libraries	Biblioteki towa- rzystw nauko- wych Scientific societies libraries
POLSKA	2023	8 892	7 570	245	760	250	45	12	10
	2024	8 822	7 541	244	746	247	41	11	8
	2025	8 680	7 438	241	712	244	42	11	8
Dolnośląskie		656	549	23	62	19	4	-	-
Kujawsko-pomorskie		404	367	3	28	8	-	-	-
Lubelskie		612	546	10	35	18	3	-	1
Lubuskie		242	232	2	6	3	1	-	-
Łódzkie		521	442	21	40	14	3	1	1
Małopolskie		875	699	23	117	34	2	2	-
Mazowieckie		1 193	935	31	168	50	4	3	3
Opolskie		316	293	5	11	6	1	1	-
Podkarpackie		694	646	20	10	12	4	1	1
Podlaskie		255	220	3	21	10	-	1	1
Pomorskie		357	311	14	18	10	3	1	-
Śląskie		876	731	23	96	22	5	-	-
Świętokrzyskie		277	248	12	9	7	1	-	-
Warmińsko-mazurskie		323	275	14	18	9	8	-	-
Wielkopolskie		719	616	32	59	10	2	-	1
Zachodniopomorskie		360	328	5	14	12	1	1	-

a W niektórych wierszach tablicy liczba ogółem jest mniejsza niż suma liczb ujętych w kolejnych kolumnach gdyż 15 bibliotek jest jednocześnie bibliotekami publicznymi i bibliotekami naukowymi, a jedna biblioteka pedagogiczna jest równocześnie biblioteką naukową. b Łącznie z filiami.

a In some rows of the table, the total figure is lower than the sum of the figures in the subsequent columns, as 15 libraries are both public and scientific libraries, and one pedagogic library is also an scientific library. b Including branches.

Wykres 23. Liczba ludności na 1 bibliotekę publiczną (łącznie z filiami) w 2025 r.
Chart 23. Population per 1 public library (including branches) in 2025

Na 1 bibliotekę publiczną (łącznie z filiami) w 2025 r. przypadało przeciętnie 5 019 osób (w roku poprzednim – 4 971 osób), w mieście 8 199, a na wsi 3 205. Największe nasycenie bibliotekami występuje tam, gdzie najmniejsza liczba ludności przypada na jedną bibliotekę. W ujęciu według województw największą ludności przypadało na 1 bibliotekę publiczną (łącznie z filiami) w województwie pomorskim (7 583), a najmniej w województwie opolskim (3 152). Uwzględniając dodatkowo punkty biblioteczne, na 1 placówkę bibliotek publicznych (z filiami) przypadały 4 602 osoby (w 2024 r. – 4 555 osób), a w miastach i na wsi odpowiednio – 7 174 i 3 021 osób.

4.2. Czytelnicy, wypożyczenia i księgozbiór

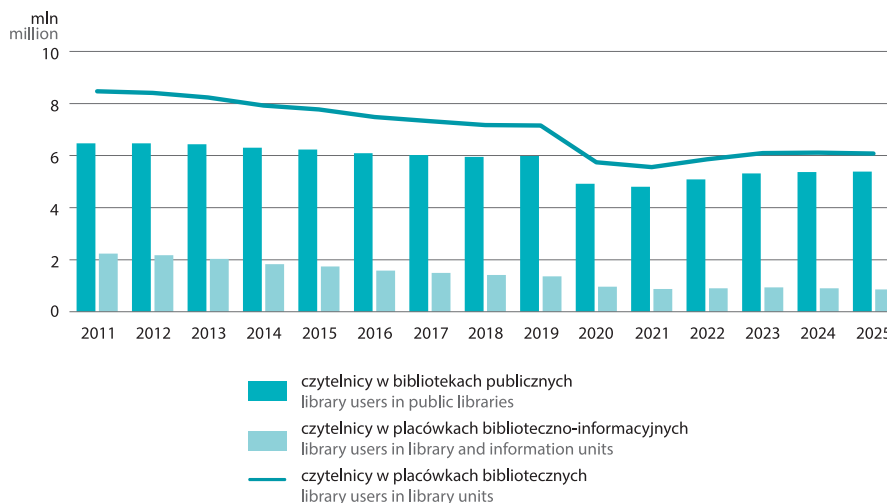
4.2. Library users, loans and book collection

Wykres 24. Liczba czytelników, placówek bibliotecznych ogółem oraz bibliotek publicznych i placówek biblioteczno-informacyjnych^a

Stan w dniu 31 grudnia

Chart 24. Total number of library users, public libraries as well as library and information units^a

As of 31 December

a Suma czytelników w placówkach biblioteczno-informacyjnych i czytelników w bibliotekach publicznych jest wyższa niż liczba czytelników w placówkach bibliotecznych ogółem ze względu na podwójne funkcje kilkunastu bibliotek. Liczba bibliotek pełniących podwójne funkcje zmieniała się nieznacznie w poszczególnych latach.

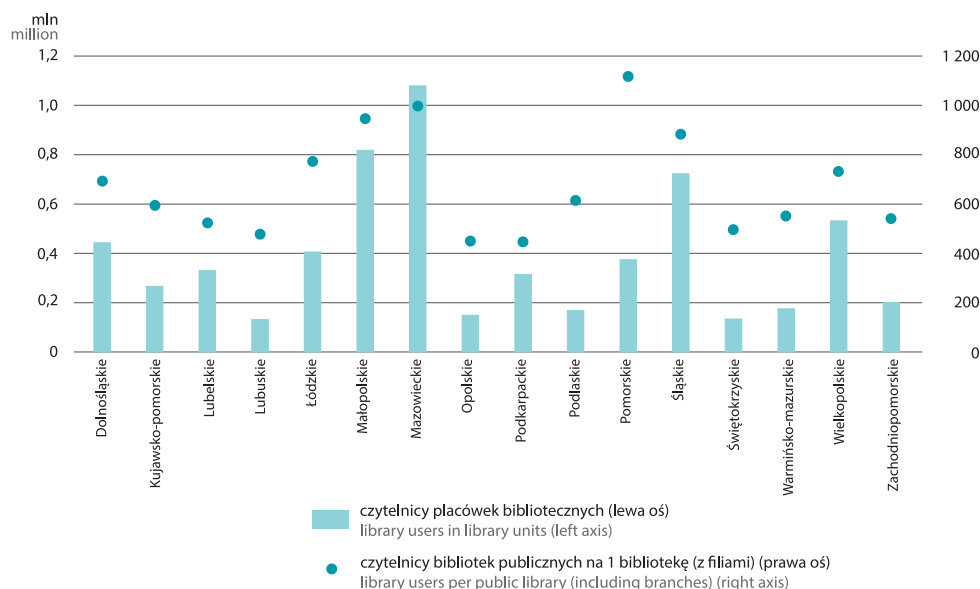
a The total number of library users in library and information units and library users in public libraries exceeds the total number of readers across all library units; this is due to the dual functions performed by a number of libraries. The number of libraries serving dual functions has remained relatively stable over the years.

Począwszy od 2011 r. liczba czytelników w placówkach bibliotecznych systematycznie maleje. Pomiędzy 2011 r. a 2025 r. liczba ta zmniejszyła się o 2,4 mln czytelników tj. o 28,3%. Liczba czytelników bibliotek publicznych i ich filii spadła w tym czasie o 1,1 mln tj. o 16,8%, zaś liczba czytelników placówek biblioteczno-informacyjnych – o 1,4 mln tj. o 61,6%.

Najwięcej czytelników, podobnie jak w roku poprzednim, skorzystało w 2025 r. z zasobów bibliotek w dwóch największych pod względem liczby ludności województwach: mazowieckim (933,2 tys.) i małopolskim (661,5 tys.), a na trzecim miejscu uplasowało się województwo śląskie (645,5 tys.).

Wykres 25. Liczba czytelników placówek bibliotecznych oraz liczba czytelników na 1 bibliotekę publiczną (z filiami) według województw w 2025 r.^a

Chart 25. Number of library users and number of library users per a public library (including branches) by voivodship in 2025^a

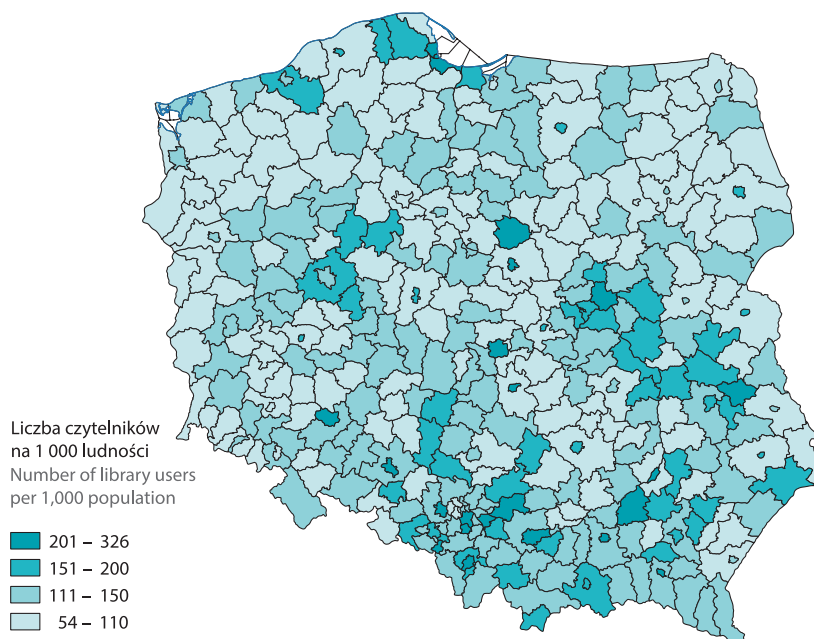

a Ogólna liczba placówek bibliotecznych jest niższa niż suma poszczególnych kategorii ponieważ do bibliotek naukowych zostało jednocześnie zaliczonych 15 bibliotek publicznych oraz 1 biblioteka pedagogiczna.

a The total number of library units is lower than the sum of the individual categories because 15 public libraries and 1 pedagogical library were simultaneously classified as scientific libraries.

Pod względem liczby czytelników przypadających na 1 000 ludności w bibliotekach publicznych i filiach, wiodącym województwem było województwo małopolskie (193), a następnie mazowieckie (169), śląskie (151) oraz pomorskie (147). W ujęciu powiatowym najwięcej czytelników bibliotek publicznych w przeliczeniu na 1 000 ludności odnotowano w miastach na prawach powiatu: w Krakowie (326), Płocku (287), Gliwicach (280), Opolu (272), Sopocie (266), Warszawie (243), Krośnie (240), Piotrkowie Trybunalskim (238), a wśród powiatów: sierpeckim (234), olkuskim (225), łączyńskim (218) i mieleckim (203). Należy dodać, że przodujące pod względem liczby czytelników na 1 000 ludności miasta na prawach powiatu są często centrami usług dla obszaru wykraczającego poza ich granice administracyjne i z tego względu ludność z okolicznych powiatów jest często czytelnikami biblioteki znajdującej się w mieście na prawach powiatu, a to z kolei powoduje zawyżenie wskaźnika liczby czytelników na 1 000 mieszkańców w tychże miastach na prawach powiatu.

Mapa 10. Czytelnicy bibliotek publicznych na 1 000 ludności w 2025 r.
Map 10. Library users in public libraries per 1,000 population in 2025

W 2025 r. czytelnicy bibliotek publicznych wypożyczyli 99,5 mln wol.²⁸ księgozbioru oraz 2,6 mln materiałów bibliotecznych stanowiących zbiory specjalne. Stanowi to niewielki wzrost (o 0,6%) liczby wypożyczeń w porównaniu z 2024 r. Miało to swoje odbicie we wzroście wskaźnika liczby wypożyczeń na 1 000 ludności (z 2 631 wol. w 2024 r. do 2 660 wol. w 2025 r.).

Najwyższe wskaźniki wypożyczeń księgozbioru z bibliotek publicznych w przeliczeniu na 1 000 ludności zanotowano w województwach podkarpackim (3 068 wol.) i małopolskim (3 059 wol.), a w dalszej kolejności śląskim (2 959 wol.), wielkopolskim (2 869 wol.) i mazowieckim (2 847 wol.).

W ujęciu powiatowym najwyższe wskaźniki wypożyczeń na 1 000 ludności odnotowano – w miastach na prawach powiatu: Tarnobrzegu (5 676 wol.), Płocku (5 271 wol.), Krośnie (5 190 wol.), Jaworznie (4 989 wol.), Kielcach (4 943 wol.) oraz w powiatach: olkuskim (4 520 wol.), mieleckim (4 248 wol.), wieluńskim (4 245 wol.), lipskim (4 128 wol.) i rawickim (4 061 wol.).

²⁸ Wolumin – to pojedyncza oprawiona odrębnie książka lub oprawiony odrębnie tom zawierający kilka książek (tzw. omnibus) albo oprawiona odrębnie część większej publikacji (np. tom słownika).

Tabl. 16. Księgozbiór, czytelnicy i wypożyczenia w bibliotekach publicznych (łącznie z filiami) według województw**Table 16. Book collection, library uses and loans in public libraries (including branches) by voivodship**

Wyszczególnienie Specification		Księgozbiór (stan w dniu 31 grudnia) Book collection (as of 31 Decem- ber)	Czytelnicy Library users	Wypożycze- nia Loans	Księgozbiór (stan w dniu 31 grudnia) Book collection (as of 31 Decem- ber)	Czytelnicy Library users	Wypożycze- nia Loans
			w ciągu roku during the year			w ciągu roku during the year	
			w tysiącach in thousands			na 1 000 ludności per 1,000 population	
POLSKA	2023	124 311,6	5 316,7	97 907,5	3 303	141	2 597
	2024	124 396,6	5 366,6	98 841,4	3 318	143	2 631
	2025	123 889,1	5 384,4	99 480,0	3 319	144	2 660
Dolnośląskie		8 036,9	380,4	6 480,6	2 813	133	2 264
Kujawsko-pomorskie		6 752,0	218,3	4 566,5	3 424	110	2 309
Lubelskie		6 528,7	285,8	5 421,1	3 296	144	2 727
Lubuskie		3 777,9	110,9	2 181,6	3 921	115	2 257
Łódzkie		7 787,4	341,8	6 295,9	3 344	146	2 694
Małopolskie		11 497,4	661,5	10 485,4	3 353	193	3 059
Mazowieckie		17 544,4	933,2	15 675,9	3 186	169	2 847
Opolskie		3 661,7	131,9	2 436,9	3 965	142	2 629
Podkarpackie		8 486,6	288,9	6 313,9	4 132	140	3 068
Podlaskie		4 911,3	135,3	2 825,4	4 359	120	2 502
Pomorskie		4 971,4	347,6	5 106,8	2 108	147	2 165
Śląskie		14 801,4	645,5	12 652,4	3 473	151	2 959
Świętokrzyskie		4 196,5	123,1	2 822,0	3 658	107	2 449
Warmińsko-mazurskie		3 754,8	151,7	3 292,8	2 803	113	2 450
Wielkopolskie		11 385,7	451,1	9 968,6	3 280	130	2 869
Zachodniopomorskie		5 794,9	177,5	2 954,0	3 593	110	1 826

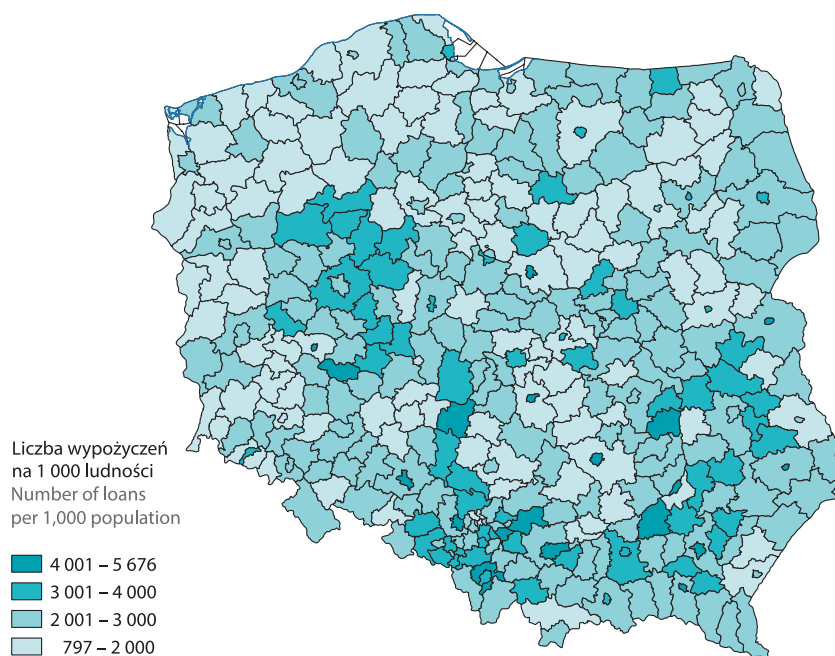
Pod względem wskaźnika wypożyczeń księgozbioru z bibliotek publicznych na 1 czytelnika, najwyższe wartości odnotowano w województwie świętokrzyskim (22,9 wol.), wielkopolskim (22,1 wol.), podkarpackim (21,9 wol.), warmińsko-mazurskim (21,7 wol.), kujawsko-pomorskim i podlaskim (po 20,9 wol.). Najwyższe wskaźniki wypożyczeń na 1 czytelnika odnotowano w powiatach: gnieźnieńskim (32,5 wol.), węgorzewskim (30,9 wol.) i lipskim (30,3 wol.), a w miastach na prawach powiatu w Wałbrzychu (34,7 wol.), Kielcach (31,2 wol.) i Bydgoszczy (28,9 wol.).

W 2025 r. z placówek biblioteczno-informacyjnych skorzystało 859,6 tys. czytelników (o 4,9% mniej w porównaniu z 2024 r.), którzy dokonali 9 040,6 tys. wypożyczeń wol. księgozbioru, tj. o 3,5% mniej niż w 2024 r., (w 2024 r. - 904,3 tys. czytelników i 9 367,4 tys. wypożyczeń księgozbioru).

W bibliotekach naukowych czytelnicy stanowili 82,4% ogółu czytelników i dokonali 68,2% ogółu wypożyczeń wśród wszystkich placówek biblioteczno-informacyjnych.

W placówkach biblioteczno-informacyjnych (o 7,4%) zmniejszyła się liczba udostępnień na miejscu z 4 240,4 tys. w 2024 r. do 3 926,8 tys. wol. księgozbioru w 2025 r.

Mapa 11. Liczba wypożyczeń w bibliotekach publicznych na 1 000 ludności wg powiatów w 2025 r.
Map 11. Loans of book collection in public libraries per 1,000 population by powiat in 2025

Tabl. 17. Księgozbiór, czytelnicy i wypożyczenia w placówkach biblioteczno-informacyjnych
Table 17. Book collection, library users and loans in libraries and information units

Wyszczególnienie Specification	Księgozbiór (stan w dniu 31 grudnia) Book collection (as of 31 December)			Czytelnicy (użytkownicy aktywnie wypożyczający) Library users (actively borrow- ing users)			Wypożyczenia księgozbioru Loans of book collection		
				w ciągu roku during the year					
	2023	2024	2025	2023	2024	2025	2023	2024	2025
	w tysiącach in thousands								
Razem Total	115 617,6	116 155,1	116 466,2	933,7	904,3	859,6	9 736,3	9 367,4	9 040,6
Biblioteki pedagogiczne (łącznie z filiami) ^a Pedagogical libraries (includ- ing branches) ^a	11 905,3	11 904,1	11 820,5	143,6	140,2	127,1	2 729,7	2 625,2	2 664,4
Biblioteki naukowe Scientific libraries	97 422,0	98 023,7	98 484,8	763,3	739,4	707,9	6 775,0	6 519,0	6 161,4
Biblioteki fachowe Specialised libraries	5 320,1	5 365,5	5 312,9	8,0	8,1	7,9	51,2	49,9	48,9
Biblioteki fachowo-beletry- styczne Fiction and specialised libraries	563,6	535,0	513,9	18,2	16,2	16,2	176,2	169,9	162,7
Ośrodki informacji naukowej, technicznej i ekonomicznej (INTE) Centres of scientific, techni- cal and economic informa- tion (INTE)	211,1	211,3	216,4	0,3	0,3	0,3	2,5	2,3	2,2
Biblioteki towarzystw naukowych Scientific societies libraries	195,5	115,4	117,7	0,3	0,2	0,2	1,7	1,1	1,0

a 1 Pedagogiczna Biblioteka Wojewódzka pełni funkcję biblioteki naukowej.

a 1 Voivodship Pedagogic Library operates also as scientific library.

W 2025 r. biblioteki publiczne i placówki biblioteczno-informacyjne dysponowały 229,2 mln wol. księgozbioru, w tym biblioteki publiczne – 123,9 mln wol.

W 2025 r. biblioteki publiczne i placówki biblioteczno-informacyjne posiadały 25,8 mln zbiorów specjalnych²⁹ (26,2 mln w 2024 r.). Nadal podstawowym źródłem wiedzy pozostaje książka czy czasopismo w wersji drukowanej, jednak biblioteki coraz częściej posiadają licencję na dostęp do książek, czasopism czy baz danych zamieszczonych w sieci.

²⁹ Zbiory specjalne zawierają między innymi: rękopisy, stare druki, mikroformy, druki muzyczne, dokumenty kartograficzne, dokumenty graficzne, normy, opisy patentowe, materiały audiowizualne (w tym audiobooki), dokumenty elektroniczne, inne zbiory.

4.3. Dostęp do usług elektronicznych, digitalizacja księgozbioru oraz dodatkowe formy aktywności kulturalnej oferowane przez placówki biblioteczne

4.3. Access to electronic services, digitisation of library book collections and additional activities offered by library units

W 2025 r. liczba komputerów użytkowanych w bibliotekach publicznych wynosiła 48,7 tys. w tym dostępnych dla użytkowników było 21,2 tys., natomiast w placówkach biblioteczno-informacyjnych odpowiednio 19,2 tys. i 8,1 tys.

Placówki biblioteczne opłacały też dostęp do licencjonowanych zbiorów elektronicznych, z czego znaczną część stanowiły książki elektroniczne – 98,3 mln (93,4 mln w 2024 r.), następnie czasopisma elektroniczne – 6,8 mln (6,1 mln w 2024 r.) oraz bazy danych – 6,8 tys. (7,2 tys. w 2024 r.).

Spośród 7 438 bibliotek publicznych, 6 677 oferowało co najmniej jeden rodzaj usług elektronicznych (tablica poniżej). Najbardziej popularne rodzaje usług elektronicznych oferowanych przez biblioteki publiczne to: "katalog on-line" – wzrost wobec 2024 r. o 0,2 p. proc., następnie "możliwość zdalnej rezerwacji materiałów bibliotecznych do wypożyczenia" – wzrost o 2,7 p. proc. oraz "możliwość zdalnego składania zamówień na materiały biblioteczne" – wzrost o 1,7 p. proc.

Tabl. 18. Odsetek bibliotek publicznych oferujących usługi elektroniczne
Table 18. Percentage of public libraries offering electronic services

Wyszczególnienie Specification	2024	2025
Katalog on-line On-line catalog	93,2	93,4
Możliwość zdalnego składania zamówień na materiały biblioteczne Possibility to place orders for library materials remotely	68,8	70,5
Możliwość zdalnej rezerwacji materiałów bibliotecznych do wypożyczenia Possibility to reserve remotely library materials for borrowing	71,4	74,1
Możliwość zdalnego przedłużania terminów zwrotów materiałów bibliotecznych Possibility to extend remotely the deadlines for returning library materials	62,9	64,7
Elektroniczne (e-mail/sms) powiadamianie o terminach zwrotu materiałów bibliotecznych Electronic (e-mail/sms) notification of the deadlines for returning library materials	67,3	70,1
Zdalny dostęp do licencjonowanych zasobów elektronicznych, spoza sieci instytucji Remote access to licensed electronic resources outside the institution's network	47,0	47,1
Interaktywne usługi informacyjne (komunikatory, czat, itp.) Interactive information services (messaging, chat, etc.)	23,1	22,8
Elektroniczne kursy, szkolenia biblioteczne (e-learning) Electronic courses, library training (e-learning)	4,5	3,8
Blogi biblioteczne, kanał RSS (wiadomości, ogłoszenia, wydarzenia w bibliotece) Library blogs, RSS feed (news, announcements, library events)	11,1	11,5
Formularze zapytań do bibliotekarza Librarian inquiry forms	14,1	14,5
Forum dyskusyjne, księga gości Discussion forum, guestbook	4,0	3,9
Profile na portalach społecznościowych Profiles on social networks	65,6	67,4
Możliwość rejestracji on-line nowych czytelników do biblioteki Possibility of on-line registration of new library users to library	25,0	26,6
Możliwość zdalnego korzystania z ebooków chronionych prawem autorskim Possibility to use remotely ebooks protected by copyright	35,4	36,1
Możliwość zdalnego korzystania z audiobooków chronionych prawem autorskim Possibility to use remotely audiobooks protected by copyright	33,2	35,1
Możliwość zdalnego dostępu do prasy – numerów bieżących i archiwalnych Possibility of remote access to the press - current and archive issues	9,7	9,4

Tabl. 19. Liczba obiektów zdigitalizowanych dostępnych w placówkach bibliotecznych oraz przez Internet, w tym obiekty zdigitalizowane w 2025 r.

Table 19. Number of digitised items available in libraries units and via the Internet, including items digitised in 2025

Wyszczególnienie Specification	Liczba obiektów zdigitalizowanych w placówkach bibliotecznych ^{abc} w tys. Number of digitised objects in libraries ^{abc} in thousand	
	Ogółem total	w tym w bibliotekach publicznych of which in public libraries
Liczba zdigitalizowanych obiektów dostępnych w placówkach bibliotecznych Total number of digitised objects available in library units	12 836,7	3 507,1
w tym zdigitalizowanych w 2025 roku of which digitised in 2025	723,6	325,6
Liczba obiektów cyfrowych udostępnionych przez internet Number of digital objects made available online	11 604,3	3 131,9

a W roku 2025 do bibliotek naukowych zaliczono jednocześnie 15 bibliotek publicznych oraz 1 bibliotekę pedagogiczną.

b Do placówek bibliotecznych zaliczamy biblioteki: publiczne, naukowe, fachowe, fachowo-beletrystyczne, ośrodki informacji naukowej, technicznej i ekonomicznej (INTE), pedagogiczne oraz towarzystw naukowych. c. Stany bieżące są korygowane przez jednostki sprawozdawcze.

a In 2025, 15 public libraries and 1 pedagogical library were simultaneously classified as scientific libraries.

b Libraries include: public, scientific, specialised, fiction and specialised, technical and economic information centers (INTE), pedagogical and scientific societies. c. Current balances are adjusted by reporting entities.

Liczba obiektów zdigitalizowanych w 2025 r. przez placówki biblioteczne razem wzrosła o 5,3%, w porównaniu z 2024 r., a przez biblioteki publiczne o 9,9%. W porównaniu z 2024 r. wzrosły wydatki poniesione na digitalizację w placówkach bibliotecznych razem o 37,6%, a w bibliotekach publicznych o 36,3%. Liczba obiektów zdigitalizowanych w ciągu roku w placówkach bibliotecznych wzrosła o 2,4% i 11,4% w przypadku bibliotek publicznych. Liczba obiektów cyfrowych udostępnionych w bibliotece cyfrowej on-line w przypadku placówek bibliotecznych również wzrosła o 7,2% i o 25,6% w bibliotekach publicznych.

Wydatki ogółem poniesione na digitalizację w 2025 r. wyniosły 46 683,9 tys. zł w tym w bibliotekach publicznych 12 008,5 tys. zł.

Oprócz klasycznych form działalności takich jak udostępnianie księgozbioru na miejscu lub wypożyczanie na zewnątrz oraz wspomniane powyżej możliwości korzystania z zasobów w formie elektronicznej biblioteki publiczne i placówki biblioteczno-informacyjne, podążając za zmieniającymi się oczekiwaniami społeczeństwa, organizują różnego rodzaju dodatkowe formy działalności odpowiednio do potrzeb użytkowników. Często miały one formę odrębnych imprez kulturalnych. W 2025 r. odbyło się 177,8 tys. takich imprez (186,1 tys. w 2024 r.), w tym najwięcej (95,6% wszystkich przedsięwzięć) zorganizowano w bibliotekach publicznych. W takich dodatkowych formach działalności bibliotek wzięło udział łącznie 6,6 mln uczestników (w 2024 r. 6,5 mln).

4.4. Dostępność dla osób z niepełnosprawnościami

4.4. Access for people with disabilities

Biblioteki publiczne i placówki biblioteczno-informacyjne coraz częściej podejmują działania mające na celu ułatwienie dostępu osobom z niepełnosprawnościami do zasobów zgromadzonych w swoich placówkach i tym samym stwarzają możliwość wyrównania szans edukacyjnych. Działania te polegają m.in. na ułatwieniu dostępu do placówki, wyposażeniu czytelni w specjalny sprzęt komputerowy dla osób z różnym rodzajem niepełnosprawności, zaopatrywaniu się w powiększalniki elektroniczne, ułatwiające czytanie osobom niedowidzącym oraz urządzenia do odtwarzania książki mówionej zapisanej cyfrowo tzw. czytaki, itp.

W 2025 r., wśród wszystkich bibliotek publicznych i placówek biblioteczno-informacyjnych, wejście do budynku przystosowane do potrzeb osób z niepełnosprawnościami zgłosiło w sprawozdaniach 54,0% placówek (w 2024 r. – 52,5%), a udogodnienia wewnątrz budynku 39,3% (w 2024 r. – 37,8%). Zarówno wejście do budynku jak i udogodnienia wewnątrz budynku posiadało 38,4% (3 332 placówki) wszystkich bibliotek publicznych i placówek biblioteczno-informacyjnych.

Wśród wszystkich typów bibliotek, najlepiej przystosowane do potrzeb osób z niepełnosprawnościami były biblioteki naukowe. Z 712 bibliotek naukowych – przystosowane wejście do budynku posiadało 555 (77,9%) placówek, a udogodnienia wewnątrz budynku 539 bibliotek (75,8%) – biblioteki te mogły wykazywać również posiadanie obydwu wyżej wymienionych udogodnień jednocześnie. Przynajmniej jeden rodzaj przystosowania do potrzeb osób z niepełnosprawnościami wykazało 528 (74,2%) bibliotek naukowych.

W 2025 r. biblioteki publiczne i placówki biblioteczno-informacyjne posiadały 168 276 miejsc dla czytelników, w tym 1 711 specjalnie przystosowanych do potrzeb osób z niepełnosprawnościami (1,0% ogółu miejsc). Najlepiej przystosowane w tym zakresie były biblioteki naukowe, które posiadając 42 301 ogółu miejsc dla czytelników miały do dyspozycji 1 079 miejsc dla osób z niepełnosprawnościami tj. 2,6%.

W bibliotekach i placówkach biblioteczno-informacyjnych korzystano również z 1 668 czytań, czyli urządzeń umożliwiających odtwarzanie książek mówionych (z czego z 1 547 w bibliotekach publicznych).

4.5. Pracujący w placówkach bibliotecznych

4.5. Employment in library units

W 2025 roku we wszystkich 8 680 placówkach bibliotecznych pracowało 32 739 osób (w 2024 roku odpowiednio: 32 747 osób i 8 822 biblioteki). Średnio w 2025 r. na jedną bibliotekę przypadało 3,8 osoby pracujące (w 2024 r. – 3,7 osoby pracujące).

W bibliotekach publicznych i naukowych (łącznie) w 2025 r. było zatrudnionych 93,5% ogółu pracujących we wszystkich typach placówek bibliotecznych (w 2024 r. – 93,6%).

Najwięcej osób w 2025 r. zatrudniały biblioteki publiczne – w 7 438 bibliotekach pracowało łącznie 22 148 osób (w 2024 r. odpowiednio: 22 051 osób w 7 541 bibliotekach publicznych). Biblioteki te zatrudniały 67,7% ogółu pracujących we wszystkich placówkach bibliotecznych (w 2024 r. było to 67,3%). Na jedną bibliotekę publiczną przypadało średnio 3,0 osoby personelu (w 2024 r. było to 2,9 osoby).

Drugim pod względem liczby osób pracujących typem placówek bibliotecznych były biblioteki naukowe. W 2025 r. w 712 takich bibliotekach pracowało 8 456 osób, co przekładało się na 11,9 osoby zatrudnionej w jednej bibliotece tego typu. Była to najwyższa średnia liczba osób pracujących przypadająca na jedną bibliotekę spośród wszystkich analizowanych typów bibliotek. Personel bibliotek naukowych stanowił 25,8% ogółu osób pracujących we wszystkich placówkach bibliotecznych. Dla porównania, w 2024 r. w 746 bibliotekach naukowych pracowały łącznie 8 603 osoby, co oznaczało średnio 11,5 osoby na bibliotekę. Personel tych bibliotek stanowił wówczas 26,3% ogółu osób pracujących we wszystkich placówkach bibliotecznych. Pozostałe rodzaje placówek bibliotecznych zatrudniały łącznie tylko 6,5% ogółu osób pracujących w placówkach bibliotecznych.

Spośród wszystkich osób pracujących w placówkach bibliotecznych można wyodrębnić pracowników działalności podstawowej tj. osoby zatrudnione na stanowiskach bibliotekarskich, które w 2025 r. stanowiły 68,7% (22 505 osób) ogółu zatrudnionych w placówkach bibliotecznych (w 2024 r. było to 69,8%, tj. 22 846 osób).

W bibliotekach publicznych i naukowych (łącznie) było zatrudnionych 93,5% ogółu pracowników działalności podstawowej (zatrudnionych na stanowiskach bibliotekarskich), we wszystkich typach bibliotek (w 2024 r. – 93,6%).

Rozdział 5. Działalność placówek społeczno-kulturalnych

Chapter 5. Activity of socio-cultural institutions

5.1. Centra kultury, domy kultury, ośrodki kultury, kluby i świetlice

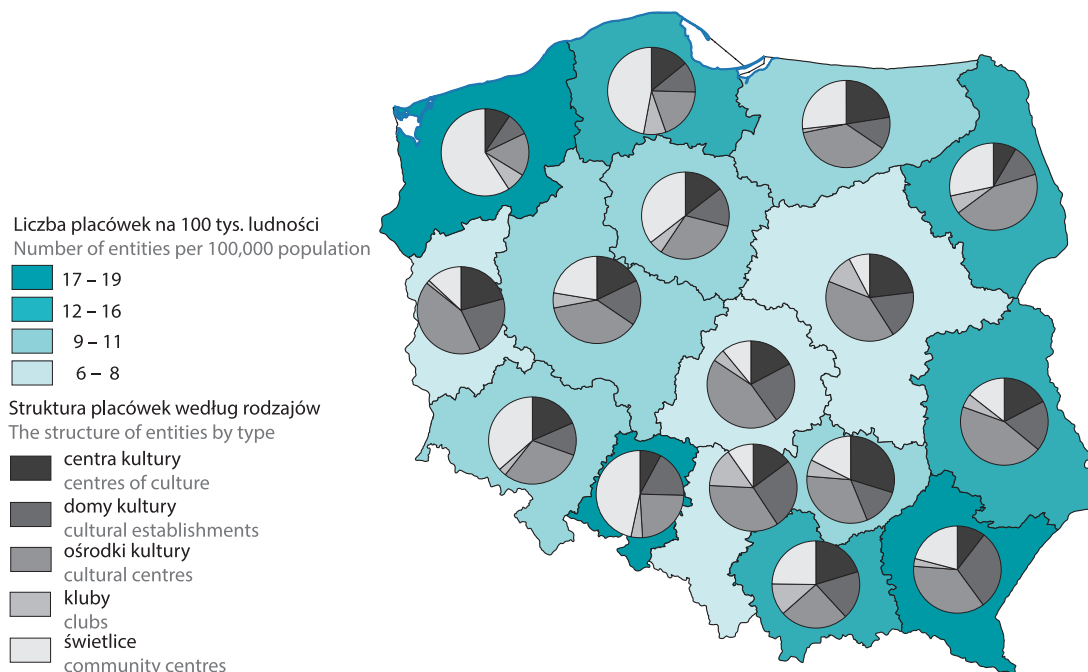
5.1. Centres of culture, cultural centres and establishments, clubs and community centres

Centra kultury, domy kultury, ośrodki kultury, kluby i świetlice realizują wszechstronną działalność o charakterze społeczno-kulturalnym. Działają w niemal każdej gminie, proponując różnorodne zajęcia oraz wydarzenia kulturalne skierowane do osób w każdym wieku. Ich zadaniem jest wspieranie aktywnego udziału mieszkańców w życiu społecznym i kulturalnym lokalnej społeczności. Ponadto stwarzają dzieciom i młodzieży atrakcyjne warunki do spędzania wolnego czasu oraz rozwijania swoich zainteresowań i umiejętności.

W 2025 r. w Polsce funkcjonowało 3 913 centrów kultury, domów i ośrodków kultury, klubów i świetlic. Najwięcej było ośrodków kultury (32,5% ogólnej liczby placówek), a najmniej – klubów (7,0%). Najwięcej centrów kultury, domów i ośrodków kultury, klubów i świetlic działało na terenie województwa małopolskiego (424), a najmniej w województwie lubuskim (77). Województwa podkarpackie i śląskie wyróżniały się na tle kraju pod względem liczby działających na ich terenie domów kultury (odpowiednio 102 i 86), a małopolskie i mazowieckie – centrów kultury (odpowiednio 86 i 72). Najwięcej świetlic zlokalizowanych było w województwie zachodniopomorskim (182). Najwięcej klubów zlokalizowanych było w województwie małopolskim (50).

W 2025 r. na 100 tys. ludności przypadało 11 placówek. Najwyższy wskaźnik odnotowano w województwie zachodniopomorskim (19), a najniższy w województwie mazowieckim (6).

Mapa 12. Centra kultury, domy kultury, ośrodki kultury, kluby i świetlice w 2025 r.
Map 12. Centres of culture, cultural centres and establishments, clubs and community centres in 2025

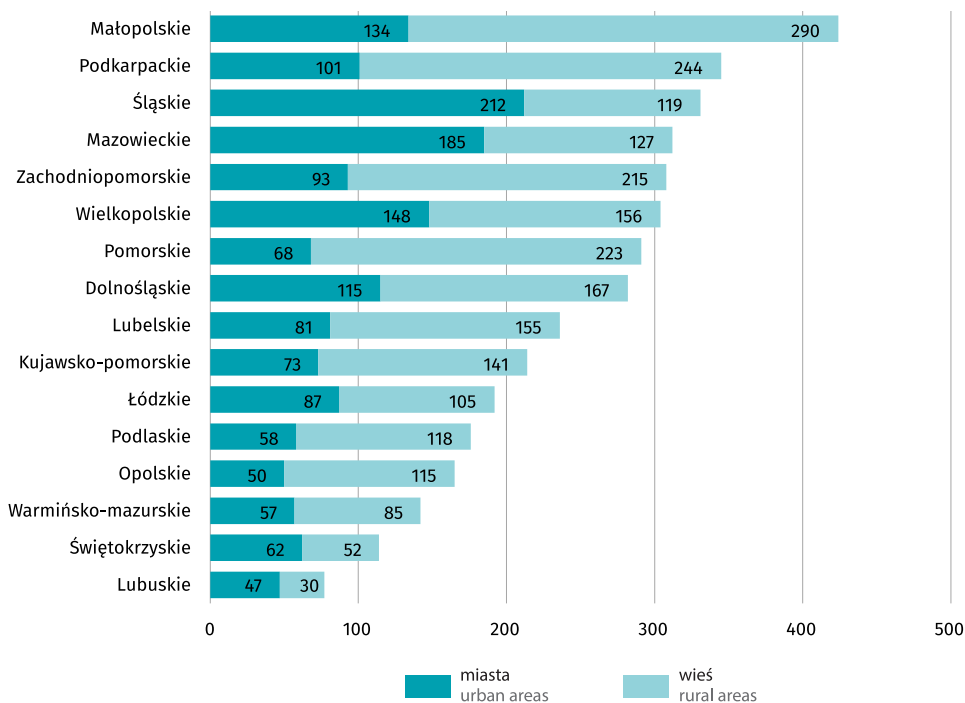

Większość podmiotów (59,9%) zlokalizowana była na wsi. Tylko w czterech województwach więcej było placówek w miastach niż na terenach wiejskich. Były to: śląskie (64,0%), lubuskie (61,0%), mazowieckie (59,3%) oraz świętokrzyskie (54,5%). Na terenie miast funkcjonowała większość klubów, centrów kultury i domów kultury (odpowiednio: 80,7%, 62,1% i 59,4%), a na wsi – większość świetlic oraz ośrodków kultury (95,3% oraz 60,7%).

Wykres 26. Centra kultury, domy kultury, ośrodki kultury, kluby i świetlice w 2025 r.

Stan w dniu 31 grudnia

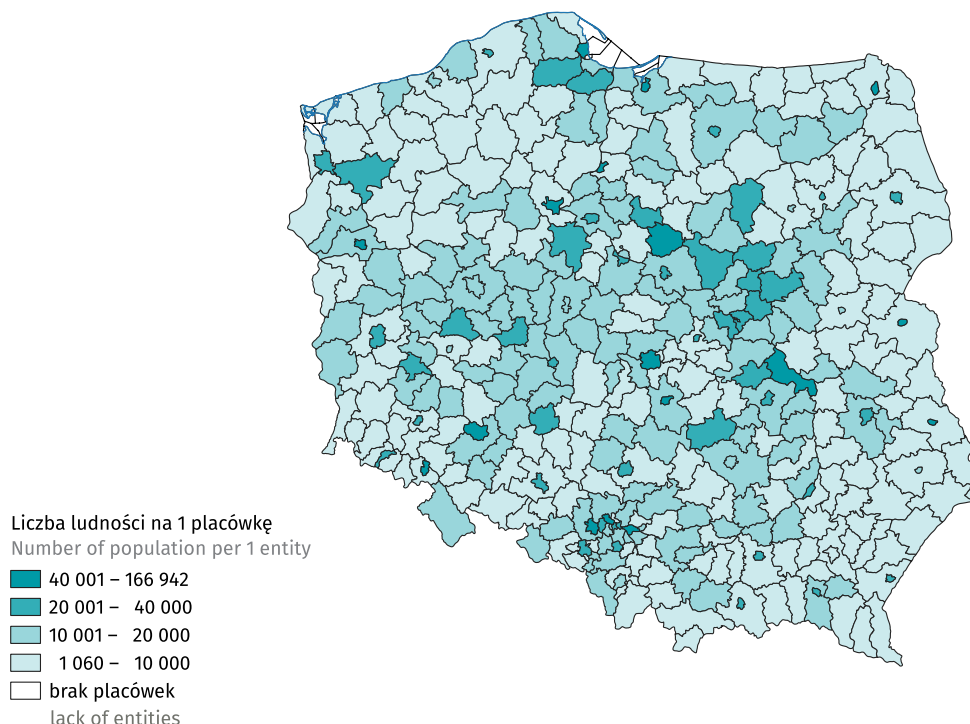
Chart 26. Centres of culture, cultural centres and establishments, clubs and community centres in 2025
As of 31 December

Przeważająca większość centrów kultury, domów i ośrodków kultury, klubów i świetlic (93,0%) należała do sektora publicznego, w ramach którego organizatorem był niemal w całości samorząd terytorialny. Dominującą rolę pełnił samorząd gminny, który organizował działalność 90,4% ogółu publicznych instytucji. Podmioty należące do sektora prywatnego prowadzone były w większości przez jednostki spółdzielcze (93,4% ogólnej liczby prywatnych podmiotów).

Nieodłącznym elementem działalności podmiotów kulturalnych i animacyjnych jest odpowiednio rozwinięta infrastruktura. W 2025 r. centra kultury, domy kultury, ośrodki kultury, kluby i świetlice prowadziły działalność w 6,5 tys. budynków, przy czym 3 147 podmiotów (80,4%) użytkowało 1 budynek, 320 podmiotów użytkowało 2 budynki (8,2%), a pozostałe – 3 budynki i więcej. Najwięcej budynków posiadały ośrodki kultury (2 555), a najmniej kluby (285). W 2025 r. 63,8% wszystkich budynków użytkowanych przez podmioty kultury stanowiły odrębne obiekty, a pozostałą część – lokale w budynkach współużytkowanych z innymi instytucjami czy firmami. Przeciętnie na jeden podmiot przypadało 963 m² powierzchni całkowitej lokalu, przy czym najwięcej w przypadku centrów kultury (2 158 m²), a najmniej w przypadku świetlic (182 m²).

Mapa 13. Ludność na 1 placówkę (centrum kultury, dom kultury, ośrodek kultury, klub, świetlica) w 2025 r.
Map 13. Population per 1 entity (centre of culture, cultural centre, establishment, club, community centre) in 2025

W 2025 r. zmodernizowano 1 102 budynki (16,9%). Do potrzeb osób niepełnosprawnych przystosowanych było 61,8% wszystkich obiektów, w miastach 65,7%, a na wsi 58,5%. Spośród województw najwyższy odsetek budynków przystosowanych do potrzeb osób niepełnosprawnych odnotowano w województwie mazowieckim (76,7%), a najmniej – w opolskim (50,8%).

W 2025 r. ponad połowa (55,3%) ogólnej liczby działających podmiotów posiadała salę widowiskową. W infrastrukturę koncertową i teatralną było wyposażonych 87,7% sal widowiskowych, w infrastrukturę konferencyjną – 62,8%, a w aparaturę cyfrową do projekcji filmów – 28,1%. Sale widowiskowe posiadały przede wszystkim ośrodki kultury (42,3% ogólnej liczby jednostek posiadających salę widowiskową).

W 2025 r. we wszystkich centrach kultury, domach i ośrodkach kultury, klubach i świetlicach funkcjonowało 6,8 tys. pracowni specjalistycznych, wśród których najwięcej było pracowni plastycznych (28,9% ogólnej liczby pracowni), a najmniej pracowni wyposażonych było w studio telewizyjne (0,6%), politechniczne (0,7%) czy radiowe (0,8%). W miastach na 100 placówek przypadały 262 pracowni, a na wsi – 114. Najwięcej pracowni było w województwie mazowieckim (11,9% ogólnej liczby pracowni), a najmniej w województwach lubuskim i opolskim (po 2,8%). Współpracę z innymi podmiotami prowadziło 96,8% wszystkich centrów, domów i ośrodków kultury, klubów i świetlic – najwięcej ze szkołami i placówkami oświatowymi (91,6% jednostek współpracujących z innymi podmiotami), najmniej natomiast – z przedsiębiorstwami prywatnymi (57,3%).

Tabl. 20. Wybrane informacje o centrach kultury, domach kultury, ośrodkach kultury, klubach i świetlicach

Stan w dniu 31 grudnia

Table 20. Selected data on activity of centres of culture, cultural centres and establishments, clubs and community centres
As of 31 December

Wyszczególnienie Specification	Ogółem Grand total			W tym na wsi Of which in rural areas		
	2023	2024	2025	2023	2024	2025
	w tys. in thousands			w % in %		
Placówki Entities	4,0	3,9	3,9	60,9	60,0	59,9
Pracownie specjalistyczne Specialised workshops	7,5	6,9	6,8	40,4	39,8	39,3
Imprezy ^a Events ^a	258,8	276,6	290,5	31,8	30,9	31,9
Uczestnicy imprez ^a Events participants ^a	33 487,6	35 193,8	37 010,1	19,0	19,1	19,2
Grupy artystyczne ^b Artistic groups ^b	14,3	14,7	15,0	39,3	39,0	38,8
Członkowie grup artystycznych Members of artistic groups	250,3	256,1	260,9	39,2	38,9	38,7
Koła (kluby) Groups (clubs)	25,1	25,8	27,1	28,9	29,4	28,9
Członkowie kół (klubów) Members of groups (clubs)	504,8	534,7	542,0	26,3	26,2	25,7
Kursy ^a Courses ^a	5,2	5,2	5,0	25,7	31,9	29,2
Absolwenci kursów ^a Courses graduates ^a	73,3	70,9	74,7	24,4	29,1	25,0

a W ciągu roku.

a During the year.

Osoby w każdym wieku mogą korzystać z bogatej oferty edukacyjnej i animacyjnej przygotowanej przez centra, domy i ośrodki kultury, a także kluby i świetlice. Instytucje te organizują koncerty, wystawy, warsztaty oraz pokazy filmowe, a ponadto prowadzą różnorodne kursy, koła i grupy artystyczne.

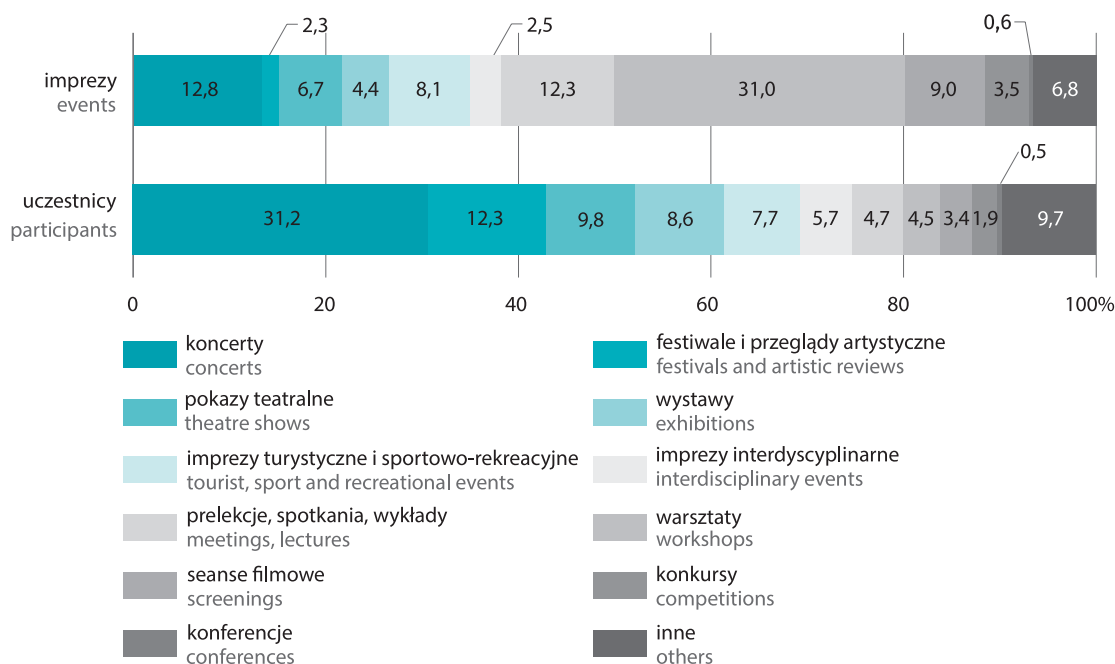
W 2025 r. centra kultury, domy kultury, ośrodki kultury, kluby i świetlice zorganizowały 290,5 tys. imprez, tj. o 5,0% więcej niż w 2024 r. W imprezach wzięło udział 37,0 mln uczestników tj. o 5,2% więcej niż w 2024 r. (35,2 mln). Najwięcej odbyło się warsztatów (31,0% ogólnej liczby imprez), a najmniej – konferencji (0,6%). Z ogólnej liczby imprez 16,3% miało charakter plenerowy, a niemal 1/4 imprez była odpłatna. Najwięcej uczestników zgromadziły koncerty (11,6 mln osób). Z ogółu imprez plenerowych najwięcej było wydarzeń turystycznych i sportowo-rekreacyjnych (30,0%), a w drugiej kolejności koncertów (23,4%). Z kolei wśród imprez płatnych dominowały 4 rodzaje wydarzeń: warsztaty (36,6%), seanse filmowe (21,1%), pokazy teatralne (14,0%) oraz koncerty (13,5%).

Przeciętnie w jednej imprezie uczestniczyło 127 osób (najwięcej w przypadku festiwali i przeglądów artystycznych – 680 osób; najmniej w przypadku warsztatów – 18 osób). W ciągu roku jedna placówka zorganizowała średnio 74 imprezy (w poprzednim roku 71), przy czym wskaźnik ten był najwyższy w przypadku centrów kultury (138), a najniższy – świetlic (19).

Najwięcej imprez odbyło się w województwie małopolskim (36,5 tys.), a najmniej w województwie opolskim (7,2 tys.). Najwięcej uczestników imprez odnotowano natomiast w województwie śląskim (4,5 mln osób), a najmniej w województwie opolskim (0,7 mln osób).

Wykres 27. Imprezy i ich uczestnicy w centrach kultury, domach kultury, ośrodkach kultury, klubach i świetlicach według rodzajów w 2025 r.

Chart 27. Events and their participants in centres of culture, cultural centres and establishments, clubs and community centres by type in 2025

W 2025 r. w centrach kultury, domach kultury, ośrodkach kultury, klubach i świetlicach działało łącznie 15,0 tys. grup artystycznych (14,7 tys. w 2024 r.), zrzeszających 260,9 tys. członków (256,1 tys. w 2024 r.). Placówki zlokalizowane w miastach prowadziły 61,2% wszystkich grup artystycznych. Najwięcej grup artystycznych prowadziły ośrodki kultury (47,1% ogółu) i równocześnie skupiały one najwięcej członków grup artystycznych (47,0%).

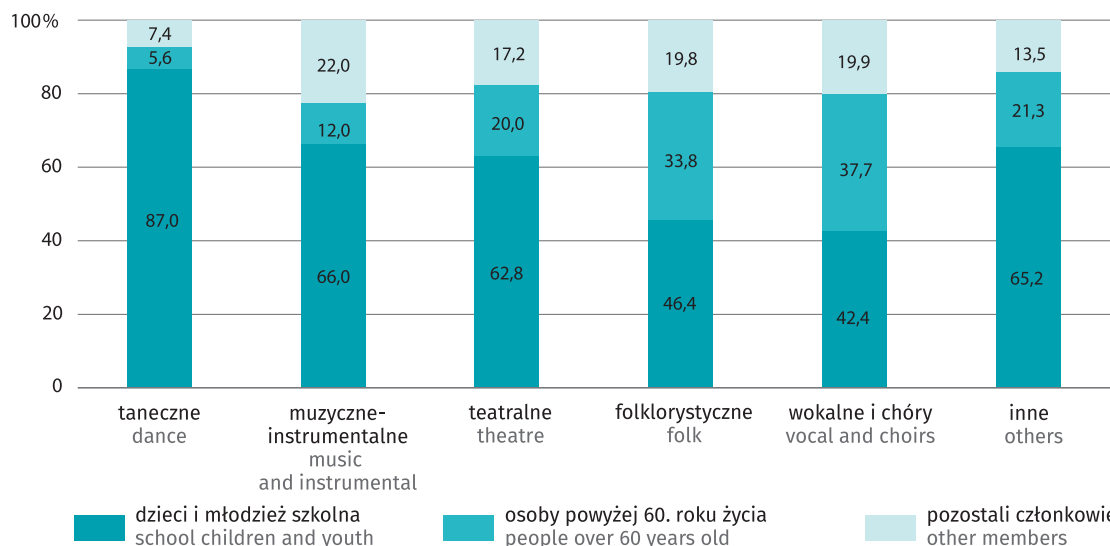
Pod względem liczby działających grup artystycznych wyróżniały się dwa województwa – podkarpackie oraz śląskie – placówki na ich terenie prowadziły odpowiednio 1 658 (11,0%) oraz 1 640 (10,9%) grup. Natomiast pod względem liczby członków grup artystycznych – podobnie jak w 2024 r. – wyróżniały się województwa małopolskie (31,6 tys., tj. 12,1%) oraz śląskie (30,1 tys., tj. 11,5%). Niewiele mniej członków grup artystycznych odnotowano także w województwach podkarpackim (10,9% członków) oraz mazowieckim (10,5% członków). Najmniej członków grup artystycznych było w województwie lubuskim (7,4 tys., tj. 2,8% ogółu).

Przeciętnie jedna grupa artystyczna liczyła 17 osób. Najmniej liczne były grupy teatralne (przeciętnie po 14 członków), a najliczniejsze – folklorystyczne i taneczne (przeciętnie po 20 osób). Wśród członków grup artystycznych przeważały dzieci i młodzież szkolna (63,5%), ale aktywnością wykazywały się także osoby powyżej 60. roku życia (co piąty członek grupy). Podobnie jak w poprzednim roku największym zainteresowaniem wśród dzieci i młodzieży cieszyły się grupy taneczne (41,7% członków wszystkich grup), a wśród osób starszych – wokalne i chóry (35,3%) oraz grupy folklorystyczne (33,0%).

W 2025 r. – podobnie jak w 2024 r. – przeciętnie 7 osób na 1 000 ludności było członkami grup artystycznych działających w centrach kultury, domach kultury, ośrodkach kultury, klubach lub świetlicach. Największą aktywnością pod tym względem wykazali się mieszkańcy województwa podkarpackiego, w którym 14 osób na 1 000 ludności uczestniczyło w działalności grup artystycznych. Natomiast najniższy wskaźnik uczestnictwa w grupach artystycznych odnotowano w województwie pomorskim (4 osoby na 1 000 ludności).

Wykres 28. Członkowie grup artystycznych działających w centrach kultury, domach kultury, ośrodkach kultury, klubach i świetlicach według rodzajów w 2025 r.

Chart 28. Members of artistic groups operating in centres of culture, cultural centres and establishments, clubs and community centres by types in 2025

W centrach kultury, domach, ośrodkach kultury, klubach i świetlicach działało także 27,1 tys. różnego rodzaju kół/klubów/sekcji, w ramach których prowadzono systematyczne zajęcia o określonym profilu tematycznym. Z ogólnej liczby kół/klubów/sekcji większość (71,1%) działała w miastach (w 2024 r. 70,6%). Większość zajęć w ramach kół/klubów/sekcji miała charakter odpłatny (65,5% ogółu; 63,9% w 2024 r.), przy czym więcej odpłatnych zajęć zorganizowano w miastach niż na wsi (77,3% zajęć w miastach wobec 22,7% zajęć na wsi). Najwięcej kół/klubów/sekcji prowadziły ośrodki kultury (34,2%) i tylko niewiele mniej domy kultury i centra kultury (odpowiednio 7,0% i 26,6%). Na wsi koła/kluby/sekcje najczęściej były prowadzone przez ośrodki kultury (52,1% wszystkich kół na wsi), a w miastach przez domy kultury (31,6%), choć istotne były także centra kultury (29,1%) i ośrodki kultury (26,9%).

Spośród różnorodnej oferty przygotowanej przez centra kultury, domy kultury, ośrodki kultury, kluby i świetlice najczęściej było kół/klubów/sekcji plastycznych/technicznych (28,3%), a najmniej – dyskusyjnych klubów filmowych (0,4%). Spośród kół/klubów/sekcji te plastyczne/techniczne były najczęściej odpłatne (30,0%). Nie zaobserwowano dużych różnic pomiędzy miastami i wsią jeżeli chodzi o popularność profili tematycznych, jedynie na wsi więcej niż w miastach działało kół/klubów/sekcji seniora (9,7% wobec 5,7%). Najwięcej kół/klubów/sekcji było w województwie mazowieckim (18,9% ogólnej liczby), natomiast najmniej – w województwie świętokrzyskim (2,3%).

Według stanu w dniu 31 grudnia 2025 r. koła/kluby/sekcje zrzeszały 542,0 tys. członków (534,7 tys. w 2024 r.). Przeciętnie jedno koło/klub/sekcja gromadziło 20 uczestników – najliczniejsze pod tym względem były Uniwersytety Trzeciego Wieku (89 osób) oraz dyskusyjne kluby filmowe (77 osób), a najmniej liczne – koła muzyczne i informatyczne (po 12 osób). Najliczniejsze, pod względem łącznej liczby członków były koła/kluby/sekcje plastyczne/techniczne, skupiające łącznie 115,3 tys. członków, wśród których zdecydowanie przeważały dzieci i młodzież (91,8 tys.). Drugą najliczniejszą grupę stanowili uczestnicy zajęć turystycznych i sportowo-rekreacyjnych (84,0 tys. osób). Dużą liczbę dzieci i młodzieży, poza zajęciami plastyczno-technicznymi, skupiały także koła/kluby/sekcje taneczne (60,6 tys. osób), muzyczne (38,7 tys. osób) oraz turystyczne i sportowo-rekreacyjne (27,9 tys. osób). W przypadku osób powyżej 60. roku życia, poza klubami dla seniora oraz zajęciami w ramach Uniwersytetu Trzeciego Wieku (gromadzącymi łącznie 117,1 tys. osób), dużą liczbę osób skupiały także zajęcia turystyczne i sportowo-rekreacyjne (27,1 tys. osób) oraz plastyczne/techniczne (11,1 tys. osób).

W 2025 r. wskaźnik uczestnictwa ludności w zajęciach kół/klubów/sekcji (liczba członków kół/klubów/sekcji na 1 000 ludności) dla Polski wyniósł 15 (w 2024 r. – 14). Najwyższy wskaźnik odnotowano w województwie mazowieckim (19), natomiast najniższy – w województwach świętokrzyskim, warmińsko-mazurskim i zachodniopomorskim (po 10).

Oferta centrów kultury, domów i ośrodków kultury, klubów i świetlic obejmowała również organizację różnego rodzaju kursów. W 2025 r. wszystkie placówki przeprowadziły ogółem 5,0 tys. kursów (niemal tyle samo co w 2024 r.), spośród których najwięcej stanowiły kursy języków obcych (22,1%), a najmniej – kursy przygotowujące do nauki w szkołach artystycznych (1,1%). W miastach najwięcej odbyło się kursów języków obcych (21,4% z ogólnej liczby kursów w miastach), a na wsi – kursów nauki gry na instrumentach (27,6% ogółu kursów zorganizowanych na wsi). Kursy organizowane przez centra kultury, domy i ośrodki kultury, kluby i świetlice były w większości płatne (71,9%), więcej w miastach (80,9%) niż na wsi (50,1%). W przypadku placówek zlokalizowanych na wsi najwięcej kursów zorganizowały ośrodki kultury (59,1% kursów na wsi), a w miastach – centra kultury (34,6%), choć duży był także udział klubów (26,0%), ośrodków kultury (19,5%) i domów kultury (19,7%). Najwięcej kursów zorganizowano w województwie małopolskim (30,1% ogólnej liczby kursów), a najmniej w województwie świętokrzyskim (0,9%).

Status absolwenta kursu otrzymało łącznie 74,7 tys. osób (70,9 tys. w 2024 r.), z których większość stanowiły dzieci i młodzież szkolna (51,0 tys., tj. 68,3%). Osoby powyżej 60. roku życia stanowiły 13,7% absolwentów. Wśród osób tej grupy wieku największą popularnością cieszyły się kursy języków obcych (35,8% ogólnej liczby absolwentów w tej grupie wieku), choć popularne były wśród nich także kursy komputerowe (15,3%) i plastyczne (12,9%). Natomiast wśród dzieci i młodzieży odnotowano najwięcej absolwentów kursów nauki gry na instrumencie (27,1%) i nieco mniej w przypadku kursów języków obcych (18,8%) oraz plastycznych (16,7%). Najwięcej absolwentów (19,4 tys. osób, tj. 26,0%) odnotowano w województwie małopolskim.

Oprócz imprez i kursów organizowanych stacjonarnie, centra kultury, domy kultury, ośrodki kultury, kluby i świetlice kontynuowały realizację imprez i organizację kursów za pośrednictwem Internetu. W 2025 r. zorganizowały 1,5 tys. imprez (1,2 tys. w 2024 r.) oraz 43 kursy (47 w 2024 r.). W imprezach organizowanych on-line wzięło udział 792,4 tys. osób, czyli mniej niż w 2024 r. (913,6 tys. osób). W kursach on-line wzięło udział 8,4 tys. osób (7,1 tys. w 2024 r.).

Centra kultury, domy kultury, ośrodki kultury, kluby i świetlice prowadziły także działalność wydawniczą, przede wszystkim związaną z promocją wydarzeń, które organizowały. W 2025 r. wydały łącznie 50,5 tys. tytułów w formie drukowanej, z których materiały promocyjne stanowiły 97,5%. Łączny nakład wszystkich materiałów drukowanych wyniósł 7,5 mln sztuk. Jednocześnie ponad 48,0 tys. tytułów materiałów promocyjnych i innych wydawnictw centrów kultury, domów kultury, ośrodków, klubów i świetlic w wersji cyfrowej było udostępnionych w Internecie.

5.2. Placówki wychowania pozaszkolnego³⁰

5.2. Extracurricular education establishments³¹

Centra kultury, ośrodki i domy kultury, kluby a także świetlice, to nie jedyne miejsca, które przygotowują ofertę programową dla dzieci i młodzieży. Znaczącą rolę odgrywają również działające w ramach systemu oświaty placówki wychowania pozaszkolnego, takie jak: pałace młodzieży, młodzieżowe domy kultury, ogniska pracy pozaszkolnej, międzyszkolne ośrodki sportowe, ogrody jordanowskie, pozaszkolne placówki specjalistyczne oraz niepubliczne placówki oświatowo-wychowawcze.

Liczba placówek wychowania pozaszkolnego w roku szkolnym 2025/2026, w porównaniu z poprzednim rokiem szkolnym, zwiększyła się o 14,7%. Wzrosła również liczba stałych i okresowych form zajęć z 14 350 do 18 768, tj. o 30,8%. W porównaniu z rokiem szkolnym 2024/2025 liczba uczestników stałych i okresowych zajęć wzrosła odpowiednio o 5,2% i 10,8%. Najwięcej dzieci i młodzieży uczestniczyło w zajęciach zorganizowanych przez młodzieżowe domy kultury (193,2 tys.). W ciągu roku szkolnego z jednej pozaszkolnej placówki specjalistycznej korzystało średnio 11,3 tys. osób.

³⁰ Źródło: dane z Systemu Informacji Oświatowej administrowanego przez ministra właściwego do spraw oświaty i wychowania.

³¹ Source: data from the Education Information System, managed by the minister competent for matters of education and upbringing.

W roku szkolnym 2025/2026 placówki wychowania pozaszkolnego zorganizowały 6,9 tys. zajęć artystycznych, z tego 5,4 tys. zajęć artystycznych stałych i 1,4 tys. zajęć okresowych. Liczba uczestników zajęć artystycznych w placówkach wychowania pozaszkolnego wynosiła 174,9 tys. osób (zajęć stałych – 92,9 tys. osób; okresowych – 82,0 tys. osób). Najwięcej zajęć artystycznych (4,1 tys.) zorganizowały młodzieżowe domy kultury. W zajęciach tych wzięło udział 111,8 tys. uczestników.

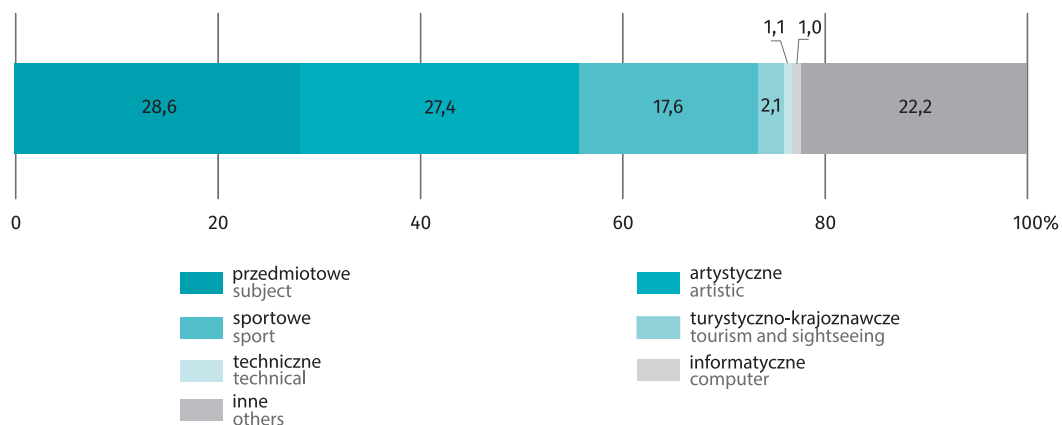
Tabl. 21. Placówki wychowania pozaszkolnego oraz uczestnicy zajęć
Table 21. Extracurricular education establishments and participants of classes

Wyszczególnienie Specification		Placówki Estab- lish- ments	Uczestnicy stałych i okresowych form zajęć Participants of permanent and periodic classes							
			ogółem grand total	infor- matycz- nych com- puter	techni- cznych techni- cal	przed- miot- owych subject	artysty- cznych artistic	sporto- wych sport	turysty- czno- kraj- ozna- wcz- nych tourism and sightsee- ing	innych others
Ogółem Total	2023/2024	238	601 324	6 175	5 318	195 529	171 769	115 130	16 378	91 025
	2024/2025	224	594 186	5 161	3 474	215 644	159 552	119 464	13 752	77 139
	2025/2026	257	638 205	6 290	7 311	182 800	174 910	112 145	13 361	141 388
Pałace młodzieży Youth centres		14	73 517	1 647	1 534	9 135	38 570	9 296	4 009	9 326
Młodzieżowe domy kultury Cultural establishments for youth		96	193 231	2 559	1 843	13 763	111 814	19 077	8 359	35 816
Ogniska pracy pozaszkolnej Extracurricular interest groups		33	29 805	987	195	2 755	12 366	4 214	55	9 233
Międzyszkolne ośrodki sportowe Interschool sport centres		34	63 241	–	–	–	–	63 120	121	–
Ogrody jordanowskie Jordan's gardens (playgrounds)		6	16 156	103	29	271	398	530	–	14 825
Pozaszkolne placówki spe- cjalistyczne Extracurricular specialised institutions		16	180 361	8	32	151 616	6 484	1 018	672	20 531
Niepubliczne placówki oświatowo-wychowawcze w systemie oświaty Non-public educational institutions		58	81 894	986	3 678	5 260	5 278	14 890	145	51 657

Szeroką ofertę pozalekcyjnych zajęć dodatkowych m.in. zajęć informatycznych, technicznych, przedmiotowych, artystycznych, sportowych, turystyczno-krajoznawczych lub innych oferowały także szkoły. Dzieci i młodzież miały możliwość uczestniczenia w różnorodnych formach aktywności w postaci kół, klubów oraz zespołów. W roku szkolnym 2025/2026 zajęcia pozalekcyjne zorganizowało 3,7 tys. szkół (o 11,3% mniej w porównaniu z poprzednim rokiem szkolnym), w których wzięło udział 437,9 tys. uczestników (o 3,0% mniej w porównaniu z poprzednim rokiem szkolnym). Podobnie jak w poprzednim roku szkolnym, największa liczba uczestników uczestniczyła w zajęciach przedmiotowych organizowanych w szkołach podstawowych – 170,4 tys. uczniów. Ponadto dużą liczbę uczestników odnotowano na zajęciach artystycznych i sportowych (odpowiednio 63,7 tys. i 61,5 tys. uczniów).

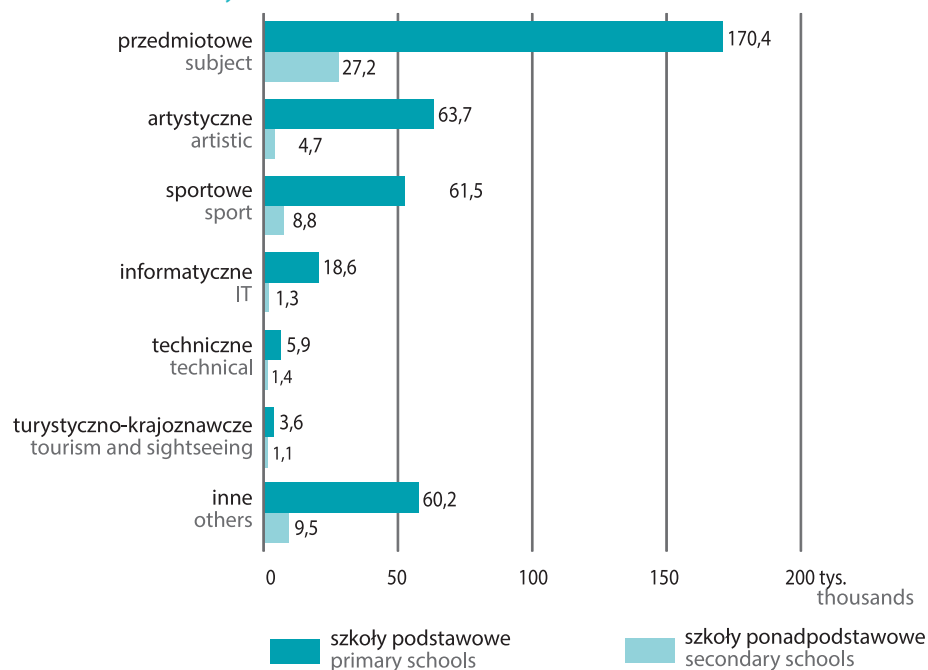
Wykres 29. Uczestnicy zajęć w placówkach wychowania pozaszkolnego według rodzaju zajęć w roku szkolnym 2025/2026

Chart 29. Participants in extracurricular education institutions by type of activity in 2025/2026 school year

Wykres 30. Uczestnicy zajęć pozalekcyjnych w szkołach dla dzieci i młodzieży według rodzaju zajęć i typu szkół w roku szkolnym 2025/2026

Chart 30. Participants of extracurricular education in schools for children and youth by type of activity and schools in 2025/2026 school year

Rozdział 6. Działalność sceniczna i wystawiennicza

Chapter 6. Stage and exhibition activity

6.1. Teatry i instytucje muzyczne

6.1. Theatres and music institutions

W 2025 r. działalność sceniczną prowadziło 206 teatrów i instytucji muzycznych, z czego 179 posiadało własny zespół artystyczny. Wśród teatrów były 93 teatry dramatyczne, 32 teatry lalkowe oraz 32 teatry muzyczne (opery, operetki, balet, teatry tańca i inne teatry muzyczne). Instytucje muzyczne obejmowały: 24 filharmonie, 17 orkiestr, 5 chórów i 3 zespoły pieśni i tańca.

Zdecydowana większość teatrów i instytucji muzycznych należała do sektora publicznego (84,5%), przy czym dla 93,1% podmiotów publicznych organizatorem były jednostki samorządu terytorialnego.

W 2025 r. teatry i instytucje muzyczne zorganizowały 63,1 tys. przedstawień i koncertów, w których uczestniczyło 13,0 mln widzów i słuchaczy. W porównaniu z 2024 r. liczba przedstawień i koncertów wzrosła o 4,3%, a liczba widzów i słuchaczy o 6,7%. Przeciętnie w jednym przedstawieniu i koncercie wzięło udział 206 osób (w 2024 r. – 201 osób). Wskaźnik widzów i słuchaczy na 1 000 ludności wyniósł 347 (w 2024 r. – 324). Jeden podmiot zorganizował średnio 353 przedstawienia i koncerty (336 w 2024 r.). Najwięcej widzów na 1 000 ludności odnotowano w województwie zachodniopomorskim (913), natomiast najmniej w województwie lubelskim (72). Przeciętnie najwięcej widzów na jedno przedstawienie zgromadziły zespoły pieśni i tańca (881), a najmniej teatry lalkowe (121).

Według stanu w dniu 31 grudnia 2025 r. teatry i instytucje muzyczne posiadały 379 scen i 102,1 tys. miejsc na widowiskach w stałych salach, przy czym ponad połowa scen (53,3%) i 38,9% miejsc znajdowało się w teatrach dramatycznych. Z ogólnej liczby teatrów i instytucji muzycznych 83,0% prowadziło działalność w obiektach przystosowanych do potrzeb osób niepełnosprawnych, z czego 98,2% miało przystosowane zarówno wejście do budynku, jak i udogodnienia wewnątrz instytucji.

Najwięcej teatrów i instytucji muzycznych działało w województwie mazowieckim (42), a najmniej – w województwach: lubuskim, opolskim, podkarpackim i świętokrzyskim (po 4).

Najwięcej przedstawień zorganizowały teatry dramatyczne (39,0%) i zgromadziły one również ponad 1/3 wszystkich widzów (35,8%). Największą liczbę przedstawień i koncertów wystawiły teatry i instytucje muzyczne mające siedzibę w województwie mazowieckim – 14,8 tys., gromadząc na nich również najwięcej widzów – 4,0 mln. Najmniej przedstawień i koncertów zorganizowały natomiast teatry i instytucje muzyczne mające siedzibę w województwie lubelskim – 728, w których uczestniczyło 142,7 tys. widzów i słuchaczy.

W 2025 r. teatry i instytucje muzyczne wystawiły 648 premier, z czego najwięcej przygotowały teatry dramatyczne (438). W teatrach lalkowych odbyło się 210 przedstawień premierowych, a w teatrach muzycznych – 118. Najwięcej przedstawień premierowych zorganizowały teatry z województwa wielkopolskiego (136), a najmniej województwa lubelskiego (7).

Łącznie teatry i instytucje muzyczne w ciągu roku posiadały w repertuarze 5,1 tys. tytułów przedstawień i koncertów. Blisko 1/3 wszystkich przedstawień i koncertów zorganizowanych przez teatry i instytucje muzyczne skierowana była do młodzieży. Większość tych przedstawień i koncertów (54,4%) miała charakter szkolnych audycji muzycznych.

Wykres 31. Przedstawienia i koncerty oraz widzowie i słuchacze w teatrach i instytucjach muzycznych według rodzajów instytucji w 2025 r.

Chart 31. Performances and concerts, audience in theatres and music institutions by type of institution in 2025

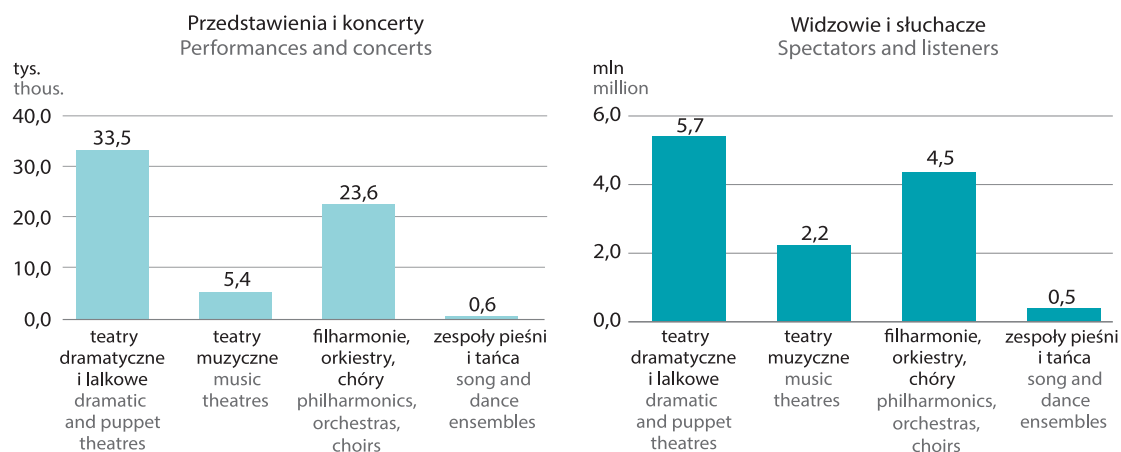
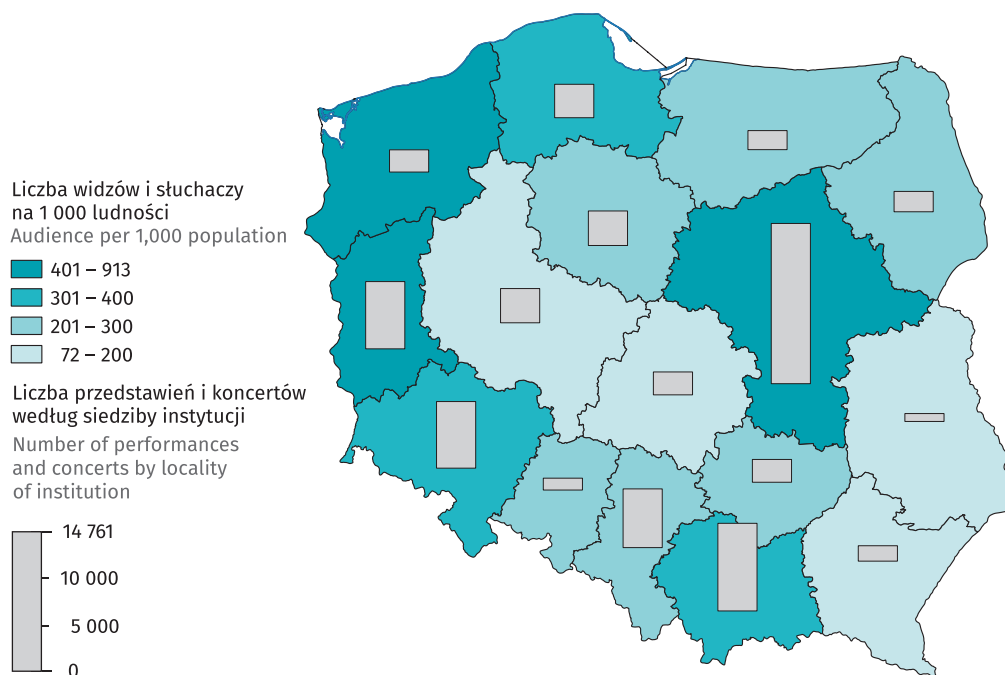
Tabl. 22. Działalność teatrów i instytucji muzycznych według siedziby

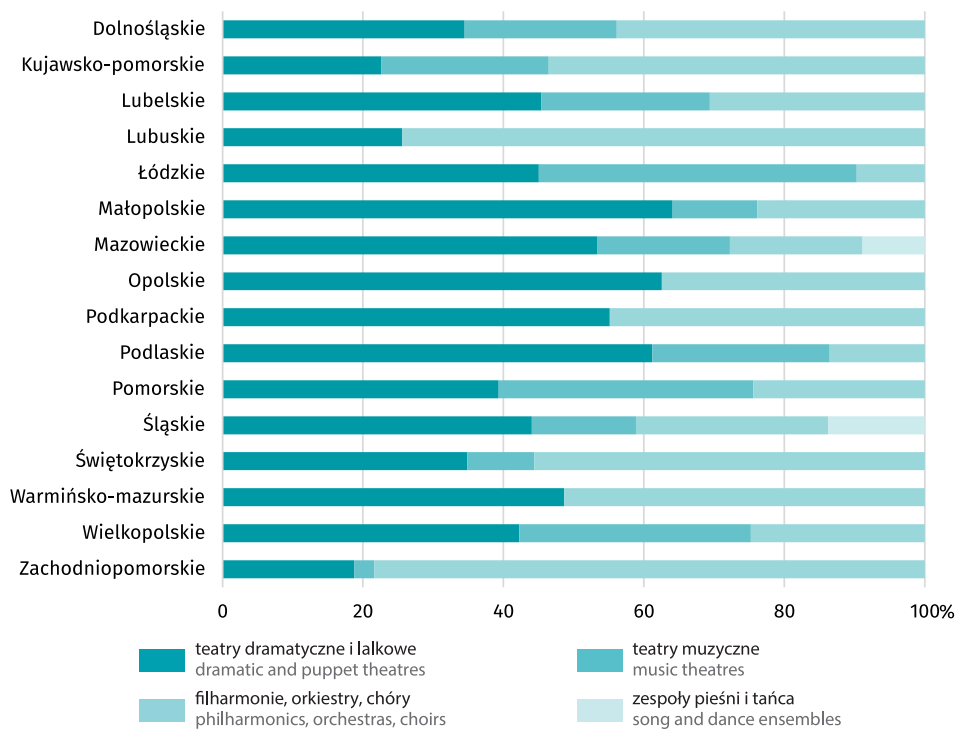
Table 22. Activity of theatres and music institutions by locality

Wyszczególnienie Specification		Teatry i instytucje muzyczne Theatres and music institutions		Miejsca na widowni w stałej sali Seats for audience in a permanent hall	Przedstawienia/ koncerty Performances/ concerts	Widzowie/ słuchacze w tys. Audience in thousands
		ogółem total	w tym posiada- jące własny ze- spół artystyczny of which with their own artis- tic ensemble			
			stan w dniu 31 grudnia as of 31 December			
POLSKA	2023	207	182	102 653	59 187	12 261,9
	2024	206	180	102 854	60 519	12 162,4
	2025	206	179	102 096	63 119	12 981,6
Dolnośląskie		20	17	8 315	6 137	878,6
Kujawsko-pomorskie		8	7	4 963	3 181	553,6
Lubelskie		5	5	1 533	728	142,7
Lubuskie		4	4	2 859	6 197	488,9
Łódzkie		10	9	5 266	2 110	460,1
Małopolskie		27	20	8 242	8 073	1 233,7
Mazowieckie		42	35	20 489	14 761	4 034,3
Opolskie		4	4	2 286	1 093	200,3
Podkarpackie		4	4	1 780	1 419	197,5
Podlaskie		8	7	3 876	1 875	227,4
Pomorskie		18	15	14 392	3 079	746,8
Śląskie		23	20	11 143	5 409	1 259,2
Świętokrzyskie		4	4	1 991	2 101	240,6
Warmińsko-mazurskie		5	5	1 943	1 755	278,2
Wielkopolskie		16	15	5 962	3 154	562,5
Zachodniopomorskie		8	8	7 056	2 047	1 477,2

Mapa 14. Przedstawienia i koncerty oraz widzowie i słuchacze w teatrach i instytucjach muzycznych w 2025 r.
Map 14. Performances and concerts, audience in theatres and music institutions in 2025

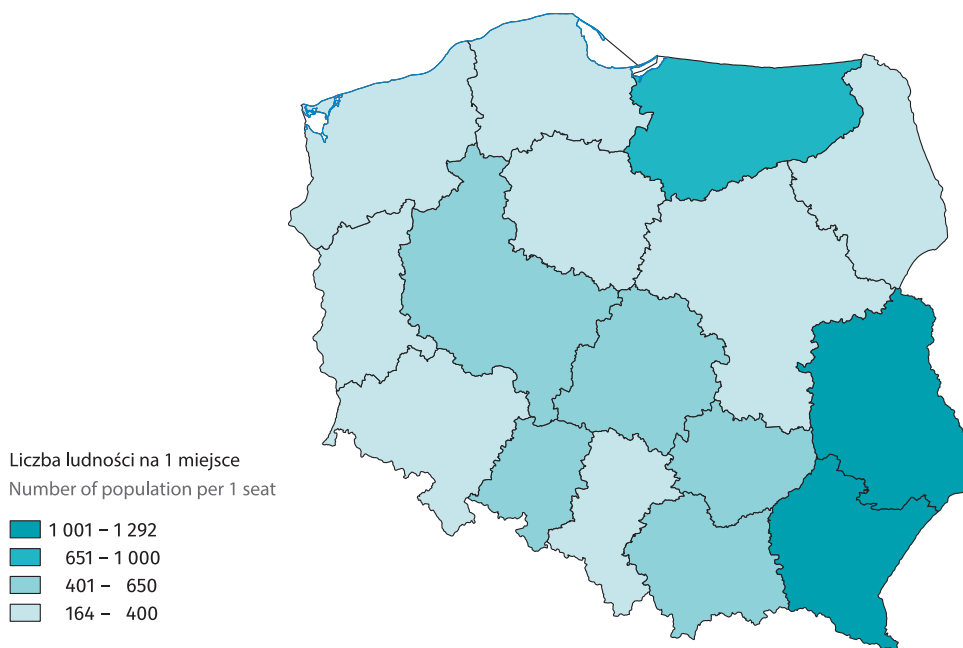
Wykres 32. Widzowie i słuchacze według rodzajów instytucji w 2025 r.
Chart 32. Audience by type of institution in 2025

Przeciętnie najwięcej przedstawień na jedną instytucję zorganizowano w województwie lubuskim (1 549), a najmniej w województwie lubelskim (146). Wskaźnik liczby widzów na jedno przedstawienie wahał się od 79 w województwie lubuskim do 722 w województwie zachodniopomorskim. Najwięcej przedstawień i koncertów na jedną instytucję zorganizowały filharmonie (675), natomiast najwięcej widzów na 1 000 ludności zgromadziły teatry dramatyczne (124).

Pod względem liczby ludności przypadającej na jedno miejsce w stałych salach w teatrach i instytucjach muzycznych najwyższą wartość wskaźnika odnotowano w województwie lubelskim – 1 292 osoby, natomiast najniższy poziom wskaźnika odnotowano w województwie pomorskim – 164 osoby.

Mapa 15. Miejsca w stałych salach w teatrach i instytucjach muzycznych w 2025 r.
Map 15. Seats in a permanent hall in theatres and music institutions in 2025

Z ogólnej liczby przedstawień i koncertów zorganizowanych przez teatry i instytucje muzyczne, 90,3% zaprezentowano we własnym województwie, z czego 69,9% zaprezentowano w stałej sali. Z kolei z ogólnej liczby widzów 91,6% uczestniczyło w przedstawieniach i koncertach wystawianych przez teatry i instytucje muzyczne we własnym województwie, z czego 71,5% z nich w stałej sali.

Oprócz działalności w kraju, teatry i instytucje muzyczne zaprezentowały za granicą 822 przedstawienia i koncerty (662 w 2024 r.), w których uczestniczyło 444,7 tys. widzów i słuchaczy (297,7 tys. w 2024 r.). Najwięcej przedstawień i koncertów za granicą zaprezentowały instytucje muzyczne – 285 (w tym filharmonie – 74 i zespoły pieśni i tańca – 59). Teatry dramatyczne i lalkowe wystawiły za granicą 194 przedstawienia (odpowiednio 135 i 59), a muzyczne – 30 (w tym opery – 12). Łącznie teatry i instytucje muzyczne najwięcej zagranicznych przedstawień i koncertów zorganizowały w krajach europejskich (692), głównie w Niemczech (181), natomiast poza Europą – w Japonii (64). Najwięcej przedstawień i koncertów za granicą zrealizowały teatry i instytucje muzyczne z województwa mazowieckiego (360).

W 2025 r. teatry i instytucje muzyczne zaprezentowały również 1,5 tys. występów artystów i zespołów zagranicznych, w których uczestniczyło 686,5 tys. widzów i słuchaczy. Najwięcej zagranicznych przedstawień i koncertów (490) oraz najliczniejszą publiczność na występach zagranicznych wykonawców (242,6 tys. osób) odnotowano w teatrach i instytucjach muzycznych w województwie zachodniopomorskim. Najwięcej występów zaprezentowali artyści i zespoły z Włoch (191).

W 2025 r. teatry i instytucje muzyczne wydały m.in. 3,5 tys. afiszy i plakatów w nakładzie 309,3 tys. egzemplarzy oraz 1,5 tys. programów teatralnych w nakładzie 854,5 tys. egzemplarzy, co łącznie stanowiło 88,0% ogółu wydanych tytułów i 51,5% ogółu nakładu wydawniczego teatrów i instytucji muzycznych. W wersji elektronicznej ukazały się 1 182 tytuły.

Oprócz teatrów i instytucji muzycznych, działalność artystyczną prowadziły również przedsiębiorstwa (agencje) estradowe i rozrywkowe. W 2025 r. działały 34 podmioty tego typu (w tym 11 posiadających własny zespół artystyczny), których organizatorem w zdecydowanej większości (67,6%) były jednostki samorządu terytorialnego. Przedsiębiorstwa (agencje) estradowe i rozrywkowe zorganizowały w Polsce 4,0 tys. imprez, które zgromadziły 2,6 mln widzów, co dawało przeciętnie 648 widzów na jedną imprezę oraz 69 widzów na 1 000 ludności. Ponadto, przedsiębiorstwa te zorganizowały 254 przedstawienia za granicą, które obejrzało 65,7 tys. widzów oraz zorganizowały 634 imprezy z zagranicy, w których wzięło udział 461,3 tys. widzów.

W 2025 r. teatry i instytucje muzyczne oraz przedsiębiorstwa (agencje) estradowe i rozrywkowe, oprócz przedstawień i koncertów, zorganizowały również między innymi 15,8 tys. warsztatów, 6,9 tys. zajęć w ramach lekcji tematycznych oraz 3,1 tys. odczytów, prelekcji i spotkań. Największą frekwencję w ramach innych form działalności odnotowano w przypadku wystaw (1,2 mln osób). Ponadto teatry i instytucje muzyczne oraz przedsiębiorstwa (agencje) estradowe i rozrywkowe zrealizowały w formie on-line 125 przedstawień i koncertów oraz 79 imprez.

6.2. Muzea i instytucje paramuzealne

6.2. Museums and institutions related to museums

Zgodnie z przepisami ustawy z dnia 21 listopada 1996 r. o muzeach (Dz. U. z 2022 r. poz. 385), „muzeum jest jednostką organizacyjną nienastawioną na osiągnięcie zysku, której celem jest gromadzenie i trwała ochrona dóbr naturalnego i kulturalnego dziedzictwa ludzkości o charakterze materialnym i niematerialnym, informowanie o wartościach i treściach gromadzonych zbiorów, upowszechnianie podstawowych wartości historii, nauki i kultury polskiej oraz światowej, kształtowanie wrażliwości poznawczej i estetycznej oraz umożliwianie korzystania ze zgromadzonych zbiorów.” Na mocy art. 6. tej samej ustawy o muzeach za muzeum uznaje się jednostkę, która działa w oparciu o statut bądź regulamin, który został uzgodniony z ministrem właściwym do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego. Dane gromadzone na podstawie rocznego sprawozdania o symbolu K-02 obejmują 2 rodzaje jednostek:

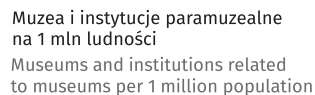
- muzea (wyłącznie w rozumieniu ustawy);
- instytucje paramuzealne - jednostki, które prowadzą działalność typu muzealnego, lecz działają bez uzgodnienia z ministrem właściwym do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego statutu bądź regulaminu.

Instytucja paramuzealna to jednostka organizacyjna niebędąca muzeum, nienastawiona na osiągnięcie zysku, której celem jest trwała ochrona dóbr kultury, nauki i techniki oraz posiadającej charakter muzealny przyrody. Zgodnie z rekomendowaną przez UNESCO klasyfikacją Międzynarodowej Rady ds. Muzeów (ICOM – International Council of Museums) instytucją paramuzealną może być: ogród zoologiczny (wszystkie jego formy, takie jak akwaria, oceanaria, terraria itp.), ogród botaniczny, rezerwat przyrody (udostępniany zwiedzającym w sposób rejestrowany, na ogół prezentujący również zestaw zbiorów lub opracowane wystawy tematyczne; w szczególności są to: groty, jaskinie, akweny, parki), pomniki historii (zabytki) lub inne jednostki – m.in. planetaria, miasteczka czy centra nauki i techniki, a także niebędące muzeum ekspozycje stałe, ukazujące osiągnięcia, odkrycia i ciekawostki z dziedziny historii, archeologii, kultury, przyrody, techniki itp.

Do grupy instytucji paramuzealnych włączane są również podmioty, które prowadzą działalność typu muzealnego, lecz działają bez uzgodnienia z ministrem właściwym do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego statutu bądź regulaminu.

1997, 1998, 1999, 2000, 2001, 2002, 2003, 2004, 2005, 2006, 2007, 2008, 2009, 2010, 2011, 2012, 2013, 2014, 2015, 2016, 2017, 2018, 2019, 2020, 2021, 2022, 2023, 2024, 2025, 2026, 2027, 2028, 2029, 2030, 2031, 2032, 2033, 2034, 2035, 2036, 2037, 2038, 2039, 2040, 2041, 2042, 2043, 2044, 2045, 2046, 2047, 2048, 2049, 2050, 2051, 2052, 2053, 2054, 2055, 2056, 2057, 2058, 2059, 2060, 2061, 2062, 2063, 2064, 2065, 2066, 2067, 2068, 2069, 2070, 2071, 2072, 2073, 2074, 2075, 2076, 2077, 2078, 2079, 2080, 2081, 2082, 2083, 2084, 2085, 2086, 2087, 2088, 2089, 2090, 2091, 2092, 2093, 2094, 2095, 2096, 2097, 2098, 2099, 2100, 2101, 2102, 2103, 2104, 2105, 2106, 2107, 2108, 2109, 2110, 2111, 2112, 2113, 2114, 2115, 2116, 2117, 2118, 2119, 2120, 2121, 2122, 2123, 2124, 2125, 2126, 2127, 2128, 2129, 2130, 2131, 2132, 2133, 2134, 2135, 2136, 2137, 2138, 2139, 2140, 2141, 2142, 2143, 2144, 2145, 2146, 2147, 2148, 2149, 2150, 2151, 2152, 2153, 2154, 2155, 2156, 2157, 2158, 2159, 2160, 2161, 2162, 2163, 2164, 2165, 2166, 2167, 2168, 2169, 2170, 2171, 2172, 2173, 2174, 2175, 2176, 2177, 2178, 2179, 2180, 2181, 2182, 2183, 2184, 2185, 2186, 2187, 2188, 2189, 2190, 2191, 2192, 2193, 2194, 2195, 2196, 2197, 2198, 2199, 2200, 2201, 2202, 2203, 2204, 2205, 2206, 2207, 2208, 2209, 2210, 2211, 2212, 2213, 2214, 2215, 2216, 2217, 2218, 2219, 2220, 2221, 2222, 2223, 2224, 2225, 2226, 2227, 2228, 2229, 2230, 2231, 2232, 2233, 2234, 2235, 2236, 2237, 2238, 2239, 2240, 2241, 2242, 2243, 2244, 2245, 2246, 2247, 2248, 2249, 2250, 2251, 2252, 2253, 2254, 2255, 2256, 2257, 2258, 2259, 2260, 2261, 2262, 2263, 2264, 2265, 2266, 2267, 2268, 2269, 2270, 2271, 2272, 2273, 2274, 2275, 2276, 2277, 2278, 2279, 2280, 2281, 2282, 2283, 2284, 2285, 2286, 2287, 2288, 2289, 2290, 2291, 2292, 2293, 2294, 2295, 2296, 2297, 2298, 2299, 2300, 2301, 2302, 2303, 2304, 2305, 2306, 2307, 2308, 2309, 2310, 2311, 2312, 2313, 2314, 2315, 2316, 2317, 2318, 2319, 2320, 2321, 2322, 2323, 2324, 2325, 2326, 2327, 2328, 2329, 2330, 2331, 2332, 2333, 2334, 2335, 2336, 2337, 2338, 2339, 2340, 2341, 2342, 2343, 2344, 2345, 2346, 2347, 2348, 2349, 2350, 2351, 2352, 2353, 2354, 2355, 2356, 2357, 2358, 2359, 2360, 2361, 2362, 2363, 2364, 2365, 2366, 2367, 2368, 2369, 2370, 2371, 2372, 2373, 2374, 2375, 2376, 2377, 2378, 2379, 2380, 2381, 2382, 2383, 2384, 2385, 2386, 2387, 2388, 2389, 2390, 2391, 2392, 2393, 2394, 2395, 2396, 2397, 2398, 2399, 2400, 2401, 2402, 2403, 2404, 2405, 2406, 2407, 2408, 2409, 2410, 2411, 2412, 2413, 2414, 2415, 2416, 2417, 2418, 2419, 2420, 2421, 2422, 2423, 2424, 2425, 2426, 2427, 2428, 2429, 2430, 2431, 2432, 2433, 2434, 2435, 2436, 2437, 2438, 2439, 2440, 2441, 2442, 2443, 2444, 2445, 2446, 2447, 2448, 2449, 2450, 2451, 2452, 2453, 2454, 2455, 2456, 2457, 2458, 2459, 2460, 2461, 2462, 2463, 2464, 2465, 2466, 2467, 2468, 2469, 2470, 2471, 2472, 2473, 2474, 2475, 2476, 2477, 2478, 2479, 2480, 2481, 2482, 2483, 2484, 2485, 2486, 2487, 2488, 2489, 2490, 2491, 2492, 2493, 2494, 2495, 2496, 2497, 2498, 2499, 2500, 2501, 2502, 2503, 2504, 2505, 2506, 2507, 2508, 2509, 2510, 2511, 2512, 2513, 2514, 2515, 2516, 2517, 2518, 2519, 2520, 2521, 2522, 2523, 2524, 2525, 2526, 2527, 2528, 2529, 2530, 2531, 2532, 2533, 2534, 2535, 2536, 2537, 2538, 2539, 2540, 2541, 2542, 2543, 2544, 2545, 2546, 2547, 2548, 2549, 2550, 2551, 2552, 2553, 2554, 2555, 2556, 2557, 2558, 2559, 2560, 2561, 2562, 2563, 2564, 2565, 2566, 2567, 2568, 2569, 2570, 2571, 2572, 2573, 2574, 2575, 2576, 2577, 2578, 2579, 2580, 2581, 2582, 2583, 2584, 2585, 2586, 2587, 2588, 2589, 2590, 2591, 2592, 2593, 2594, 2595, 2596, 2597, 2598, 2599, 2600, 2601, 2602, 2603, 2604, 2605, 2606, 2607, 2608, 2609, 2610, 2611, 2612, 2613, 2614, 2615, 2616, 2617, 2618, 2619, 2620, 2621, 2622, 2623, 2624, 2625, 2626, 2627, 2628, 2629, 2630, 2631, 2632, 2633, 2634, 2635, 2636, 2637, 2638, 2639, 2640, 2641, 2642, 2643, 2644, 2645, 2646, 2647, 2648, 2649, 2650, 2651, 2652, 2653, 2654, 2655, 2656, 2657, 2658, 2659, 2660, 2661, 2662, 2663, 2664, 2665, 2666, 2667, 2668, 2669, 2670, 2671, 2672, 2673, 2674, 2675, 2676, 2677, 2678, 26

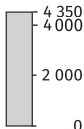
Map 16. Museums and institutions related to museums in 2025

	40,1 – 53,8
	35,1 – 40,0
	30,1 – 35,0
	22,8 – 30,0

Zwiedzający muzea i instytucje
paramuzealne na 1 000 ludności

Visitors of museums and institutions
related to museums per 1,000
population

i śląskim (25,5).

podlaskim (640).

6.2.1. Museums

[illegible]

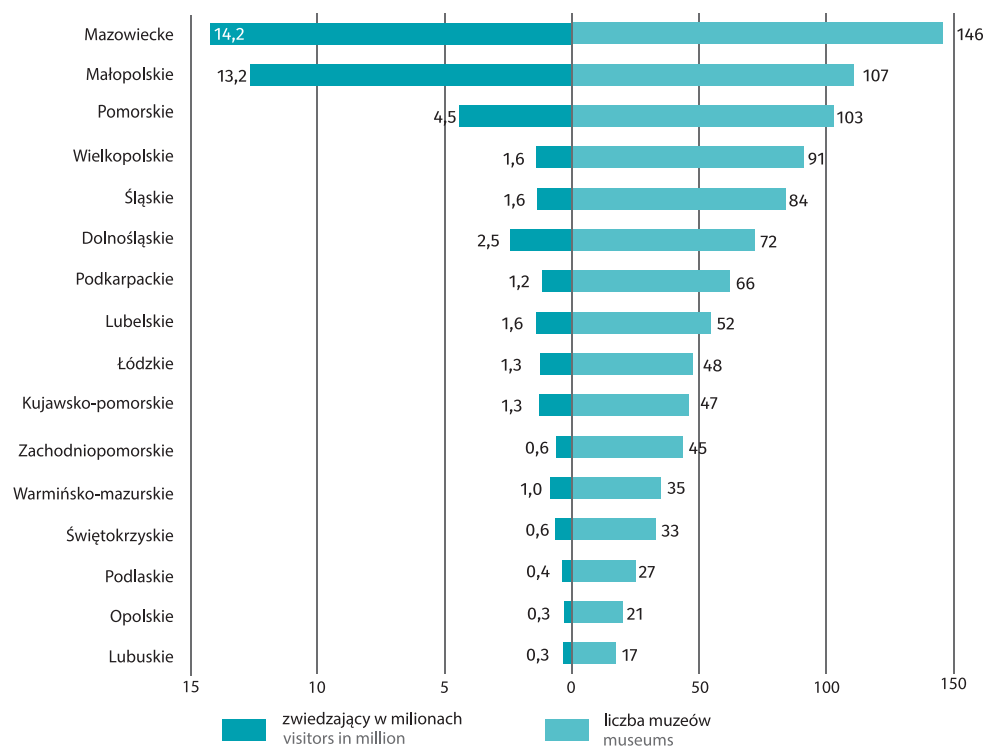
krotnie, jest liczona tyle razy, ile razy je odwiedziła.

Największa grupa badanych muzeów (licząc razem z oddziałami) znajduje się w województwach: mazowieckim (146), małopolskim (107), pomorskim (103), wielkopolskim (91) i śląskim (84) – i są one siedzibą łącznie ponad 50% muzeów w Polsce.

W pozostałych województwach odnotowano od 72 (dolnośląskie) do 17 (lubuskie) muzeów (razem z oddziałami). Wskazuje to na nierównomierne rozłożenie geograficzne działających jednostek muzealnych w kraju. Jeśli chodzi o rozłożenie muzeów w ośrodkach miejskich i wiejskich, 77% jednostek jest umiejscowionych w miastach. Najbardziej wyrównane proporcje jeśli chodzi o liczbę muzeów na wsi i w mieście widać w województwach: kujawsko-pomorskim (60% – miasto vs. 40% – wieś), podkarpackim (62% – miasto vs. 38% – wieś), świętokrzyskim (67% – miasto vs. 33% – wieś) oraz lubelskim (69% – miasto vs. 31% – wieś). Pod uwagę jednak należy wziąć fakt, że w Polsce 59,3% ludności mieszka w miastach³³. Jedynie w województwach podkarpackim, świętokrzyskim, lubelskim i małopolskim udział ludności wiejskiej przewyższa udział mieszkańców miast w strukturze ludności (na wsi odpowiednio 59,0%, 54,9%, 53,6% oraz 52,1%).

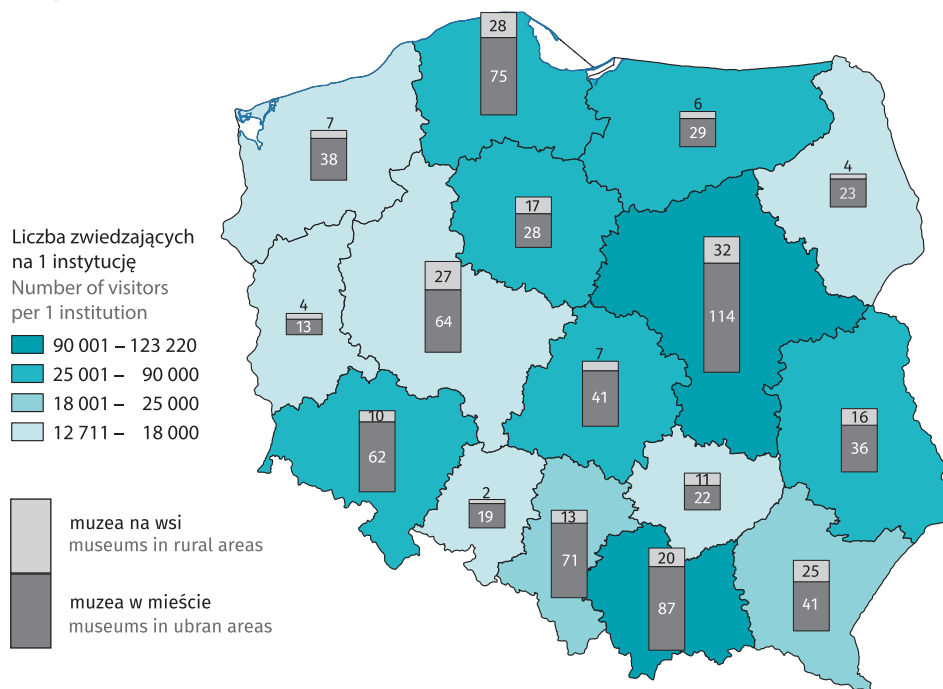
W 2025 r. na jedno sprawozdające się muzeum lub oddział muzealny przypadało przeciętnie 37,6 tys. mieszkańców Polski (38,2 tys. w 2024 r.). Najkorzystniejsze wartości tego wskaźnika, gdy najmniejsza liczba mieszkańców przypada na 1 muzeum lub oddział muzealny, zarejestrowano w województwach: pomorskim (22,9 tys. osób), podkarpackim (31,1 tys. osób) oraz małopolskim (32,0 tys. osób). Najwyższą liczbę osób przypadających na 1 muzeum lub oddział muzealny odnotowano w województwie lubuskim (56,7 tys. osób), a następnie w śląskim (50,7 tys. osób) i łódzkim (48,5 tys. osób).

Wykres 33. Muzea i zwiedzający w 2025 r.
Chart 33. Museums and visitors in 2025

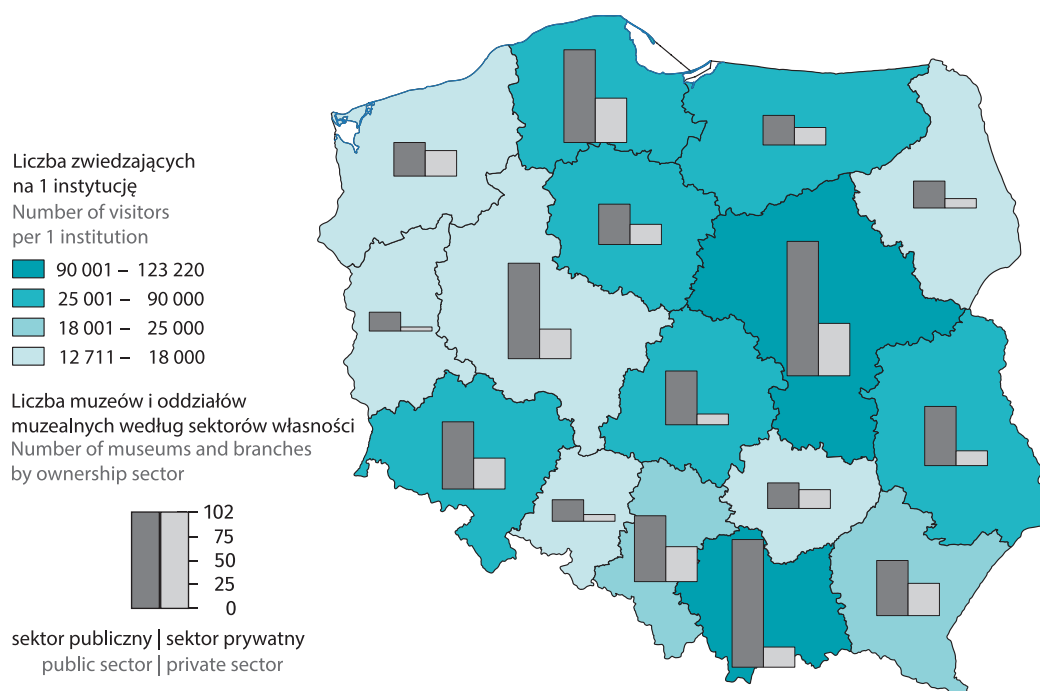

33 Według stanu w dniu 31 grudnia 2025 r.

Mapa 17. Rozkład geograficzny muzeów (łącznie z oddziałami) w 2025 r.
 Map 17. Geographical distribution of museums and their branches in 2025

Mapa 18. Muzea i oddziały muzealne według sektorów własności oraz zwiedzający w 2025 r.
 Map 18. Museums and their branches by ownership sectors and visitors in 2025

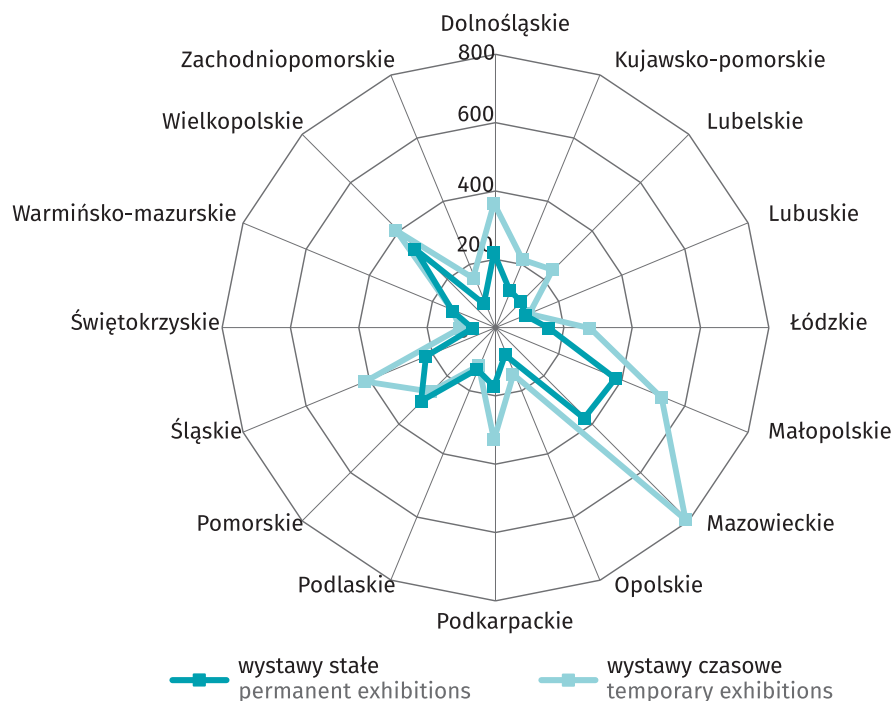
Muzea w 2025 r. zatrudniały 18,4 tys. osób, z czego 7,5 tys. to pracownicy merytoryczni³⁴ (w 2024 r. muzea zatrudniały 17,8 tys. osób, w tym 7,3 tys. pracowników merytorycznych). Spośród ogółu zatrudnionych w muzeach w 2025 r. 97,4% osób pracowało w muzeach sektora publicznego (97,7% w 2024 r.).

Jednym z podstawowych obszarów działalności muzeów jest gromadzenie i opieka nad zbiorami. Muzea sprawozdające się na formularzu K-02 w 2025 r. wykazały w swoim posiadaniu łącznie 22,0 mln sztuk muzealiów (w 2024 r. muzea podały informacje o posiadaniu 21,7 mln sztuk muzealiów). Posiadanie największej liczby zbiorów wykazały instytucje o profilu interdyscyplinarnym, historycznym i muzea sztuki. W muzeach sektora publicznego znajduje się 96,4% muzealiów wykazanych w sztukach. Ponadto sprawozdające się muzea przechowywały w depozytach prawie 1,5 mln obiektów.

W ramach prac nakierowanych na poprawę stanu zachowania zbiorów muzea poddały 34,3 tys. muzealiów konserwacji pełnej, 27,6 tys. – częściowej oraz 252,7 tys. – zapobiegawczej (dla 2024 r. wartości te wynosiły odpowiednio: 35,9 tys., 29,2 tys. i 231,2 tys.). Poza tym w 2025 r. w muzeach zdigitalizowano 326,6 tys. obiektów (w porównaniu z 363,6 tys. obiektów zdigitalizowanych w roku poprzednim). Na 5,0 mln zdigitalizowanych obiektów zgodnie ze stanem w dniu 31 grudnia 2025 r., 24,6% było udostępnianych w katalogach cyfrowych (w 2024 r. wartości te wynosiły odpowiednio: 4,7 mln obiektów i 25,8%).

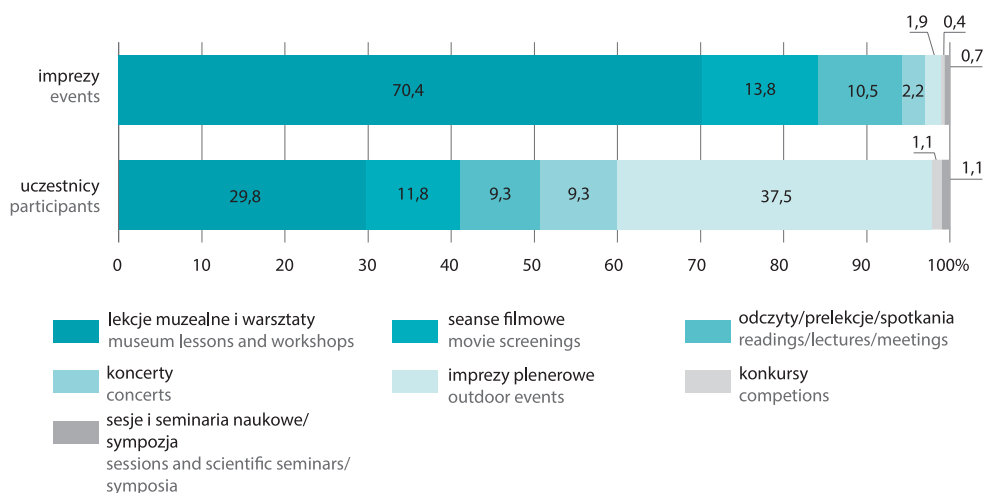
Muzea w ramach działalności ustawowej prowadzą działania wystawiennicze oraz upowszechniające wiedzę o zbiorach. W ramach tego obszaru muzea wykazały eksponowanie łącznie 2 971 wystaw stałych i dodatkowo zorganizowały 4 594 wystaw czasowych w kraju oraz 126 wystaw czasowych za granicą (najwięcej w Niemczech, Hiszpanii, Włoszech, Rumunii oraz Czechach) – analogiczne wartości dla 2024 r. wynosiły odpowiednio: 2 817 wystaw stałych, 4 575 wystaw czasowych w kraju i 97 za granicą.

Wykres 34. Wystawy stałe i czasowe organizowane przez muzea w 2025 r.
Chart 34. Permanent and temporary exhibitions organised by museums in 2025

³⁴ Na potrzeby Sprawozdania z działalności muzeum i instytucji paramuzealnej (symbol K-02), przez pracowników merytorycznych rozumie się osoby wykonujące prace w zakresie działalności podstawowej jednostki (w tym związane z promocją lub zarządzaniem – np. dyrektor).

Wykres 35. Struktura działalności kulturalnej, naukowej i edukacyjnej muzeów i oddziałów muzealnych w 2025 r.
Chart 35. Structure of cultural, scientific and educational activities of museums and branches in 2025

Muzea, które wypełniły sprawozdanie w 2025 r. prowadziły także szeroko zakrojoną działalność edukacyjną, naukową oraz popularyzatorską. Instytucje te przeprowadziły blisko 111,7 tys. lekcji muzealnych i warsztatów, w których uczestniczyło 2,3 mln osób (wartości te dla 2024 r. wynosiły odpowiednio 107,7 tys. i także 2,3 mln). Ponadto, muzea w swojej ofercie posiadały także seanse filmowe, koncerty, konkursy, odczyty, prelekcje, spotkania, imprezy plenerowe czy oprowadzania kuratorskie, udostępniając w 2025 r. 58,8 tys. wydarzeń dla 5,7 mln uczestników (w 2024 r. było to odpowiednio 57,7 tys. wydarzeń i 5,6 mln uczestników). Dodatkowo w muzeach w 2025 r. zorganizowano 1 179 sesji, seminariów naukowych, sympozjów i konferencji (1 008 w 2024 r.).

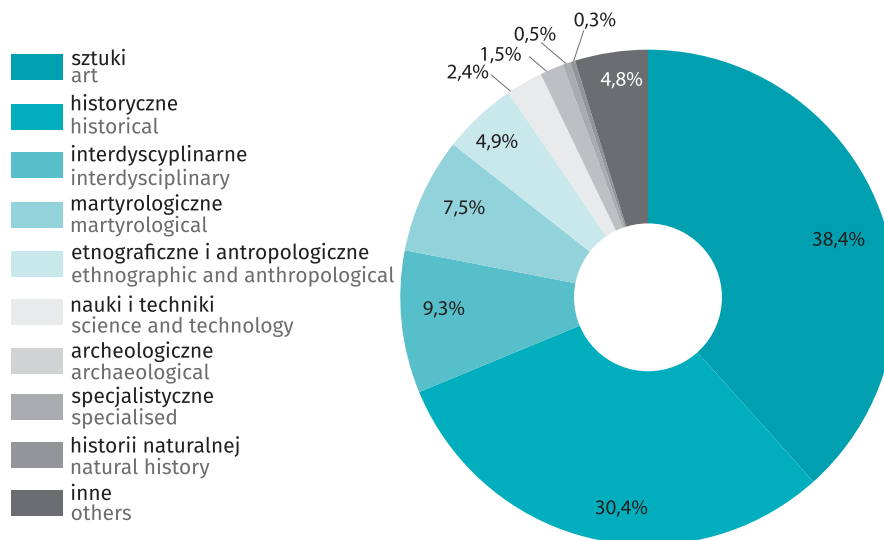
Muzea wydały również 1 223 tytułów książek w formie drukowanej, 301 dostępnych przez Internet oraz 149 tytułów czasopism w formie drukowanej, a 62 tytuły czasopism były dostępne przez Internet – analogiczne wartości dla 2024 r. wynosiły odpowiednio: 1 217 tytułów wydanych książek drukowanych, 285 dostępnych przez Internet oraz 134 tytuły czasopism drukowanych i 71 tytułów czasopism dostępnych przez Internet.

Muzea składające sprawozdanie udostępniły w 2025 r. łącznie 117 wystaw wirtualnych (które obejrzało 199,7 tys. osób) oraz ponad 1,5 tys. wydarzeń upowszechniających on-line – edukacyjnych, popularyzatorskich lub naukowych – w których wzięło udział 313,6 tys. osób. W 2024 r. było to odpowiednio 131 wystaw wirtualnych (326,5 tys. osób zwiedzających) oraz blisko 1,7 tys. wydarzeń upowszechniających on-line – w których uczestniczyło 0,9 mln osób. Strony internetowe prowadzone przez muzea odwiedziło 48,8 mln osób rozumianych jako unikalni użytkownicy (wartość dla 2024 r. wynosiła 43,3 mln).

W 2025 r. muzea wykazały frekwencję na poziomie 46,2 mln osób, z czego blisko 625,8 tys. osób zwiedzało instytucje w trakcie „Nocy Muzeów” (w 2024 r. liczba zwiedzających ogółem wyniosła 44,4 mln, z czego w trakcie „Nocy Muzeów” – 795,1 tys. osób). W ostatnim roku przed wprowadzeniem obostrzeń związanych z COVID-19, tj. w 2019 r., liczba zwiedzających ogółem wyniosła 40,2 mln, a liczba zwiedzających w ramach „Nocy muzeów” wyniosła 798,7 tys. - zatem frekwencja ogółem z 2025 r. przekroczyła poziom sprzed pandemii COVID-19, aczkolwiek liczba zwiedzających w trakcie „Nocy Muzeów” była znacznie mniejsza.

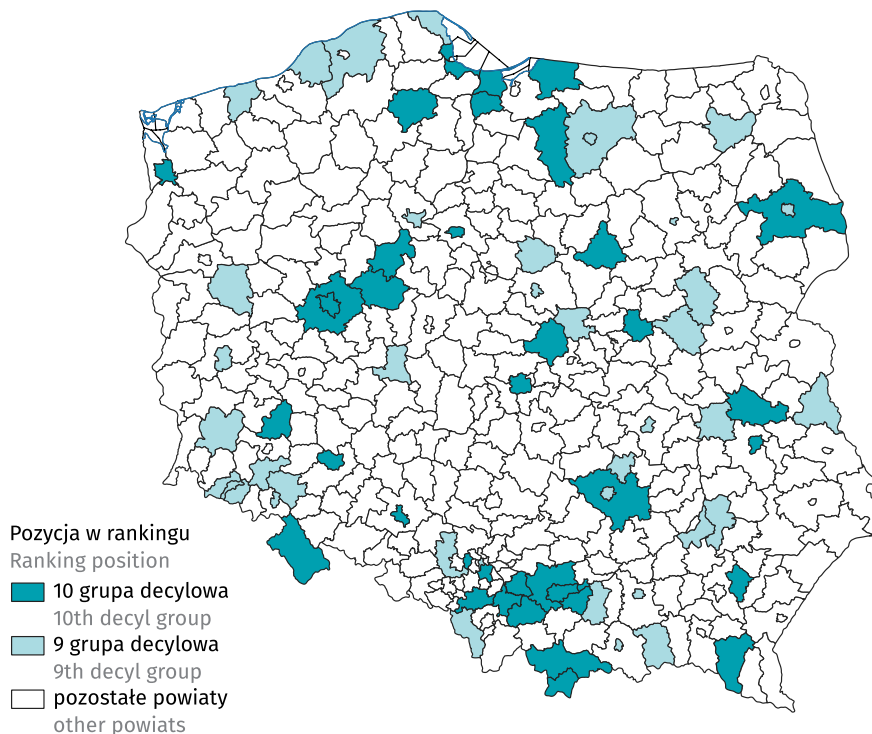
W zorganizowanych grupach wizytę odbyło 16,5% odwiedzających spośród wszystkich zwiedzających muzea w 2025 r., z kolei 30,4% wszystkich wizyt odbyło się w ramach wejść bezpłatnych (analogiczne dane dla 2024 roku wynosiły odpowiednio: 20,1% i 32,3%). W 2025 r. muzea sztuki lub historyczne wybrało odpowiednio 38,4% i 30,4% zwiedzających muzea, 9,3% muzea interdyscyplinarne, a blisko 7,5% muzea martyrologiczne. Największą liczbę odwiedzających przyciągnęły muzea z województwa mazowieckiego (30,7%, w tym w regionie warszawskim stołecznym – 28,1%). W następnej kolejności były to instytucje z województwa małopolskiego (28,5%), pomorskiego (9,7%) oraz dolnośląskiego (5,5%). Liczba zwiedzających w pozostałych województwach (liczona osobno dla każdego z województw) nie przekraczała 4% ogólnej wartości dla Polski.

Wykres 36. Zwiedzający muzea i wystawy muzealne według rodzajów muzeów w 2025 r.
Chart 36. Attendance in museums and museum exhibitions by type of museum in 2025

Mapa 19. Powiaty i miasta na prawach powiatu z dwóch najwyższych grup decylowych zestawienia według liczby zwiedzających muzea i oddziały muzealne w 2025 r.

Map 19. Powiats and cities with powiat status from the top two decile groups of ranking by number of museum visitors in 2025

Tabl. 23. Muzea według województw
Table 23. Museums by voivodship

Wyszczególnienie Specification		Muzea i oddziały muzealne Museums and branches		Muzealia w tys. szt. Objects in thou- sands pieces	Wysta- wy stałe Perma- nent exhibi- tions	Wystawy czasowe Temporary exhibi- tions		Zwiedzający muzea i wystawy muzealne w tys. Visitors of museums and branches in thousands		
		ogółem total	w tym oddziały of which branch- es			w kraju in the country	za granicą abroad	ogółem total	w tym w zor- ganizo- wanych grupach of which organ- ised groups	w „Noc Muze- ów” during the “Night of Muse- ums”
POLSKA	2023	974	292	21 434,7	2 698	4 596	52	42 321,9	7 703,4	762,4
	2024	982	296	21 697,9	2 817	4 575	97	44 380,6	8 924,2	795,1
	2025	994	298	21 992,8	2 971	4 594	126	46 242,8	7 630,7	625,8
Dolnośląskie		72	16	3 190,4	221	366	12	2 549,6	469,7	54,9
Kujawsko-pomorskie		47	13	1 125,8	120	217	2	1 276,2	248,1	28,0
Lubelskie		52	14	1 339,5	111	242	10	1 595,8	395,6	33,9
Lubuskie		17	-	330,6	99	111	1	287,2	67,3	8,1
Łódzkie		48	12	983,1	161	281	-	1 298,0	154,4	33,8
Małopolskie		107	52	3316	384	531	44	13 184,5	2 810,6	60,9
Mazowieckie		146	39	3 034,7	373	792	32	14 186,3	1 151,3	134,0
Opolskie		21	2	302,0	84	147	-	313,1	59,3	7,8
Podkarpackie		66	18	1 304,4	170	326	11	1 233,5	312,0	25,5
Podlaskie		27	10	453,5	130	118	2	426,8	146,8	22,1
Pomorskie		103	46	860,0	302	262	6	4 488,6	705,9	51,6
Śląskie		84	17	3 397,4	216	408	2	1 644,9	310,8	54,8
Świętokrzyskie		33	8	337,0	63	99	2	579,0	152,7	12,9
Warmińsko-mazurskie		35	8	277,6	131	130	-	974,3	200,0	13,3
Wielkopolskie		91	32	1 283,7	328	405	2	1 633,1	359,7	65,2
Zachodniopomorskie		45	11	457,1	78	159	-	572,0	86,4	19,1

6.2.2. Instytucje paramuzealne³⁵

6.2.2. Institutions related to museums

Instytucja paramuzealna to jednostka organizacyjna niebędąca muzeum, nienastawiona na osiągnięcie zysku, której celem jest trwała ochrona dóbr kultury, nauki i techniki oraz posiadającej charakter muzealny przyrody. Zgodnie z rekomendowaną przez UNESCO klasyfikacją Międzynarodowej Rady ds. Muzeów (ICOM – International Council of Museums) instytucją paramuzealną może być: ogród zoologiczny (wszystkie jego formy, takie jak akwaria, oceanaria, terraria itp.), ogród botaniczny, rezerwat przyrody (udostępniany zwiedzającym w sposób rejestrowany, na ogół prezentujący również zestaw zbiorów lub opracowane wystawy tematyczne; w szczególności są to: groty, jaskinie, akweny, parki), pomniki historii (zabytki) lub inne jednostki – m.in. planetaria, miasteczka czy centra nauki i techniki, a także niebędące muzeum ekspozycje stałe, ukazujące osiągnięcia, odkrycia i ciekawostki z dziedziny historii, archeologii, kultury, przyrody, techniki itp.

Do grupy instytucji paramuzealnych włączane są również podmioty, które prowadzą działalność typu muzealnego, lecz działają bez uzgodnionego z ministrem właściwym do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego statutu bądź regulaminu.

W 2025 r. zarejestrowano działalność 361 instytucji paramuzealnych, o 2 więcej niż w 2024 r. (19 ogrodów zoologicznych, 41 ogrodów botanicznych oraz 301 pozostałych instytucji), z których 65,7% należało do sektora publicznego (64,1% w 2024 r.), a 34,3% do sektora prywatnego (35,9% w 2024 r.). W ramach sektora publicznego jednostki samorządowe stanowiły 54,9% (54,8% w 2024 r.), jednostki administracji rządowej – 3,8% (3,0% w 2024 r.), a pozostałe³⁶ (niesamorządowe) jednostki sektora publicznego – 41,3% (42,2% w 2024 r.).

Na sektor prywatny składały się: jednostki kościołów lub związków wyznaniowych – 24,2% (23,3% w 2024 r.), instytucje paramuzealne prowadzone przez osoby fizyczne – 17,7% (17,8% w 2024 r.), stowarzyszenia – 16,1% (17,1% w 2024 r.), spółki – 17,7% (17,1% w 2024 r.), fundacje – 12,9% (12,4% w 2024 r.) oraz pozostałe jednostki zaliczane do tego sektora – 11,4% (12,4% w 2024 r.).

W 2025 r. instytucje paramuzealne odwiedziło 19,5 mln osób (20,1 mln osób w 2024 r.), w tym 15,8 mln (15,6 mln w 2024 r.) w sektorze publicznym i 3,6 mln (4,5 mln w 2024 r.) w sektorze prywatnym. Ogrody zoologiczne odwiedziło 7,8 mln osób (40,1% ogółu zwiedzających instytucje paramuzealne), ogrody botaniczne odwiedziło 2,7 mln osób (13,9%), a pozostałe instytucje paramuzealne 9,0 mln osób (46,0%).

W 2025 r. w instytucjach paramuzealnych zatrudnionych było 5,3 tys. osób (5,1 tys. w 2024 r.), spośród których 2,8 tys. to pracownicy merytoryczni (2,6 tys. w 2024 r.). Spośród ogółu zatrudnionych w instytucjach paramuzealnych w 2025 r. 83,1% pracowało w instytucjach paramuzealnych sektora publicznego (82,1% w 2024 r.).

Poszczególne województwa były w różnym stopniu nasycone instytucjami paramuzealnymi. Niemal połowa (165 podmiotów; 45,7% wobec 45,4% w 2024 r.) była skupiona w czterech województwach: małopolskim, mazowieckim, dolnośląskim i wielkopolskim. W województwie małopolskim zlokalizowanych było 15,2% (15,6% w 2024 r.) ogólnej liczby takich podmiotów, w mazowieckim – 10,8% (10,9% w 2024 r.), w dolnośląskim – 10,0% (10,3% w 2024 r.), a wielkopolskim – 9,7% (8,6% w 2024 r.). W 2025 r. przeciętnie na jedno województwo przypadały ponad 22 instytucje paramuzealne.

³⁵ Jednostki, które prowadzą działalność typu muzealnego lecz działają bez uzgodnionego z ministrem właściwym do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego statutu bądź regulaminu zostały zaliczone do instytucji paramuzealnych.

³⁶ Wśród innych (niesamorządowych) jednostek sektora publicznego będących organizatorami jednostek paramuzealnych, znajdują się najczęściej uczelnie wyższe, parki narodowe oraz nadleśnictwa.

Tabl. 24. Instytucje paramuzealne według województw
Table 24. Institutions related to museums by voivodship

Wyszczególnienie Specification		Instytucje paramuze- alne ^a Institutions related to museums ^a	Okazy, ekspozaty w tys. szt. ^a Specimens, objects in thousands pieces ^a	Wystawy stałe Permanent exhibitions	Wystawy czasowe ^b Temporary exhibitions ^b		Zwiedzający ^b w tys. Visitors ^b in thousands	
					razem total	w tym krajowe obce ^c of which domestic external ^c	ogółem grand total	w tym młodzież szkolna ^d of which school youth ^d
POLSKA	2023	349	4 836,0	699	1 050	138	20 798,9	2 385,7
	2024	359	4 830,0	760	1 102	134	20 109,1	2 327,9
	2025	361	4 999,1	763	1 198	141	19 459,2	2 533,9
Dolnośląskie		36	564,8	73	122	14	3 670,0	306,3
Kujawsko-pomorskie		22	43,7	50	67	16	915,3	242,0
Lubelskie		14	32,6	11	37	6	448,0	31,7
Lubuskie		5	3,8	4	7	1	99,7	2,6
Łódzkie		18	58,6	30	66	2	2 133,2	285,9
Małopolskie		55	2 711,6	83	176	5	1 725,0	317,4
Mazowieckie		39	929,2	66	142	5	3 158,3	442,2
Opolskie		6	13,9	14	27	3	327,5	53,2
Podkarpackie		17	73,2	63	103	19	278,2	28,8
Podlaskie		17	34,0	57	95	6	296,3	38,3
Pomorskie		24	299,2	49	29	6	2 088,4	215,4
Śląskie		25	76,2	44	49	3	1 733,8	298,7
Świętokrzyskie		12	6,2	40	33	7	535,8	101,3
Warmińsko-mazurskie		15	29,0	20	38	7	175,9	39,8
Wielkopolskie		35	104,1	50	102	22	1 514,9	109,8
Zachodniopomorskie		21	19,0	109	105	19	359,1	20,6

a Stan w dniu 31 grudnia. b Bez zwiedzających wystawy zorganizowane za granicą. c Wypożyczone od innego podmiotu na terenie kraju. d Zwiedzający wystawy w zorganizowanych grupach.

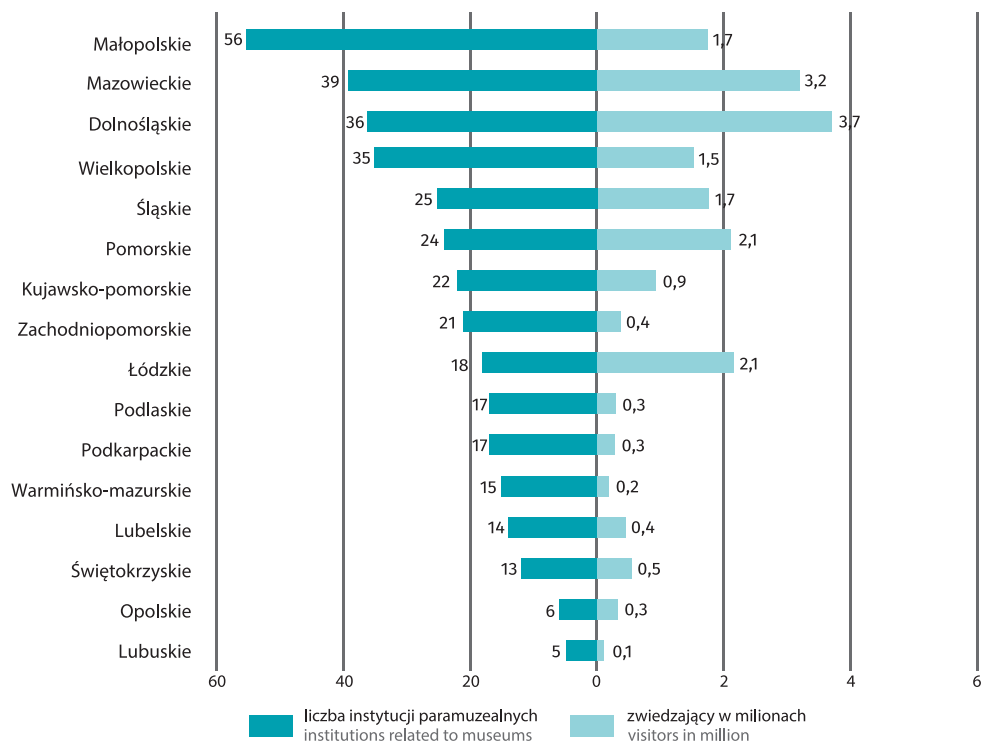
a As of 31 December. b Excluding visitors at exhibitions organised abroad. c Borrowed from another entity in the country. d Primary and secondary school students visiting museum in organised groups.

Instytucje paramuzealne znajdowały się w 151 powiatach lub miastach na prawach powiatu (spośród 380), przy czym w 88 powiatach (bez zmian wobec 2024 r.) lub miastach na prawach powiatu odnotowano po jednej instytucji paramuzealnej.

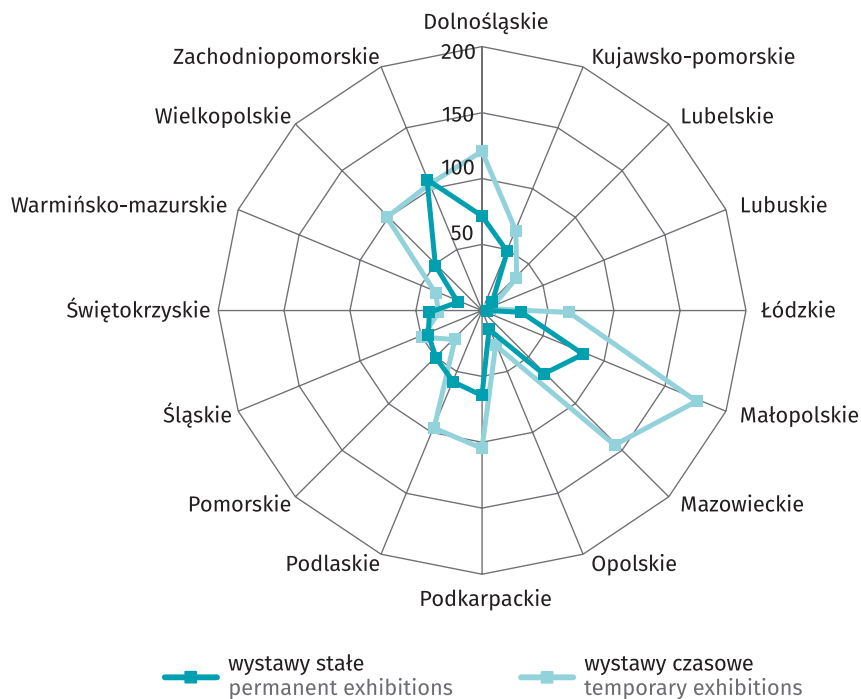
W 2025 r. na jedną instytucję paramuzealną przypadało przeciętnie 103,4 tys. mieszkańców Polski (104,4 tys. w 2024 r.). Na poziomie województw najniższą wartość wskaźnika (czyli największą gęstość tego typu instytucji) zarejestrowano w województwach: małopolskim (62,4 tys. osób), podlaskim (66,3 tys. osób) oraz zachodniopomorskim (76,8 tys. osób), natomiast najwyższą – w województwach lubuskim (192,7 tys. osób), śląskim (170,5 tys. osób) i opolskim (153,9 tys. osób).

W 2025 r. instytucje paramuzealne, podobnie jak muzea, prezentowały swoje zbiory w ramach 763 wystaw stałych (760 w 2024 r.) i 1 198 wystaw czasowych (1 102 w 2024 r.), ponadto zorganizowały 12 wystaw (14 w 2024 r.) za granicą. Zbiory tych instytucji (muzealia, okazy żywe w sztukach) liczyły niemal 5 mln eksponatów, w porównaniu do 4,8 mln w 2024 r. (bez okazów przyrody prezentowanych w ogrodach botanicznych).

Wykres 37. Instytucje paramuzealne i zwiedzający w 2025 r.
Chart 37. Institutions related to museums and visitors in 2025

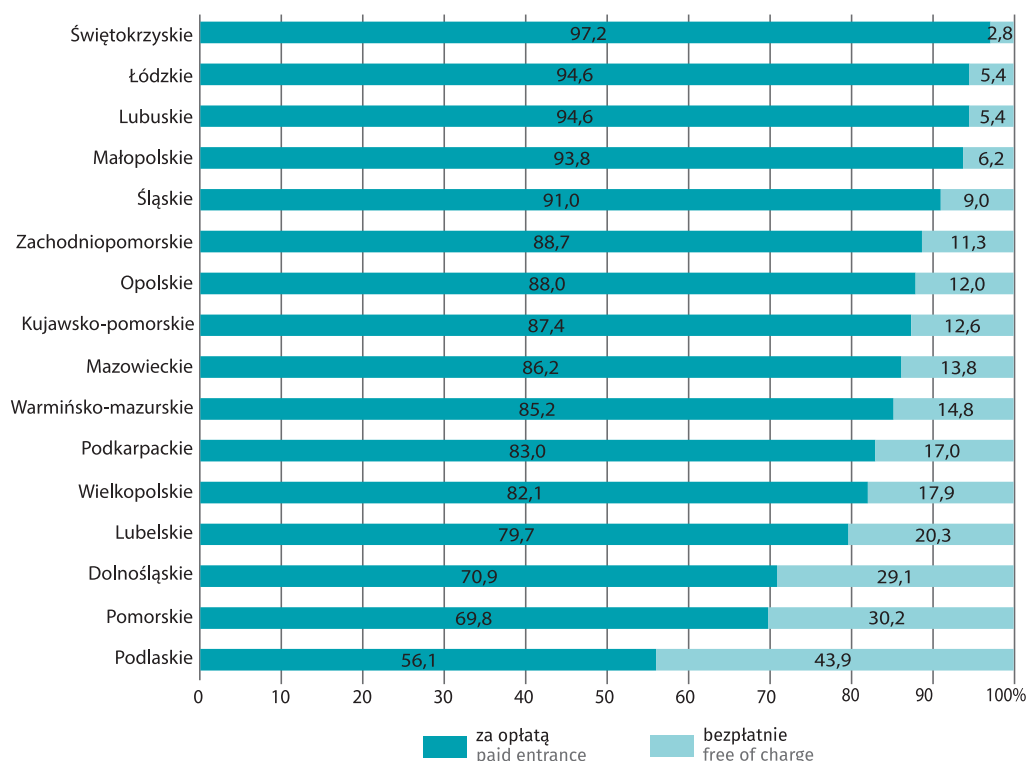
Wykres 38. Wystawy stałe i czasowe organizowane przez instytucje paramuzealne w 2025 r.
Chart 38. Permanent and temporary exhibitions organised by institutions related to museums in 2025

W 2025 r. odnotowano 19,5 mln (20,1 mln w 2024 r.) osób zwiedzających instytucje paramuzealne, w tym 2,5 mln młodzieży szkolnej w grupach zorganizowanych, co stanowiło 13,0% (11,6% w 2024 r.) wszystkich zwiedzających. Z możliwości zwiedzania bezpłatnie skorzystało 3,3 mln osób; 16,9% ogółu zwiedzających (odpowiednio 3,2 mln oraz 15,9% w 2024 r.). Z możliwości zwiedzania instytucji paramuzealnych w ramach „Nocy Muzeów” skorzystało 145,9 tys. osób (134,7 tys. w 2024 r.). Instytucje paramuzealne były stosunkowo licznie odwiedzane – przeciętna liczba zwiedzających na jedną instytucję w 2025 r. wyniosła 53,9 tys. (56,0 tys. w 2024 r.). Dla porównania: przeciętna liczba zwiedzających muzeum lub oddział muzealny w 2025 r. wyniosła 46,5 tys. (45,2 tys. w 2024 r.).

Ponad 50% zwiedzających instytucje paramuzealne przypadało na cztery województwa, które przyciągnęły największą liczbę odwiedzających – są to województwa: dolnośląskie (18,9%), mazowieckie (16,2%), łódzkie (11,0%) oraz pomorskie (10,7%). Znaczny udział liczby zwiedzających odnotowano również w województwach małopolskim, śląskim oraz wielkopolskim (odpowiednio: 8,9%; 8,9% i 7,8%). Przeciętnie na jedno województwo przypadało prawie 1,2 mln zwiedzających instytucje paramuzealne.

Wykres 39. Struktura zwiedzających instytucje paramuzealne według ponoszonych opłat w 2025 r.
Chart 39. Structure of visitors in institution related to museums according to payment in 2025

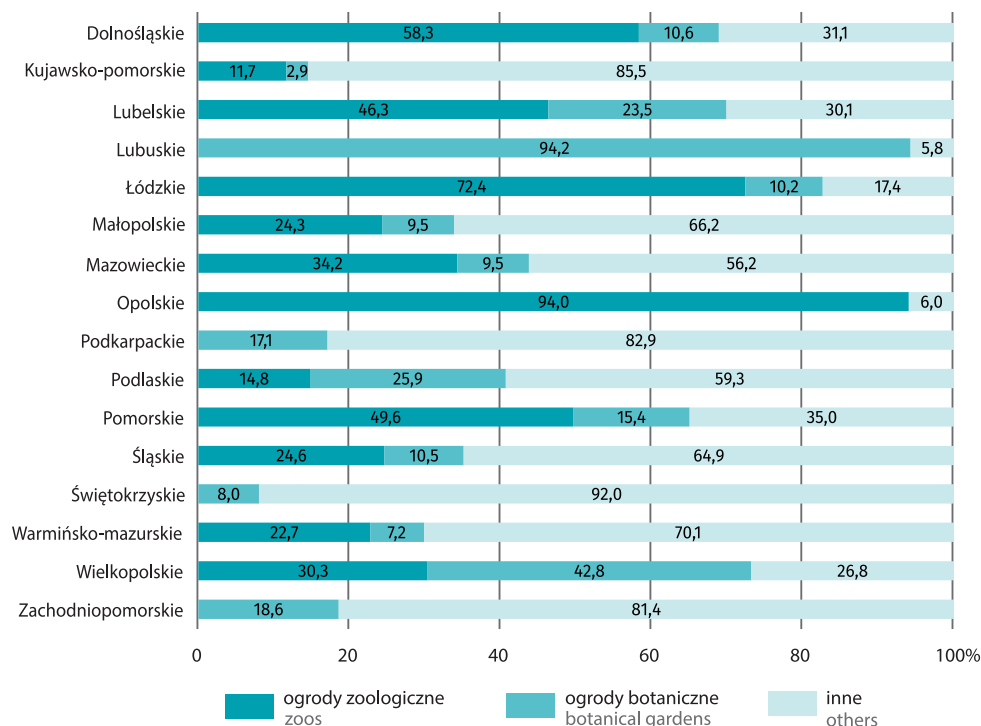

Dużym zainteresowaniem cieszyły się ogrody zoologiczne, które odwiedziło 7,8 mln osób (w 2024 r. – 8,0 mln). Najwięcej zwiedzających w ogrodach zoologicznych – 27,4% odnotowano w województwie dolnośląskim (dwa ogrody; 2,1 mln zwiedzających), następnie w łódzkim (dwa ogrody, z udziałem 19,8% i 1,5 mln zwiedzających) oraz mazowieckim (dwa ogrody z udziałem 13,8% i 1,1 mln zwiedzających).

Pośród 19 ogrodów zoologicznych, które złożyły sprawozdanie za 2025 r., za najbardziej popularny można uznać ten zlokalizowany we Wrocławiu (1,6 mln zwiedzających), następnie w Łodzi (1,4 mln) oraz Warszawie (0,9 mln zwiedzających). Ogród zoologiczny w Lubinie odwiedziło 0,6 mln osób, a w Gdańsku 0,5 mln osób. Zbliżone do siebie liczby odwiedzających (po 0,4 mln osób) odnotowano w Gdyni³⁷, Chorzowie, Poznaniu i Krakowie.

³⁷ Akwarium Gdyni.

Wykres 40. Struktura zwiedzających instytucje paramuzealne w 2025 r.
Chart 40. Structure of visitors in institution related to museums in 2025

Ogrody botaniczne (41) odnotowały 2,7 mln zwiedzających (2,8 mln w 2024 r.), w tym na terenie województwa wielkopolskiego zarejestrowano sześć ogrodów z udziałem 24,1% i 0,65 mln zwiedzających wszystkie ogrody botaniczne; w dalszej kolejności uplasowały się województwa: dolnośląskie (pięć ogrodów z udziałem 14,4% i 0,39 mln zwiedzających) oraz pomorskie (pięć ogrodów z udziałem 11,9% i 0,32 mln zwiedzających).

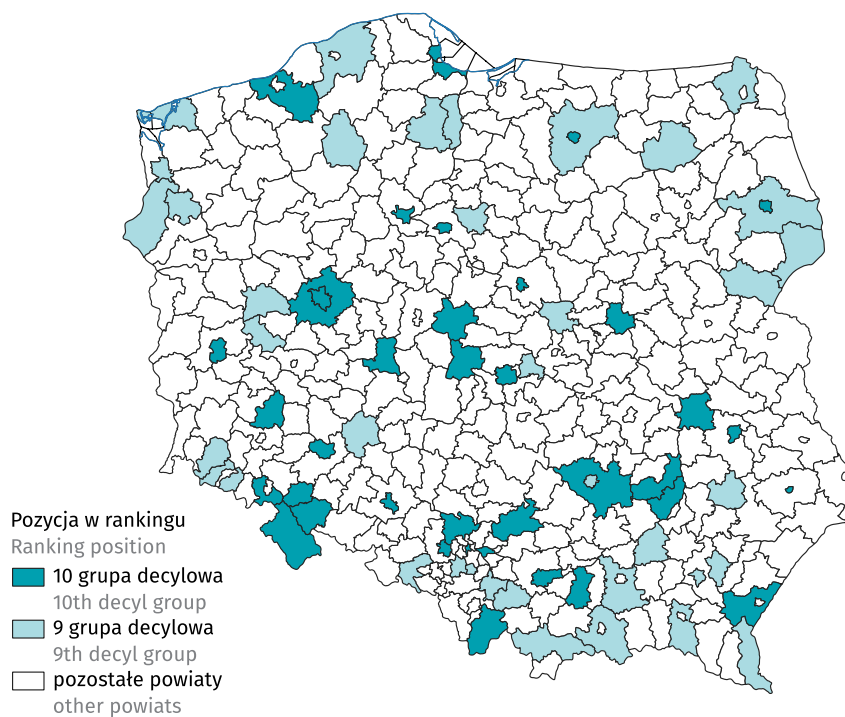
Instytucje paramuzealne, podobnie do innych podmiotów kultury, prowadziły działalność edukacyjną, naukową oraz popularyzatorską. Instytucje te przeprowadziły blisko 28,7 tys. lekcji muzealnych i warsztatów, w których uczestniczyło 684,8 tys. osób (wartości te dla 2024 r. wynosiły odpowiednio 27,6 tys. oraz 699,8 tys.). Ponadto, instytucje paramuzealne w swojej ofercie posiadały także seanse filmowe, koncerty, konkursy, odczyty, prelekcje, spotkania, imprezy plenerowe czy oprowadzania kuratorskie, udostępniając w 2025 r. 24,2 tys. wydarzeń dla 1,9 mln uczestników (w 2024 r. było to odpowiednio 19,5 tys. wydarzeń i 1,7 mln uczestników). Dodatkowo w instytucjach paramuzealnych w 2025 r. zorganizowano 433 sesje, seminaria naukowe, sympozja i konferencje (246 w 2024 r.), w których wzięło udział 41,5 tys. uczestników (w 2024 r. 22,8 tys.).

W ramach prowadzonej działalności wydawniczej jednostki paramuzealne wydały w 2025 r. 148 tytułów (137 w 2024 r.) w formie drukowanej (w tym 117 książek i 31 czasopism). Nakład wyniósł 123,8 tys. egzemplarzy (w tym 67,0 tys. książek i 56,8 tys. czasopism), w porównaniu ze 108,6 tys. w 2024 r.

Przez Internet udostępniono 71 tytułów (109 tytułów w 2024 r.), w tym 31 tytułów książek i 40 czasopism.

Mapa 20. Powiaty i miasta na prawach powiatu z dwóch górnych grup decylowych zestawienia według liczby zwiedzających instytucje paramuzealne w 2025 r.

Map 20. Powiats and cities with powiat status from the top two decile groups of ranking by number of institution related to museums visitors in 2025

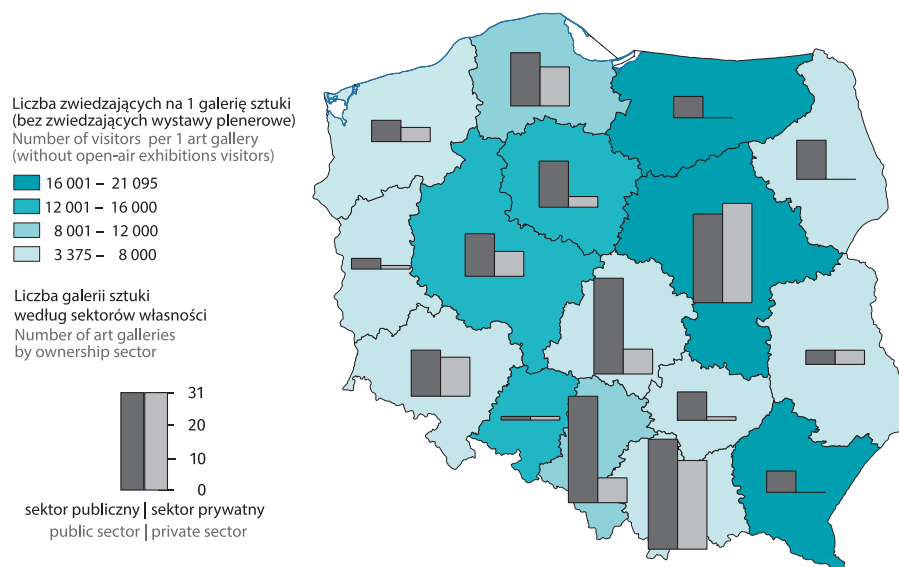
6.3. Galerie sztuki

6.3. Art galleries

Głównym celem działalności galerii sztuki jest upowszechnianie kultury oraz prezentacja współczesnej twórczości artystycznej poprzez organizację wystaw i imprez im towarzyszących. Według stanu na koniec 2025 r. w Polsce działalność wystawienniczą prowadziło 321 galerii sztuki, z których 65,7% stanowiły galerie państwowe i samorządowe. Dla większości publicznych galerii sztuki (84,8%) organizatorem były jednostki samorządu terytorialnego. Podmioty prywatne prowadzone były głównie przez osoby fizyczne (34,5% ogólnej liczby podmiotów sektora prywatnego) oraz organizacje pozarządowe (27,3%).

Najwięcej galerii sztuki (56 podmiotów) miało swoją siedzibę w województwie małopolskim, z czego 38 działało w Krakowie. Najmniej galerii sztuki miało siedzibę w województwie opolskim (2).

Mapa 21. Galerie sztuki według sektorów własności oraz zwiedzający w 2025 r.
Map 21. Art galleries by ownership sectors and visitors in 2025

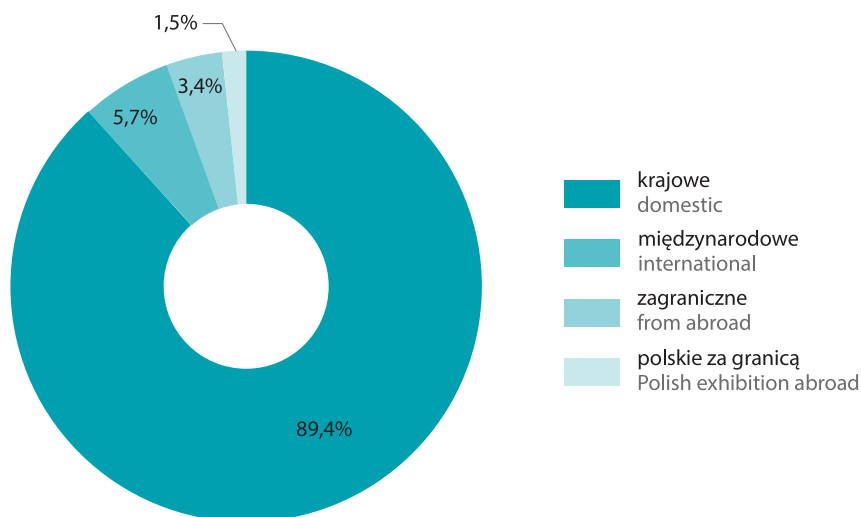
Podobnie jak w latach poprzednich, większość galerii sztuki (63,2%) prowadziła działalność w obiektach przystosowanych do potrzeb osób niepełnosprawnych, a niespełna połowa podmiotów (47,4%) miała w swojej ofercie ekspozycje przystosowane do potrzeb osób niepełnosprawnych.

Jednym z podstawowych zadań galerii sztuki działających w ramach sektora publicznego jest tworzenie kolekcji dzieł sztuki współczesnej oraz ich udostępnianie w formie wystaw. Według stanu na koniec 2025 r. galerie państwowe i samorządowe posiadały 1,2 mln zbiorów, spośród których największą część kolekcji (37,7%) stanowiło malarstwo. Zbiory z kategorii nowe media, grafika oraz fotografia stanowiły łącznie ponad połowę (58,6%) zbiorów własnych publicznych galerii sztuki.

Sukcesywnie z roku na rok rośnie liczba zbiorów opracowanych cyfrowo. Galerie sektora publicznego posiadały 430,7 tys. zdigitalizowanych obiektów, z czego 10,1% poddano digitalizacji w 2025 r. W ciągu roku konserwacji poddano 5,3 tys. obiektów, przy czym zdecydowaną większość stanowiła konserwacja zachowawcza (95,8%).

Ze względu na kraj pochodzenia autorów wystaw oraz miejsce prezentacji wyróżnia się wystawy: krajowe, zagraniczne (prezentacja sztuki obcej w Polsce), międzynarodowe (prezentacja sztuki obcej i polskiej w Polsce) oraz wystawy polskie za granicą. W 2025 r. galerie sztuki zorganizowały w Polsce łącznie 4 172 wystawy (4 140 w 2024 r.): 3 785 krajowych (3 770), 244 międzynarodowe (248) oraz 143 zagraniczne (122). Ponadto 31 galerii sztuki zaprezentowało 62 wystawy poza granicami kraju. Wystawy z zastosowaniem tzw. „nowych mediów” stanowiły 19,0% ogółu wszystkich prezentacji.

Wykres 41. Wystawy w galeriach sztuki w 2025 r.
Chart 41. Exhibitions in art galleries in 2025

Wystawy w Polsce zwiedziło 6,4 mln osób (o 42,0% więcej niż w 2024 r.), z czego niemal połowę stanowili zwiedzający wystawy plenerowe – 3,0 mln osób (1,4 mln w 2024 r.). Państwowe i samorządowe galerie sztuki zgromadziły 92,0% ogólnej liczby zwiedzających. Ponad połowa (60,9%) wszystkich uczestników wystaw obejrzała wystawy w województwach małopolskim i mazowieckim.

Oprócz działalności wystawienniczej galerie sztuki organizują również inne wydarzenia, których celem jest promocja artystów oraz edukacja artystyczna. W 2025 r. galerie sztuki zorganizowały 11 574 warsztaty i lekcje, 4 219 odczytów, prelekcji i spotkań, 1 789 seansów filmowych, 838 koncertów i przedstawień, 286 performance'ów oraz 153 konkursy. Łącznie we wszystkich tych przedsięwzięciach uczestniczyło 578,2 tys. osób. Podobnie jak w latach ubiegłych, najbardziej popularne były zajęcia o charakterze edukacyjnym, które zgromadziły 36,5% wszystkich uczestników. Obok tradycyjnej działalności stacjonarnej, galerie sztuki prowadzą również aktywność w Internecie. W 2025 r. w formie online zaprezentowano 247 wystaw oraz 205 imprez.

Oferta wydawnicza galerii sztuki skupia się głównie na drukowaniu materiałów promujących wystawy, tj. plakatów, zaproszeń, katalogów oraz informatorów i folderów. W ramach tej działalności w 2025 r. galerie wydały 7,1 tys. tytułów w formie drukowanej oraz 2,6 tys. wydawnictw elektronicznych. W galeriach państwowych oraz samorządowych nakład oddanych do druku wydawnictw wyniósł 873,6 tys. egzemplarzy, co ponad 9-krotnie przewyższyło nakład publikacji wydanych przez galerie z sektora prywatnego.

Na koniec 2025 r. w galeriach sztuki zatrudnionych było łącznie 1,9 tys. osób, w tym ponad połowę (57,9%) stanowili pracownicy merytoryczni. Udział kobiet w ogólnej liczbie zatrudnionych wyniósł 67,3%.

Tabl. 25. Działalność galerii sztuki w Polsce według województw
Table 25. Activity of art galleries in Poland by voivodship

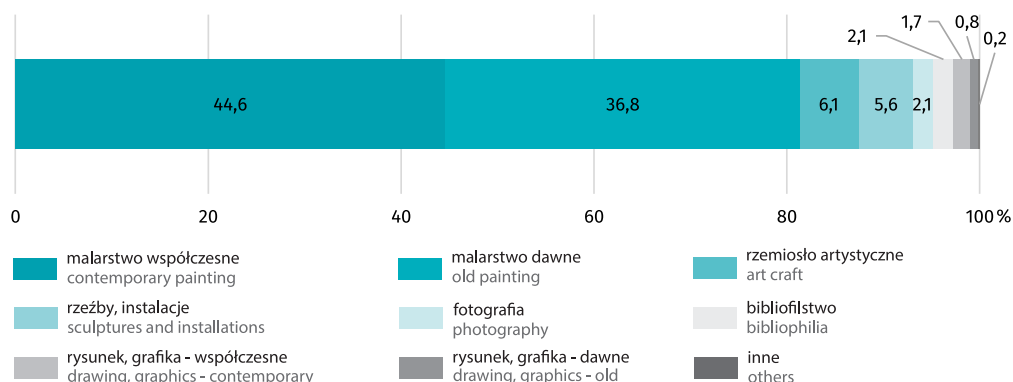
Wyszczególnienie Specification		Galerie sztuki (stan w dniu 31 grudnia) Art galleries (as of 31 December)	Wystawy Exhibitions	Ekspozycje Expositions	Zwiedzający w tys. Visitors in thousands	
					ogółem total	w tym zwiedza- jący wystawy plenerowe of which open-air exhibitions visitors
POLSKA	2023	317	3 731	3 880	4 004,7	1 311,1
	2024	310	4 140	4 253	4 483,9	1 391,0
	2025	321	4 172	4 270	6 369,2	2 993,5
Dolnośląskie		24	497	505	183,0	20,6
Kujawsko-pomorskie		16	216	250	290,6	55,9
Lubelskie		8	101	104	64,4	4,8
Lubuskie		4	48	48	26,5	13,0
Łódzkie		34	329	335	187,2	51,7
Małopolskie		56	561	564	2 512,8	2 079,4
Mazowieckie		53	604	628	1 363,7	245,6
Opolskie		2	52	53	125,5	95,5
Podkarpackie		6	154	157	137,4	19,0
Podlaskie		11	108	109	71,1	21,0
Pomorskie		26	263	266	245,7	17,1
Śląskie		37	459	465	356,6	16,5
Świętokrzyskie		9	87	87	40,2	5,4
Warmińsko-mazurskie		6	73	76	112,0	5,0
Wielkopolskie		19	413	413	585,2	340,8
Zachodniopomorskie		10	207	210	67,1	2,0

Rozdział 7. Rynek dzieł sztuki i antyków

Chapter 7. Market of the works of art and antiques

Dane dotyczące działalności na rynku dzieł sztuki i antyków w 2025 r. przekazało 185 podmiotów, w tym m.in. domy aukcyjne, galerie sztuki i antykwariaty. Ponad połowa z nich (58,9%) zajmowała się wyłącznie sprzedażą dzieł sztuki i antyków, natomiast pozostałe prowadziły również działalność wystawienniczą. W 2025 r. wartość sprzedaży dzieł sztuki i antyków własnych oraz komisowych wyniosła 544,6 mln zł i w porównaniu z 2024 r. była niższa o 17,1%.

Wykres 42. Sprzedaż dzieł sztuki i antyków własnych oraz komisowych według rodzajów w 2025 r.
Chart 42. Sales of works of art and antiques (own or on a commission basis) by type in 2025

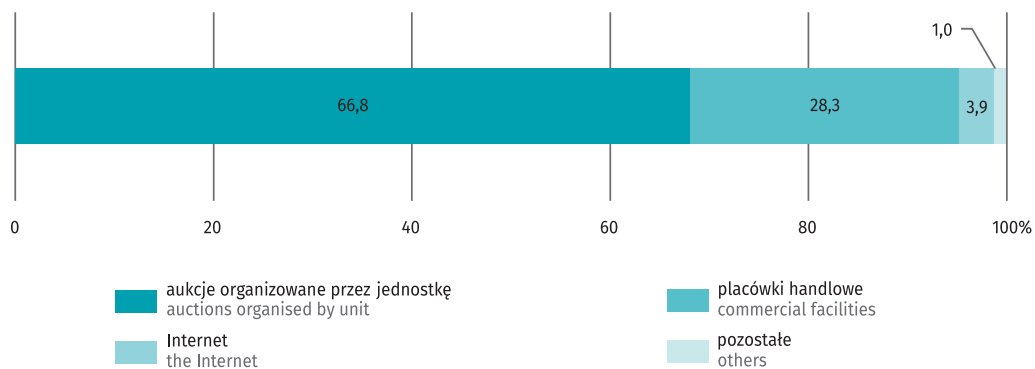
Najwyższą kwotę ze sprzedaży dzieł sztuki i antyków uzyskano z dziedziny malarstwa – 443,1 mln zł (81,4% łącznej wartości), w tym malarstwa współczesnego – 242,9 mln zł (44,6% ogólnej kwoty sprzedaży), a malarstwa dawnego – 200,2 mln zł (36,8%). W porównaniu z 2024 r. nastąpił spadek wartości sprzedaży dzieł sztuki z dziedziny malarstwa o 18,2%, przy czym wartość sprzedaży malarstwa dawnego zmniejszyła się o 29,7%, a współczesnego o 5,5%. Największą wartość sprzedaży dzieł sztuki i antyków z kategorii malarstwa osiągnęły podmioty mające siedzibę w województwie mazowieckim – 375,7 mln zł, co stanowiło 84,8% całkowitej wartości sprzedaży malarstwa.

Najwięcej podmiotów działających na rynku dzieł sztuki i antyków miało siedzibę w województwie mazowieckim – 51 (27,6% ogólnej liczby podmiotów), w tym 44 jednostki prowadziły działalność w Warszawie. W województwie małopolskim zlokalizowanych było 31 podmiotów (16,8%), z czego 26 miało siedzibę w Krakowie. W 2025 r. ponad 2/3 (68,6%) podmiotów zajmujących się sprzedażą dzieł sztuki i antyków miało swoje siedziby w stolicach województw.

Największą część łącznej kwoty ze sprzedaży dzieł sztuki i antyków podmioty uzyskiwały poprzez aukcje – 363,9 mln zł, co stanowiło 66,8% ogólnej wartości sprzedaży (o 9,9% mniej niż w 2024 r.), w tym z aukcji internetowych – 55,0 mln zł (o 5,0% mniej niż w 2024 r.).

Wartość sprzedaży w placówkach handlowych wyniosła 154,2 mln zł, co stanowiło 28,3% łącznej kwoty sprzedaży (33,1% w 2024 r.). Za pośrednictwem Internetu (sklepy internetowe, platformy sprzedażowe) sprzedano dzieła sztuki i antyki na kwotę 21,4 mln zł (3,9% ogólnej wartości sprzedaży), co w porównaniu z 2024 r. było kwotą mniejszą o 21,5%.

Wykres 43. Sprzedaż dzieł sztuki i antyków własnych oraz komisowych według kanałów dystrybucji w 2025 r.
Chart 43. Sales of works of art and antiques (own or on a commission basis) by distribution channels in 2025

Rozdział 8. Kinematografia

Chapter 8. Cinematography

8.1. Produkcja filmowa

8.1. Film production

W 2025 r. w Polsce wyprodukowano³⁸ 120 filmów pełnometrażowych oraz 182 filmy średnio- i krótkometrażowe przeznaczone do prezentacji w kinach i telewizji (w 2024 r. odpowiednio 92 i 170). Większość (70,8%) wyprodukowanych filmów pełnometrażowych stanowiły filmy kinowe, natomiast filmy średnio- i krótkometrażowe w większości (80,8%) miały charakter filmów telewizyjnych.

Tabl. 26. Filmy wyprodukowane według rodzajów
Table 26. Films produced by types

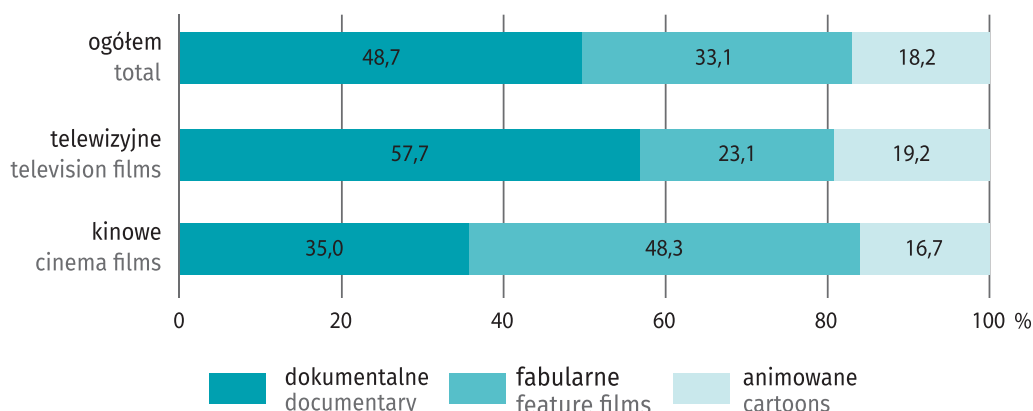
Wyszczególnienie Specification		2023	2024	2025
Ogółem Total		362	262	302
Pełnometrażowe Full-length	razem total	106	92	120
	w tym fabularne of which feature films	71	52	63
	telewizyjne television films	43	30	35
	w tym fabularne of which feature films	24	14	15
	kinowe cinema films	63	62	85
	w tym fabularne of which feature films	47	38	48
Średnio- i krótkometrażowe Medium- and short- -length	razem total	256	170	182
	w tym fabularne of which feature films	40	42	37
	telewizyjne television films	221	139	147
	w tym fabularne of which feature films	31	27	27
	kinowe cinema films	35	31	35
	w tym fabularne of which feature films	9	15	10

Większość filmów pełnometrażowych (52,5%) stanowiły filmy fabularne. Natomiast wśród filmów średnio- i krótkometrażowych dominowały filmy dokumentalne, stanowiąc 54,4% ich ogółu.

W ujęciu rocznym liczba wyprodukowanych filmów pełnometrażowych fabularnych zwiększyła się o 21,2% (z 52 do 63), z czego kinowych – o 26,3% (z 38 do 48), a telewizyjnych – o 7,1% (z 14 do 15). Liczba wyprodukowanych filmów dokumentalnych wzrosła o 8,1% (ze 136 do 147). Wzrost ten dotyczył przede wszystkim filmów pełnometrażowych (33,3%). Do prezentacji w telewizji wyprodukowano 105 filmów dokumentalnych, a w kinach – 42.

³⁸ Dane dotyczą produkcji zakończonej, tzn. filmów, dla których sporządzono kopię wzorcową.

Wykres 44. Filmy wyprodukowane według rodzajów w 2025 r.
Chart 44. Films produced by type in 2025

Spośród wszystkich filmów pełnometrażowych (kinowych i telewizyjnych) 33,3% wyprodukowano w koprodukcji międzynarodowej. W przypadku filmów średnio- i krótkometrażowych koprodukcja międzynarodowa miała charakter marginalny.

W 2025 r. całkowity budżet przeznaczony na produkcję filmów kinowych i telewizyjnych, w porównaniu z poprzednim rokiem, wzrósł o 49,6% i wyniósł 980,8 mln zł. W przypadku filmów pełnometrażowych największą kwotę przeznaczono na produkcję fabularnych filmów kinowych (555,7 mln zł), a w przypadku średnio- i krótkometrażowych – dokumentalnych filmów telewizyjnych (20,8 mln zł).

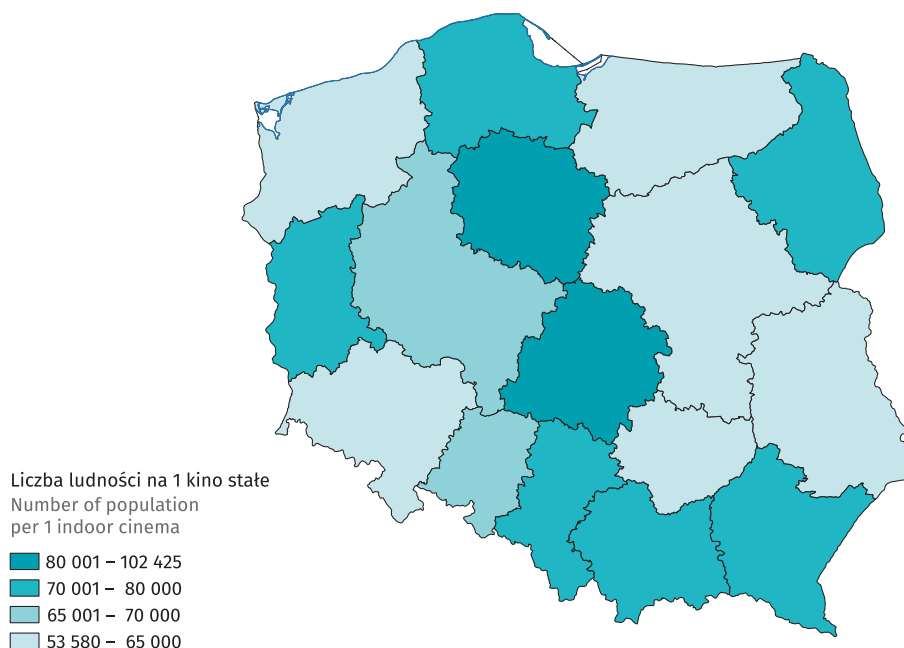
W 2025 r. wyprodukowano również 2,9 tys. odcinków w ramach 89 tytułów seriali telewizyjnych. Większość odcinków (76,7%) wyprodukowano w ramach seriali telewizyjnych o charakterze fabularnym. W porównaniu z 2024 r. budżet przeznaczony na produkcję seriali telewizyjnych nieznacznie się obniżył (o 1,2%) i wyniósł 1 084,9 mln zł.

8.2. Działalność kin

8.2. Activity of cinemas

Według stanu na koniec 2025 r. w Polsce działały 534 kina stałe, w których znajdowało się 1,5 tys. sal projekcyjnych wyposażonych w 285,4 tys. miejsc na widowni. W porównaniu z 2024 r. zarówno liczba sal projekcyjnych w kinach stałych, jak i liczba miejsc na widowni zmniejszyła się (odpowiednio o 0,5% i 1,7%). W kinach stałych wyświetlono 2,2 mln seansów (o 37,5 tys. mniej niż w 2024 r.), które obejrzało 49,7 mln widzów (o 154,8 tys. więcej niż w 2024 r.).

Mapa 22. Kina stałe w 2025 r.
Map 22. Indoor cinemas in 2025

Większość kin stałych (64,4%) prowadzona była przez podmioty należące do sektora publicznego, w ramach którego dla 97,4% kin podmiotem prowadzącym był samorząd terytorialny. Pomimo tego, że kina prowadzone przez podmioty sektora prywatnego stanowiły mniejszość, to wyświetliły 86,8% wszystkich seansów w kinach stałych (1,9 mln) i zgromadziły 83,9% ogólnej liczby widzów (41,7 mln).

Przeważająca liczba kin stałych była zlokalizowana w miastach (95,7%). Pod względem liczby działających kin stałych zdecydowanie dominowało województwo mazowieckie (85), natomiast najmniej z nich działało w województwie podlaskim (11).

Wśród kin stałych najwięcej było placówek jednosalowych – 314 (58,8%). Kina posiadające 2 sale projekcyjne stanowiły 9,7% ogólnej liczby kin stałych (52 kina), miniplexy (kina posiadające od 3 do 7 sal) – 20,4% (109 kin), natomiast multiplexy (kina posiadające 8 lub więcej sal) – 11,0% (59 kin).

W multiplexach wyświetlono 1,0 mln seansów (48,4% wszystkich seansów), które obejrzało 23,9 mln widzów (48,2% ogólnej liczby widzów). W miniplexach natomiast wyświetlono 814,1 tys. seansów (37,8% ogółu), które obejrzało 17,9 mln widzów (36,1%). Jeden multiplex dysponował średnio 2,0 tys. miejsc na widowni i wyświetlono w nim średnio 17,7 tys. seansów. Jeden multiplex odwiedziło przeciętnie 405,7 tys. widzów.

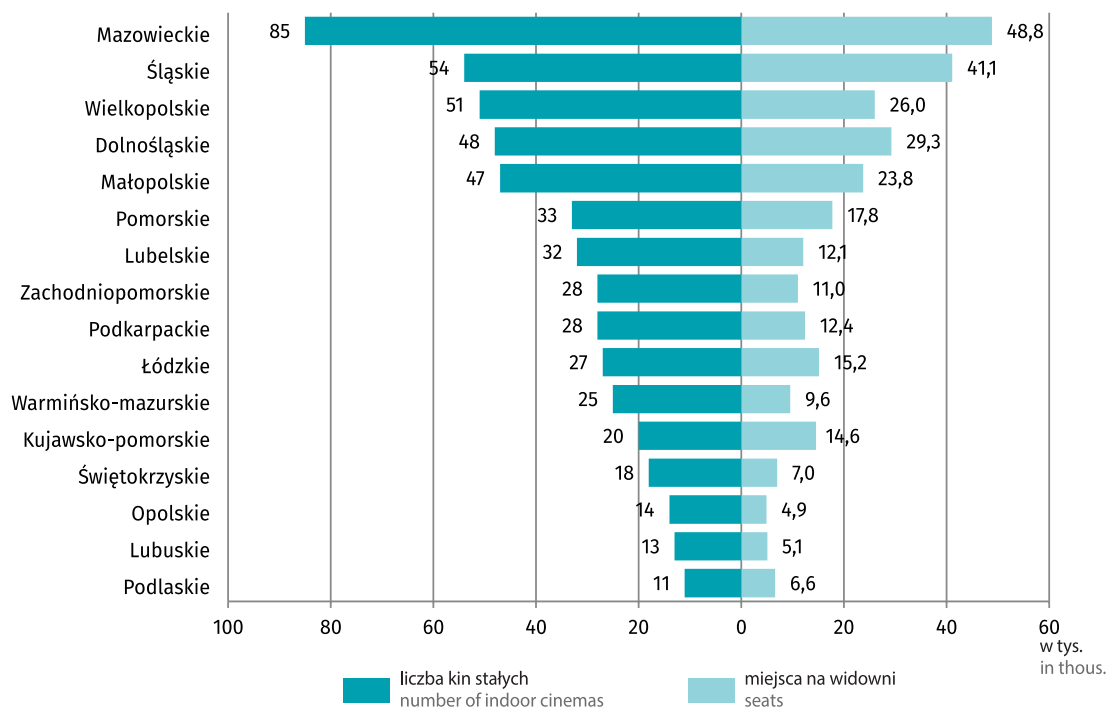
W 2025 r. 81,6% kin stałych posiadało jeden rodzaj aparatury projekcyjnej. Najbardziej popularna była aparatura cyfrowa w standardzie DCI, którą posiadało 70,8% kin stałych. Dwoma rodzajami aparatury projekcyjnej (analogowej 16 lub 35 mm i cyfrowej w standardzie DCI) dysponowało 7,3% kin stałych.

W 2025 r. 90,6% kin stałych znajdowało się w budynkach przystosowanych do potrzeb osób niepełnosprawnych, przy czym 90,4% kin deklarowało udogodnienia w zakresie wejścia do budynku, a 84,7% – wewnątrz budynku.

Własną stronę internetową posiadało 94,8% kin stałych, a możliwość kupna biletu przez Internet oferowało 87,8% kin stałych.

Z ogólnej liczby filmów wyświetlonych w kinach stałych 23,9% stanowiły filmy produkcji polskiej (516,3 tys.), które obejrzało 27,1% wszystkich widzów w kinach stałych (13,5 tys.). Największą część stanowiły filmy produkcji pozaeuropejskiej – 1 378,4 tys. (63,9%), które obejrzało 31,2 tys. widzów (62,9% ogólnej liczby widzów w kinach stałych).

Wykres 45. Kina stałe i miejsca na widowni w 2025 r.
Chart 45. Indoor cinemas and seats in indoor cinemas in 2025

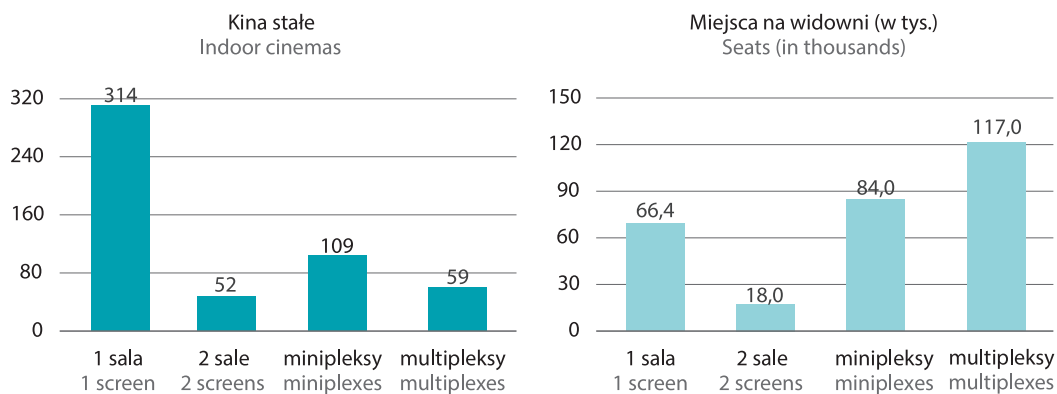

Tabl. 27. Kina stałe według województw
Table 27. Indoor cinemas by voivodship

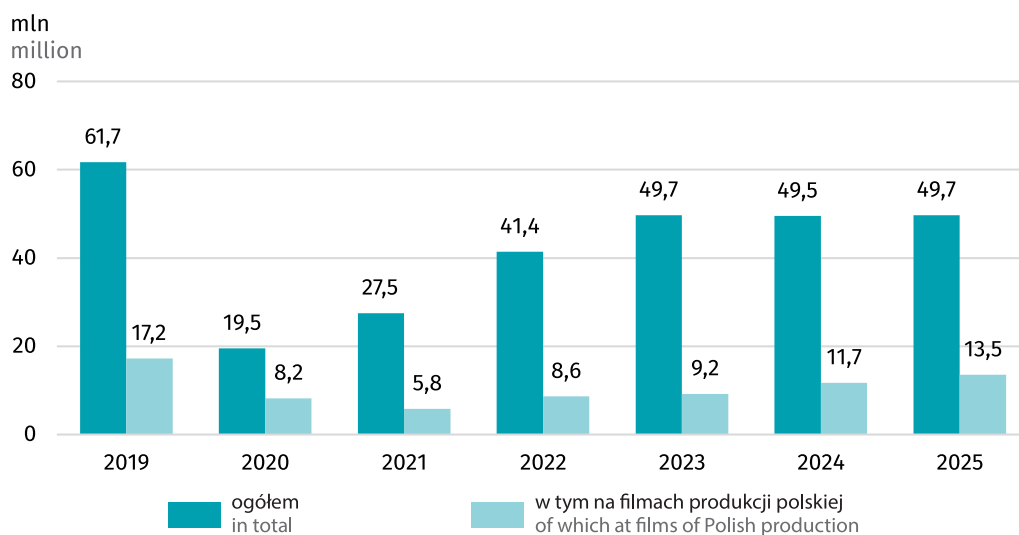
Wyszczególnienie Specification		Kina ^a Cinemas ^a	Miejsca na widowni ^a Seats ^a	Seanse ^b Screenings ^b	Widzowie ^b Audience ^b
			w tys. in thous.		
POLSKA	2023	535	298,2	2 131,2	49 741,3
	2024	535	290,4	2 193,5	49 527,1
	2025	534	285,4	2 156,0	49 681,9
Dolnośląskie		48	29,3	194,6	4 490,5
Kujawsko-pomorskie		20	14,6	109,0	2 365,1
Lubelskie		32	12,1	74,1	1 806,5
Lubuskie		13	5,1	38,3	1 031,3
Łódzkie		27	15,2	130,3	2 820,0
Małopolskie		47	23,8	182,8	4 539,6
Mazowieckie		85	48,8	390,5	9 481,9
Opolskie		14	4,9	39,6	811,6
Podkarpackie		28	12,4	81,6	1 869,8
Podlaskie		11	6,6	53,2	1 203,5
Pomorskie		33	17,8	148,3	3 637,5
Śląskie		54	41,1	340,5	6 260,5
Świętokrzyskie		18	7,0	45,9	973,7
Warmińsko-mazurskie		25	9,6	72,8	1 474,8
Wielkopolskie		51	26,0	176,0	4 949,9
Zachodniopomorskie		28	11,0	78,4	1 965,7

a Stan w dniu 31 grudnia. b W ciągu roku.
a As of 31 December. b During the year.

Wykres 46. Kina stałe i miejsca na widowni według liczby sal projekcyjnych w 2025 r.
Chart 46. Indoor cinemas and seats in indoor cinemas by number of screens in 2025

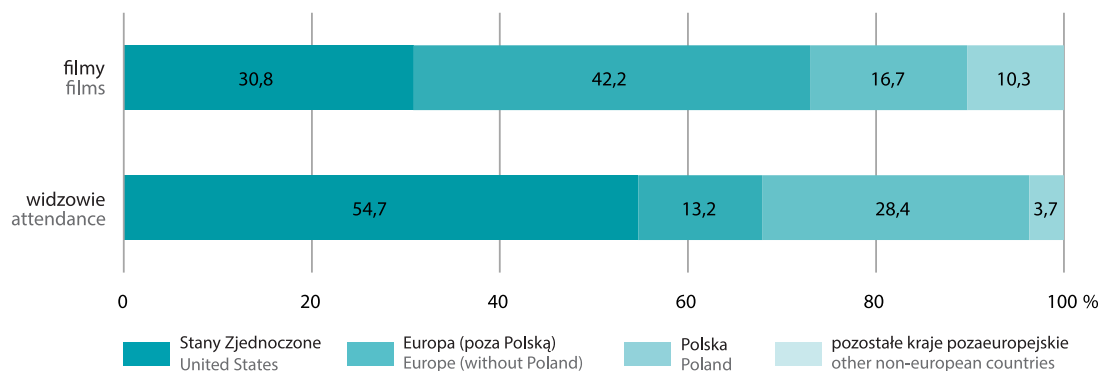
Wykres 47. Widzowie w kinach stałych
Chart 47. Attendance at indoor cinemas

W 2025 r. do rozpowszechniania w kinach wprowadzono 348 premierowych filmów pełnometrażowych, które obejrzało 44,9 mln widzów. Największą część stanowiły filmy wyprodukowane w Stanach Zjednoczonych (107), które w ciągu roku obejrzało 24,6 mln osób.

Podstawową, stałą formą działalności kin jest rozpowszechnianie filmów, ale oprócz projekcji filmów, placówki te w 2025 r. zorganizowały również 8,1 tys. różnego rodzaju odczytów, prelekcji oraz spotkań, w których uczestniczyło 685,2 tys. osób (w 2024 r. odpowiednio 6,9 tys. i 581,5 tys.). Ponadto kina zorganizowały również: imprezy muzyczne i koncerty (441 imprez i 145,2 tys. uczestników), imprezy plenerowe (493 imprezy i 135,6 tys. uczestników) oraz konkursy (417 imprez i 35,8 tys. uczestników).

Wykres 48. Filmy i widzowie na premierowych produkcjach pełnometrażowych według krajów produkcji w 2025 r.^a
Chart 48. Films and audience at full-length films premiere screenings by country of production in 2025^a

a W przypadku koprodukcji, film zaliczono do kraju pierwszego współproducenta.

a In the case of co-production the film is linked to the country of the first producer.

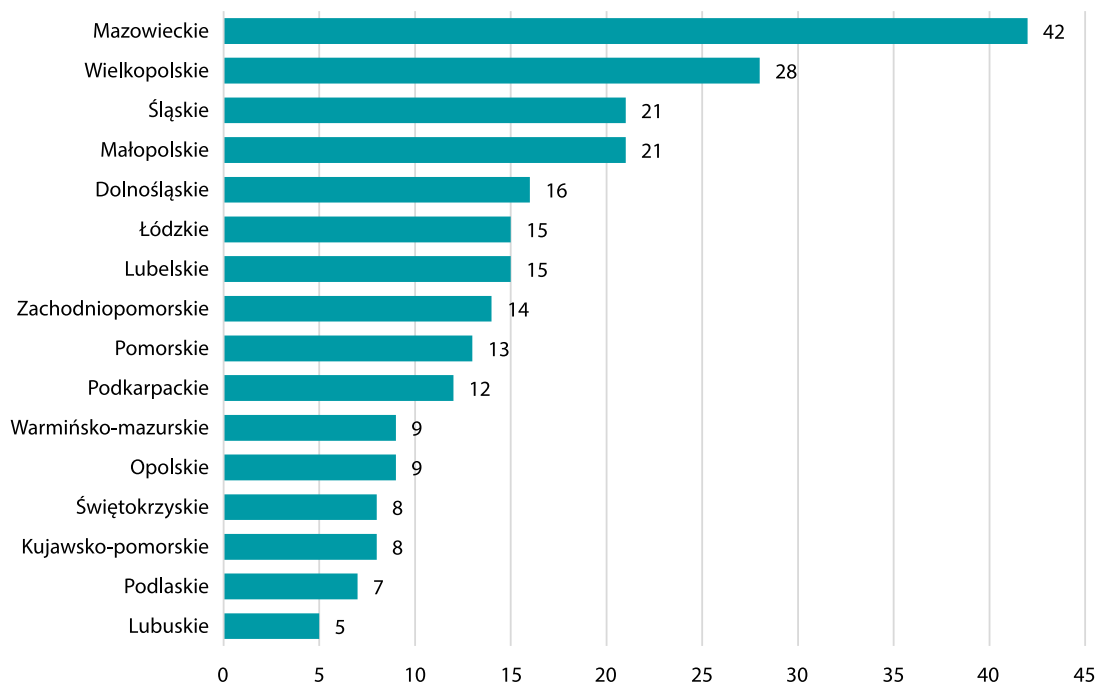
Źródło: dane Polskiego Instytutu Sztuki Filmowej.

Source: data of the Polish Film Institute.

Według stanu na koniec 2025 r. w Sieci Kin Studyjnych³⁹ zrzeszone były 243 kina. Operatorem Sieci jest Stowarzyszenie Kin Studyjnych. Głównym zadaniem Stowarzyszenia jest rozpowszechnianie informacji o filmach, kształtowanie dobrych praktyk, współpraca z organizacjami i podmiotami działającymi na rzecz kina oraz działalność edukacyjna. Najwięcej kin należących do Sieci Kin Studyjnych zlokalizowanych było w województwie mazowieckim – 42.

Wykres 49. Kina należące do Sieci Kin Studyjnych według województw w 2025 r.

Stan w dniu 31 grudnia
Chart 49. Cinemas belonging to the Arthouse Cinemas Network by voivodship in 2025
As of 31 December

Źródło: Stowarzyszenie Kin Studyjnych.

Source: Arthouse Cinema Association.

³⁹ <https://stowarzyszeniekinstudyjnych.pl/siec-kin/>

Rozdział 9. Środki komunikacji masowej

Chapter 9. Means of mass communication

9.1. Działalność wydawnicza⁴⁰

9.1. Publishing activity⁴¹

W 2025 r. liczba tytułów książek i broszur osiągnęła 31 595 tytułów i w stosunku do 2024 r. zwiększyła się o 3,0% (30 662 w 2024 r.), ale w stosunku do 2023 r. była mniejsza o 6,8%.

Tabl. 28. Liczba tytułów wydawnictw nieperiodycznych: książek i broszur
 Table 28. Number of non-periodical publications (titles): books and brochures

Wyszczególnienie Specification	2010	2015	2020	2024	2025
Wydawnictwa nieperiodyczne - ogółem Non-periodical publications – total	29 539	33 454	30 391	30 662	31 595
książki books	27 232	30 254	26 249	26 592	27 708
broszury pamphlets	2 307	3 200	4 142	4 070	3 887

W 2025 r. udział tytułów publikacji nieperiodycznych (książek i broszur) wydanych po raz pierwszy wyniósł 91,2% tytułów wydawnictw tego rodzaju i ta proporcja pozostaje na zbliżonym poziomie w ostatnich latach.

Tabl. 29. Struktura produkcji wydawniczej książek i broszur wydań pierwszych i wznowień
 Table 29. Structure of publishing production of books and pamphlets, first and resumed editions

Wyszczególnienie Specification	2010	2015	2020	2024	2025
w odsetkach in percentage					
Ogółem Total	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
wydania pierwsze first editions	86,3	91,3	91,0	90,0	91,2
wznowienia resumed	13,7	8,7	9,0	10,0	8,8

Rozpatrując strukturę wydawniczą według tematyki wydanych książek i broszur w ujęciu tytułowym, można wyróżnić trzy dominujące grupy tematycznych: literaturę piękną (38,4%), wydawnictwa popularne (34,0%) oraz naukowe (18,2%). Łączny udział tych trzech grup w ogólnej liczbie wydanych tytułów w 2025 r. stanowił 90,6% (89,4% w 2024 r.). Pozostałą część stanowiły podręczniki dla szkół wyższych, podręczniki szkolne oraz wydawnictwa zawodowe.

40 Podrozdział opracowany w oparciu o dane Biblioteki Narodowej.
 41 The subsection was prepared based on data of the National Library of Poland.

Tabl. 30. Liczba tytułów książek i broszur według grup tematycznych
Table 30. Number of book and brochure titles by subject category

Wyszczególnienie Specification	2010	2015	2020	2024	2025
Ogółem Total	29 539	33 454	30 391	30 662	31 595
Literatura piękna Belles-lettres	6 190	8 929	9 043	11 210	12 133
w tym dla dzieci of which for children	1 482	2 144	3 002	3 002	3 253
Wydawnictwa popularne Popular-general publications	7 493	9 637	10 161	10 228	10 741
Wydawnictwa naukowe Scientific publications	11 291	10 573	7 474	5 979	5 750
Wydawnictwa zawodowe Professional publications	1 496	2 263	1 953	1 608	1 540
Podręczniki dla szkół wyższych University coursebooks	1 724	864	871	897	766
Podręczniki szkolne School textbooks	1 345	1 188	889	740	665

W porównaniu z 2024 r. odnotowano spadek liczby tytułów większości grup tematycznych wydawnictw nieperiodycznych. Liczba wydanych tytułów spadła w przypadku: podręczników dla szkół wyższych – o 14,6% do 766, podręczników szkolnych – o 10,1% do 665, wydawnictw zawodowych – o 4,2% do 1 540 i wydawnictw naukowych – o 3,8% do 5 750, natomiast wzrosła w literaturze pięknej – o 8,2% do 12 133 (w kategorii literatury dla dorosłych – o 8,2% do 8 880 oraz w kategorii literatury dla dzieci – o 8,4% do 3 253) i w wydawnictwach popularnych – o 5,0% do 10 741.

Według klasyfikacji tematycznej UNESCO najwięcej wydanych tytułów książek i broszur zaliczono do działu „Teksty literackie” – 12 092 tytułów, tj. 38,3% wszystkich wydanych w 2025 r. tytułów.

Tabl. 31. Książki i broszury wydane według działów klasyfikacji UNESCO
Table 31. Books and pamphlets published by UNESCO classification division

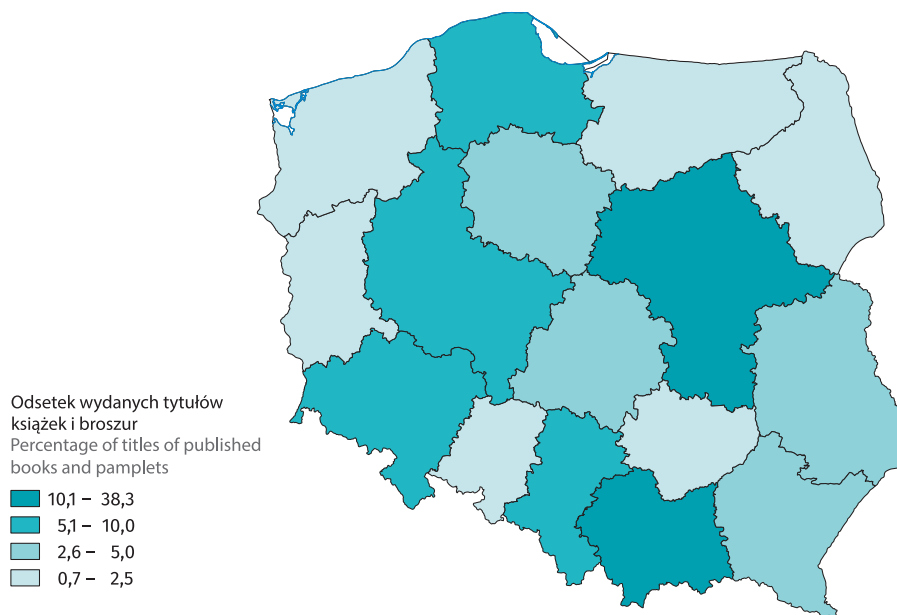
Działy klasyfikacji Divisions		Ogółem Total	Książki Books	Broszury Pamphlets
Ogółem Total	2023	33 893	29 413	4 480
	2024	30 662	26 592	4 070
	2025	31 595	27 708	3 887
Dział ogólny Generalities		506	478	28
Filozofia. Psychologia Philosophy. Psychology		1 208	1 167	41
Religia. Teologia Religion. Theology		2 218	2 014	204
Socjologia. Statystyka Sociology. Statistics		665	641	24
Polityka. Ekonomia Politics. Economics		1 270	1 206	64
Prawo. Administracja publiczna. Pomoc i opieka socjalna. Ubezpieczenia Law. Public administration. Social relief and welfare. Insurance		1 569	1 509	60
Sztuka i nauka wojskowa Military art and science		154	144	10
Szkolnictwo. Doksztalcanie nauczycieli. Czas wolny. Education. Teacher training. Leisure.		1 104	1 001	103

Tabl. 31. Książki i broszury wydane według działów klasyfikacji UNESCO (dok.)
Table 31. Books and pamphlets published by UNESCO classification division (cont.)

Działy klasyfikacji Divisions	Ogółem Total	Książki Books	Broszury Pamphlets
Etnografia. Antropologia kultury Ethnography. Cultural Anthropology	185	156	29
Filologia. Języki. Philology. Languages. Linguistics	481	441	40
Matematyka Mathematics	189	182	7
Nauki przyrodnicze Natural Sciences	645	521	124
Nauki medyczne. Zdrowie publiczne Medical sciences. Public health	1 200	1 124	76
Inżynieria. Technika. Przemysł. Handel i rzemiosło Engineering. Technology. Industries. Trades and Crafts	1 050	951	99
Rolnictwo. Leśnictwo. Hodowla. Łowiectwo. Rybołówstwo Agriculture. Forestry. Stock-breeding. Hunting. Fisheries	331	260	71
Gospodarstwo domowe Domestic science	208	197	11
Zarządzanie. Administracja i organizacja Administration and organization	198	198	-
Planowanie przestrzenne. Urbanistyka. Architektura Physical planning. Town and country planning. Architecture	443	368	75
Sztuki plastyczne. Grafika. Fotografia Plastic and graphic arts. Photography	1 456	1 012	444
Muzyka. Widowiska. Teatr. Film i kino Music. Performing arts. Theatre. Film and cinema	393	375	18
Gry i sport Games and sports	435	401	34
Historia literatury i krytyka literacka History of literature and literary criticism	657	645	12
Teksty literackie Literary texts	12 092	10 026	2 066
Geografia Geography	830	701	129
Historia. Biografie History. Biography	2 108	1 990	118

Pod względem liczby tytułów książek i broszur wydanych przez wydawców według miejsca wydania – w 2025 r. najbardziej aktywni w Polsce byli wydawcy z województw: mazowieckiego – 12 088 tytułów (38,3% ogółu), małopolskiego – 4 804 tytułów (15,2%), wielkopolskiego – 2 723 tytułów (8,6%) oraz śląskiego – 2 133 tytułów (6,8%); łącznie w tych 4 województwach wydano 68,8% ogółu tytułów wydawnictw nieperiodycznych (w 2024 r. – 68,0%). Liczba tytułów książek i broszur wydanych przez oficyny wydawnicze tylko w trzech miastach – w Warszawie, Krakowie i Poznaniu – stanowiła ponad połowę wszystkich wydanych publikacji nieperiodycznych w Polsce – 51,7% ogółu wydanych tytułów książek i broszur (52,1% ogółu w 2024 r.).

Mapa 23. Książki i broszury wydane w 2025 r.
Map 23. Books and pamphlets published in 2025

W 2025 r. wydawano 44 tytuły gazet⁴² (również 44 tytuły w roku poprzednim), w tym 36 tytułów ukazywało się od 4 do 6 razy w tygodniu.

Liczba wydawanych w Polsce czasopism⁴³ osiągnęła w 2025 r. poziom 4 934 tytułów. Było to o 3,3% mniej niż w 2024 r. i o 11,2% mniej niż w 2023 r. Porównanie z latami 2010, 2015 i 2020 wskazuje, że spadek ten ma charakter długookresowy.

Tabl. 32. Liczba tytułów czasopism
Table 32. Number of magazines (titles)

Wyszczególnienie Specification	2010	2015	2020	2024	2025
Czasopisma Magazines	7 604	7 132	6 615	5 101	4 934

Dominującą grupą tytułów wydawanych czasopism według działów klasyfikacji UNESCO były tytuły z działu „Socjologia. Statystyka” – 1 378 tytułów (27,9% wszystkich tytułów czasopism).

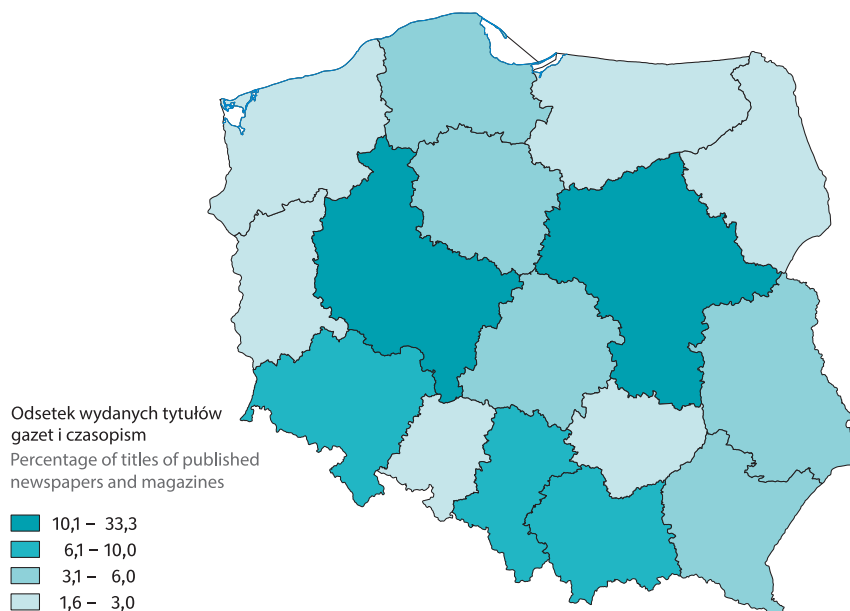
⁴² Gazety (periodyki informacji ogólnej) są to wydawnictwa będące przede wszystkim źródłem informacji o bieżących wydarzeniach krajowych i zagranicznych.

⁴³ Czasopisma (inne periodyki) są to wydawnictwa omawiające problemowo zagadnienia społeczne, polityczne i gospodarcze, specjalistyczne — fachowe i naukowe, a także wydawnictwa urzędowe.

Tabl. 33. Czasopisma wydane według działów klasyfikacji UNESCO
Table 33. Magazines published by UNESCO classification divisions

Działy klasyfikacji Divisions		Ogółem Total
Ogółem Total	2023	5 555
	2024	5 101
	2025	4 934
Dział ogólny Generalities		271
Filozofia. Psychologia Philosophy. Psychology		62
Religia. Teologia Religion. Theology		364
Socjologia. Statystyka Sociology. Statistics		1 378
Polityka. Ekonomia Politics. Economics		290
Prawo. Administracja publiczna. Pomoc i opieka socjalna. Ubezpieczenia Law. Public administration. Social relief and welfare. Insurance		197
Sztuka i nauka wojskowa Military art and science		45
Szkolnictwo. Doksztalcanie nauczycieli. Czas wolny. Education. Teacher training. Leisure.		203
Etnografia. Antropologia kultury Ethnography. Cultural Anthropology		76
Filologia. Języki. Philology. Languages. Linguistics		69
Matematyka Mathematics		25
Nauki przyrodnicze Natural Sciences		95
Nauki medyczne. Zdrowie publiczne Medical sciences. Public health		366
Inżynieria. Technika. Przemysł. Handel i rzemiosło Engineering. Technology. Industries. Trades and Crafts		315
Rolnictwo. Leśnictwo. Hodowla. Łowiectwo. Rybołówstwo Agriculture. Forestry. Stock-breeding. Hunting. Fisheries		151
Gospodarstwo domowe Domestic science		52
Zarządzanie. Administracja i organizacja Administration and organization		25
Planowanie przestrzenne. Urbanistyka. Architektura Physical planning. Town and country planning. Architecture		36
Sztuki plastyczne. Grafika. Fotografia Plastic and graphic arts. Photography		52
Muzyka. Widowiska. Teatr. Film i kino Music. Performing arts. Theatre. Film and cinema		146
Gry i sport Games and sports		216
Historia literatury i krytyka literacka History of literature and literary criticism		54
Teksty literackie Literary texts		46
Geografia Geography		63
Historia. Biografie History. Biography		337

Mapa 24. Czasopisma i gazety wydane w 2025 r.
Map 24. Newspapers and magazines published in 2025

Tabl. 34. Tytuły książek i broszur, gazet i czasopism wydanych w 2025 r. według województw
Table 34. Titles of books and pamphlets, newspapers and magazines published in 2025 by voivodship

Wyszczególnienie Specification	Tytuły Titles			
	książki i broszury books and pamphlets		gazety i czasopisma newspapers and magazines	
	w liczbach bezwzględnych in absolute numbers	w odsetkach in percentage	w liczbach bezwzględnych in absolute numbers	w odsetkach in percentage
POLSKA	31 595	100,0	4 978	100,0
Dolnośląskie	1 680	5,3	342	6,9
Kujawsko-pomorskie	928	2,9	196	3,9
Lubelskie	993	3,1	205	4,1
Lubuskie	217	0,7	100	2,0
Łódzkie	1 003	3,2	169	3,4
Małopolskie	4 804	15,2	499	10,0
Mazowieckie	12 088	38,3	1 659	33,3
Opolskie	232	0,7	81	1,6
Podkarpackie	804	2,5	163	3,3
Podlaskie	787	2,5	128	2,6
Pomorskie	1 666	5,3	219	4,4
Śląskie	2 133	6,8	409	8,2
Świętokrzyskie	543	1,7	101	2,0
Warmińsko-mazurskie	357	1,1	115	2,3
Wielkopolskie	2 723	8,6	505	10,1
Zachodniopomorskie	637	2,0	87	1,7

Najwięcej tytułów gazet i czasopism w 2025 r. wydawano w województwie: mazowieckim – 1 659 tytułów (tj. 33,3% wszystkich wydanych tytułów tego rodzaju), w tym 1 409 w Warszawie, co stanowiło 84,9% gazet i czasopism wydanych w województwie mazowieckim oraz w województwach: wielkopolskim – 505 tytułów (10,1%), małopolskim – 499 tytułów (10,0% ogółu), śląskim – 409 tytułów (8,2%) oraz dolnośląskim – 342 tytułów (6,9%).

9.2. Wydawnictwa parafialne

9.2. Parish publications

Działalność wydawnicza prowadzona przez podmioty wyznaniowe w Polsce realizowana jest przez dwie główne grupy jednostek. Pierwszą grupę stanowią podmioty, dla których działalność wydawnicza jest podstawowym celem funkcjonowania, takie jak wydawnictwa czy redakcje czasopism religijnych. Mogą one działać jako kościelne osoby prawne na podstawie przepisów regulujących stosunki między wspólnotami wyznaniowymi a państwem albo jako nieposiadające statusu kościelnej osoby prawnej organizacje lub podmioty gospodarcze (np. stowarzyszenia, fundacje lub spółki) założone lub przez podmioty kościelne lub uznane za realizujące misję religijną przez właściwe podmioty kościelne. Drugą grupę tworzą jednostki wyznaniowe, dla których działalność wydawnicza ma charakter uzupełniający i nie stanowi głównego obszaru aktywności. Należą do nich m.in. parafie, diecezje, zbory, prowincje zakonne, klasztory oraz domy zakonne. Jednostki te stanowią podstawowe elementy struktury organizacyjnej wspólnot wyznaniowych w Polsce a jednocześnie mogą prowadzić działalność publikacyjną obok swoich zasadniczych zadań.

Analiza aktywności wydawniczej podmiotów, dla których publikowanie stanowi podstawowy obszar działalności, jest prowadzona przez Główny Urząd Statystyczny⁴⁴. Natomiast działalność wydawnicza jednostek, w których aktywność ta ma charakter uzupełniający, przez wiele lat pozostawała poza głównym zakresem badań statystycznych. Od 2016 r. obszar ten – w zakresie podmiotów mających osobowość prawną jako parafie Kościoła Rzymsko-Katolickiego – jest systematycznie monitorowany dzięki współpracy Głównego Urzędu Statystycznego z Instytutem Statystyki Kościoła Katolickiego im. Witolda Zdania. Badanie działalności wydawniczej katolickich parafii prowadzone jest w cyklu trzyletnim a jego zakres przedmiotowy obejmuje zarówno publikacje wydawane w formie tradycyjnej (drukowanej), jak i elektronicznej.

W zakresie podmiotowym badania znalazły się wszystkie katolickie parafie na terenie Rzeczypospolitej Polskiej, tj. 10 469 parafii, w tym również tzw. niezależne ośrodki duszpasterskie, funkcjonujące w ramach 41 łacińskich diecezji terytorialnych, Ordynariatu Polowego Wojska Polskiego oraz 3 diecezji obrządku greckokatolickiego.

⁴⁴ W ramach badania ujętego w Programie badań statystycznych statystyki publicznej w ramach tematu Środki komunikacji masowej (symbol 1.28.03).

Tabl. 35. Parafie katolickie wydające publikacje w formie papierowej według województw w 2025 r.
Table 35. Catholic parishes issuing publications in print by voivodship in 2025

Wyszczególnienie Specification	Odsetek parafii publikujący treści w formie papierowej Percentage of parishes publishing content in a paper form				
	ogółem ^a total ^a	w tym parafie publikujące: of which parishes issuing:			
		czasopisma ^b magazines ^b	książki ^b books ^b	broszury ^b pamphlets ^b	inne ^b others ^b
Polska	24,5	67,8	7,0	23,9	20,8
Dolnośląskie	15,4	53,1	5,3	31,9	29,2
Kujawsko-pomorskie	19,3	59,8	7,8	33,3	19,6
Lubelskie	14,8	50,5	17,2	34,4	25,8
Lubuskie	15,7	60,5	2,6	28,9	18,4
Łódzkie	12,6	46,9	12,5	31,3	35,9
Małopolskie	23,2	65,8	13,2	23,3	24,7
Mazowieckie	19,7	62,9	8,3	29,3	24,9
Opolskie	65,7	86,9	1,8	15,0	13,1
Podkarpackie	18,3	73,6	13,2	16,0	18,1
Podlaskie	16,7	57,1	12,2	26,5	36,7
Pomorskie	27,5	67,5	8,6	27,8	18,5
Śląskie	57,1	79,5	2,6	15,3	15,7
Świętokrzyskie	18,0	63,1	10,8	29,2	23,1
Warmińsko-mazurskie	25,3	65,1	2,8	26,4	12,3
Wielkopolskie	17,8	54,8	5,4	31,3	28,3
Zachodniopomorskie	14,4	35,4	8,3	39,6	27,1

a Kolumna „ogółem” prezentuje procent parafii, które odpowiedziały „tak” na pytanie: „Czy w 2025 roku parafia publikowała treści w formie papierowej?”.

a The „total” column presents percentage of parishes that answered “yes” to the question “Did the parish publish content in print in 2025?”.

b W kolumnie znajdują się dane w procentach, przedstawiające udział parafii, które wydawały odpowiednio czasopisma, książki, broszury lub inne publikacje w stosunku do zbiorowości parafii, które potwierdziły publikowanie jakichkolwiek treści w formie papierowej w 2025 r.

b Data in percentages presented in a column refer to the number of parishes, which published respectively magazines, books, pamphlets or other content over the number of all the parishes which published anything in print in 2025.

Dane wynikowe z przeprowadzonego w 2025 r. badania działalności wydawniczej parafii katolickich wskazują, że publikacje w formie papierowej były wydawane przez 24,5% parafii (w 2022 r. 27,7%).

W przypadku czasopism udział wydających je parafii wśród parafii, które wydawały jakiegokolwiek publikację papierową wyniósł 67,8% (w 2022 r. – 70,4%), a w przypadku broszur – było to 23,9% (w 2022 r. – 19,4%). Książki wydawało tylko 7,0% publikujących w formie papierowej parafii (w 2022 r. – 6,9%), zaś wydrukowanie innych, nie wymienionych wcześniej form publikacji zadeklarowało 20,8% spośród parafii, które sprawozdały publikowanie w formie papierowej w 2025 r. (analogiczny wskaźnik w 2022 r. wyniósł 21,1%).

Największe odsetki parafii, które publikują materiały w formie papierowej odnotowano w województwach: opolskim (65,7%) i śląskim (57,1%), zaś najmniejsze – w województwach: łódzkim (12,6%), zachodniopomorskim (14,4%) oraz lubelskim (14,8%).

Tabl. 36. Liczba tytułów wydanych w formie papierowej przez parafie katolickie według rodzaju publikacji i według województw w 2025 r.

Table 36. Number of titles published in print by Catholic parishes by type of publication and by voivodship in 2025

Wyszczególnienie Specification	Liczba tytułów wydawanych w formie papierowej Number of titles published in print			
	czasopisma magazines	książki books	broszury pamphlets	inne ^a others ^a
Polska	1 752	212	2 620	1 856
Dolnośląskie	63	6	238	73
Kujawsko-pomorskie	66	13	165	128
Lubelskie	49	16	150	43
Lubuskie	27	1	14	14
Łódzkie	33	12	39	51
Małopolskie	155	38	175	246
Mazowieckie	142	23	191	119
Opolskie	243	5	219	251
Podkarpackie	115	22	38	48
Podlaskie	29	16	31	22
Pomorskie	107	17	142	142
Śląskie	472	15	413	343
Świętokrzyskie	45	9	77	77
Warmińsko-mazurskie	88	4	264	22
Wielkopolskie	94	9	268	132
Zachodniopomorskie	22	5	195	145

a Kategoria „inne” obejmuje głównie: biuletyny, informatory, foldery, kalendarze.

a The „others” category mainly includes: bulletins, guides, folders, calendars.

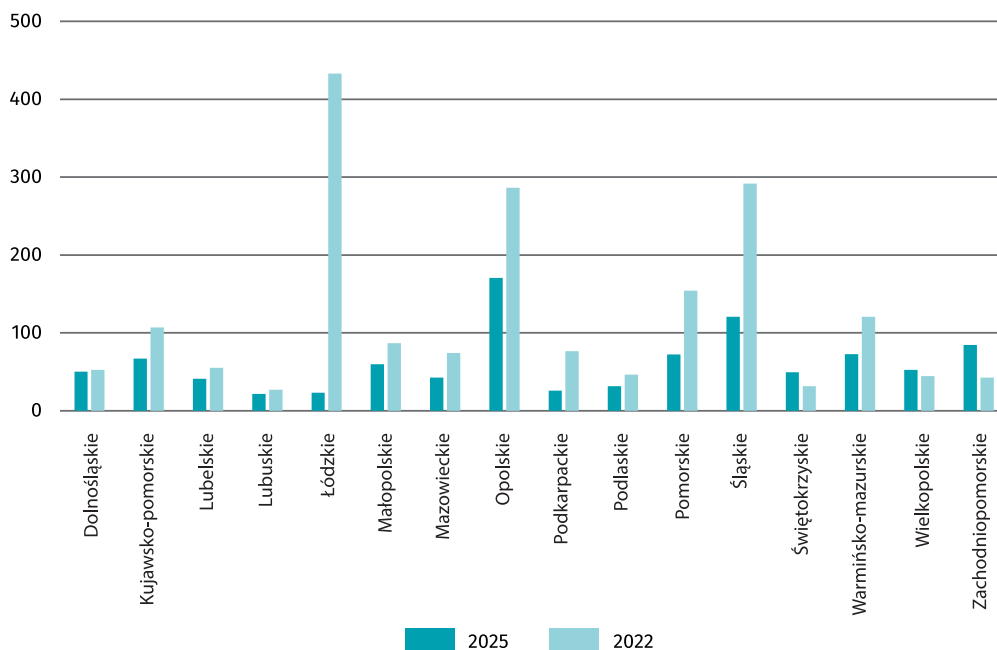
Łącznie w formie papierowej parafie katolickie w Polsce wydały w 2025 r. 6 440 tytułów różnego rodzaju publikacji (w 2022 r. było to 12 174 tytuły), w tym 1 752 tytułów czasopism⁴⁵ (w 2022 r. - 6 701), 2 620 broszur (w 2022 r. - 1 256) oraz 212 tytułów wydawnictw książkowych (w 2022 r. - 219). Liczba tytułów innych form wydanych papierowo to prawie 1,9 tys. (w 2022 r. niespełna 4,0 tys.).

Najwięcej tytułów wydanych w formie papierowej odnotowano w województwach: śląskim – 1 244 tytuły (2 918 tytułów w 2022 r.) i opolskim – 718 tytułów (1 169 tytułów w 2022 r.), a najmniej w województwach: lubuskim – 56 tytułów (w 2022 r. również 56) i podlaskim – 99 tytułów (130 tytułów w 2022 r.).

⁴⁵ W latach 2019–2025 liczba tytułów czasopism wydawanych w formie papierowej podlegała znacznym wahaniom. W 2019 r. liczba tytułów drukowanych czasopism wynosiła 2 301, a badanie zrealizowane za 2022 r. wykazało prawie trzykrotny wzrost – do 6 701 tytułów. Z kolei w 2025 r. nastąpił spadek do 1 752 tytułów. W latach 2020–2021, ze względu na związane z pandemią COVID-19 ograniczenia w bezpośredniej, zwłaszcza grupowej, działalności duszpasterskiej, zwiększyło się zapotrzebowanie na publikacje, co spowodowało gwałtowny wzrost aktywności publikacyjnej w parafiach. Skumulowany efekt tych wysiłków znalazł odzwierciedlenie w danych z badania za 2022 r. W późniejszym okresie nastąpiła redukcja działalności wydawniczej parafii do poziomu obserwowanego przed pandemią, z dodatkowym pogłębieniem wynikającym ze zmian preferencji komunikacyjnych społeczeństwa, w kierunku form dostępnych przez Internet.

Wykres 50. Średnia liczba tytułów wydawanych w formie papierowej przypadająca na jedną parafię według województw

Chart 50. Average number of titles published content in print per parish by voivodship

W 2025 r. średnia liczba publikacji (tytułów) wydanych w formie papierowej przypadających na 100 parafii (uwzględniając zarówno parafie publikujące jak i niepublikujące) wyniosła w skali kraju 61,6 tytułu (w 2022 r. było to 124,1 tytułu). Najwyższe wskaźniki odnotowano w województwach opolskim – 170,5 (w 2022 r. – 286,5) i śląskim – 120,5 (w 2022 r. – 291,8), natomiast najniższe w województwach: lubuskim – 21,6 (w 2022 r. – 26,9) i łódzkim – 23,2 (w 2022 r. – 433,1).

W 2025 r. łączna liczba wydrukowanych egzemplarzy wszystkich publikacji wydanych przez parafie wyniosła ponad 13,7 mln, wobec 16,0 mln w 2022 r. W tej liczbie było blisko 10,7 mln egzemplarzy czasopism (12,2 mln w 2022 r.), 185,2 tys. egzemplarzy książek (231,9 tys. w 2022 r.), 1,6 mln egzemplarzy broszur (bez zmian w stosunku do 2022 r.) oraz blisko 1,3 mln egzemplarzy innych wydawnictw (blisko 2,0 mln w 2022 r.). Najwięcej wydrukowanych egzemplarzy wszystkich publikacji odnotowano w województwach: śląskim – 3 299,4 tys. egzemplarzy (w 2022 r. – 3 782,6 tys.) i opolskim – 1 895,2 tys. egzemplarzy (w 2022 r. – 1 578,9 tys.), natomiast najmniej w województwach: lubuskim – 164,3 tys. egzemplarzy (w 2022 r. – 87,4 tys.) i zachodniopomorskim – 195,9 tys. egzemplarzy (w 2022 r. – 321,8 tys.).

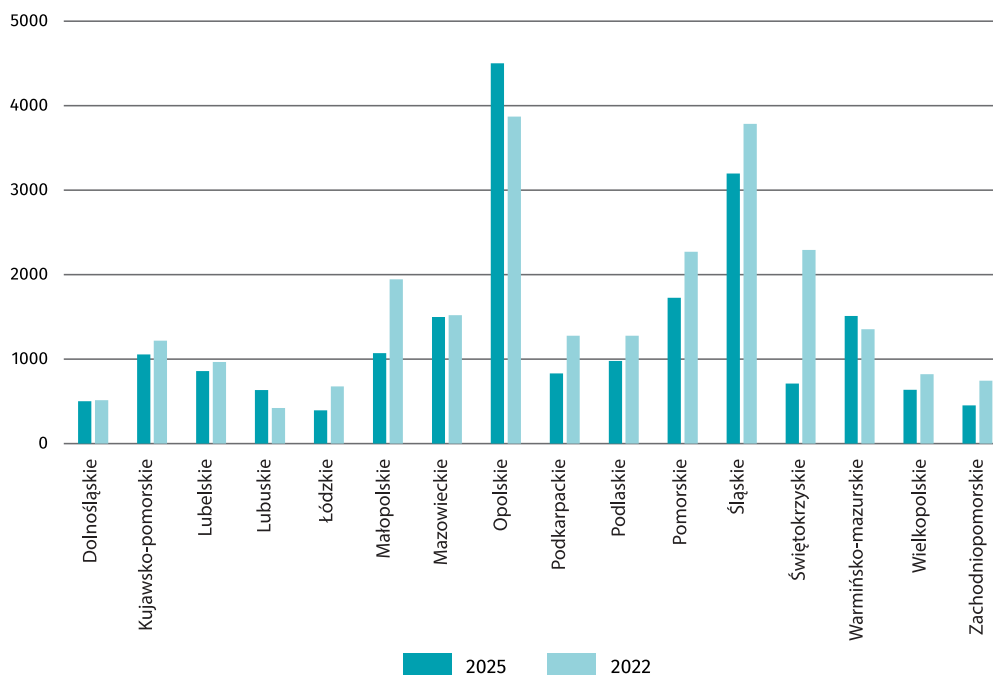
Tabl. 37. Liczba egzemplarzy publikacji wydanych w formie papierowej przez parafie katolickie według rodzajów publikacji i według województw w 2025 r.

Table 37. Number of copies issued in print by Catholic parishes by type of publication and voivodship in 2025

Wyszczególnienie Specification	Liczba wydawanych egzemplarzy Number of copies issued			
	czasopisma magazines	książki books	broszury pamphlets	inne others
Polska	10 662 034	185 191	1 633 884	1 265 319
Dolnośląskie	248 720	1 663	87 218	42 556
Kujawsko-pomorskie	395 062	4 739	107 290	79 833
Lubelskie	338 523	10 461	126 599	65 019
Lubuskie	132 627	2 140	18 832	10 674
Łódzkie	72 593	9 743	93 376	53 339
Małopolskie	769 301	31 512	228 030	68 320
Mazowieckie	1 384 482	24 724	143 774	114 570
Opolskie	1 694 214	4 641	116 883	79 459
Podkarpackie	591 913	11 653	36 113	70 512
Podlaskie	243 399	12 022	10 935	41 204
Pomorskie	805 620	18 213	59 044	93 814
Śląskie	2 748 663	18 565	225 789	306 372
Świętokrzyskie	162 950	12 605	51 982	72 580
Warmińsko-mazurskie	625 710	13 144	73 494	73 439
Wielkopolskie	360 092	5 980	177 295	66 515
Zachodniopomorskie	88 168	3 385	77 231	27 114

Wykres 51. Średnia liczba egzemplarzy wydanych w formie papierowej przypadająca na jedną katolicką parafię według województw w 2025 r.

Chart 51. Average number of copies issued in print per a Catholic parish by voivodship in 2025

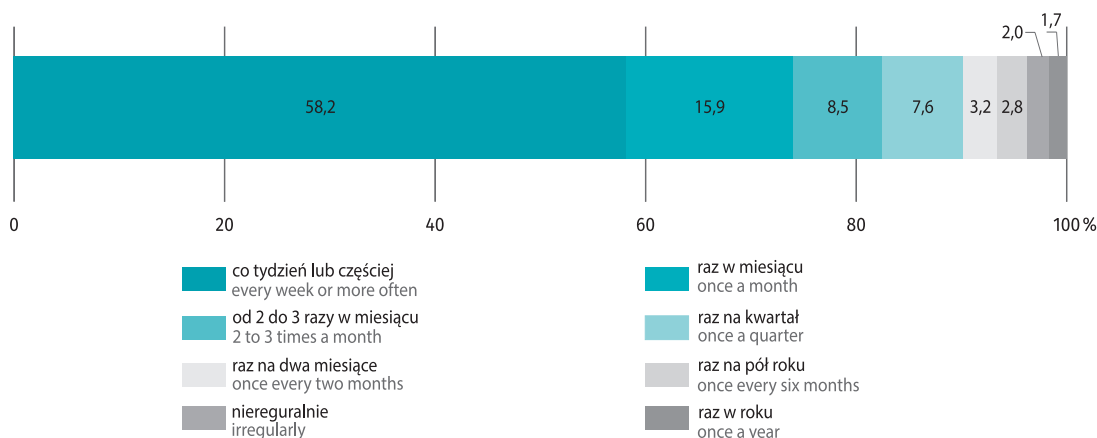

W 2025 r. średnia liczba egzemplarzy wszystkich publikacji wydanych w formie papierowej przypadających na parafię (uwzględniając zarówno parafie publikujące jak i niepublikujące) w skali kraju osiągnęła wartość 1 315 (w 2022 r. było to 1 629). Najwyższy wskaźnik średniej liczby egzemplarzy wydanych w formie papierowej w przeliczeniu na jedną parafię odnotowano w 2025 r. w województwie opolskim – 4 502 (w 2022 r. było to 3 870), natomiast najniższy w województwie łódzkim – 393 (w 2022 r. – 677).

W 2025 r. czasopisma drukowane na papierze najczęściej były wydawane jako tygodniki - co tydzień lub częściej wydawano 58,2% wszystkich wydawanych tytułów czasopism (w 2022 r. 56,7% wszystkich wydawanych tytułów czasopism) natomiast jako miesięczniki wydawano 15,9% tytułów parafialnych czasopism (w 2022 r. 16,4%). Czasopisma ukazujące się od 2 do 3 razy w miesiącu stanowiły 8,5% czasopism wydawanych przez parafie (w 2022 r. 8,2%), natomiast 7,6% czasopism stanowiły kwartałniki (w 2022 r. 8,7%).

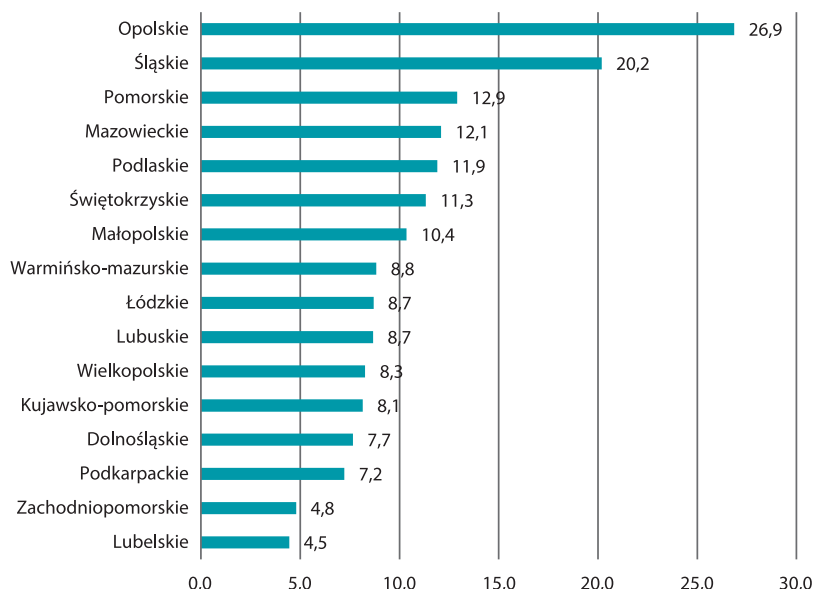
Wykres 52. Struktura czasopism wydawanych przez parafie w formie papierowej według częstotliwości publikacji w 2025 r.

Chart 52. Structure of printed parish periodicals by frequency of publication in 2025

Alternatywną wobec publikacji papierowych formą działalności wydawniczej parafii były publikacje elektroniczne. W 2025 r. tego rodzaju publikacje wydało 10,8% katolickich parafii w Polsce (w 2022 r. – 17,3%). Największe odsetki parafii wydających publikacje elektroniczne odnotowano w województwach opolskim (26,9%) i śląskim (20,2%), natomiast najmniejsze w województwach lubelskim (4,5%) i zachodniopomorskim (4,8%).

Wykres 53. Odsetek katolickich parafii publikujących treści w wersji elektronicznej według województw w 2025 r.
Chart 53. Percentage of Catholic parishes issuing electronic content by voivodship in 2025

Parafie w 2025 roku opublikowały 2 500 tytułów⁴⁶ czasopism wydanych elektronicznie, w tym 2 109 tytułów było dostępnych w Internecie (w 2022 r. odpowiednio 4 145 i 3 246). W formie elektronicznej wydano zaledwie 7 książek (tytułów), w tym 6 udostępnionych internetowo (w 2022 r. wydano w formie elektronicznej 11 książek i tyle samo udostępniono przez Internet). Ponadto w 2025 roku, wykonano 1 035 elektronicznych broszur i 890 z nich udostępniono internetowo (w 2022 r. było to 1 199 tytułów, w tym 598 dostępnych w Internecie). Pozostałe publikacje elektroniczne wydane przez parafie w 2025 r. osiągnęły łączną liczbę 6 348 tytułów, w tym 5 240 udostępniono w Internecie (w 2022 r. było to 9 906 tytułów, w tym 5 304 zostało udostępnionych w Internecie)⁴⁷.

W 2025 r. własną stronę internetową posiadało 69,9% parafii, 3,7% parafii taką stronę dopiero tworzyło, a 26,4% parafii nie miało swojej strony w Internecie. W porównaniu do 2022 r. udział parafii posiadających własną stronę zwiększył się o ok. 2 p. proc. (w 2022 roku 67,6% parafii posiadało stronę internetową). Najnowsze badanie, pokazało również, że posiadanie własnej strony internetowej było najbardziej popularne wśród parafii w województwach: śląskim (87,0%), małopolskim (84,9%), pomorskim (79,1%). Relatywnie niskie wskaźniki parafii z własnymi stronami www odnotowano w województwach: warmińsko-mazurskim (49,6%), opolskim (54,7%) oraz świętokrzyskim (55,8%).

W okresie 3 lat pomiędzy badaniami odnotowano również wzrost obecności parafii na portalach społecznościowych. W 2025 r. 44,1% parafii posiadało profil na przynajmniej jednym z portali społecznościowych podczas gdy w 2022 r. analogiczny wskaźnik wynosił 41,2%.

⁴⁶ W latach 2019–2025 liczba tytułów czasopism wydawanych w formie elektronicznej, w tym przez Internet podlegała znacznym wahaniom. W 2019 r. liczba tytułów czasopism w formie elektronicznej wynosiła 790, w tym 759 udostępnionych przez Internet, a badanie zrealizowane za 2022 r. wykazało prawie pięciokrotny wzrost – do 4 145 tytułów, w tym 3246 udostępnianych przez Internet. Z kolei w 2025 r. nastąpił spadek do 2 500 tytułów, w tym 2 109 udostępnianych przez Internet. Podobnie jak w przypadku formy papierowej widzimy tu więc gwałtowny wzrost oferty wydawniczej będący odpowiedzią na ograniczenia w bezpośredniej, zwłaszcza grupowej, działalności duszpasterskiej w okresie pandemii COVID-19. Po zakończeniu oddziaływania tego czynnika nastąpiła redukcja działalności wydawniczej, aczkolwiek nie była ona tak głęboka jak w przypadku wydawnictw papierowych – liczba tytułów nie spadła do poziomu sprzed pandemii lub niższego, lecz osiągnęła poziom trzykrotnie wyższy niż przed pandemią, co wynikało ze zmian preferencji komunikacyjnych społeczeństwa, w kierunku form dostępnych przez Internet.

⁴⁷ W przypadku elektronicznie, w tym internetowo, wydanych broszur i pozostałych wydawnictw (nie będących czasopismami ani książkami) liczba tytułów podlegała podobnym zawirowaniom jak te dotyczące czasopism i opisane w poprzednim przypisie. Liczba tytułów elektronicznych broszur w poszczególnych latach wynosiła: 643 w 2019 r. 1 199 w 2022 r. i 1 035 w 2025 r., zaś liczba pozostałych innych wydawnictw (nie będących książkami ani czasopismami) wynosiła: 1 489 w 2019 r., 9 906 w 2022 r. i 6 348 w 2025 r.

Tabl. 38. Liczba tytułów wydawanych lub udostępnianych elektronicznie w Internecie przez parafie katolickie według formy wydawnictwa oraz województw w 2025 r.

Table 38. Number of electronic publications (titles) issued by Catholic parishes, including those made available online by type of publication and by voivodship in 2025

Wyszczególnienie Specification	Liczba elektronicznych publikacji (tytułów) wydanych, w tym udostępnianych w Internecie, w następujących formach: Number of publications (titles) issued, including those made available online in the following forms:							
	czasopisma magazines		książki books		broszury pamphlets		inne ^a others ^a	
	A	B	A	B	A	B	A	B
Polska	2 500	2 109	7	6	1 035	890	6 348	5 240
Dolnośląskie	247	247	-	-	133	133	389	389
Kujawsko-pomorskie	14	14	1	1	144	144	124	124
Lubelskie	18	18	-	-	5	5	495	495
Lubuskie	10	10	-	-	5	5	117	51
Łódzkie	10	10	1	1	141	73	715	138
Małopolskie	163	128	2	2	113	112	556	392
Mazowieckie	152	92	-	-	79	68	1 116	1 006
Opolskie	701	526	-	-	18	15	213	213
Podkarpackie	66	24	-	-	95	82	211	142
Podlaskie	32	31	-	-	52	52	245	192
Pomorskie	331	321	2	1	39	39	578	578
Śląskie	606	573	-	-	89	40	322	322
Świętokrzyskie	29	29	-	-	13	13	104	104
Warmińsko-mazurskie	92	58	-	-	73	73	564	543
Wielkopolskie	26	25	1	1	29	28	452	408
Zachodniopomorskie	4	4	-	-	7	7	146	141

A - liczba tytułów wydanych elektronicznie np. CD B - liczba tytułów udostępnianych w Internecie.

A - number of electronically published titles e.g. CD B - number of titles made available electronically.

a Kategoria „Inne” obejmuje przede wszystkim tak zwane „ogłoszenia parafialne”.

a The „Other” category mainly includes so-called „parish announcements”.

Największe odsetki parafii z własnym profilem w mediach społecznościowych odnotowano w województwach: mazowieckim (55,8%), podlaskim (51,7%) i pomorskim (49,1%), zaś najmniejsze – w podkarpackim (33,5%), opolskim (35,7%) oraz świętokrzyskim (36,7%).

W porównaniu z 2022 r. odnotowano niewielki spadek odsetka parafii wydających publikacje w formie papierowej (o 3,2 p. proc.), a także duże zmniejszenie łącznej liczby tytułów papierowych publikacji (o 47,1%) oraz istotny spadek łącznej liczby egzemplarzy (o 14,0%). W zakresie czasopism liczba drukowanych tytułów zmniejszyła się aż o 73,9%, a suma egzemplarzy - o 12,4%. Bardzo duży wzrost nastąpił w przypadku liczby tytułów broszur (o 108,6%), podczas gdy łączna liczba egzemplarzy pozostała na tym samym poziomie. W przypadku książek spadek liczby tytułów był niewielki (o 3,1%), ale suma wydrukowanych egzemplarzy wyraźnie spadła (o 20,2%). W zakresie innych publikacji liczba tytułów spadła o połowę (o 53,6%), a liczba wydrukowanych egzemplarzy o jedną trzecią (o 35,6%).

W obszarze publikacji elektronicznych w 2025 r. zanotowano spadek liczby tytułów wydawanych elektronicznie o jedną trzecią (o 35,2%), a także umiarkowany spadek liczby tytułów dostępnych w Internecie (o 10,0%). Spadki liczby wydawanych elektronicznie tytułów dotyczyły wszystkich rodzajów publikacji. Podobnie było w zakresie liczby tytułów udostępnianych w Internecie, z tym że w zakresie broszur odnotowano odwrotną dynamikę, tj. liczba tytułów tych publikacji wzrosła o połowę (o 48,7%). Równocześnie zaobserwowano niewielki wzrost obecności parafii w przestrzeni internetowej. Od 2022 roku udział parafii posiadających własną stronę internetową wzrósł o 2,3 p. proc. osiągając poziom 69,9%. Z kolei, prowadzenie profilu w mediach społecznościowych deklarowało w 2025 r. 44,1% parafii, tj. o 2,9 p. proc. więcej niż w 2022 r. Wskazuje to na stopniowe upowszechnianie się internetowych kanałów komunikacji z wiernymi.

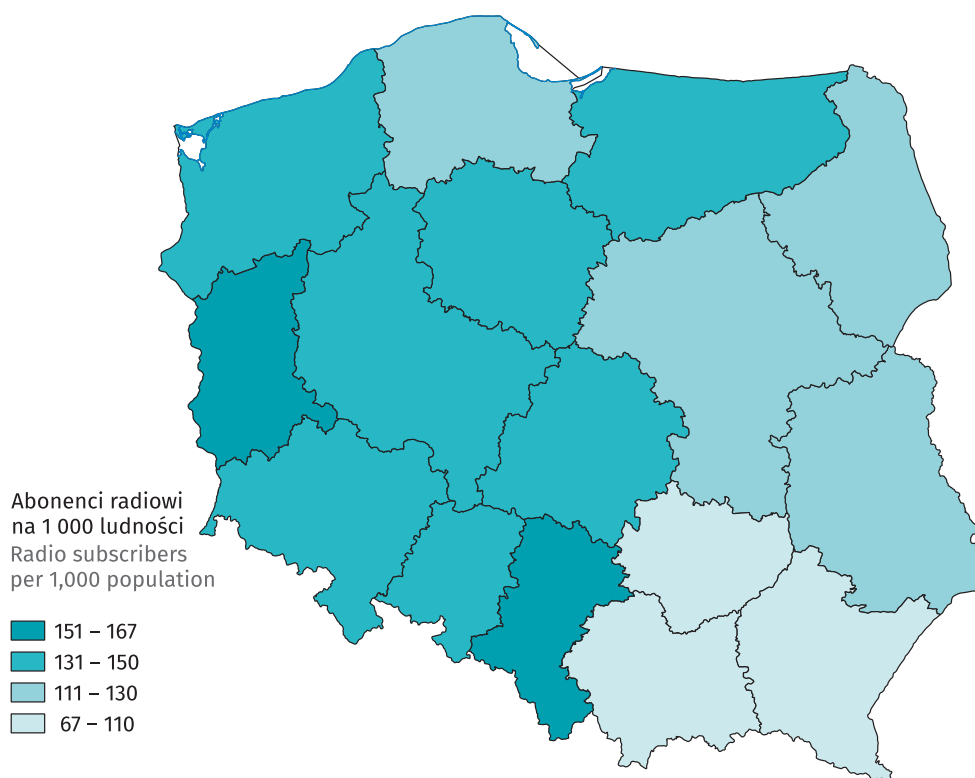
9.3. Radiofonia i telewizja

9.3. Radio and television

Według stanu w dniu 31 grudnia 2025 r. liczba abonentów radiowych wyniosła 4,7 mln, a telewizyjnych 4,5 mln. Wskaźnik liczby abonentów radiowych przypadających na 1 000 ludności wyniósł 127 osób, a telewizyjnych – 120 osób.

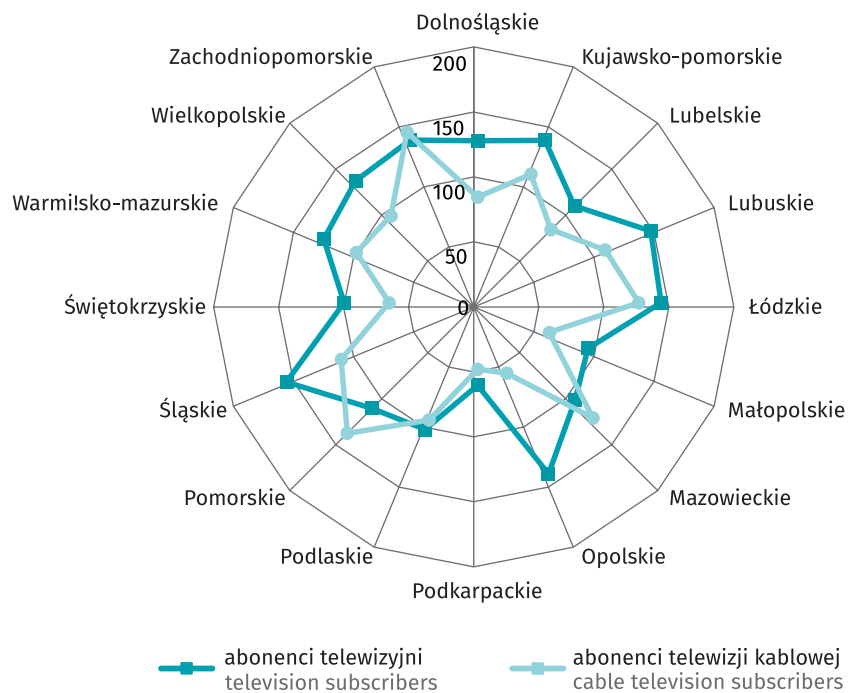
Najwięcej abonentów radiowych i telewizyjnych odnotowano w województwie śląskim (radiowych – 710,7 tys., telewizyjnych – 678,3 tys.), a najmniej w województwie świętokrzyskim (odpowiednio 123,9 tys. i 118,0 tys.). Najwyższy wskaźnik liczby abonentów przypadających na 1 000 ludności odnotowano w województwie śląskim (dla abonentów radiowych – 167, telewizyjnych – 159). Natomiast najniższy wskaźnik odnotowano w województwie podkarpackim – na 1 000 ludności przypadało 67 abonentów radiowych i 63 abonentów telewizyjnych. Wskaźnik liczby abonentów był wyższy w miastach niż na wsi. W miastach na 1 000 ludności przypadało 155 abonentów radiowych i 146 telewizyjnych, podczas gdy na wsi odpowiednio 86 i 83.

Mapa 25. Abonenci radiowi na 1 000 ludności w 2025 r.
Map 25. Radio subscribers per 1,000 population in 2025

W 2025 r. liczba abonentów telewizji kablowej wyniosła 3,7 mln i była mniejsza o 536,5 tys. w porównaniu z 2024 r. Najwięcej abonentów odnotowano w województwie mazowieckim (689,8 tys.), a najmniej w województwie opolskim (54,1 tys.).

Wykres 54. Abonenci telewizyjni i telewizji kablowej na 1 000 ludności w 2025 r.
Chart 54. Television and cable television subscribers per 1,000 population in 2025

Rozdział 10. Imprezy masowe

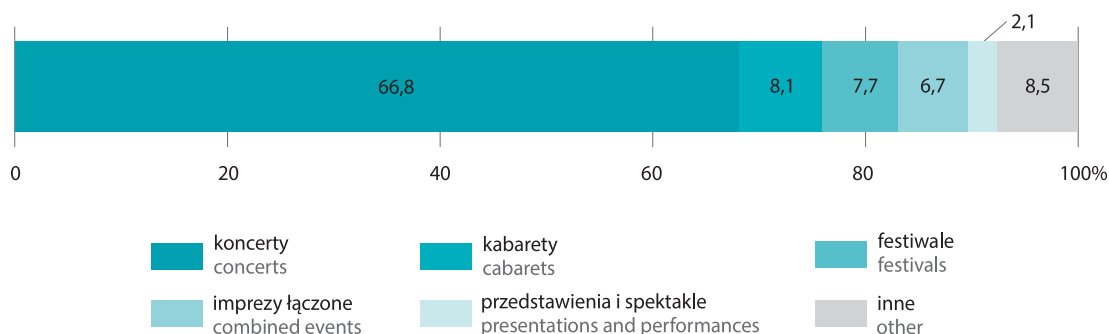
Chapter 10. Mass events

W 2025 r. odbyło się w Polsce 7,0 tys. imprez masowych (o 1,9% więcej niż w 2024 r.), które zgromadziły 30,7 mln uczestników. W przeliczeniu na 1 000 ludności w imprezach tych wzięło udział 820 osób (wobec 751 w 2024 r.). W jednej imprezie masowej uczestniczyło średnio 4,4 tys. osób (4,1 tys. w 2024 r.). Z ogólnej liczby imprez masowych zdecydowaną większość (92,4%) stanowiły imprezy zorganizowane przez osoby prawne.

Najwięcej imprez masowych zorganizowano w województwie śląskim (914), a najmniej w województwie lubuskim (133). Największą liczbę uczestników odnotowano w województwie mazowieckim (5,0 mln osób), natomiast najmniejszą w województwie opolskim (0,5 mln). Zdecydowana większość uczestników (85,0%) wzięła udział w wydarzeniach z płatnym wstępem (85,6% w 2024 r.).

Wykres 55. Imprezy artystyczno-rozrywkowe według rodzajów w 2025 r.

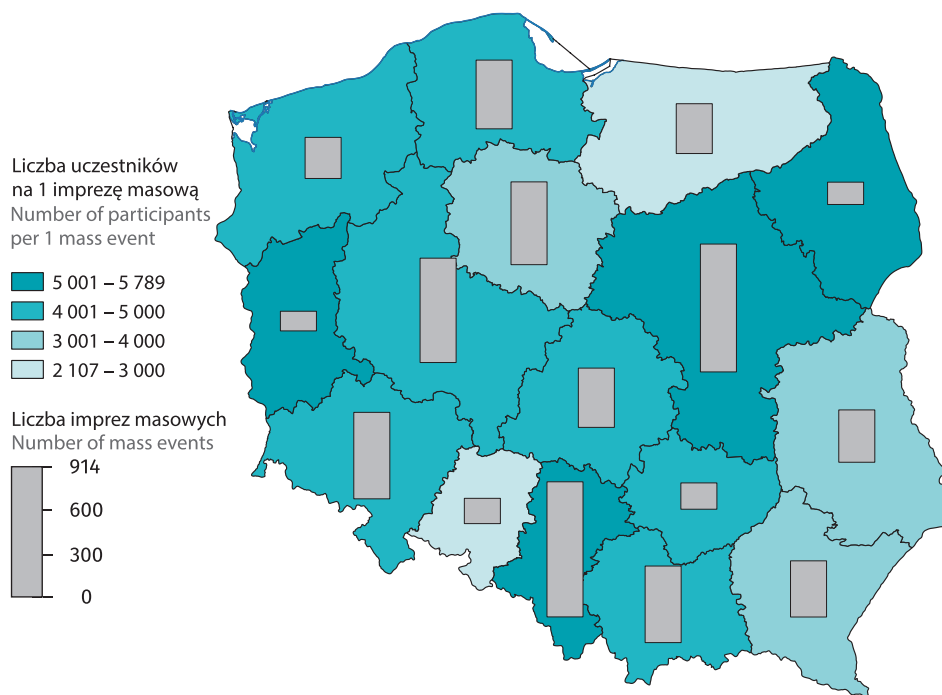
Chart 55. Art and entertainment mass events in 2025

Imprezy artystyczno-rozrywkowe stanowiły 48,5% ogólnej liczby imprez masowych. W porównaniu z rokiem poprzednim liczba masowych imprez artystyczno-rozrywkowych wzrosła o 8,3% (z 3,1 tys. w 2024 r. do 3,4 tys. w 2025 r.), a liczba uczestników zwiększyła się o 7,8% (z 12,1 mln w 2024 r. do 13,0 mln w 2025 r.). Najwięcej imprez tego typu odbyło się w województwie mazowieckim (489), a najmniej w województwie opolskim (79). Większość imprez artystyczno-rozrywkowych stanowiły koncerty (66,8%). Przeciętnie w jednej imprezie artystyczno-rozrywkowej wzięło udział 3,8 tys. osób, przy czym najwyższy wskaźnik odnotowano w województwie łódzkim (5,2 tys. osób), a najniższy w województwie kujawsko-pomorskim (2,4 tys. osób).

Imprezy sportowe stanowiły 51,5% ogólnej liczby imprez masowych. W porównaniu z 2024 r. ich liczba zmniejszyła się o 3,4% (z 3,7 tys. w 2024 r. do 3,6 tys. w 2025 r.), natomiast zwiększyła się liczba ich uczestników o 9,4% (z 16,1 mln osób w 2024 r. do 17,6 mln osób w 2025 r.). Najwięcej imprez sportowych zorganizowano w województwie śląskim (592), a najmniej w województwie lubuskim (37). Województwo śląskie skupiło również największą liczbę uczestników (3,2 mln osób), podczas gdy w województwie warmińsko-mazurskim zarejestrowano ich najmniej (163,8 tys.). Podobną tendencję odnotowano w przypadku liczby uczestników w przeliczeniu na 1 000 ludności – odpowiednio 759 wobec 122 osób. Przeciętnie najwięcej uczestników w jednej imprezie sportowej wzięło udział w województwie lubuskim (11,7 tys. osób), natomiast najmniej w województwie warmińsko-mazurskim (1,1 tys. osób). Większość imprez sportowych (79,2%) zorganizowano w obiektach zamkniętych (81,5% w 2024 r.).

Mapa 26. Imprezy masowe i uczestnicy w 2025 r.
Map 26. Mass events and participants in 2025

Rozdział 11. Szkolnictwo artystyczne

Chapter 11. Art education

11.1. Szkoły artystyczne⁴⁸

11.1. Art schools⁴⁹

System kształcenia artystycznego w Polsce tworzą publiczne i niepubliczne szkoły artystyczne (kształcące wyłącznie w zakresie przedmiotów artystycznych i ogólnokształcące artystyczne) oraz placówki artystyczne (ogniska artystyczne). Do szkół artystycznych zaliczamy szkoły niedające uprawnień zawodowych (I stopnia) oraz szkoły artystyczne dające uprawnienia zawodowe (II stopnia).

Tabl. 39. Szkoły artystyczne według województw
Table 39. Art schools by voivodship

Wyszczególnienie Specification		Szkoly artystyczne niedające uprawnień zawo- dowych Art schools not leading to professional certification			Szkoly artystyczne dające uprawnienia zawodowe General art schools leading to professional certification			Policealne szkoły artystyczne Post-secondary art schools		
		ogółem grand total	uczniowie students		ogółem grand total	uczniowie students		ogółem grand total	uczniowie students	
			razem total	w tym kobiety of whom females		razem total	w tym kobiety of whom females		razem total	w tym kobiety of whom females
Polska	2023/2024	465	65 789	41 526	224	24 258	18 643	12	775	615
	2024/2025	464	68 266	43 399	225	23 651	18 080	16	837	674
	2025/2026	465	70 275	44 707	235	24 410	18 597	15	746	571
Dolnośląskie		29	4 755	2 989	14	1 433	1 069	2	71	46
Kujawsko-pomorskie		26	3 813	2 439	13	1 227	956	–	–	–
Lubelskie		21	3 171	2 001	14	1 200	891	1	36	31
Lubuskie		16	2 052	1 333	6	534	441	–	–	–
Łódzkie		25	4 203	2 693	22	1 727	1 355	–	–	–
Małopolskie		66	11 620	7 398	23	3 205	2 321	1	26	23
Mazowieckie		58	7 478	4 738	28	3 114	2 304	5	429	333
Opolskie		16	2 302	1 424	5	723	566	–	–	–
Podkarpackie		37	5 782	3 615	17	1 591	1 156	–	–	–
Podlaskie		14	2 310	1 454	9	710	541	–	–	–
Pomorskie		26	3 342	2 190	11	1 356	1 091	3	118	86
Śląskie		35	6 650	4 125	36	4 048	3 195	1	30	26
Świętokrzyskie		11	1 336	867	4	389	317	–	–	–
Warmińsko-mazurskie		23	2 549	1 700	7	593	471	–	–	–
Wielkopolskie		36	5 222	3 358	15	1 648	1 211	2	36	26
Zachodniopomorskie		26	3 690	2 383	11	912	712	–	–	–

Do szkół artystycznych niedających uprawnień zawodowych zaliczamy szkoły artystyczne ogólnokształcące I stopnia, realizujące jednocześnie program szkoły podstawowej (8-letnie szkoły muzyczne) oraz szkoły muzyczne I stopnia, realizujące jedynie program kształcenia artystycznego (4-, 6-letnie szkoły muzyczne).

⁴⁸ Źródło: dane z Systemu Informacji Oświatowej administrowanego przez ministra właściwego do spraw oświaty i wychowania.
⁴⁹ Source: data from the Education Information System, managed by the minister competent for matters of education and upbringing.

Do szkół artystycznych dających uprawnienia zawodowe zaliczamy ogólnokształcące szkoły artystyczne oraz szkoły artystyczne kształcące wyłącznie w zakresie artystycznym. Ogólnokształcące szkoły artystyczne obejmują: 6-letnie ogólnokształcące szkoły muzyczne II stopnia, 4-, 5-letnie licea sztuk plastycznych oraz 9-letnie ogólnokształcące szkoły baletowe. Do szkół artystycznych kształcących wyłącznie w zakresie artystycznym zalicza się: szkoły muzyczne II stopnia (4-, 6-letnie szkoły kształcące wyłącznie w zakresie artystycznym oraz policealne szkoły muzyczne), szkoły sztuki cyrkowej, szkoły sztuki tańca, policealne szkoły plastyczne. Po ukończeniu szkoły oraz zdaniu egzaminu dyplomowego absolwent otrzymuje dyplom potwierdzający uzyskanie tytułu zawodowego.

W Polsce w roku szkolnym 2025/2026 edukację w zakresie artystycznym prowadziło ogółem 465 szkół artystycznych niedających uprawnień zawodowych (464 szkoły w roku szkolnym 2024/2025). W placówkach tych uczyło się łącznie 70,3 tys. uczniów, wśród których większość stanowiły kobiety (63,6%). W porównaniu z poprzednim rokiem szkolnym liczba uczniów wzrosła o 2,9% (o 2,0 tys. osób), w tym kobiet o 3,0% (o 1,3 tys. osób). W klasach pierwszych naukę rozpoczęło 16,7 tys. uczniów, w tym 10,7 tys. kobiet. Naukę w szkołach artystycznych niedających uprawnień zawodowych ukończyło 8,9 tys. absolwentów z roku szkolnego 2024/2025, z czego 5,5 tys. stanowiły kobiety (wzrost odpowiednio o 12,1% i 12,6% w porównaniu z poprzednim rokiem szkolnym).

Wśród szkół artystycznych niedających uprawnień zawodowych w roku szkolnym 2025/2026 działało 408 szkół artystycznych realizujących wyłącznie program kształcenia artystycznego (407 szkół w roku szkolnym 2024/2025). Przeważającą część tych placówek (83,3%) stanowiły szkoły publiczne, 14,5% – szkoły niepubliczne o uprawnieniach szkół publicznych, a 2,2% – szkoły niepubliczne. W wyżej wymienionych szkołach kształciło się 58,1 tys. uczniów, w tym 37,1 tys. kobiet (wzrost po 2,9% zarówno w odniesieniu do ogółu uczniów, jak i kobiet). Naukę w klasach pierwszych podjęło 14,9 tys. uczniów, w tym 9,6 tys. kobiet. W roku szkolnym 2024/2025 liczba absolwentów w szkołach artystycznych niedających uprawnień zawodowych, realizujących wyłącznie program kształcenia artystycznego wyniosła 7,7 tys. osób, z których 62,4% stanowiły kobiety. W porównaniu z rokiem szkolnym 2023/2024 liczba absolwentów zwiększyła się o 9,1%, w tym kobiet o 10,1% (wzrost odpowiednio o 645 i 440 osób).

W omawianym roku szkolnym w Polsce działalność edukacyjną prowadziło łącznie 57 ogólnokształcących szkół artystycznych I stopnia, realizujących jednocześnie program szkoły podstawowej (analogicznie jak przed rokiem). Do szkół tego typu uczęszczało 12,2 tys. uczniów, z czego kobiety stanowiły 61,9% (7,6 tys.). W porównaniu z poprzednim rokiem szkolnym liczba uczniów w tego rodzaju szkołach zwiększyła się o 3,0%, w tym kobiet o 3,4% (wzrost odpowiednio o 355 i 252 osoby). W klasach pierwszych uczyło się 1,7 tys. uczniów, w tym 1,1 tys. kobiet. W roku szkolnym 2024/2025 ogólnokształcące szkoły artystyczne niedające uprawnień zawodowych ukończyło 1,2 tys. absolwentów (o 35,3% więcej niż w roku szkolnym 2023/2024), w tym 0,7 tys. kobiet (o 33,5% więcej niż rok wcześniej).

W szkołach dających uprawnienia zawodowe edukacja artystyczna jest realizowana przez szkoły ponadpodstawowe kształcące wyłącznie w zakresie artystycznym oraz ogólnokształcące szkoły artystyczne. W roku szkolnym 2025/2026 funkcjonowało 235 szkół tego rodzaju (225 w roku poprzednim), z tego 116 szkół kształcących wyłącznie w zakresie artystycznym oraz 119 ogólnokształcących szkół artystycznych (odpowiednio 115 i 110 w roku szkolnym 2024/2025). Większość placówek stanowiły szkoły publiczne (77,9%), do których uczęszczało 86,2% uczniów.

W szkołach artystycznych dających uprawnienia zawodowe kształciło się łącznie 24,4 tys. uczniów, w tym 18,6 tys. kobiet (wzrost odpowiednio o 3,2% i 2,9% w porównaniu z rokiem szkolnym 2024/2025). Edukację w klasach pierwszych rozpoczęło 5,5 tys. uczniów, w tym 4,1 tys. kobiet (wzrost liczby uczniów o 28,4% w porównaniu z poprzednim rokiem szkolnym, w tym kobiet o 33,6%). W roku szkolnym 2024/2025 naukę w tego rodzaju szkołach artystycznych ukończyło 3,4 tys. osób, wśród których kobiety stanowiły większość (77,3%). W porównaniu z rokiem szkolnym 2023/2024 liczba absolwentów wzrosła o 2,3%, w tym kobiet - o 4,3%.

Kształcenie artystyczne jest realizowane również przez policealne szkoły artystyczne, które zaliczamy do szkół artystycznych dających uprawnienia zawodowe. W Polsce w roku szkolnym 2025/2026 działalność prowadziło 15 policealnych szkół artystycznych, z tego 6 szkół muzycznych i 9 szkół plastycznych. Do policealnych szkół artystycznych uczęszczało 0,7 tys. uczniów, w tym 0,6 tys. kobiet. W porównaniu z poprzed-

nim rokiem szkolnym liczba uczniów zmniejszyła się o 10,9% (z 837 do 746 osób), w tym kobiet o 15,3% (z 674 do 571 osób). W klasach pierwszych naukę rozpoczęło 0,4 tys. osób, wśród których przeważały kobiety (74,8%). W roku szkolnym 2024/2025 policealne szkoły artystyczne ukończyło 278 absolwentów (o 7,3% mniej niż w poprzednim roku szkolnym), z czego kobiety stanowiły 83,5%.

Tabl. 40. Absolwenci szkół artystycznych
Table 40. Graduates of art schools

Wyszczególnienie Specification	2022/2023		2023/2024		2024/2025			
	ogółem grand total	w tym kobiety (w %) of whom females (in %)	ogółem grand total	w tym kobiety (w %) of whom females (in %)	ogółem grand total	w tym kobiety (w %) of whom females (in %)	2023/2024=100	
							ogółem grand total	w tym kobiety of whom females
Szkoły artystyczne niedające uprawnień zawodowych Art schools not leading to professional certification	7 822	2,6	7 970	61,7	8 932	62,0	112,1	112,6
Szkoły artystyczne dające uprawnienia zawodowe General art schools leading to professional certification	3 346	72,0	3 345	75,9	3 422	77,3	102,3	104,3
Policealne szkoły artystyczne Post-secondary art schools	302	81,8	300	78,0	278	83,5	92,7	99,1

W roku szkolnym 2025/2026 wśród uczniów szkół artystycznych większość stanowiły kobiety. Ich udział w ogólnej liczbie uczniów szkół artystycznych niedających uprawnień zawodowych wyniósł 63,6%, w szkołach artystycznych dających uprawnienia zawodowe – 76,2%, a wśród słuchaczy szkół policealnych – 76,5% (w roku szkolnym 2024/2025 odpowiednio: 63,6%, 76,4% i 80,5%).

11.2. Szkolnictwo wyższe artystyczne⁵⁰

11.2. Higher artistic education⁵¹

W roku akademickim 2025/2026 na kierunkach artystycznych⁵², prowadzonych przez różne typy uczelni studiowało 39,7 tys. osób, w tym 27,9 tys. kobiet (w roku akademickim 2024/2025 odpowiednio 42,7 tys. i 30,1 tys.). Studiujący na kierunkach artystycznych stanowili 3,0% ogółu studentów na różnych typach uczelni, o 0,3 p. proc. mniej niż w poprzednim roku akademickim. W trybie stacjonarnym na kierunkach artystycznych studiowało 30,2 tys. studentów, w tym 21,5 tys. kobiet (w poprzednim roku akademickim odpowiednio 33,3 tys. i 23,7 tys.), natomiast w trybie niestacjonarnym kształciło się 9,5 tys. studentów, w tym 6,4 tys. kobiet (odpowiednio 9,4 tys. i 6,3 tys.).

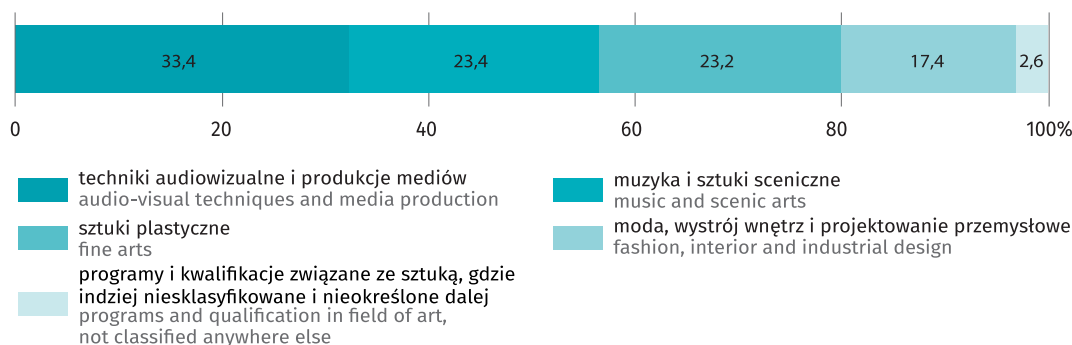
⁵⁰ Źródło: dane ze Zintegrowanego Systemu Informacji o Nauce i Szkolnictwie Wyższym POL-on administrowanego przez ministra właściwego do spraw szkolnictwa wyższego i nauki.

⁵¹ Source: data from the Integrated System of Information on Science and Higher Education POL-on, administered by ministry competent for matters of higher education and science.

⁵² Patrz uwagi metodologiczne do publikacji.

Wykres 56. Studenci kierunków artystycznych według typów kierunków (łącznie z cudzoziemcami) w roku akademickim 2025/2026

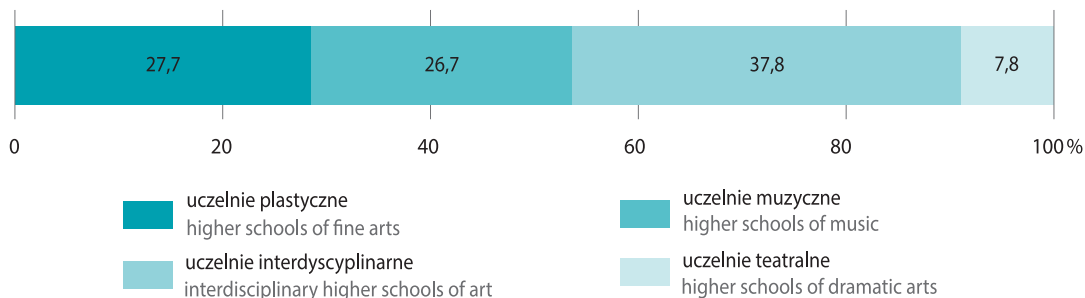
Chart 56. Students (together with foreigners) of art fields by type of fields of study in 2025/2026 academic year

Studenci kształcili się na 135 kierunkach artystycznych w różnych uczelniach w Polsce. Najwięcej studentów kształciło się na kierunkach: techniki audiowizualne i produkcja mediów (13,3 tys. słuchaczy), muzyka i sztuki sceniczne (9,3 tys.), sztuki plastyczne (9,2 tys.) oraz moda, wystrój wnętrz i projektowanie przemysłowe (6,9 tys.). Najwięcej kobiet studiowało na kierunkach: techniki audiowizualne i produkcja mediów (8,3 tys. słuchaczek), sztuki plastyczne (7,4 tys.), moda, wystrój wnętrz i projektowanie przemysłowe (5,9 tys.) oraz muzyka i sztuki sceniczne (5,6 tys.).

Wykres 57. Studenci uczelni artystycznych według typów uczelni w roku akademickim 2025/2026

Chart 57. Students of higher schools of arts by type of school in 2025/2026 academic year

W roku akademickim 2025/2026 w 19 publicznych i 8 niepublicznych uczelniach artystycznych kształciło się 22,2 tys. studentów, w tym 14,6 tys. kobiet. W porównaniu z poprzednim rokiem akademickim liczba studentów uczelni artystycznych wzrosła o 8,3% (o 1 703 osoby). Studenci tego typu uczelni stanowili 1,7% ogółu studiujących w Polsce, co oznacza wzrost o 0,1 p. proc. w porównaniu z poprzednim rokiem akademickim. Wśród kobiet odsetek studiujących w tego typu uczelniach wyniósł 1,9% (również o 0,1 p. proc. więcej niż w roku akademickim 2024/2025).

Z ogółu studentów uczelni artystycznych 75,9% studiowało w trybie stacjonarnym. W porównaniu z poprzednim rokiem akademickim liczba studentów na studiach stacjonarnych wzrosła o 7,6% (o 1 243 osoby), w tym kobiet o 5,8% (o 646 osób). Odnotowano jednocześnie wzrost ogólnej liczby studentów na studiach niestacjonarnych o 11,2%, w tym kobiet o 8,4% (odpowiednio o 460 i 219 osób).

W publicznych uczelniach artystycznych studiowało 16,2 tys. osób (w tym 11,5 tys. kobiet), co stanowiło 73,0% ogółu studentów uczelni artystycznych (77,0% w roku akademickim 2024/2025). Studia stacjonarne w publicznych uczelniach artystycznych wybrało 82,5% studentów, czyli o 2,4% (339 osób) więcej niż w poprzednim roku akademickim. Wzrost odnotowano także wśród osób studiujących niestacjonarnie — ich liczba zwiększyła się o 5,5% (87 osób).

W niepublicznych uczelniach artystycznych w roku akademickim 2025/2026 studiowało 6,0 tys. osób, w tym 3,1 tys. kobiet (o 27,1% więcej w porównaniu z poprzednim rokiem akademickim, w tym kobiet o 18,1%). Ten znaczący przyrost liczby studentów dotyczył zarówno studiów stacjonarnych, jak i niestacjonarnych (wzrost odpowiednio o 41,3% i 14,8%).

Na pierwszym roku studiów pierwszego stopnia kształciło się 4,8 tys. osób, w tym 3,2 tys. kobiet (w roku akademickim 2024/2025 odpowiednio 4,8 tys. oraz 3,1 tys.).

Tabl. 41. Studenci uczelni artystycznych^a według typów uczelni oraz form studiów
Table 41. Students of higher schools of arts^a by type of institution and mode of study

Wyszczególnienie Specification		Ogółem Grand total	w tym kobiety (w %) Of whom females (in %)	Z liczby ogółem – na studiach Of grand total – on studies			
				stacjonarnych full-time programmes		niestacjonarnych part-time programmes	
				razem total	w tym kobiety (w %) Of whom females (in %)	razem total	w tym kobiety (w %) Of whom females (in %)
Ogółem Grand total	2023/2024	17 560	68,4	15 056	68,1	2 504	70,2
	2024/2025	20 512	66,9	16 411	67,8	4 101	63,4
	2025/2026	22 215	65,7	17 654	66,7	4 561	61,8
Uczelnie publiczne Public academies	2023/2024	15 643	69,5	14 041	68,6	1 602	76,9
	2024/2025	15 799	70,1	14 220	69,1	1 579	78,4
	2025/2026	16 225	70,6	14 559	69,6	1 666	79,1
Uczelnie niepubliczne Non-public academies	2023/2024	1 917	59,6	1 015	60,6	902	58,4
	2024/2025	4 713	56,4	2 191	59,2	2 522	54,0
	2025/2026	5 990	52,4	3 095	53,0	2 895	51,8

a Łącznie z cudzoziemcami.

a Including foreigners.

W badanym okresie w uczelniach artystycznych studiowały 342 osoby z niepełnosprawnościami⁵³, w tym 246 kobiet (w roku akademickim 2024/2025 odpowiednio 287 i 200).

W roku akademickim 2025/2026 z możliwości kształcenia w polskich uczelniach artystycznych skorzystało 2 569 cudzoziemców, w tym 1 304 kobiety (w poprzednim roku akademickim odpowiednio 1 704 i 968). Cudzoziemcy stanowili 11,6% ogółu studentów uczelni artystycznych (wzrost o 3,3 p. proc. w porównaniu z rokiem akademickim 2024/2025). Liczba absolwentów cudzoziemców wyniosła 404 osoby, w tym 267 kobiet (wzrost odpowiednio o 7,4% i 8,5% w porównaniu z poprzednim rokiem akademickim).

Z ogólnej liczby cudzoziemców studiujących w Polsce w uczelniach artystycznych, 122 studentów to osoby polskiego pochodzenia, w tym 91 kobiet (w roku akademickim 2024/2025 odpowiednio 120 i 96 osób). Studenci polskiego pochodzenia stanowili 4,7% ogółu cudzoziemców studiujących w tych uczelniach (o 2,3 p. proc. mniej w porównaniu z poprzednim rokiem akademickim).

⁵³ Osoby z niepełnosprawnościami sprzężonymi liczone tylko raz.

W okresie od 1 stycznia do 31 grudnia 2025 r. studia magisterskie jednolite, pierwszego i drugiego stopnia w uczelniach artystycznych ukończyło 5,4 tys. osób, w tym 3,7 tys. kobiet (rok wcześniej odpowiednio 5,1 tys. oraz 3,4 tys.).

Tabl. 42. Absolwenci^a uczelni artystycznych według typów uczelni oraz form studiów
Table 42. Graduates^a from higher schools of arts by type of institution and mode of study

Wyszczególnienie Specification		Ogółem Grand total	W tym kobiety (w %) Of whom females (in %)	Z liczby ogółem absolwenci studiów Of total graduates			
				stacjonarnych full-time programmes		niestacjonarnych part-time programmes	
				razem total	w tym kobiety (w %) of whom females (in %)	razem total	w tym kobiety (w %) of whom females (in %)
Ogółem Grand total	2022/2023	4 595	68,1	3 971	67,5	624	71,6
	2023/2024	5 078	67,1	4 128	67,5	950	65,6
	2024/2025	5 375	68,4	4 341	68,0	1 034	69,9
Uczelnie publiczne Public academies	2022/2023	4 244	68,8	3 820	67,8	424	78,1
	2023/2024	4 267	68,5	3 766	67,7	501	74,9
	2024/2025	4 406	70,1	3 915	68,8	491	80,7
Uczelnie niepubliczne Non-public academies	2022/2023	351	59,3	151	60,9	200	58,0
	2023/2024	811	59,8	362	65,5	449	55,2
	2024/2025	969	60,7	426	61,3	543	60,2

a Łącznie z cudzoziemcami.

a Including foreigners.

W roku akademickim 2025/2026 na studiach podyplomowych prowadzonych na uczelniach artystycznych odnotowano 1,3 tys. słuchaczy, w tym 1,0 tys. kobiet.

Najwięcej słuchaczy studiów podyplomowych było na kierunkach: sztuki plastyczne (335), muzyka i sztuki sceniczne (271), moda, wystrój wnętrz i projektowanie przemysłowe (211). Mniejszym zainteresowaniem cieszyły się techniki audiowizualne i produkcja mediów (115) oraz programy i kwalifikacje związane ze sztuką (36 słuchaczy).

Na studiach podyplomowych prowadzonych przez uczelnie artystyczne kształciło się 968 słuchaczy, w tym 772 kobiety. W porównaniu z rokiem akademickim 2024/2025 ich liczba wzrosła o 12,8% (110 osób) dla słuchaczy ogółem i o 12,9% (88 osób) dla kobiet. Na studiach podyplomowych prowadzonych przez uczelnie artystyczne kształciło się 83 cudzoziemców, w tym 55 kobiet (odpowiednio 81 i 48 osób w poprzednim roku akademickim).

W szkołach doktorskich w dziedzinie sztuki kształciło się 204 doktorantów, w tym 97 kobiet – w porównaniu z rokiem akademickim 2024/2025 odpowiednio mniej o 42,2% i 50,0%. Cudzoziemcy stanowili 6,4% ogółu uczestników tego typu studiów, w tym kobiety 6,2%. Stypendia naukowe otrzymywało 170 doktorantów, tj. 83,3% ogółu doktorantów w uczelniach artystycznych (w poprzednim roku akademickim 36,8%, tj. 130 osób). Osoby z niepełnosprawnościami stanowiły 2,5% ogółu doktorantów.

Stopień doktora w szkołach doktorskich uzyskało 40 osób, w tym 13 kobiet (w poprzednim roku akademickim odpowiednio 32 i 14 osób). Oznacza to wzrost ogólnej liczby doktorów o 25,0%, przy jednoczesnym spadku (o 7,1%) liczby kobiet, które uzyskały ten stopień.

Rozdział 12. Ekonomiczny wymiar kultury

Chapter 12. Economic aspects of culture

12.1. Wyniki finansowe instytucji kultury

12.1. Financial results of cultural institutions

Głównym celem statutowym państwowych i samorządowych instytucji kultury⁵⁴ jest prowadzenie działalności kulturalnej. Instytucje kultury osiągają przychody m.in. ze sprzedaży składników majątku ruchomego, z najmu i dzierżawy składników majątkowych, dotacji podmiotowych i celowych z budżetu państwa lub jednostek samorządu terytorialnego, środków otrzymanych od osób fizycznych i prawnych oraz z innych źródeł.

W 2025 r. w badanej zbiorowości instytucji kultury (4 708 podmiotów) przeważały instytucje o liczbie pracujących do 49 osób (92,0%), przy czym instytucje o liczbie pracujących poniżej 10 osób stanowiły 57,4% ogólnej liczby jednostek (2 704), a podmioty o liczbie pracujących od 10 do 49 osób – 34,6% (1 628). Udział jednostek średnich o liczbie pracujących od 50 do 249 osób stanowił 7,3% (345), a jednostek dużych o liczbie pracujących 250 i więcej osób – 0,7% ogółu (31).

Tabl. 43. Podstawowe dane o finansach instytucji kultury
Table 43. Basic data on the finances of cultural institutions

Wyszczególnienie Specification	2024	2025	
	w mln zł in PLN millions		2025=100
Aktywa (pasywa) Assets (liabilities)	28 418,4	30 141,8	106,1
Przychody ogółem Total revenues	16 666,2	18 477,0	110,9
Koszty ogółem Total costs	16 504,3	18 272,8	110,7
Wynik finansowy brutto Gross financial result	161,9	204,2	126,1
Wynik finansowy netto Net financial result	159,7	201,4	126,2

Przychody ogółem instytucji kultury w 2025 r. wyniosły 18 477,0 mln zł i były o 10,9% wyższe w porównaniu z 2024 r. Najwyższą wartość przychodów ogółem odnotowano w instytucjach kultury o liczbie pracujących od 50 do 249 osób – 7 215,8 mln zł (39,1% ogólnej wartości przychodów). Struktura przychodów ogółem przedstawiała się następująco: dotacje do działalności podstawowej stanowiły 76,0%, przychody netto ze sprzedaży produktów – 14,6%, pozostałe przychody operacyjne – 8,3%, przychody netto ze sprzedaży towarów i materiałów – 0,8%, a przychody finansowe – 0,3%.

W 2025 r. przychody ogółem samorządowych instytucji kultury wyniosły 15 009,4 mln zł (81,2%), a państwowych 3 467,6 mln zł (18,8%). Ponad 25% wszystkich przychodów instytucji kultury stanowiły przychody ogółem podmiotów mających siedzibę w województwie mazowieckim.

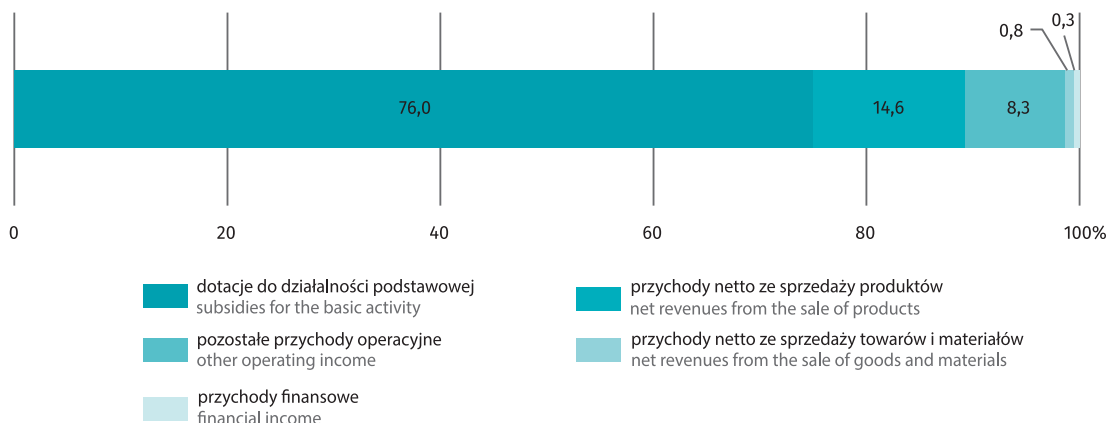
Wartość otrzymanych przez instytucje kultury dotacji do działalności podstawowej zwiększyła się o 11,4%, z 12 605,6 mln zł w 2024 r. do 14 038,1 mln zł w 2025 r. Najwięcej, tj. 79,2% dotacji do działalności podstawowej pochodziło od jednostek samorządu terytorialnego (JST).

Najwięcej dotacji do działalności podstawowej (59,3%) otrzymały podmioty zajmujące się działalnością twórczą związaną z kulturą i rozrywką, przy czym dotacje od JST stanowiły 84,0% ogółu dotacji do działalności podstawowej, a dotacje z budżetu państwa – 15,2%.

W 2025 r. najwyższą kwotę dotacji na działalność podstawową otrzymały instytucje z województwa mazowieckiego – łącznie 3 532,8 mln zł, tj. 25,2% ogólnej kwoty tej dotacji.

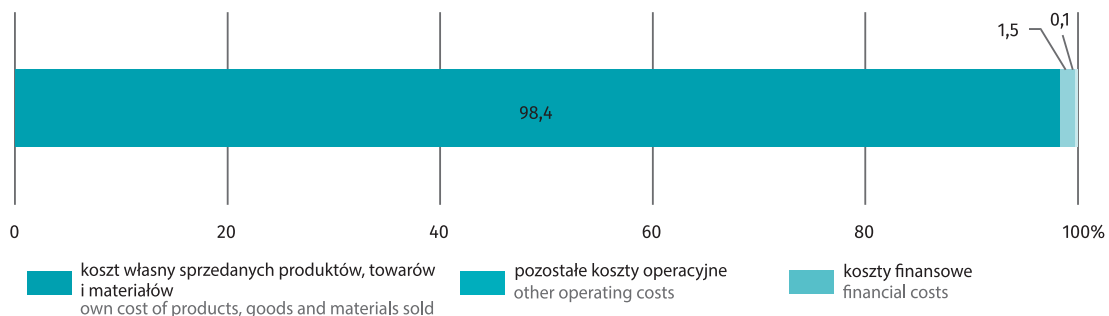
⁵⁴ Podział na instytucje państwowe i samorządowe wynika z art. 8 i 9.1 ustawy o organizowaniu i prowadzeniu działalności kulturalnej (Dz. U. z 2023 r. poz. 1662).

Wykres 58. Przychody ogółem instytucji kultury według rodzaju w 2025 r.
Chart 58. Total revenues of cultural institutions by type in 2025

Koszty ogółem badanych instytucji kultury wyniosły 18 272,8 mln zł i były wyższe o 10,7% niż w 2024 r. Największy udział miały koszty własne sprzedanych produktów, towarów i materiałów (98,4%). W strukturze rodzajowej kosztów działalności operacyjnej 49,8% stanowiły wynagrodzenia, a 20,6% usługi obce. Koszty instytucji kultury z województwa mazowieckiego stanowiły ponad 25% kosztów ogółem.

Wykres 59. Koszty ogółem instytucji kultury według rodzaju w 2025 r.
Chart 59. Total costs of cultural institutions by type in 2025

Największy udział w przychodach i kosztach ogółem miały instytucje kultury prowadzące działalność twórczą związaną z kulturą i rozrywką – ich przychody wyniosły 11 169,0 mln zł (60,4% ogólnej wartości przychodów), a koszty 11 098,8 mln zł (60,7% ogólnej wartości kosztów).

Wynik finansowy brutto instytucji kultury wyniósł 204,2 mln zł (161,9 mln zł w 2024 r.), natomiast obciążenia wyniku finansowego brutto z tytułu podatku dochodowego w porównaniu z 2024 r. zwiększyły się o 25,0% i wyniosły 2,8 mln zł.

Wynik finansowy netto instytucji kultury ukształtował się na poziomie 201,4 mln zł (159,7 mln zł w 2024 r.). Z ogólnej liczby badanych instytucji kultury 46,7% osiągnęło zysk netto, a 36,5% zanotowało stratę netto.

Tabl. 44. Przychody ogółem i koszty ogółem według wybranych działów i klas PKD 2007 w 2025 r.
Table 44. Total revenues and total costs according to selected divisions and classes of PKD 2007 classification in 2025

Wyszczególnienie Specification	Ogółem Total	W tym Of which					
		działalność twórcza związana z kulturą i rozrywką creative, arts and entertainment activities	w tym of which		działalność bibliotek, archiwów, muzeów oraz pozostała działalność związana z kulturą libraries, archives, museums and other cultural activities	w tym of which	
			działalność związana z wystawianiem przedstawień artystycznych performing arts	działalność obiektów kulturalnych operation of arts facilities		działalność bibliotek i archiwów library and archives activities	działalność muzeów museums activities
Liczba instytucji kultury Number of cultural institutions	4 708	2 342	153	2 180	2 360	1 955	397
Przychody ogółem w mln zł Total revenues in PLN millions	18 477,0	11 169,0	3 386,8	7 605,6	7 060,4	2 947,5	3 999,8
w tym: of which:							
Przychody netto ze sprzedaży produktów Net revenues from the sale of products	2 691,7	1 855,3	664,7	1 169,7	751,6	35,3	707,3
Dotacje do działalności podstawowej Subsidies for the basic activity	14 038,1	8 330,8	2 464,2	5 719,7	5 595,3	2 748,6	2 751,9
w tym: of which:							
z budżetu państwa state budget	2 759,5	1 265,7	585,8	674,0	1 403,1	221,7	1 104,3
z jednostek samorządu terytorialnego local government units	11 123,9	6 994,1	1 868,2	4 986,1	4 118,8	2 496,9	1 607,0
Koszty ogółem w mln zł Total costs in PLN millions	18 272,8	11 098,8	3 390,2	7 532,7	6 933,5	2 950,0	3 869,6
w tym: of which:							
Amortyzacja Depreciation	1 157,9	561,1	183,5	374,8	566,0	167,3	393,7
Zużycie materiałów i energii Usage of materials and energy	1 580,0	958,7	182,0	769,4	604,6	282,8	315,4
Usługi obce External services	3 692,8	2 499,2	498,0	1 940,5	1 115,8	327,5	763,1
Wynagrodzenia Remuneration	8 935,1	5 336,0	1 919,2	3 342,7	3 520,2	1 687,8	1 776,4
Ubezpieczenia społeczne i inne świadczenia Social insurance and other benefits	1 810,6	1 041,9	375,5	652,7	753,2	360,1	381,1

W 2025 r. aktywa (pasywa) osiągnęły wartość 30 141,8 mln zł i były wyższe o 6,1% w porównaniu z 2024 r. Ponad 47% (14,2 mln zł) wszystkich aktywów należało do jednostek o liczbie pracujących od 50 do 249 osób (345 podmiotów), 25,1% (7,6 mln zł) posiadały instytucje o liczbie pracujących 250 i więcej osób (31 podmiotów), 23,7% (7,2 mln zł) należało do instytucji od 10 do 49 osób (1 628 podmiotów), a 4,1%

(1,2 mln zł) posiadały instytucje o liczbie pracujących poniżej 10 osób (2 704 podmioty). Największą wartość aktywów (pasywów) razem odnotowano w bibliotekach, archiwach, muzeach oraz pozostałej działalności związanej z kulturą, tj. 18 402,0 mln zł (61,1% ogólnej wartości).

Aktywa trwałe instytucji kultury wyniosły 27 023,6 mln zł i były o 4,9% wyższe w porównaniu z poprzednim rokiem. W ich strukturze największy udział miały rzeczowe aktywa trwałe (99,0%), w ramach których środki trwałe stanowiły 85,0%, a środki trwałe w budowie 14,8%.

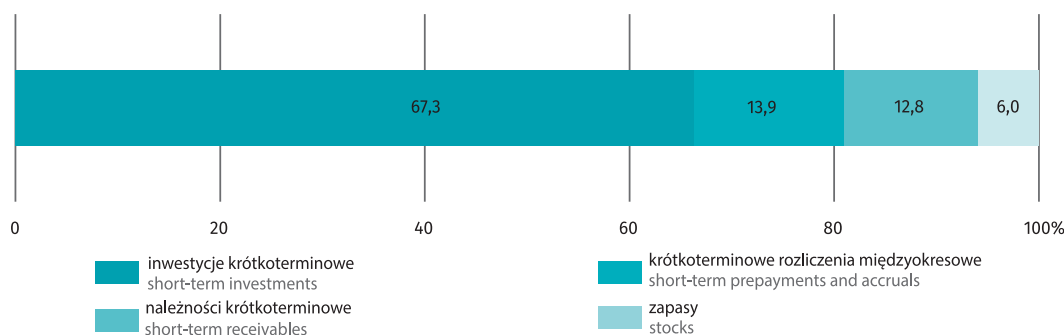
Aktywa obrotowe instytucji kultury wyniosły 3 118,2 mln zł i były wyższe o 17,6% w porównaniu ze stanem na koniec 2024 r. Inwestycje krótkoterminowe stanowiły 67,3% aktywów obrotowych.

Wykres 60. Aktywa obrotowe instytucji kultury według rodzaju w 2025 r.

Stan w dniu 31 grudnia

Chart 60. Current assets of cultural institutions by type in 2025

As of 31 December

W badanej zbiorowości instytucji kultury kapitały (fundusze) własne wyniosły 9 166,7 mln zł (stanowiły 30,4% pasywów) i były wyższe o 0,2% niż przed rokiem. Udział zobowiązań i rezerw na zobowiązania w strukturze pasywów wyniósł 69,6%.

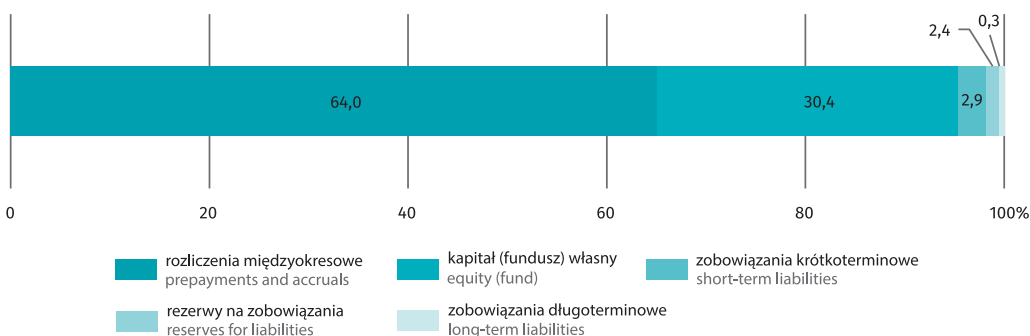
Na koniec 2025 r. zobowiązania i rezerwy na zobowiązania w instytucjach kultury wyniosły 20 975,1 mln zł (wzrost o 8,9% w porównaniu ze stanem na koniec 2024 r.). W ich strukturze rozliczenia międzyokresowe stanowiły 91,9%, zobowiązania krótkoterminowe – 4,3%, rezerwy na zobowiązania – 3,4%, a zobowiązania długoterminowe – 0,4%.

Wykres 61. Pasywa instytucji kultury według rodzaju w 2025 r.

Stan w dniu 31 grudnia

Chart 61. Liabilities of cultural institutions by type in 2025

As of 31 December

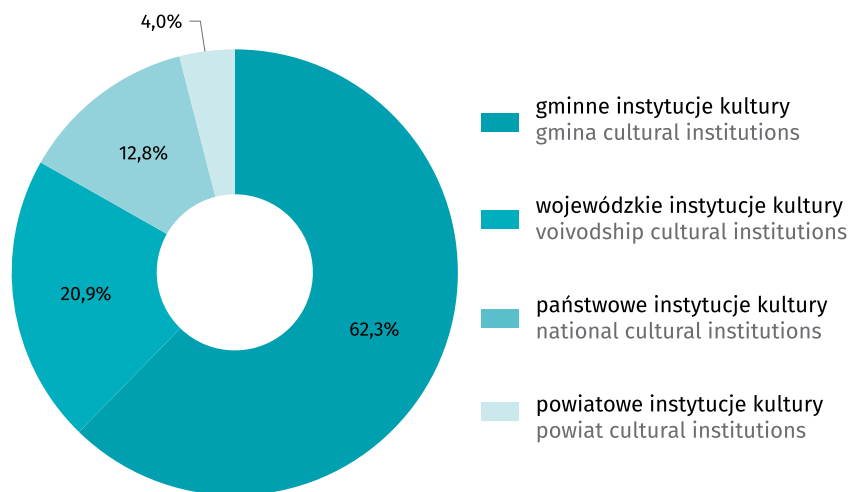
12.2. Zatrudnienie i wynagrodzenia w instytucjach kultury w 2025 r.

12.2. Employment and wages in cultural institutions in 2025

Według stanu w dniu 31 grudnia 2025 r. w 4 708 instytucjach kultury pracowało 89,8 tys. osób (o 1,5% więcej niż w 2024 r.), co stanowiło 0,6% ogólnej liczby pracujących w gospodarce narodowej⁵⁵.

Zdecydowana większość osób pracowała w samorządowych instytucjach kultury (87,2% ogółu), przede wszystkim w gminnych instytucjach kultury (62,3%). W przeliczeniu na jedną instytucję, największą liczbę pracujących odnotowano w państwowych instytucjach kultury – 151 osób. Dla pozostałych instytucji kultury wskaźnik przyjął następujące wartości: w wojewódzkich instytucjach kultury – 87 osób, w powiatowych – 21, a w gminnych – 13.

Wykres 62. Pracujący według form prawnych instytucji kultury w 2025 r.
Chart 62. Employees by legal form of cultural institutions in 2025

Ponad połowa osób (55,7%) pracowała w instytucjach kultury, których działalność według PKD 2007 została zaklasyfikowana do działu 90 *Działalność twórcza związana z kulturą i rozrywką*. W pozostałych działach PKD 2007, tj. 91 *Działalność bibliotek, archiwów, muzeów oraz pozostała działalność związana z kulturą* oraz 59 *Działalność związana z produkcją filmów, nagrań wideo, programów telewizyjnych, nagrań dźwiękowych i muzycznych*, udział ten wyniósł odpowiednio 43,6% i 0,7%.

Najwięcej osób pracujących odnotowano w instytucjach kultury zlokalizowanych w województwie mazowieckim (18,1 tys.), z czego 67,3% stanowiły osoby pracujące w instytucjach kultury mających siedzibę w Warszawie. Blisko o połowę mniejszą liczbę pracujących odnotowano także w przypadku województwa małopolskiego i śląskiego (odpowiednio 10,3 tys. i 9,9 tys.), a najmniejszą – w województwie lubuskim (1,9 tys.). Instytucje kultury zlokalizowane w województwach mazowieckim, małopolskim oraz śląskim skupiały łącznie 42,5% ogólnej liczby pracujących w instytucjach kultury.

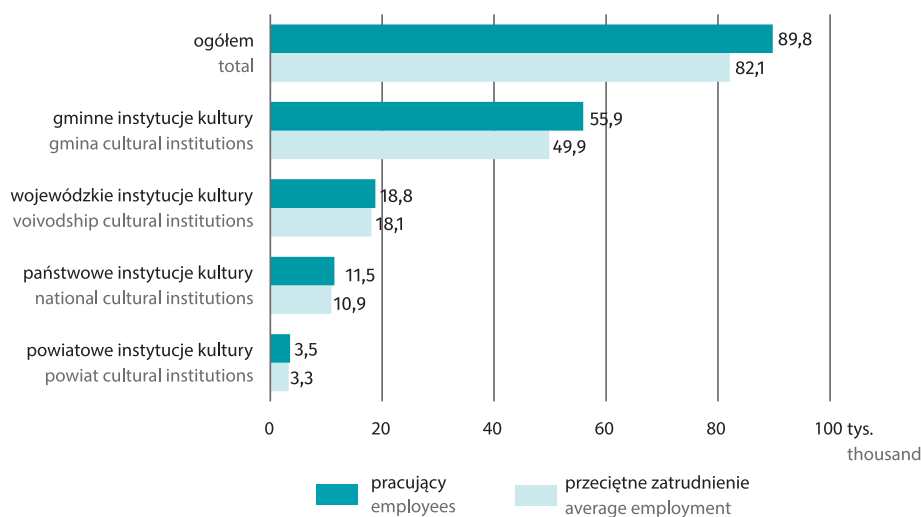
⁵⁵ Dane obejmują wszystkie podmioty gospodarki narodowej, czyli osoby prawne, jednostki organizacyjne niemające osobowości prawnej, osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą oraz zgłoszone przez jednostkę prawną jednostki lokalne.

Tabl. 45. Pracujący i przeciętne zatrudnienie w instytucjach kultury według województw
Table 45. Employees and average employment in cultural institutions by voivodship

Wyszczególnienie Specification		Pracujący Employees	Przeciętne zatrudnienie Average employment
POLSKA	2023	87 162	79 638,7
	2024	88 436	80 891,8
	2025	89 750	82 107,5
Dolnośląskie		6 672	6 200,4
Kujawsko-pomorskie		3 953	3 620,1
Lubelskie		4 539	4 051,5
Lubuskie		1 853	1 659,4
Łódzkie		5 078	4 558,8
Małopolskie		10 263	9 341,1
Mazowieckie		18 060	16 847,2
Opolskie		1 974	1 717,0
Podkarpackie		4 365	3 930,1
Podlaskie		2 607	2 387,8
Pomorskie		5 317	4 937,8
Śląskie		9 859	8 932,7
Świętokrzyskie		2 553	2 363,0
Warmińsko-mazurskie		2 651	2 432,9
Wielkopolskie		6 352	5 826,9
Zachodniopomorskie		3 654	3 300,8

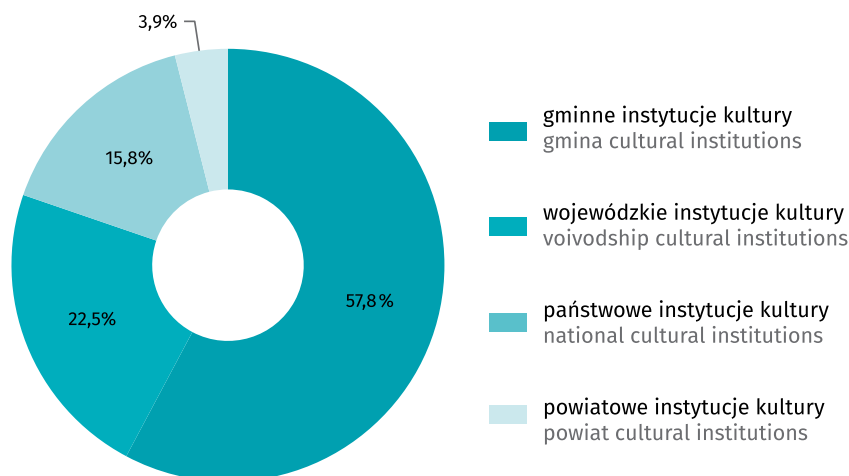
W 2025 r. przeciętne zatrudnienie w instytucjach kultury wyniosło 82,1 tys. etatów (o 1,5% więcej niż rok wcześniej). Na jedną instytucję kultury przypadało przeciętnie 17 pełnych etatów, przy czym w państwowych instytucjach kultury wskaźnik wyniósł 144 etaty, w wojewódzkich – 84, w powiatowych – 19, a w gminnych – 12. W instytucjach prowadzących działalność związaną z produkcją filmów, nagrań wideo, programów telewizyjnych, nagrań dźwiękowych i muzycznych odnotowano przeciętnie 99 pełnych etatów na jedną instytucję kultury. W przypadku działalności twórczej związanej z kulturą i rozrywką było to średnio 20 etatów, natomiast w obszarze działalności bibliotek, archiwów, muzeów oraz pozostałej działalności związanej z kulturą – 15 etatów.

Wykres 63. Pracujący i przeciętne zatrudnienie według form prawnych instytucji kultury w 2025 r.
Chart 63. Employees and average employment by legal form of cultural institutions in 2025

W 2025 r. wynagrodzenia brutto w instytucjach kultury wyniosły 8 935,1 mln zł (o 11,6% więcej niż w 2024 r.). Stanowiły one 48,9% wszystkich kosztów poniesionych przez te podmioty. Z ogółu środków przeznaczonych na wynagrodzenia w instytucjach kultury 84,2% wypłacono w jednostkach samorządowych. Największy wzrost wartości wynagrodzeń odnotowano w państwowych instytucjach kultury – z 1 251,6 mln zł do 1 411,3 mln zł (o 12,8%). Ponad połowa wartości wypłaconych wynagrodzeń (59,7%) dotyczyła działalności sklasyfikowanej według PKD 2007 w dziale 90 *Działalność twórcza związana z kulturą i rozrywką*.

Wykres 64. Wynagrodzenia brutto według form prawnych instytucji kultury w 2025 r.
Chart 64. The gross wages and salaries by legal form of cultural institutions in 2025

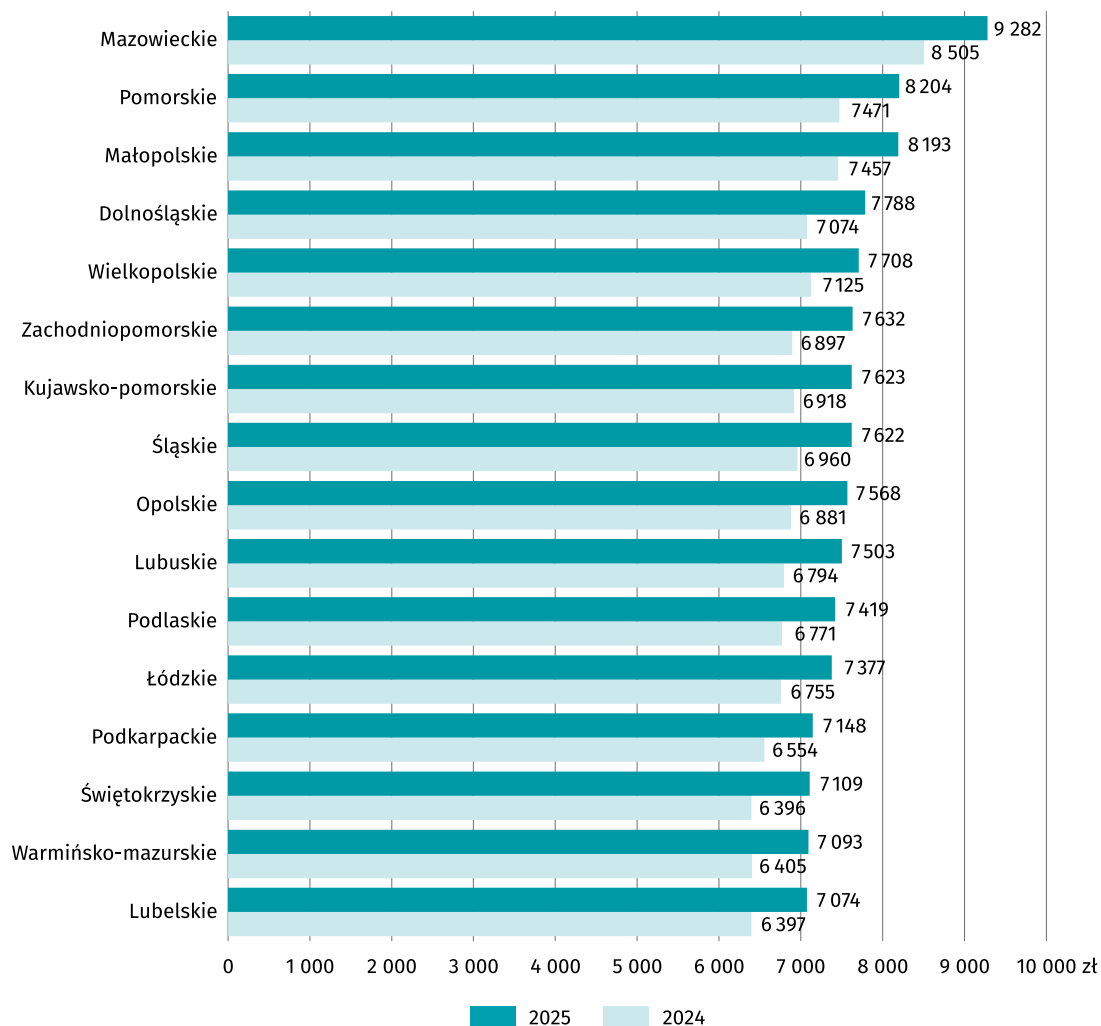

Największą wartość kosztów przeznaczonych na wynagrodzenia odnotowano w województwie mazowieckim – 2 169,4 mln zł, co stanowiło prawie ¼ ogólnej kwoty wypłacanych wynagrodzeń w instytucjach kultury. Najmniej środków na wynagrodzenia wypłacono w województwie lubuskim (167,7 mln zł). Najwyższy udział kosztów ogółem przeznaczonych na wynagrodzenia wystąpił w województwie lubelskim (53,1%).

W 2025 r. wynagrodzenia ze stosunku pracy stanowiły 88,0% wszystkich wynagrodzeń wypłacanych przez instytucje kultury (88,2% w 2024 r.). Najwyższy udział wynagrodzeń ze stosunku pracy w ogólnej wartości wypłaconych wynagrodzeń odnotowano w wojewódzkich instytucjach kultury (90,2%), natomiast najniższy w gminnych instytucjach kultury (86,9%). Z kolei w ujęciu wojewódzkim, najwyższy udział odnotowano w województwie świętokrzyskim (91,0%), a najniższy w województwie dolnośląskim (85,6%).

W 2025 r. przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w instytucjach kultury wyniosło 7 978 zł (o 703 zł więcej niż rok wcześniej) i było niższe o 10,4% niż przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w gospodarce narodowej. Najwyższe przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto wykazano w państwowych instytucjach kultury (9 559 zł), natomiast najniższe – w gminnych instytucjach kultury (7 500 zł). Najwyższe przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto odnotowano w województwie mazowieckim (9 282 zł), a najniższe w województwie lubelskim (7 074 zł). Najwyższe przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto zanotowano w instytucjach kultury, których działalność związana była z produkcją filmów, nagrań video, programów telewizyjnych, nagrań dźwiękowych i muzycznych – 9 183 zł. Najniższe przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto (7 784 zł) wystąpiło natomiast w bibliotekach, archiwach, muzeach oraz w ramach pozostałej działalności związanej z kulturą.

Wykres 65. Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto według województw
Chart 65. The gross monthly wages and salaries by voivodship

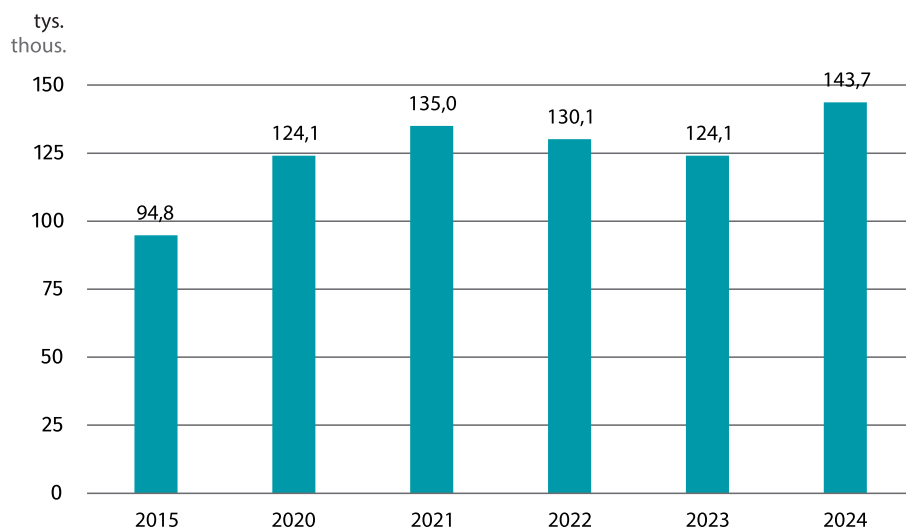
12.3. Przemysły kultury i kreatywne w 2024 r.

12.3. Culture and creative industries in 2024

W obszarze kultury, obok instytucji kultury funkcjonują również przedsiębiorstwa zajmujące się produkcją i dystrybucją dóbr oraz usług kulturalnych i kreatywnych na skalę rynkową. Podmioty te tworzą sektor przemysłów kultury i kreatywnych. Przemysły kultury koncentrują się na wytwarzaniu oraz rozpowszechnianiu produktów i usług kulturalnych opartych na prawach autorskich, wykorzystując przy tym przemysłowe metody produkcji. Należą do nich m.in. działalność wydawnicza, przemysł muzyczny, radiofonia, telewizja, produkcja filmowa oraz tworzenie gier komputerowych. Przemysły kreatywne obejmują natomiast takie dziedziny jak projektowanie, wzornictwo, architektura, reklama czy tłumaczenia. Ich działalność opiera się na twórczości, wiedzy i kreatywnym wykorzystaniu zasobów kultury, czego efektem są dobra i usługi zawierające istotny komponent kulturowy.

Liczba podmiotów sektora przemysłów kultury i kreatywnych rosła do 2021 r., kiedy osiągnęła poziom 135,0 tys. W kolejnych dwóch latach, czyli w 2022 r. i 2023 r., odnotowano spadki liczby podmiotów. W 2024 r. nastąpił ponowny wzrost – liczba przedsiębiorstw przekroczyła poziom z 2021 r. o 8,7 tys., co oznacza wzrost o 6,4% w porównaniu z 2021 r. i 15,8% w porównaniu z 2023 r.

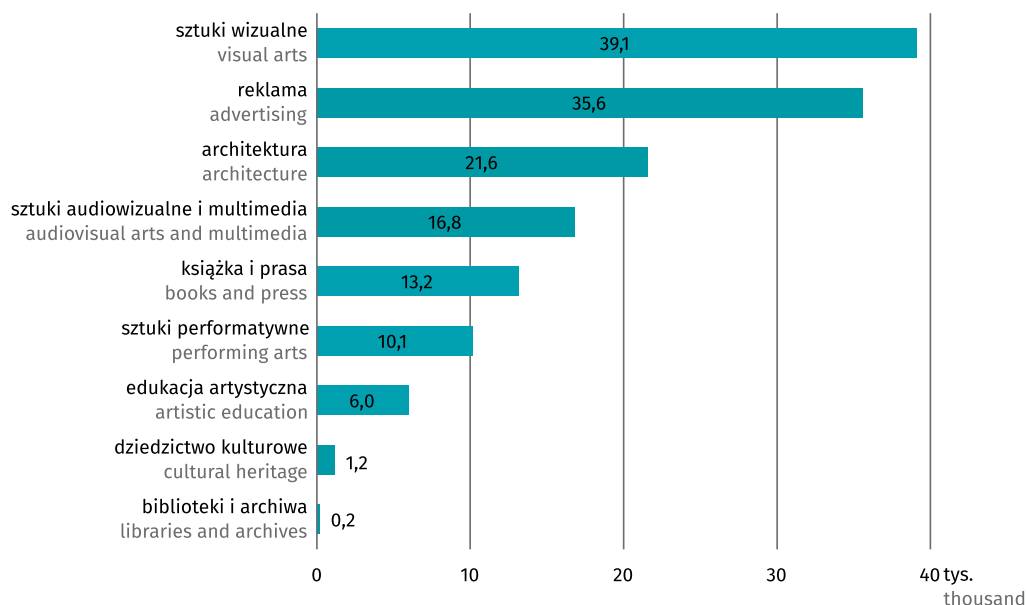
Wykres 66. Podmioty zaliczane do przemysłów kultury i kreatywnych
Chart 66. Entities belonging to the cultural and creative industries

W 2024 r. w Polsce działało 143,7 tys. podmiotów zaliczanych do przemysłów kultury i kreatywnych. Ich struktura pozostała bardzo zbliżona do obserwowanej rok wcześniej. Najliczniejszą grupę stanowiły podmioty działające w dziedzinie *Sztuki wizualne* (39,1 tys.), natomiast najmniej liczną – w dziedzinie *Biblioteki i archiwa* (0,2 tys.). Podmioty zaliczane tylko do dwóch dziedzin – *Sztuki wizualne i Reklama* – stanowiły łącznie ponad połowę (52,0%) wszystkich podmiotów zaliczanych do przemysłów kultury i kreatywnych.

Zaobserwowany w 2024 r. wzrost liczby podmiotów w porównaniu z 2023 r. dotyczył wszystkich dziedzin kultury – największy w dziedzinie *Edukacja artystyczna* (o 19,8%), a najmniejszy – w dziedzinie *Książki i prasa* (o 8,7%).

Wykres 67. Podmioty zaliczane do przemysłów kultury i kreatywnych według dziedzin kultury w 2024 r.
Chart 67. Entities belonging to the cultural and creative industries by domains of culture in 2024

Tabl. 46. Podmioty zaliczane do przemysłów kultury i kreatywnych według dziedzin kultury i klas PKD 2007 w 2024 r.

Table 46. Cultural and creative industries according to cultural domains and PKD 2007 classes in 2024

Dziedzina kultury Cultural domain	Rodzaj prowadzonej działalności (PKD 2007) Kind of activity (PKD 2007)	Ogółem Total
Ogółem Total		143 699
Dziedzictwo kulturowe Cultural heritage	Razem Total	1 176
	Działalność muzeów Museums activities	111
	Działalność historycznych miejsc i budynków oraz podobnych atrakcji turystycznych Operation of historical sites and buildings and similar visitor attractions	1 065
Biblioteki i archiwa Libraries and archives	Działalność bibliotek i archiwów Libraries and archives activities	158
Książki i prasa Books and press	Razem Total	13 153
	Sprzedaż detaliczna książek prowadzona w wyspecjalizowanych sklepach Retail sale of books in specialised stores	1 103
	Sprzedaż detaliczna gazet i artykułów piśmiennych prowadzona w wyspecjalizowanych sklepach Retail sale of newspapers and stationery in specialised stores	1 709
	Wydawanie książek Book publishing	1 864
	Wydawanie gazet Publishing of newspapers	307
	Wydawanie czasopism i pozostałych periodyków Publishing of journals and periodicals	732
	Działalność agencji informacyjnych News agency activities	382
	Działalność związana z tłumaczeniami Translation and interpretation activities	7 056

Tabl. 46. Podmioty zaliczane do przemysłów kultury i kreatywnych według dziedzin kultury i klas PKD 2007 w 2024 r. (cd.)

Table 46. Cultural and creative industries according to cultural domain and PKD 2007 classes in 2024 (cont.)

Dziedzina kultury Cultural domain	Rodzaj prowadzonej działalności (PKD 2007) Kind of activity (PKD 2007)	Ogółem Total
Sztuki wizualne Visual arts	Razem Total	39 126
	Działalność w zakresie specjalistycznego projektowania Specialised design activities	21 033
	Działalność fotograficzna Photographic activities	13 038
	Artystyczna i literacka działalność twórcza Artistic creation activities	5 055
Sztuki performatywne Performing arts	Razem Total	10 126
	Produkcja instrumentów muzycznych Manufacture of musical instruments	289
	Działalność związana z wystawianiem przedstawień artystycznych Performing arts activities	6 818
	Działalność wspomagająca wystawianie przedstawień artystycznych Support activities to performing arts	2 705
	Działalność obiektów kulturalnych Operation of arts facilities	314
Sztuki audiowizualne i multimedia Audio-visual arts and multimedia	Razem Total	16 786
	Sprzedaż detaliczna nagrań dźwiękowych i audiowizualnych prowadzona w wyspecjalizowanych sklepach Retail sale of music and video recordings in specialised stores	141
	Działalność wydawnicza w zakresie gier komputerowych Publishing of computer games	1 053
	Działalność związana z produkcją filmów, nagrań wideo i programów telewizyjnych Motion picture, video and television programme production activities	10 798
	Działalność postprodukcyjna związana z filmami, nagraniami wideo i programami telewizyjnymi Motion picture, video and television programme post-production activities	2 304
	Działalność związana z dystrybucją filmów, nagrań wideo i programów telewizyjnych Motion picture, video and television programme distribution activities	186
	Działalność związana z projekcją filmów Motion picture projection activities	157
	Działalność w zakresie nagrań dźwiękowych i muzycznych Sound recording and music publishing activities	1 742
	Nadawanie programów radiofonicznych Radio broadcasting	138
	Nadawanie programów telewizyjnych ogólnodostępnych i abonamentowych Public and licence television programmes broadcasting	210
	Wypożyczanie kaset wideo, płyt CD, DVD itp. Rental of video tapes and CDs, DVDs etc.	57
Architektura Architecture	Działalność w zakresie architektury Architectural activities	21 572
Reklama Advertising	Działalność agencji reklamowych Advertising agencies activities	35 616
Edukacja artystyczna Artistic education	Pozaszkolne formy edukacji artystycznej Out-of-school forms of cultural education	5 986

W 2024 r. podmioty zaliczane do przemysłów kultury i kreatywnych stanowiły 6,1% wszystkich przedsiębiorstw niefinansowych w Polsce. Zdecydowaną większość tworzyły mikroprzedsiębiorstwa (142,6 tys., tj. 99,2%), co stanowiło 6,2% wszystkich mikroprzedsiębiorstw niefinansowych. W pozostałych klasach wielkości przedsiębiorstw liczba podmiotów zaliczanych do przemysłów kultury i kreatywnych była znacznie mniejsza. Do kategorii małych firm zaliczono 926 jednostek (co stanowiło 1,9% w swojej klasie wielkości), średnich – 164 (1,1%), a dużych – 46 (1,2%). W porównaniu z 2023 r. wzrost liczby podmiotów odnotowano tylko wśród mikroprzedsiębiorstw (o 16,0%), w pozostałych klasach wielkości nastąpił spadek liczby podmiotów (wśród małych przedsiębiorstw – o 1,0%, średnich – o 5,7%, dużych – o 4,2%).

Największe przedsiębiorstwa, zatrudniające powyżej 249 osób, koncentrowały swoją działalność przede wszystkim w dziedzinach: *Książki i prasa*, *Sztuki audiowizualne i multimedia* oraz *Reklama*. Dziedziny te skupiały łącznie 89,1% wszystkich dużych podmiotów, a jednocześnie dominowały także wśród przedsiębiorstw średniej wielkości (50–249 pracujących), obejmując 79,9% ich ogólnej liczby. W grupie małych przedsiębiorstw, zatrudniających od 10 do 49 osób, najliczniej reprezentowane były podmioty działające w dziedzinach: *Reklama*, *Architektura* oraz *Książki i prasa*, które stanowiły łącznie 70,8% wszystkich małych przedsiębiorstw zaliczanych do przemysłów kultury i kreatywnych. Natomiast wśród mikroprzedsiębiorstw największy udział miały podmioty związane z dziedzinami: *Sztuki wizualne*, *Reklama* oraz *Architektura*, skupiające łącznie 67,1% jednostek należących do tej kategorii.

Według stanu na koniec 2024 r. w podmiotach zaliczanych do przemysłów kultury i kreatywnych pracowało 281,0 tys. osób, tj. o 18,7% więcej niż rok wcześniej. Przeciętne zatrudnienie w ciągu roku ukształtowało się na poziomie 96,5 tys. etatów (wzrost o 4,3% w porównaniu z 2023 r.). Wzrost zarówno liczby pracujących, jak i przeciętnego zatrudnienia odnotowano tylko w mikroprzedsiębiorstwach (odpowiednio o 27,8% i 21,8%).

Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto wyniosło 9 193 zł, co oznacza wzrost o 3,6% w porównaniu z 2023 r. Największy wzrost wynagrodzeń odnotowano w małych i średnich przedsiębiorstwach, gdzie płace zwiększyły się odpowiednio o 11,5% i 11,3%. W dużych przedsiębiorstwach przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto wzrosło o 7,6%. W mikroprzedsiębiorstwach wzrost ten był relatywnie niewielki i wyniósł 1,3%.

Tabl. 47. Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w 2024 r.
Table 47. Average monthly gross wages and salaries in 2024

Wyszczególnienie Specification	Przedsiębiorstwa niefinansowe Non-financial enterprises	Przemysły kultury i kreatywne Cultural and creative industries
	w zł in PLN	
Ogółem Total	8 414	9 193
Mikroprzedsiębiorstwa Micro-enterprises	5 281	5 683
Małe przedsiębiorstwa Small enterprises	8 184	10 349
Średnie przedsiębiorstwa Medium enterprises	9 085	11 983
Duże przedsiębiorstwa Large enterprises	9 644	12 265

Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w obszarze przemysłów kultury i kreatywnych było wyższe niż w przedsiębiorstwach niefinansowych o 779 zł. W mikroprzedsiębiorstwach różnica ta wyniosła 402 zł, w małych przedsiębiorstwach – 2 165 zł, w średnich – 2 898 zł, a w dużych – 2 621 zł.

Udział wynagrodzeń brutto w kosztach ogółem przedsiębiorstw zaliczanych do przemysłów kultury i kreatywnych wyniósł 10,7%, tj. był o 0,6 p. proc. mniejszy w porównaniu z 2023 r.

W 2024 r. podmioty funkcjonujące w obszarze przemysłów kultury i kreatywnych uzyskały przychody ogółem w wysokości 115,5 mld zł, przy kosztach ogółem wynoszących 99,1 mld zł. Podobnie jak w po-

przednich latach, odnotowano dodatni wynik finansowy, czyli nadwyżkę przychodów nad kosztami, która wyniosła 16,5 mld zł (o 0,3 mld zł mniej niż w 2023 r.). W porównaniu z rokiem poprzednim przychody ogółem zwiększyły się o 10,8%, natomiast koszty ogółem wzrosły o 13,2%.

Wskaźnik poziomu kosztów, określający relację kosztów ogółem do przychodów ogółem, osiągnął w 2024 r. wartość 85,7%, co oznacza wzrost o 1,8 p. proc. w porównaniu z 2023 r. Jednocześnie był on niższy o 6,5 p. proc. od analogicznego wskaźnika notowanego dla ogółu przedsiębiorstw niefinansowych. W przeliczeniu na jeden podmiot koszty ogółem wyniosły 689,4 tys. zł i były o 16,1 tys. zł niższe niż rok wcześniej, natomiast przychody ogółem – 804,1 tys. zł, co oznacza spadek o 36,7 tys. zł. Udział przemysłów kultury i kreatywnych w łącznych przychodach przedsiębiorstw niefinansowych wyniósł 1,4%, natomiast w kosztach ogółem – 1,3%.

W 2024 r. przedsiębiorstwa zaliczane do przemysłów kultury i kreatywnych wytworzyły wartość dodaną w wysokości 32,9 mld zł, tj. o 0,3 mld zł więcej niż rok wcześniej, co stanowiło 1,5% wartości dodanej wypracowanej przez wszystkie przedsiębiorstwa niefinansowe. Największy wkład miały mikroprzedsiębiorstwa, które wygenerowały 45,0% całkowitej wartości dodanej w obszarze przemysłów kultury i kreatywnych (14,8 mld zł). W przypadku dużych przedsiębiorstw udział w wartości dodanej wyniósł 28,1% (9,3 mld zł), natomiast małych i średnich przedsiębiorstw (po 4,4 mld zł). W przeliczeniu na jedno przedsiębiorstwo wartość dodana w obszarze przemysłów kultury i kreatywnych była czterokrotnie niższa niż w przypadku przedsiębiorstw niefinansowych.

W 2024 r. odnotowano spadek wartości zarówno eksportu, jak i importu dóbr kulturalnych i kreatywnych. Łączna wartość ich sprzedaży za granicę wyniosła 10,4 mld zł, tj. była o 3,4 mld zł mniejsza niż w 2023 r. Zmniejszyła się także wartość importu, która osiągnęła poziom 5,8 mld zł i była o 3,4 mld zł mniejsza niż rok wcześniej. Mimo spadków wartości eksportu i importu, saldo obrotu towarami pozostało dodatnie i wyniosło 4,5 mld zł (4,6 mld zł w 2023 r.).

Najwyższą wartość eksportu dóbr kulturalnych i kreatywnych odnotowano w dziedzinie *Książki i prasa* (4,5 mld zł, tj. o 0,8 mld zł mniej niż w 2023 r.), natomiast najniższą – w dziedzinie *Rękodzieło artystyczne* (1,1 mln zł). Najwyższe saldo w obrotach towarowych wystąpiło w dziedzinie *Książki i prasa* (2,7 mld zł), z kolei najniższe saldo zanotowano w dziedzinie *Sztuki performatywne* (minus 67,3 mln zł).

Wartość eksportu usług kulturalnych i kreatywnych wyniosła 19,5 mld zł, co oznacza wzrost o 1,8 mld zł (10,2%) w stosunku do 2023 r. Import usług osiągnął wartość 22,6 mld zł i był wyższy o 1,9 mld zł (9,2%) niż rok wcześniej. Saldo obrotów usługami pozostało ujemne i wyniosło minus 3,1 mld zł wobec minus 3,0 mld zł w 2023 r.

Najwyższą wartość zarówno eksportu, jak i importu usług kulturalnych i kreatywnych odnotowano w dziedzinie *Reklama* (odpowiednio 15,9 mld zł i 16,4 mld zł). Dodatkowo saldo obrotów usługami kulturalnymi i kreatywnymi odnotowano w dwóch dziedzinach: *Dziedzictwo kulturowe* (402,0 mln zł) oraz *Architektura* (251,9 mln zł).

Udział dóbr kulturalnych i kreatywnych w eksporcie ogółem w 2024 r. wyniósł 0,7%, natomiast w imporcie – 0,4%. Udział usług kulturalnych i kreatywnych w handlu usługami był wyższy niż w przypadku dóbr kulturalnych i kreatywnych: udział eksportu wyniósł 4,1%, a importu – 7,6%.

Głównymi odbiorcami zarówno polskich dóbr, jak i usług kulturalnych i kreatywnych były państwa UE (odpowiednio 86,6% i 59,3% wartości eksportu). Podobnie sytuacja wyglądała w przypadku importu, gdzie główne obroty były realizowane przede wszystkim z krajami UE (52,2% wartości importu w przypadku dóbr; 73,2% – usług).

Tabl. 48. Handel międzynarodowy dobrami i usługami kulturalnymi i kreatywnymi według dziedzin kultury w 2024 r.

Table 48. Foreign trade turnover in cultural and creative goods and services according to cultural domains in 2024

Wyszczególnienie Specification	Dobra kulturalne i kreatywne Cultural and creative goods			Usługi kulturalne i kreatywne Cultural and creative services		
	eksport export	import import	saldo balance	eksport export	import import	saldo balance
	w mln zł PLN million					
Ogółem Total	10 357,5	5 828,8	4 528,7	19 511,2	22 646,6	-3 135,4
Dziedzictwo kulturowe Cultural heritage	25,1	58,5	-33,4	792,3	390,3	402,0
Książki i prasa Books and press	4 526,1	1 783,8	2 742,3	288,8	1 020,8	-732,0
Sztuki wizualne Visual arts	383,1	160,4	222,7	–	–	–
Architektura Architecture	2,8	1,9	0,9	385,1	133,2	251,9
Sztuki performatywne Performing arts	213,9	281,2	-67,3	416,8	932,0	-515,2
Sztuki audiowizualne i multimedia Audio-visual arts and multi-media	3 989,9	3 421,2	568,7	1 770,2	3 735,8	-1 965,6
Reklama Advertising	1 215,5	120,7	1 094,8	15 858,0	16 434,6	-576,6
Rękodzieło artystyczne Art craft	1,1	1,1	0,0	–	–	–

12.4. Satelitarny rachunek kultury w 2021 r.⁵⁶

12.4. Culture satellite account for 2021

Satelitarny rachunek kultury pozwala na oszacowanie wkładu kultury w gospodarkę narodową. Obszar kultury obejmuje działalność samorządowych i państwowych instytucji kultury, organizacji pozarządowych działających w obszarze kultury oraz przedsiębiorstw zaliczanych do przemysłów kultury i kreatywnych. Dane na ten temat nie są bezpośrednio prezentowane w systemie rachunków narodowych, dlatego też satelitarne rachunki stanowią rozwinięcie lub modyfikację tablic i rachunków wprowadzonych przez Europejski System Rachunków Narodowych i Regionalnych (ESA 2010)⁵⁷. Obszar kultury w schemacie podstawowym rachunków narodowych nie jest łatwy do wyodrębnienia. Polska Klasyfikacja Działalności (PKD 2007) wyszczególnia wprawdzie kulturę, ale grupuje ją łącznie z rekreacją i sportem w sekcji R *Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją*. Działalność kulturalna występuje jednak również w innych sekcjach gospodarki narodowej, ale w schemacie podstawowym rachunków nie jest włączana w obszar kultury (np. działalność wydawnicza z sekcji J *Informacja i komunikacja*). Satelitarny rachunek kultury modyfikuje dotychczasowe podejście, ujmując obszar kultury jako odrębną całość o znacznie rozszerzonej definicji w stosunku do jej dotychczasowego ujęcia w PKD 2007.

⁵⁶ Na podstawie danych sprzed wprowadzenia rewizji benchmarkingowej w rachunkach narodowych przeprowadzonej w 2024 r. i obejmującej lata 1995–2022.

⁵⁷ ESA to międzynarodowy standard metodologiczny i rachunkowy wprowadzony rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 549/2013 z dnia 21 maja 2013 r., opracowany w celu szczegółowego opisu gospodarki, jej składowych oraz relacji z innymi gospodarkami. W ramach tego standardu wyliczane i publikowane są kluczowe wskaźniki ekonomiczne, określające rozmiary produkcji takie jak Produkt Krajowy Brutto (PKB) czy wartość dodana brutto.

Satelitarny rachunek kultury koncentruje się na określeniu rzeczywistej, ekonomicznej roli kultury w gospodarce narodowej poprzez przedstawienie jej udziału w Produkcie Krajowym Brutto (PKB). Pozwala zatem odpowiedzieć na pytanie, na ile nakłady ponoszone na obszar kultury przekładają się na ekonomiczne efekty, które da się określić i statystycznie zmierzyć. Dzięki zastosowaniu identycznego schematu oraz pojęć, jak w rachunkach narodowych, satelitarny rachunek kultury można także porównać z dotychczasowym sposobem ujmowania kultury w rachunkach narodowych. Satelitarny rachunek kultury pozwala nie tylko na ocenę znaczenia całego obszaru kultury w gospodarce, lecz także na analizę jego wewnętrznej struktury z uwzględnieniem poszczególnych dziedzin kultury⁵⁸.

Źródła danych wykorzystywane do wyliczenia głównych transakcji rachunku są obszerne, a dane do celów analitycznych dostępne są z pewnym opóźnieniem⁵⁹. Stąd niniejsze wyliczenia rachunku dotyczą 2021 r.

W 2021 r. działalność podmiotów funkcjonujących w obszarze kultury nadal odbywała się w warunkach stanu zagrożenia epidemicznego (pandemia COVID-19). W poszczególnych miesiącach roku obowiązywały różnego rodzaju ograniczenia dotyczące prowadzenia działalności kulturalnej, których zakres był uzależniony od sytuacji epidemicznej w kraju. W efekcie część instytucji i podmiotów kultury okresowo ograniczała swoją działalność lub dostosowywała ją do obowiązujących wymogów sanitarnych, a istotnym elementem oferty kulturalnej pozostawały działania realizowane z wykorzystaniem Internetu i narzędzi cyfrowych. Jednocześnie, w porównaniu z 2020 r., podmioty kultury funkcjonowały w bardziej stabilnych warunkach organizacyjnych, stopniowo powracając do działalności stacjonarnej. Część jednostek nadal korzystała z różnych form wsparcia finansowego. Interpretując wyniki satelitarnego rachunku kultury za 2021 r., należy uwzględnić więc wpływ ograniczeń związanych z pandemią oraz działań pomocowych na wartości transakcji uwzględnianych w rachunku.

W 2021 r. większość podstawowych transakcji satelitarnego rachunku kultury osiągnęła wyższe wartości niż rok wcześniej. Wartość dodana brutto⁶⁰ wzrosła o 4 122,3 mln zł. Produkcja globalna⁶¹ w obszarze kultury zwiększyła się w stosunku do poprzedniego roku o 9 511,0 mln zł i osiągnęła wartość 138 205,5 mln zł. Wzrosło również zużycie pośrednie⁶² (o 5 388,7 mln zł), osiągając wielkość 74 989,7 mln zł. Zmniejszyła się natomiast wartość nadwyżki operacyjnej brutto⁶³ (o 1 112,3 mln zł) oraz pozostałych dotacji związanych z produkcją⁶⁴ (o 4 456,8 mln zł).

Obszar kultury w 2021 r. cechował się niższą dynamiką wzrostu wartości głównych transakcji w porównaniu z gospodarką narodową. Najwyższą dynamikę wzrostu w obszarze kultury w porównaniu z 2020 r. odnotowano dla zużycia pośredniego (7,7%), podczas gdy dla całej gospodarki narodowej wyniosła ona 20,4%. Wolniej rosła produkcja globalna (wzrost o 7,4% w obszarze kultury wobec 16,3% w gospodarce narodowej) oraz wartość dodana brutto (odpowiednio 7,0% i 11,2%). Najniższą dynamikę wzrostu odnotowano w przypadku kosztów związanych z zatrudnieniem – 2,5% (wobec 7,8% dla całej gospodarki). Z kolei w przypadku nadwyżki operacyjnej brutto odnotowano spadek o 2,9% (w gospodarce narodowej – wzrost o 7,9%).

58 Dziedziny kultury uwzględnione w ramach satelitarnego rachunku kultury to: *Dziedzictwo kulturowe, Biblioteki i archiwa, Książki i prasa, Sztuki wizualne, Sztuki performatywne, Sztuki audiowizualne i multimedia, Architektura, Reklama, Edukacja artystyczna, Zarządzanie i administracja kulturą oraz Powiązane z kulturą*.

59 Szczegółowe informacje na temat źródeł danych wykorzystywanych do obliczeń oraz przyjętych rozwiązań metodologicznych zawiera Raport z pracy metodologicznej 3.128 Satelitarny rachunek kultury, który dostępny jest na stronie internetowej GUS.+

60 Wartość dodana brutto stanowi różnicę pomiędzy produkcją globalną a zużyciem pośrednim.

61 Produkcja globalna – ogół produktów wytworzonych w ciągu okresu księgowego.

62 Zużycie pośrednie – obejmuje wartość wyrobów i usług wykorzystanych jako nakłady w procesie produkcji, wyłączając środki trwałe, których zużycie jest rejestrowane jako amortyzacja środków trwałych. Wyroby i usługi mogą być albo przekształcone, albo zużyte w procesie produkcji. Do zużycia pośredniego zaliczamy m.in. zużycie materiałów, energii, zakup usług obcych.

63 Nadwyżka operacyjna brutto stanowi różnicę pomiędzy wartością dodaną brutto, a kosztami związanymi z zatrudnieniem i pozostałymi podatkami związanymi z produkcją pomniejszonymi o pozostałe dotacje związane z produkcją. Transakcja ta określa nadwyżkę powstającą w procesie produkcji przed uwzględnieniem dochodów z tytułu własności, a zatem wprost odpowiada dochodom uzyskanym z prowadzonej działalności gospodarczej.

64 Pozostałe dotacje związane z produkcją – obejmują dotacje, które jednostki produkcyjne będące rezydentami mogą otrzymywać z tytułu prowadzenia produkcji, a nie zostały one zaliczone do kategorii dotacje do produktów.

Tabl. 49. Główne transakcje w satelitarnym rachunku kultury
Table 49. Main transactions in the culture satellite account

Wyszczególnienie Specification	2020	2021	
	w mln zł, ceny bieżące in PLN million, current prices		2020=100
Produkcja globalna Gross output	128 694,5	138 205,5	107,4
Zużycie pośrednie Intermediate consumption	69 600,9	74 989,7	107,7
Wartość dodana brutto Value added, gross	59 093,6	63 215,8	107,0
Koszty związane z zatrudnieniem Compensation of employees	26 080,1	26 727,4	102,5
Nadwyżka operacyjna brutto Operating surplus, gross	38 115,5	37 003,2	97,1

Największy udział w produkcji globalnej obszaru kultury miały podmioty działające w dziedzinie *Reklama* (25,7%). Istotne znaczenie miały również dziedziny: *Sztuki audiowizualne i multimedia* (20,2%), *Powiązane z kulturą* (12,1%) oraz *Książki i prasa* (10,4%). Te same cztery dziedziny kultury dominowały w zużyciu pośrednim, czyli w wartości nakładów zużywanych w procesie produkcji: *Reklama* (31,4%), *Sztuki audiowizualne i multimedia* (22,3%), *Powiązane z kulturą* (13,7%) i *Książki i prasa* (8,6%). Najmniejszy udział w obu tych transakcjach miały podmioty zaliczane do dziedziny *Zarządzanie i administracja kulturą* (0,4% produkcji globalnej i 0,4% zużycia pośredniego). Niewielki udział miały też podmioty z dziedziny *Biblioteki i archiwa* (odpowiednio 1,9% i 1,2%) oraz *Dziedzictwo kulturowe* (2,5% i 2,3%).

W 2021 r. największy udział w tworzeniu wartości dodanej brutto sektora kultury miały podmioty z dziedziny *Reklama* – odpowiadały one za 19,0% jej całkowitej wartości (o 1,3 p. proc. więcej niż przed rokiem). Istotny wkład w generowanie wartości dodanej brutto miały również dziedziny *Sztuki audiowizualne i multimedia* (17,6%; wzrost o 0,3 p. proc) oraz *Książki i prasa* (12,5%, wzrost o 1,6 p. proc). Udział *Edukacji artystycznej* w tworzeniu wartości dodanej brutto zmniejszył się o 4,5 p. proc – najwięcej spośród wszystkich dziedzin kultury. Na niemalże niezmiennym poziomie utrzymał się udział dziedziny: *Biblioteki i archiwa* (2,8%, spadek o 0,1 p. proc), *Dziedzictwo kulturowe* (2,8%, spadek o 0,1 p. proc.) oraz *Zarządzanie i administracja kulturą* (0,5%, brak zmian w udziale).

Analiza struktury produkcji globalnej i zużycia pośredniego pokazuje, które dziedziny kultury odgrywają największą rolę w procesach gospodarczych. Uzupełnieniem tego obrazu są koszty związane z zatrudnieniem⁶⁵, pozwalające ocenić znaczenie poszczególnych dziedzin kultury z perspektywy kosztów zasobów pracy. W 2021 r. koszty związane z zatrudnieniem stanowiły 19,0% produkcji globalnej wytworzonej przez obszar kultury – w porównaniu z 2020 r. wzrosły o 647,3 mln zł (o 2,5%) do 26 727,4 mln zł. Największy udział w tej transakcji miały podmioty z dziedziny *Edukacja artystyczna* oraz *Reklama* – po 14,9% (w porównaniu z poprzednim rokiem odpowiednio o 2,0 p. proc. mniej i 0,2 p. proc. więcej). Istotny w tym zakresie był także udział dziedziny: *Sztuki audiowizualne i multimedia* (13,1%), *Sztuki performatywne* (12,9%), *Powiązane z kulturą* (12,6%) oraz *Książki i prasa* (11,8%). Najmniejszy udział przypadał na dziedzinę *Zarządzanie i administracja kulturą* (1,0%). Zestawienie struktury kosztów związanych z zatrudnieniem ze strukturą produkcji globalnej i zużycia pośredniego wskazuje, że znaczenie kosztów zasobów pracy było relatywnie większe w dziedzinach *Edukacja artystyczna* i *Sztuki performatywne*, niż mogłoby to wynikać z ich udziału w pozostałych podstawowych transakcjach satelitarnego rachunku kultury.

Nadwyżka operacyjna brutto w 2021 r. wyniosła łącznie dla obszaru kultury 37 003,2 mln zł i była niższa o 2,9% w porównaniu z 2020 r. Najwyższe wartości nadwyżki odnotowano w przypadku podmiotów z dziedziny *Reklama* (8 210,5 mln zł) oraz *Sztuki audiowizualne i multimedia* (7 290,9 mln zł), co łącznie stanowiło ponad 40% nadwyżki operacyjnej brutto w obszarze kultury. Kolejne pod względem wielkości nadwyżki były dziedziny: *Książka i prasa* (4 760,5 mln zł), *Architektura* (4 352,3 mln zł) oraz *Sztuki wizualne* (4 238,6 mln zł). Najniższą nadwyżkę odnotowano dla dziedziny *Zarządzanie i administracja kulturą* (23,3 mln zł). W porównaniu z poprzednim rokiem największy spadek wartości nadwyżki odnotowano

⁶⁵ Koszty te obejmują wynagrodzenia i inne koszty związane z zatrudnieniem oraz składki na ubezpieczenia społeczne płacone przez pracodawców.

w przypadku *Edukacji artystycznej* (o 4 409,8 mln zł), a największy wzrost w przypadku dziedziny *Książki i prasa* (o 982,7 mln zł) i niewiele mniej dla dziedzin *Powiązane z kulturą* (o 939,3 mln zł) oraz *Reklama* (o 928,2 mln zł).

Wartość pozostałych dotacji do produkcji w obszarze kultury w 2021 r. wyniosła 1 488,5 mln zł, co oznacza spadek o 75,0% w stosunku do 2020 r., kiedy odnotowano znacząco wyższy poziom dotacji (5 945,3 mln zł) związany m.in. z funkcjonowaniem instrumentów wsparcia uruchomionych w okresie pandemii COVID-19. Ponad 1/3 wszystkich dotacji otrzymały podmioty z dziedziny *Edukacja artystyczna*. Istotny w tym zakresie był także udział dziedzin: *Reklama* (17,6%), *Sztuki audiowizualne i multimedia* (10,6%) oraz *Sztuki wizualne* (8,6%).

Istotnym elementem charakteryzującym obszar kultury jest akumulacja brutto⁶⁶, odzwierciedlająca skalę przyrostu majątku. W 2021 r. wartość akumulacji brutto w obszarze kultury wzrosła o nieco ponad jedną trzecią w porównaniu z rokiem poprzednim i osiągnęła poziom 6 687,1 mln zł. Najwyższą wartość akumulacji brutto po raz kolejny odnotowano w dziedzinie *Architektura* (3 309,5 mln zł), która odpowiadała za niemal połowę całkowitej akumulacji brutto w obszarze kultury. Kolejne pod względem wartości akumulacji były dziedziny *Sztuki performatywne* (1 724,2 mln zł) oraz *Sztuki audiowizualne i multimedia* (1 155,2 mln zł), przy czym w ostatniej z wymienionych dziedzin odnotowano wzrost o 68,8% w porównaniu z 2020 r. Łącznie te trzy dziedziny odpowiadały za ponad 90% wartości akumulacji brutto w obszarze kultury.

Istotną transakcją satelitarne rachunku kultury jest także spożycie⁶⁷. W 2021 r. dla obszaru kultury wyniosło ono 55 770,4 mln zł, tj. o 5 423,2 mln zł więcej niż w 2020 r. Za niemal połowę spożycia odpowiadała dziedzina *Sztuki audiowizualne i multimedia* (26 231,2 mln zł). Wysokie spożycie ogółem odnotowano także w przypadku dziedzin *Książki i prasa* (7 750,6 mln zł) oraz *Sztuki performatywne* (6 855,3 mln zł). Największy wzrost spożycia ogółem odnotowano w przypadku dziedziny *Zarządzanie i administracja kulturą* (o 41,5%). Znaczący wzrost spożycia odnotowano także w przypadku *Sztuk wizualnych* (20,4%) i *Dziedzictwa kulturowego* (20,8%).

Spożycie w sektorze gospodarstw domowych stanowiło 66,3% spożycia ogółem w obszarze kultury. Pozostałe spożycie obejmowało spożycie w sektorze instytucji rządowych i samorządowych oraz sektorze instytucji niekomercyjnych działających na rzecz gospodarstw domowych. Struktura spożycia różniła się pomiędzy sektorami instytucjonalnymi. W przypadku spożycia w sektorze gospodarstw domowych najwyższą wartość odnotowano w dziedzinie *Sztuki audiowizualne i multimedia* (23 639,7 mln zł, tj. 63,9% całego spożycia sektora gospodarstw domowych). Na spożycie to składały się przede wszystkim wydatki na opłaty radiowe i telewizyjne, a także sprzęt do odbioru i nagrywania oraz odtwarzania dźwięku. W spożyciu sektora instytucji rządowych i samorządowych⁶⁸ z kolei, nieco ponad 1/3 wartości spożycia odnotowano w dziedzinie *Sztuki performatywne* (5 397,9 mln zł). Znaczący udział miały również *Biblioteki i archiwa* (20,1% ogólnej wartości spożycia sektora instytucji rządowych i samorządowych) oraz *Edukacja artystyczna* (17,6%). Spożycie w sektorze instytucji niekomercyjnych działających na rzecz gospodarstw domowych⁶⁹ związanych z obszarem kultury wyniosło 1 425,5 mln zł. Najwyższą wartość spożycia w tym sektorze odnotowano – podobnie jak w sektorze instytucji rządowych i samorządowych – w dziedzinie *Sztuki performatywne* (28,2% ogółu spożycia w tym sektorze). Istotny był także udział dziedzin *Edukacja artystyczna* (24,1%) oraz *Dziedzictwo kulturowe* (21,3%).

66 Akumulacja brutto mierzy przyrost majątku, obejmującego w ujęciu wartościowym nakłady brutto na środki trwałe, przyrost rzeczowych środków obrotowych oraz nabycie pomniejszone o rozdysponowanie aktywów o wyjątkowej wartości.

67 Spożycie – wydatki poniesione przez jednostki instytucjonalne będące rezydentami na towary i usługi wykorzystywane dla zaspokojenia bezpośrednich, indywidualnych i zbiorowych potrzeb członków społeczeństwa. Spożycie dzieli się na spożycie prywatne, tj. w sektorze gospodarstw domowych i spożycie w sektorze instytucji niekomercyjnych działających na rzecz gospodarstw domowych oraz spożycie publiczne, tj. spożycie w sektorze instytucji rządowych i samorządowych.

68 Spożycie w sektorze instytucji rządowych i samorządowych obejmuje wartość wyrobów i usług wytworzonych przez ten sektor, a także wartość transferów socjalnych w naturze.

69 Spożycie w sektorze instytucji niekomercyjnych działających na rzecz gospodarstw domowych obejmuje sumę wartości wyrobów i usług wytworzonych przez ten sektor, a także wartość transferów socjalnych przekazanych nieodpłatnie gospodarstwom domowym.

Tabl. 50. Główne transakcje w satelitarnym rachunku kultury według dziedzin kultury w 2021 r.
Table 50. Main transactions in the culture satellite account by cultural domains in 2021

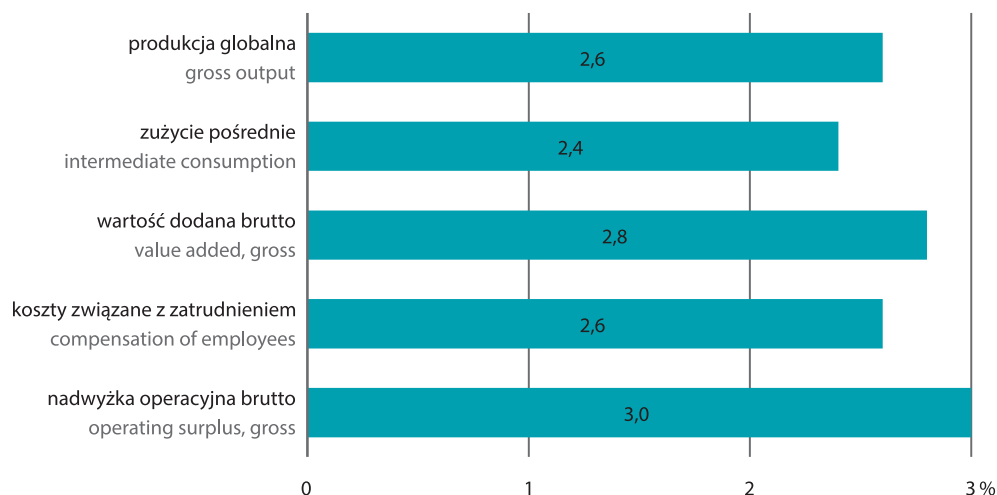
Wyszczególnienie Specification	Produkcja globalna Gross output	Zużycie pośrednie Intermediate consumption	Wartość dodana brutto Value added, gross	Koszty związane z zatrudnieniem Compensation of employees	Pozostałe podatki związane z produkcją Other taxes on production	Pozostałe dotacje związane z produkcją Other subsidies on production	Nadwyżka operacyjna brutto Operating surplus, gross
	w mln zł in PLN millions						
Ogółem Total	138 205,5	74 989,7	63 215,8	26 727,4	973,72	1 488,5	37 003,2
Dziedzictwo kulturowe Cultural heritage	3 519,8	1 749,1	1 770,7	1 430,2	37,4	10,2	313,3
Biblioteki i archiwa Libraries and archives	2 628,8	883,2	1 745,6	1 567,1	20,5	4,7	162,7
Książki i prasa Books and press	14 336,6	6 452,6	7 883,9	3 144,0	70,8	91,3	4 760,5
Sztuki wizualne Visual arts	8 854,3	3 829,7	5 024,6	891,9	22,6	128,4	4 238,6
Sztuki performatywne Performing arts	9 305,9	4 244,2	5 061,8	3 449,9	93,8	69,2	1 587,3
Sztuki audiowizualne i multimedia Audio-visual arts and multimedia	27 910,9	16 758,6	11 152,3	3 488,4	531,3	158,4	7 290,9
Architektura Architecture	9 682,1	4 255,6	5 426,5	1 132,7	23,6	82,1	4 352,3
Reklama Advertising	35 554,2	23 535,8	12 018,4	3 990,1	80,0	262,2	8 210,5
Edukacja artystyczna Artistic education	9 049,2	2 717,1	6 332,1	3 989,3	40,9	519,0	2 820,9
Powiązane z kulturą Related to culture	16 754,7	10 242,2	6 512,5	3 366,3	47,0	143,6	3 242,9
Zarządzanie i administracja kulturą Culture management and administration	609,1	321,6	287,5	277,6	6,0	19,5	23,3

Tabl. 50. Główne transakcje w satelitarnym rachunku kultury według dziedzin kultury w 2021 r. (dok.)
Table 50. Main transactions in the culture satellite account by cultural domains in 2021 (cont.)

Wyszczególnienie Specification	Spożycie Final consumption expenditures			Akumulacja brutto Gross capital formation	Import towa- rów i usług Imports of goods and services	Eksport towarów i usług Exports of goods and services
	przez go- spodarstwa domowe by house- holds	przez instytucje niekomercyj- ne działające na rzecz gospodarstw domowych by non-profit institutions serving households	przez instytucje rządowe i samorządowe by central and local govern- ment			
	w mln zł in PLN millions					
Ogółem Total	36 980,1	1 425,5	17 364,8	6 687,1	25 394,2	28 793,7
Dziedzictwo kulturowe Cultural heritage	940,5	303,1	737,5	1,1	557,0	350,8
Biblioteki i archiwa Libraries and archives	-	137,4	3 497,2	0,2	-	-
Książki i prasa Books and press	6 145,4	37,1	1 568,1	395,6	3 631,0	7 101,9
Sztuki wizualne Visual arts	3 741,5	34,5	85,2	3,5	117,5	72,5
Sztuki performatywne Performing arts	1 055,7	401,7	5 397,9	1 724,2	656,5	375,9
Sztuki audiowizualne i multimedia Audio-visual arts and multimedia	23 639,7	5,1	2 586,4	1 155,2	10 902,6	8 525,2
Architektura Architecture	-	-	353,9	3 309,5	144,0	224,5
Reklama Advertising	-	-	-	1,8	9 319,5	11 321,5
Edukacja artystyczna Artistic education	942,3	343,2	3 047,7	0,2	-	-
Powiązane z kulturą Related to culture	514,9	6,4	-	95,0	66,1	221,4
Zarządzanie i administracja kulturą Culture management and administration	-	157,0	90,9	0,9	-	-

Wyliczenie udziału obszaru kultury w PKB Polski jest ostatnim etapem działań w ramach opracowania satelitarnego rachunku kultury. Ponieważ PKB jest liczone wyłącznie dla całej gospodarki, udział obszaru kultury w gospodarce narodowej Polski najlepiej przybliży wartość dodana brutto wygenerowana przez szeroko rozumiany obszar kultury w relacji do wartości dodanej brutto całej gospodarki. W 2021 r. wartość dodana brutto wytworzona przez obszar kultury stanowiła 2,8% wartości dodanej brutto wytworzonej w całej gospodarce narodowej (o 0,1 p. proc. mniej w porównaniu z 2020 r.). Odkąd w Polsce dokonuje się obliczeń w ramach satelitarnego rachunku kultury udział wartości dodanej brutto kultury w całej gospodarce nie ulega znaczącym zmianom i oscyluje wokół 3%. Udział produkcji globalnej wytworzonej w obszarze kultury stanowił 2,6% wartości produkcji globalnej całej gospodarki narodowej (o 0,2 p. proc. mniej w porównaniu z 2020 r.), natomiast udział zużycia pośredniego wyniósł 2,4% (o 0,3 p. proc. mniej). Wkład obszaru kultury w tworzenie nadwyżki operacyjnej brutto w gospodarce wyniósł 3,0% (o 0,3 p. proc. mniej w porównaniu z 2020 r.).

Wykres 68. Udział obszaru kultury w gospodarce narodowej według głównych transakcji w 2021 r.
Chart 68. Share of area of culture in the national economy by main transactions in 2021

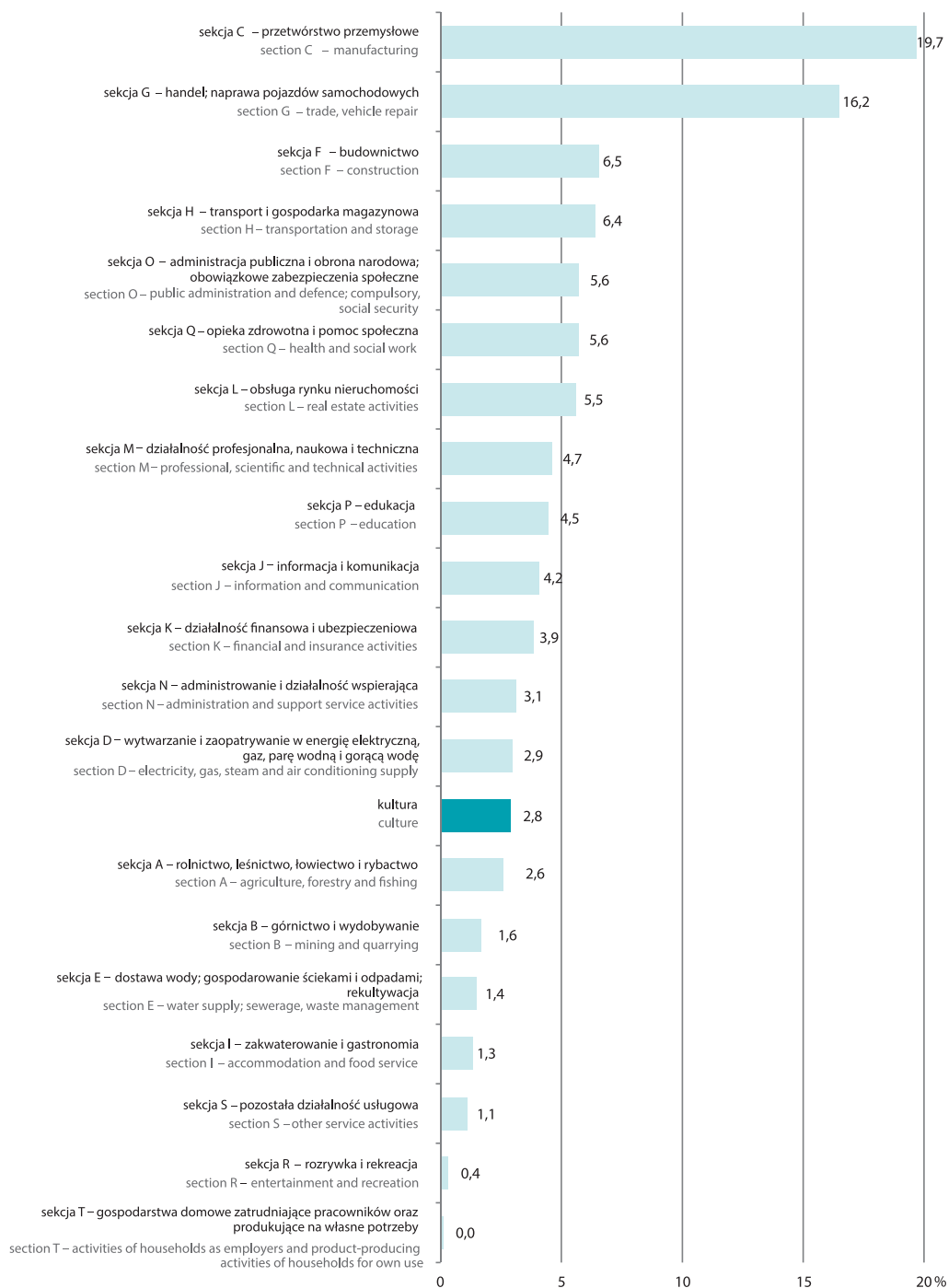
Dzięki obliczeniom wartości dodanej obszaru kultury możliwe jest także porównanie obszaru kultury z pozostałymi rodzajami działalności gospodarczej z uwzględnieniem klasyfikacji PKD 2007⁷⁰. Pozwala to przedstawić rzeczywistą rolę obszaru kultury w polskiej gospodarce. Udział podmiotów działających w ramach klas PKD 2007 związanych z kulturą w tworzeniu wartości dodanej brutto gospodarki w 2021 r. był o 1,4 p. proc. wyższy niż udział podmiotów zaliczanych do sekcji E – dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją, a także o 1,2 p. proc. wyższy niż udział podmiotów zaliczanych do sekcji B – górnictwo i wydobywanie.

Wyniki satelitarnego rachunku kultury za 2021 r. wskazują na stopniową odbudowę aktywności ekonomicznej obszaru kultury po pierwszym roku pandemii COVID-19. Podobnie jak w 2020 r. największe znaczenie ekonomiczne zachowały dziedziny Reklama oraz Sztuki audiowizualne i multimedia, które odgrywały kluczową rolę zarówno w tworzeniu wartości dodanej brutto, jak i generowaniu nadwyżki operacyjnej. Jednocześnie istotne pozostawało znaczenie działalności w dziedzinach: Edukacji artystycznej, Sztuk performatywnych oraz Dziedzictwa kulturowego, które są w znacznym stopniu finansowane ze środków publicznych.

⁷⁰ W celu prezentacji danych w układzie sekcji PKD 2007 konieczne było wyłączenie z niektórych sekcji gospodarki narodowej poszczególnych klas PKD, które zostały uwzględnione w wyliczeniach dla obszaru kultury. Obszar kultury obejmuje następujące klasy PKD: 18.11; 18.12; 18.20; 32.20; 47.61; 47.62; 47.63; 58.11; 58.13; 58.14; 58.21; 59.11; 59.12; 59.13; 59.14; 59.20; 60.10; 60.20; 63.91; 71.11; 73.11; 74.10; 74.20; 74.30; 77.22; 90.01; 90.02; 90.03; 90.04; 91.01; 91.02; 91.03 oraz w zakresie danych dotyczących sektora instytucji rządowych i samorządowych części klas: 84.11; 84.12; 84.25; 94.12, a w zakresie edukacji artystycznej części klas: 85.10; 85.20; 85.31; 85.32; 85.41; 85.42; 85.52; 85.59; 85.60.

Wykres 69. Udział obszaru kultury w tworzeniu wartości dodanej brutto na tle poszczególnych sekcji PKD 2007 w 2021 r.

Chart 69. Share of the culture area in generating gross value added as compared to sections of national economy in 2021 (according to PKD 2007)

Muzea o najwyższej frekwencji w 2025 r.
Museums of the highest attendance in 2025

Lp. No.	Muzeum Museum	Zwiedzający Visitors
1	Muzeum Łazienki Królewskie w Warszawie ^{ab}	5 186 945
2	Zamek Królewski na Wawelu - Państwowe Zbiory Sztuki ^a	3 477 951
3	Muzeum Pałacu Króla Jana III w Wilanowie	2 504 583
4	Muzeum Narodowe w Krakowie ^a	2 133 044
5	Państwowe Muzeum Auschwitz-Birkenau w Oświęcimiu	1 956 544
6	Muzeum Żup Krakowskich Wieliczka	1 902 927
7	Zamek Królewski w Warszawie – Muzeum	1 419 546
8	Muzeum Historyczne Miasta Krakowa ^a	1 381 458
9	Muzeum II Wojny Światowej w Gdańsku ^a	1 168 663
10	Muzeum Narodowe w Warszawie ^a	887 739
11	Muzeum Narodowe we Wrocławiu ^a	795 180
12	Muzeum Zamkowe w Malborku ^a	766 289
13	Muzeum Gdańska ^a	617 977
14	Muzeum Narodowe w Poznaniu ^a	598 610
15	Muzeum Sztuki Nowoczesnej w Warszawie ^a	540 126
16	Muzeum Historyczne w Lubinie	522 718
17	Muzeum Narodowe w Lublinie ^a	516 990
18	Muzeum Powstania Warszawskiego	486 864
19	Muzeum Okręgowe w Toruniu	419 847
20	Narodowe Muzeum Morskie w Gdańsku ^a	416 193
21	Muzeum Górnictwa Węglowego w Zabrze	414 092
22	Muzeum Historii Żydów Polskich Polin	405 730
23	Muzeum Zamoyskich w Kozłowie	337 252
24	Muzeum-Zamek w Łąncucie	309 115
25	Muzeum Niepodległości w Warszawie ^a	289 553
26	Muzeum Tatrzańskie im.Dra Tytusa Chałubińskiego ^a	247 888
27	Muzeum Zespół Zamkowy w Niedzicy	244 871
28	Muzeum Marynarki Wojennej w Gdyni	222 839
29	Państwowe Muzeum na Majdanku ^a	220 585
30	Centralne Muzeum Włókiennictwa w Łodzi	218 944

a Łącznie z oddziałem/oddziałami. b Dane częściowo szacunkowe.
a Including branch/branches. b Data partly estimated.

Aneks 2

Filmy o najwyższej frekwencji nowowprowadzone na ekrany kin w Polsce w 2025 r.
 Movies newly introduced in the cinemas in Poland in 2025 with the highest attendance

Lp. No.	Tytuł polski Polish title	Kraj produkcji Country of production	Data premiery Date of premiere	Widzowie Attendance
1	Minecraft: Film	USA/Szwecja/Nowa Zelandia/Kanada	04.04.2025	2 780 223
2	Dom dobry	Polska	07.11.2025	2 271 583
3	Zwierzogród 2	USA	26.11.2025	2 170 744
4	Lilo & Stitch	USA/Australia/Kanada	23.05.2025	1 876 774
5	Teściowie 3	Polska	12.09.2025	1 487 268
6	Sonic 3. Szybki jak błyskawica	USA/Japonia	03.01.2025	1 227 910
7	Avatar: Ogień i popiół	USA	19.12.2025	1 147 090
8	Jak wytresować smoka	USA/Wlk. Brytania	13.06.2025	1 006 722
9	Kleks i wynalazek Filipa Golarza	Polska	10.01.2025	984 150
10	100 dni do matury	Polska	28.02.2025	979 864
11	F1	USA	27.06.2025	916 291
12	Bridget Jones: Szalejąc za facetem	USA	14.02.2025	895 182
13	Obecność 4: Ostatnie namaszczenie	Wlk. Brytania/USA/Kanada	05.09.2025	869 289
14	Smerfy. Wielki Film	USA/Belgia/Włochy/Australia/Wlk. Brytania	18.07.2025	752 243
15	Piep*zyć Mickiewicza 2	Polska	24.01.2025	732 961
16	Jurassic World: Odrodzenie	USA	04.07.2025	731 001
17	Vinci 2	Polska	25.07.2025	647 211
18	Uwierz w Mikołaja 2	Polska	07.11.2025	611 431
19	Pan Wilk i spółka 2	USA	01.08.2025	574 420
20	Pięć koszmarnych nocy 2	USA	05.12.2025	516 142

Źródło: dane Polskiego Instytutu Sztuki Filmowej.
 Source: the Polish Film Institute.

Europejskie stolice kultury

European Capitals of Culture

Rok Year	Miasto (państwo) City (country)
1985	Ateny (Grecja)
1986	Florencja (Włochy)
1987	Amsterdam (Holandia)
1988	Berlin Zachodni (Berlin Zachodni)
1989	Paryż (Francja)
1990	Glasgow (Wielka Brytania)
1991	Dublin (Irlandia)
1992	Madryt (Hiszpania)
1993	Antwerpia (Belgia)
1994	Lizbona (Portugalia)
1995	Luksemburg (Luksemburg)
1996	Kopenhaga (Dania)
1997	Saloniki (Grecja)
1998	Sztokholm (Szwecja)
1999	Weimar (Niemcy)
2000	Reykjavík (Islandia), Bergen (Norwegia), Helsinki (Finlandia), Bruksela (Belgia), Praga (Czechy), Kraków (Polska), Santiago de Compostela (Hiszpania), Awinion (Francja), Bolonia (Włochy)
2001	Rotterdam (Holandia), Porto (Portugalia)
2002	Brugia (Belgia), Salamanka (Hiszpania)
2003	Graz (Austria)
2004	Genua (Włochy)
2005	Cork (Irlandia)
2006	Patras (Grecja)
2007	Luksemburg (Luksemburg), Sybin (Rumunia)
2008	Liverpool (Wielka Brytania), Stavanger (Norwegia)
2009	Wilno (Litwa), Linz (Austria)
2010	Essen/Zagłębie Ruhry (Niemcy), Pecz (Węgry), Sztambuł (Turcja)
2011	Turku (Finlandia), Tallinn (Estonia)
2012	Guimarães (Portugalia), Maribor (Słowenia)
2013	Marsylia-Prowansja (Francja), Koszyce (Słowacja)
2014	Umeå (Szwecja), Ryga (Łotwa)
2015	Mons (Belgia), Pilzno (Czechy)
2016	Wrocław (Polska), San Sebastián (Hiszpania)
2017	Aarhus (Dania), Pafos (Cypr)
2018	Leeuwarden (Holandia), Valetta (Malta)
2019	Matera (Włochy), Płowdiw (Bułgaria)
2020	Rijeka (Chorwacja), Galway (Irlandia)
2021	Z powodu pandemii koronawirusa Nowy Sad (Serbia) przeniesiono na rok 2022, a Timisoara (Rumunia) i Eleusis (Grecja) na 2023
2022	Kowno (Litwa), Esch-sur-Alzette (Luksemburg), Nowy Sad (Serbia; przeniesione z 2021)
2023	Veszprém (Węgry), Timișoara (Rumunia), Eleusis (Grecja)
2024	Tartu (Estonia), Bad Ischl (Austria), Bodø (Norwegia)
2025	Nova Gorica (Słowenia, kandydatura łączona z Gorizją po włoskiej stronie granicy), Chemnitz (Niemcy)
2026	Oulu (Finlandia), Trenczyn (Słowacja)

Uwagi metodologiczne⁷¹

Badania statystyczne dotyczące działalności podmiotów w obszarze kultury, realizowane przez Główny Urząd Statystyczny i prezentowane w niniejszej publikacji, prowadzone są metodą pełną.

Dane prezentowane w układzie terytorialnym uwzględniają siedzibę jednostki sprawozdawczej, z tym że dane o działalności teatrów, instytucji muzycznych i rozrywkowych są prezentowane według siedziby, jak i województw, w których odbyły się przedstawienia (koncerty). Wybrane informacje przedstawiono również w podziale na regiony, podregiony i powiaty.

Wskaźniki odnoszące dane o kulturze i dziedzictwie narodowym (np. liczbę miejsc na widowni, księgozbioru bibliotek) do liczby ludności ustalono na podstawie stanu ludności w dniu 31 grudnia. Natomiast według stanu ludności w dniu 30 czerwca obliczono wskaźniki odnoszące się do zdarzeń odnotowanych w określonym okresie (np. liczba wypożyczeń książek, przedstawień teatralnych zwiedzających muzea, osób uczestniczących w imprezach masowych, wydanych książek w ciągu roku).

Ze względu na zaokrąglenia danych, w niektórych przypadkach sumy składników mogą się nieznacznie różnić od podanych wielkości „ogółem”.

Wydatki budżetu państwa i jednostek samorządu terytorialnego na kulturę

Dane o wydatkach publicznych na kulturę i ochronę dziedzictwa narodowego opracowano zgodnie z klasyfikacją dochodów i wydatków publicznych, wprowadzoną rozporządzeniem Ministra Finansów z dnia 2 marca 2010 r.⁷²

Przez wydatki publiczne rozumie się wydatki budżetu państwa oraz budżetów jednostek samorządu terytorialnego. Wydatki te prezentowane są, jako suma wydatków poniesionych przez budżet państwa pomniejszona o dotacje przekazane samorządom, zaś od sumy wydatków poniesionych przez jednostki samorządu terytorialnego różnych szczebli (gminy, powiaty, województwa) odjęte zostają transfery między tymi jednostkami.

Wydatki bieżące budżetu państwa i budżetów samorządów terytorialnych, prezentowane w niniejszym opracowaniu, to wydatki ogółem pomniejszone o wydatki majątkowe. Wydatki bieżące jednostek budżetowych obejmują:

1. wynagrodzenia i uposażenia osób zatrudnionych w państwowych jednostkach budżetowych oraz składki naliczane od tych wynagrodzeń i uposażeń;
2. zakupy towarów i usług;
3. koszty utrzymania oraz inne wydatki związane z funkcjonowaniem jednostek budżetowych i realizacją ich statutowych zadań;
4. koszty zadań zleconych do realizacji jednostkom zaliczanym i niezaliczanym do sektora finansów publicznych, z wyłączeniem organizacji pozarządowych.⁷³

Wydatki na kulturę w gospodarstwach domowych

Dane przedstawione w tym podrozdziale dotyczą przeciętnych rocznych wydatków na jedną osobę w gospodarstwie domowym⁷⁴.

Dane dotyczące przeciętnych wydatków gospodarstw domowych, a także o ich wyposażeniu w przedmioty trwałego użytkowania, pochodzą z reprezentacyjnego badania budżetów gospodarstw domowych⁷⁵. Badanie to służy do analizy warunków życia ludności, oceny wpływu różnych czynników na kształtowanie się poziomu i zróżnicowania sytuacji materialnej gospodarstw domowych. W opracowa-

⁷¹ Szczegółowy opis metodologii badań z zakresu kultury znajduje się w zeszycie metodologicznym dostępnym na stronie GUS: <https://publikacje.new.stat.gov.pl/portal-publikacje/zeszyt-metodologiczny-statystyka-kultury>

⁷² Rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 2 marca 2010 r. w sprawie szczegółowej klasyfikacji dochodów, wydatków, przychodów i rozchodów oraz środków pochodzących ze źródeł zagranicznych (Dz.U. 2022 r. poz. 513 z późn. zm.).

⁷³ Ustawa z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz.U. 2023 r. poz. 1641 z późn. zm.).

⁷⁴ Źródłem danych jest Badanie budżetów gospodarstw domowych, które stanowi podstawowe źródło informacji o poziomie i strukturze wydatków oraz dochodów gospodarstw domowych, spożyciu podstawowych artykułów żywnościowych, warunkach mieszkaniowych oraz subiektywnej ocenie sytuacji materialnej.

⁷⁵ Szczegółowy opis metodologii badania budżetów gospodarstw domowych (m.in. doboru próby) zamieszczany jest corocznie w publikacji GUS „Budżety gospodarstw domowych...”.

niu stosowana jest obowiązująca od 2014 r. „Klasyfikacja przychodów i rozchodów do badania budżetów gospodarstw domowych opracowana na podstawie Klasyfikacji Spożycia Indywidualnego według Celu eCOICOP”.

W badaniu budżetów gospodarstw domowych, wśród kilkunastu podstawowych grup rozchodów, wyodrębnia się grupę wydatków związanych z kulturą i rekreacją. W skład tej grupy wchodzi wydatki na aktywność typowo kulturalną, rekreacyjną oraz łącznie na aktywność kulturalno-rekreacyjną, z których nie można wydzielić dwóch rozłącznych podgrup obejmujących tylko jeden rodzaj aktywności. Z tego powodu wydatki „na kulturę ogółem”, liczone wraz z tymi wydatkami na rekreację, których nie można wyodrębnić, mogą być zawyżone.

Dodatkowo należy zaznaczyć, że dane za 2021-2025 rok zostały obliczone na podstawie wyników Badania budżetów gospodarstw domowych w oparciu o nową, wprowadzoną od 2023 r. metodę uogólniania wyników, uwzględniającą dodatkowo strukturę ludności według wieku i płci, w związku z czym nie są one wprost porównywalne z analogicznymi danymi za lata wcześniejsze.

Ochrona zabytków i dziedzictwo kulturowe

Rejestr zabytków jest podstawową, a jednocześnie najstarszą formą ochrony zabytków. Został utworzony na podstawie rozporządzenia Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego z dnia 17 lipca 1928 r. o prowadzeniu rejestru zabytków (Dz.U. z 1928 r. Nr 76, poz. 675). Obecnie rejestr ten prowadzony jest na podstawie przepisów:

- ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (Dz. U. z 2024, poz. 1292 z późn. zm.),
- rozporządzenia Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego z dnia 26 maja 2011 r. w sprawie prowadzenia rejestru zabytków, krajowej, wojewódzkiej i gminnej ewidencji zabytków oraz krajowego wykazu zabytków skradzionych lub wywiezionych za granicę niezgodnie z prawem (Dz.U. z 2021 poz. 56 z późn. zm.).

Informacje Narodowego Instytutu Dziedzictwa (NID) dotyczące dziedzictwa kulturowego gromadzone są corocznie na podstawie:

- dokumentu: Kryteria i procedury uznawania obiektu za Pomnik Historii, przyjętego w 2005 r. przez Radę Ochrony Zabytków⁷⁶,
- zarządzenia Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego z dnia 31 maja 2024 r. (poz. 68) zmieniające zarządzenie w sprawie nadania statutu Narodowemu Instytutowi Dziedzictwa,
- zarządzenia Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego z dnia 31 maja 2024 r. (poz. 67) zmieniającego zarządzenie w sprawie połączenia państwowych instytucji kultury: Narodowego Instytutu Dziedzictwa i Narodowego Instytutu Konserwacji Zabytków oraz utworzenia państwowej instytucji kultury – Narodowego Instytutu Dziedzictwa,
- zarządzenia Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego z dnia 17 maja 2024 r. (poz. 59) w sprawie nadania statutu Narodowemu Instytutowi Dziedzictwa,
- konwencji w sprawie ochrony Światowego Dziedzictwa Kulturowego i Naturalnego z 1972 roku (Dz. U. z 1976 nr 32, poz. 190),
- konwencji w sprawie ochrony niematerialnego dziedzictwa kulturowego z 2003 roku (Dz. U. z 2011 nr 172, poz. 1018), która obejmuje (w nawiasie znajduje się początek daty gromadzenia danych):
 - zabytki nieruchome wpisane do rejestru zabytków (od 1928 r.),
 - zabytki ruchome wpisane do rejestru zabytków (od 1928 r.),
 - ruchome zabytki techniki wpisane do rejestru zabytków (od 1962 r.),

⁷⁶ Rada Ochrony Zabytków to organ opiniodawczo-doradczy Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego powołany na mocy art. 97 ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (Dz.U.2024.1292 t.j.).

- zabytki archeologiczne wpisane do rejestru zabytków (od 1928 r.),
- obiekty uznane przez Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej za Pomniki Historii (od 1994 r.),
- dane o obiektach odnowionych i zaadaptowanych do innych celów, zgłoszonych do konkursu Zabytek Zadbany przez właścicieli i zarządców obiektów zabytkowych według przyjętych kategorii (od 1975 r.),
- reprezentatywna lista niematerialnego dziedzictwa kulturowego ludzkości (od 2018 r.),
- Krajowa lista niematerialnego dziedzictwa kulturowego (od 2014 r.),
- Krajowy rejestr dobrych praktyk w ochronie niematerialnego dziedzictwa kulturowego (od 2018 r.).

Archiwa państwowe

Dane dotyczące archiwów państwowych są gromadzone poprzez sprawozdania z działalności archiwów państwowych. Sprawozdania te stanowią także źródło danych na potrzeby badania 1.28.05 „Działalność sieci Archiwów Państwowych”. Zakresem podmiotowym badania objęte są archiwa państwowe podległe Naczelnemu Dyrektorowi Archiwów Państwowych oraz Naczelna Dyrekcja Archiwów Państwowych, zaś zakres przedmiotowy badania obejmuje działalność wspomnianych podmiotów sieci Archiwów Państwowych. Badaniu podlegają: zasób archiwalny, wykorzystanie i popularyzacja zasobu archiwów państwowych, kształtowanie narodowego zasobu archiwalnego, wykonywanie kopii materiałów archiwalnych, baza lokalowa archiwów państwowych, przechowywanie dokumentacji niearchiwalnej, zatrudnienie w archiwach państwowych.

Biblioteki

Informacje dotyczące bibliotek gromadzone są corocznie – przy pomocy sprawozdania GUS o symbolu K-03 przeznaczonego dla różnego rodzaju bibliotek: bibliotek publicznych i pedagogicznych wraz z ich filiami, bibliotek naukowych, bibliotek zakładów pracy (fachowych/zakładowych, fachowo-beletrystycznych, ośrodków informacji naukowej, technicznej i ekonomicznej) i bibliotek towarzystw naukowych. Sprawozdaniem objęte są również:

- biblioteki publiczne, niestanowiące samodzielnych jednostek organizacyjnych, funkcjonujące w strukturze innych instytucji, np. w domach i ośrodkach kultury lub w ośrodkach sportu i rekreacji,
- biblioteki pedagogiczne, niestanowiące samodzielnych jednostek organizacyjnych, funkcjonujące w strukturze innych instytucji, np. placówek doskonalenia nauczycieli, zespołu placówek oświatowych, działające w strukturze innej placówki oświatowej,
- biblioteki uczelni, niestanowiące samodzielnych jednostek organizacyjnych, funkcjonujące w strukturze bibliotek głównych.

Zasady działania ogólnokrajowej sieci bibliotecznej i poszczególnych rodzajów bibliotek regulują przepisy ustawy z dnia 27 czerwca 1997 r. o bibliotekach⁷⁷.

Centra kultury, domy kultury, ośrodki kultury, kluby i świetlice

Informacje dotyczące działalności centrów kultury, domów kultury, ośrodków kultury, klubów i świetlic pozyskiwane są z wykorzystaniem sprawozdania GUS o symbolu K-07. W tym sprawozdaniu zbierane są m.in.: dane ogólne o jednostce (organizator jednostki, rodzaj jednostki, użytkowane budynki/lokale, kategoria i rodzaj budynku/lokalu, powierzchnia budynku/lokalu, przystosowanie budynku/lokalu do potrzeb osób niepełnosprawnych, informacje o posiadaniu sal widowiskowych wraz z liczbą miejsc, prowadzeniu pracowni specjalistycznych oraz współpracy z innymi podmiotami), a także dane dotyczące zorganizowanych imprez i ich uczestników, grup artystycznych oraz kół/klubów/sekcji i ich członków, kursów i ich absolwentów; jak również informacje o działalności wydawniczej i digitalizacji zasobów.

⁷⁷ Ustawa z dnia 27 czerwca 1997 r. o bibliotekach (Dz. U. z 2022 r. poz. 2393).

Do imprez organizowanych przez centra kultury, domy kultury, ośrodki kultury, kluby i świetlice zalicza się imprezy zorganizowane w roku sprawozdawczym, dostępne dla publiczności i dla stałych uczestników kół, klubów, pracowni itp.

Filie sporządzają odrębne sprawozdanie ze swojej działalności.

Teatry, instytucje muzyczne i rozrywkowe

Informacje o sieci i działalności teatrów, instytucji muzycznych i rozrywkowych, pochodzą z rocznego badania prowadzonego przez GUS na sprawozdaniu o symbolu K-01. W ogólnej liczbie teatrów i instytucji muzycznych (teatry, filharmonie, orkiestry, chóry, zespoły pieśni i tańca) uwzględniono jednostki wyodrębnione pod względem prawnym, organizacyjnym i ekonomiczno-finansowym, prowadzące jednolitą działalność sceniczną, niezależnie od liczby posiadanych scen. Ponadto w ogólnej liczbie teatrów i instytucji muzycznych (jeżeli wyraźnie nie zaznaczono inaczej) ujęto zarówno podmioty posiadające własny zespół artystyczny, jak i podmioty, które takiego zespołu nie posiadają.

Do liczby teatrów i instytucji muzycznych nie zaliczono przedsiębiorstw (agencji) organizujących imprezy o charakterze teatralnym i muzycznym, dane natomiast obejmują ich działalność – włącza się je do liczby scen, miejsc na widowni w stałej sali, przedstawień i koncertów oraz widzów i słuchaczy.

Własny zespół artystyczny to zespół teatru (instytucji muzycznej) złożony z zatrudnionych na stałych etatach artystów, z których dobiera się obsadę do wszystkich pozycji repertuarowych prezentowanych przez instytucję.

Przez scenę rozumie się wydzieloną organizacyjnie stałą salę widowiskową w instytucji artystycznej, w której prowadzona jest stała działalność, zazwyczaj w oparciu o odrębny zespół lub koncepcję programową.

Miejsca na widowni w stałych salach podają jednostki będące właścicielem lub głównym gestorem, wpisując liczbę wszystkich miejsc – według stanu w dniu 31 grudnia. Stała sala to pomieszczenie przystosowane do prowadzenia działalności widowiskowej, będące własnością albo wydzierżawione lub pozostające w wyłącznym użytkowaniu jednostki sprawozdawczej przez okres co najmniej 1 roku. Nie uwzględniono sal zastępczych, które mają inną niż działalność sceniczną funkcję podstawową (np. sala kinowa).

Informacje według województw dotyczą wszystkich przedstawień i koncertów, które odbyły się na terenie danego województwa, wykonane przez teatry, instytucje muzyczne i rozrywkowe mające siedzibę na terenie danego województwa, jak również występy gościnne teatrów, instytucji muzycznych i rozrywkowych z innych województw. W informacjach podanych według siedziby wykazano wszystkie przedstawienia i koncerty zorganizowane przez instytucje muzyczne i rozrywkowe mające siedzibę na terenie danego województwa, niezależnie od faktycznego miejsca realizacji konkretnych przedstawień i koncertów.

W Polsce funkcjonuje wiele zespołów pieśni i tańca, jednak obowiązkiem sprawozdawczym K-01 objęte są tylko zespoły pieśni i tańca, które mają charakter zawodowy. Należą do nich: Państwowy Zespół Ludowy Pieśni i Tańca „Mazowsze” im. Tadeusza Sygietyńskiego oraz Zespół Pieśni i Tańca „Śląsk” im. Stanisława Hadyny, których organem prowadzącym są samorządy województw, a także Reprezentacyjny Zespół Artystyczny Wojska Polskiego, którego organizatorem jest minister właściwy do spraw obrony narodowej.

Muzea i instytucje paramuzealne

Muzea i oddziały muzealne, których podstawowym zadaniem jako instytucji kultury jest gromadzenie i upowszechnianie dóbr kultury sporządzają roczne sprawozdanie GUS o symbolu K-02. Poczynając od danych za 2020 r. do muzeów zaliczane są wyłącznie muzea, które działają w oparciu o uzgodniony z ministrem właściwym do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego statut bądź regulamin, zgodnie z art. 6 ustawy z dnia 21 listopada 1996 r. o muzeach (Dz.U. 2022 r. poz. 385). Przy pomocy sprawozdania K-02 zbierane są również informacje o tzw. instytucjach paramuzealnych, do których zalicza się⁷⁸:

- ogrody zoologiczne (także akwaria, terraria, w których hodowane są niewielkie gady i płazy oraz wiewiórki, będące połączeniem akwariów z terrariami),
- ogrody botaniczne,
- inne jednostki obejmujące m.in. planetaria, centra nauki i techniki, a także niebędące muzeami ekspozycje stałe ukazujące osiągnięcia, odkrycia i ciekawostki z dziedziny historii, archeologii, kultury, przyrody, techniki itp.

W zależności od sektora prezentowane w niniejszej publikacji dane obejmują:

1. w sektorze publicznym:
 - a. podmioty utworzone przez ministrów i kierowników urzędów centralnych,
 - b. podmioty samorządowe, utworzone przez jednostki samorządu terytorialnego,
2. w sektorze prywatnym – muzea, których właścicielami są:
 - a. stowarzyszenia,
 - b. fundacje,
 - c. spółki,
 - d. jednostki organizacyjne kościołów lub związków wyznaniowych,
 - e. osoby fizyczne i inne.

Organizatorami większości muzeów w sektorze publicznym są jednostki samorządu terytorialnego na szczeblu gminnym. Jednostki wpisują informację o organizatorze muzeum: właściwym ministrze lub kierowniku urzędu centralnego, jednostce samorządu terytorialnego, osobie fizycznej, osobie prawnej lub jednostce organizacyjnej nieposiadającej osobowości prawnej. W przypadku muzeum posiadającego więcej niż jednego organizatora jednostka wskazuje organizatora wiodącego. W przypadku muzeum będącego instytucją kultury, prowadzonego wspólnie przez więcej niż jednego organizatora, za organizatora wiodącego należy uznać organizatora prowadzącego rejestr instytucji kultury, do którego wpisane jest muzeum.

Galerie sztuki

Dane o działalności wystawienniczej prowadzonej przez galerie sztuki pozyskiwane są na podstawie rocznego sprawozdania o symbolu K-05. Badanie obejmuje jednostki, których podstawowym (lub jednym z głównych) rodzajem działalności jest organizowanie wystaw.

Wśród galerii sztuki wyodrębniono działalność galerii państwowych i samorządowych oraz innych galerii. Nie uwzględniono galerii, które są oddziałami muzealnymi, ani jednostek, które zajmują się handlem dziełami sztuki, nie prowadząc przy tym działalności wystawienniczej.

Rynek dzieł sztuki i antyków

Informacje o wybranych aspektach funkcjonowania rynku dzieł sztuki i antyków pozyskiwane są na podstawie rocznego sprawozdania o symbolu K-10, realizowanego przez GUS od 2014 r. Sprawozdawczością objęte są jednostki, które prowadzą działalność gospodarczą związaną ze sprzedażą dzieł sztuki lub antyków, zarówno własnych, jak i komisowych. W szczególności są to domy aukcyjne, galerie sztuki, antykwiariaty oraz galerie autorskie.

Przez kwotę sprzedaży dzieł sztuki i/lub antyków rozumie się kwotę brutto, za jaką nabywca zakupił towar.

⁷⁸ Zgodnie z rekomendowaną przez UNESCO klasyfikacją Międzynarodowej Rady ds. Muzeów (ICOM – International Council of Museums).

Kinematografia

Dane o produkcji filmowej pozyskiwane są za pomocą rocznego sprawozdania o symbolu K-06, którym objęte są podmioty gospodarki narodowej zaklasyfikowane według PKD 2007 do klasy 59.11 lub zajmujące się produkcją filmów. Dane o produkcji filmów dotyczą produkcji zakończonej w roku sprawozdawczym. Za film wyprodukowany uznaje się film, którego realizacja została doprowadzona w roku sprawozdawczym do wykonania kopii wzorcowej, poświadczonej dokumentem w postaci protokołu wykonania kopii wzorcowej.

Informacje dotyczące działalności kin pochodzą z rocznego badania prowadzonego przez GUS na sprawozdaniu o symbolu K-08. Dane dotyczące kin według okresu ich działalności, obejmują także kina, które w ciągu roku sprawozdawczego zostały zlikwidowane lub zawiesiły swoją działalność oraz kina ruchome, które działają okresowo. Informacje o liczbie kin ruchomych według województw prezentowane są według siedziby podmiotu, natomiast w przypadku seansów i widzów dane wykazywane są w tych województwach, na terenie których miały miejsce projekcje filmów. Działalność w zakresie kinematografii reguluje ustawa o kinematografii⁷⁹.

Dane o pełnometrażowych filmach fabularnych nowowprowadzanym na ekrany kin podano na podstawie informacji Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego zebranych przy pomocy systemu służącego raportowaniu danych z kin do Polskiego Instytutu Sztuki Filmowej - boxoffice.gov.pl. Zakres i rodzaj informacji przekazywanych przez podmioty prowadzące kina określa art. 19a ustawy z dnia 30 czerwca 2005 r. o kinematografii (Dz.U. z 2023 r. poz. 130), a sposób przekazania opisany jest w Rozporządzeniu Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego z dnia 31 stycznia 2020 r. w sprawie przekazywania danych Polskiemu Instytutowi Sztuki Filmowej przez podmioty prowadzące kino. Sprawozdanie obejmuje m.in. dane o liczbie widzów nowowprowadzonych filmów.

Wydawnictwa

Dane do rozdziału o wydawnictwach są opracowywane na podstawie nadsyłanych do Biblioteki Narodowej tzw. egzemplarzach obowiązkowych poszczególnych wydawnictw opublikowanych w kraju.

Działalność wydawnicza parafii katolickich

Informacje na temat działalności wydawniczej podmiotów wyznaniowych w Polsce zostały zebrane przez Instytut Statystyki Kościoła Katolickiego SAC im. Ks. W. Zdaniewicza metodą spisową we wszystkich parafiach katolickich w Polsce. Operat zastosowany do przeprowadzonego przez ISKK badania obejmował wszystkie parafie, w tym również tzw. niezależne ośrodki duszpasterskie, funkcjonujące w ramach 41 łacińskich diecezji terytorialnych, Ordynariatu Polowego Wojska Polskiego oraz 3 diecezji obrządku greckokatolickiego.

Abonenci radiowi i telewizyjni

Tablice o abonentach radiowych i telewizyjnych opracowano na podstawie danych Dyrekcji Generalnej Poczty Polskiej, natomiast dane o abonentach telewizji kablowej – według informacji Urzędu Komunikacji Elektronicznej. Dotyczą one osób i instytucji, które uiściły opłaty abonamentowe uprawniające do korzystania z urządzeń odbiorczych radiofonii bezprzewodowej oraz odbiorczych urządzeń telewizyjnych. Dane dotyczą także osób korzystających z prawa do bezpłatnego korzystania z urządzeń odbiorczych. Abonent jest liczony tylko raz bez względu na liczbę użytkowanych odbiorników. W przypadku instytucji (z wyjątkiem podmiotów prowadzących działalność leczniczą, sanatoriów, żłobków, publicznych i niepublicznych jednostek objętych systemem oświaty i uczelni oraz domów pomocy społecznej), obowiązuje rejestracja wszystkich posiadanych odbiorników radiowych i telewizyjnych (w tym użytkowanych w samochodach) i wysokość opłaty abonamentowej zależy od ich liczby⁸⁰.

⁷⁹ Ustawa z dnia 30 czerwca 2005 r. o kinematografii (Dz.U. 2023 r. poz. 130).

⁸⁰ Ustawa z dnia 21 kwietnia 2005 r. o opłatach abonamentowych (Dz.U. z 2025 r. poz. 1585.).

Imprezy masowe

Dane o organizacji imprez masowych uzyskiwane są na podstawie rocznego sprawozdania o symbolu K-09, realizowanego przez GUS od 2011 r. Sprawozdanie sporządzają urzędy miast i gmin właściwe ze względu na miejsce przeprowadzenia imprezy masowej. Działalność w zakresie imprez masowych reguluje ustawa o bezpieczeństwie imprez masowych⁸¹.

Zgodnie z ww. ustawą, imprezą masową jest masowa impreza artystyczno-rozrywkowa, masowa impreza sportowa, w tym mecz piłki nożnej, z wyjątkiem imprez:

- organizowanych w teatrach, operach, operetkach, filharmoniach, kinach, muzeach, bibliotekach, domach kultury i galeriach sztuki lub w innych podobnych obiektach;
- organizowanych w szkołach i placówkach oświatowych przez zarządzających tymi szkołami i placówkami;
- organizowanych w ramach współzawodnictwa sportowego dzieci i młodzieży;
- sportowych organizowanych dla sportowców niepełnosprawnych;
- sportu powszechnego o charakterze rekreacji ruchowej, ogólnodostępnym i nieodpłatnym, organizowanych na terenie otwartym;
- zamkniętych organizowanych przez pracodawców dla ich pracowników;
- o których mowa w art. 34 ust. 2 ustawy z dnia 17 grudnia 2021 r. o ochotniczych strażach pożarnych (Dz. U. z 2023 r. poz. 194) – jeżeli rodzaj imprezy odpowiada przeznaczeniu obiektu lub terenu, gdzie ma się ona odbyć.

Masowa impreza artystyczno-rozrywkowa to impreza o charakterze artystycznym, rozrywkowym lub zorganizowane publiczne oglądanie przekazu telewizyjnego na ekranach lub urządzeniach umożliwiających uzyskanie obrazu o przekątnej przekraczającej 3 m, odbywająca się:

a) na stadionie, w innym obiekcie niebędącym budynkiem lub na terenie umożliwiającym przeprowadzenie imprezy masowej, na których liczba udostępnionych przez organizatora miejsc dla osób, ustalona zgodnie z przepisami prawa budowlanego oraz przepisami dotyczącymi ochrony przeciwpożarowej, wynosi nie mniej niż 1 000,

b) w hali sportowej lub w innym budynku umożliwiającym przeprowadzenie imprezy masowej, w których liczba udostępnionych przez organizatora miejsc dla osób, ustalona zgodnie z przepisami prawa budowlanego oraz przepisami dotyczącymi ochrony przeciwpożarowej, wynosi nie mniej niż 500;

Masowa impreza sportowa to impreza masowa mająca na celu współzawodnictwo sportowe lub popularyzowanie kultury fizycznej, organizowana na:

a) stadionie lub w innym obiekcie niebędącym budynkiem, na którym liczba udostępnionych przez organizatora miejsc dla osób, ustalona zgodnie z przepisami prawa budowlanego oraz przepisami dotyczącymi ochrony przeciwpożarowej, wynosi nie mniej niż 1000, a w przypadku hali sportowej lub innego budynku umożliwiającego przeprowadzenie imprezy masowej – nie mniej niż 300,

b) terenie umożliwiającym przeprowadzenie imprezy masowej, na którym liczba udostępnionych przez organizatora miejsc dla osób wynosi nie mniej niż 1 000;

Mecz piłki nożnej to masowa impreza sportowa mająca na celu współzawodnictwo w dyscyplinie piłki nożnej, organizowaną na stadionie lub w innym obiekcie sportowym, na którym liczba udostępnionych przez organizatora miejsc dla osób, ustalona zgodnie z przepisami prawa budowlanego oraz przepisami dotyczącymi ochrony przeciwpożarowej, wynosi nie mniej niż 1 000.

Liczba uczestników – należy przez to rozumieć liczbę udostępnionych przez organizatora miejsc dla osób, które mogą być obecne na imprezie masowej, określonych w zezwoleniu na przeprowadzenie imprezy masowej wydanym, w drodze decyzji, przez wójta, burmistrza lub prezydenta miasta właściwych ze względu na miejsce przeprowadzenia imprezy masowej.

⁸¹ Ustawa z dnia 20 marca 2009 r. o bezpieczeństwie imprez masowych (Dz.U. 2023 r. poz. 616).

Szkolnictwo artystyczne

Źródłem prezentowanych danych dotyczących szkół artystycznych jest System Informacji Oświatowej⁸² administrowany przez ministra właściwego do spraw oświaty i wychowania, natomiast dane dotyczące szkolnictwa wyższego artystycznego pochodzą ze Zintegrowanego Systemu Informacji o Nauce i Szkolnictwie Wyższym POL-on, administrowanego przez ministra właściwego do spraw szkolnictwa wyższego i nauki.

System kształcenia artystycznego w Polsce tworzą publiczne i niepubliczne szkoły artystyczne, wśród których można wyróżnić te o charakterze ogólnokształcącym lub kształcące wyłącznie w zakresie przedmiotów artystycznych. Kształcenie artystyczne można kontynuować w ramach instytucji szkolnictwa wyższego (uczelni artystycznych).

Działalność szkół artystycznych regulują przepisy ustawy Prawo oświatowe⁸³, natomiast w zakresie szkół wyższych – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce⁸⁴.

Dane o uczniach podane są według stanu na początek roku szkolnego, natomiast dane o absolwentach szkół dotyczą końca poprzedniego roku szkolnego. Dane o studentach podane są według stanu w dniu 31 grudnia i dotyczą osób wpisanych do ewidencji studentów w uczelniach, włącznie ze studentami po ostatnim roku studiów bez egzaminu dyplomowego oraz korzystającymi z urlopów dziekańskich. Dane o studentach pierwszego roku studiów dotyczą studentów studiów jednolitych magisterskich oraz pierwszego stopnia (studiów zawodowych) inżynierskich i licencjackich.

Absolwent uczelni to osoba, która uzyskała dyplom stwierdzający ukończenie studiów (w roku akademickim 2024/25 w okresie od 1 stycznia do 31 grudnia 2025 r.). Dane o studentach dotyczą wyłącznie osób kształcących się na kierunkach artystycznych, zarówno w uczelniach nadzorowanych przez ministra właściwego do spraw kultury i dziedzictwa narodowego, jak i przez ministra właściwego do spraw szkolnictwa wyższego i nauki.

Do prezentacji studentów i absolwentów według grup i podgrup kierunków studiów wykorzystano klasyfikację kierunków kształcenia i szkoleń z 2013 r.⁸⁵ opracowaną w oparciu o Międzynarodową Standardową Klasyfikację Edukacji (ISCED 2011)⁸⁶

Wyniki finansowe oraz zatrudnienie i wynagrodzenia w instytucjach kultury

Informacje o wynikach finansowych instytucji kultury, przekazywane są na rocznym sprawozdaniu statystycznym GUS o symbolu F-02/dk. Sprawozdaniem objęte są państwowe i samorządowe instytucje kultury mające osobowość prawną, prowadzące działalność gospodarczą zaklasyfikowaną według PKD 2007 do działów 59, 90 oraz 91. Dane dotyczące wyników finansowych instytucji kultury (bilansu oraz rachunku zysków i strat) wykazywane są zgodnie z zasadami ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz. U. z 2026 r. poz. 522 z późn. zm.). Formularz został dostosowany do wzoru zawartego w załączniku nr 1 do wyżej wymienionej ustawy.

Formularz stanowi również źródło danych dotyczących zatrudnienia i wynagrodzeń w instytucjach kultury. Obejmuje informacje o liczbie pracujących, przeciętnym zatrudnieniu w pełnych etatach oraz o wynagrodzeniach brutto, w tym wynagrodzeniach ze stosunku pracy.

Przemysły kultury i kreatywne

Dane na temat przemysłów kultury i kreatywnych są prezentowane w układzie dziedzin, na które składają się: *Biblioteki i archiwa, Dziedzictwo kulturowe, Edukacja artystyczna, Książki i prasa, Sztuki performatywne, Sztuki audiowizualne i multimedia, Architektura, Reklama oraz Sztuki wizualne.*

Informacje wynikowe dotyczące wyników prowadzonej działalności (przychody, koszty, wartość dodana) oraz liczby pracujących (w osobach), przeciętnego zatrudnienia (w etatach) i wynagrodzeń brutto

82 Ustawa z dnia 15 kwietnia 2011 r. o systemie informacji oświatowej (Dz. U. z 2026 r. poz. 804).

83 Ustawa z dnia 14 grudnia 2016 r. Prawo oświatowe (Dz.U. 2025 r. poz. 1043 z późn. zm.).

84 Ustawa z dnia 20 lipca 2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz.U. 2024 r. poz. 1571 z późn. zm.).

85 ISCED Fields of Education and Training 2013 (ISCED-F 2013). UNESCO Institute for Statistics, Montreal 2014.

86 International Standard Classification of Education ISCED 2011. UNESCO Institute for Statistics, Montreal 2012.

w podmiotach zaliczonych do przemysłów kultury i kreatywnych zostały opracowane na podstawie danych pochodzących z badania stałego GUS 1.61.05 Roczne badanie działalności gospodarczej przedsiębiorstw realizowanego na formularzach sprawozdawczych: SP Roczna ankieta przedsiębiorstwa oraz SP-3 Sprawozdanie o działalności gospodarczej przedsiębiorstw. Zakres podmiotowy badania działalności gospodarczej przedsiębiorstw obejmuje spółki osobowe, spółki kapitałowe, spółki cywilne prowadzące działalność w oparciu o umowę zawartą na podstawie Kodeksu cywilnego, spółki przewidziane w przepisach innych ustaw niż Kodeks spółek handlowych i Kodeks cywilny lub formy prawne, do których stosuje się przepisy o spółkach, oddziały zagranicznych przedsiębiorców, przedsiębiorstwa państwowe, spółdzielnie, państwowe jednostki organizacyjne, jednostki badawczo-rozwojowe, instytuty badawcze oraz osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą.

Dane dotyczące eksportu i importu dóbr i usług kulturalnych i kreatywnych pochodzą z badań GUS: 1.51.01 Realizacja eksportu i importu w wyrażeniu ilościowo-wartościowym z krajami spoza UE (niebędącymi członkami UE) oraz 1.51.07 Realizacja przywozu i wywozu towarów w wyrażeniu ilościowo-wartościowym z krajami UE. Zakres podmiotowy badań stanowią podmioty dokonujące wymiany towarów z krajami spoza UE, których rodzaj i ilość wskazują na przeznaczenie do działalności gospodarczej, a w przypadku wymiany handlowej z krajami UE, podmioty, których obroty z państwami członkowskimi UE przekroczyły statystyczny próg podstawowy oraz te, które w bieżącym roku sprawozdawczym przekroczą ten próg.

Dane o obrocie usługami kulturalnymi i kreatywnymi pochodzą z badania 1.51.09 Międzynarodowy handel usługami, realizowanego na formularzu DNU-R Roczne sprawozdanie o międzynarodowej wymianie usług. Zakres podmiotowy badania stanowią podmioty gospodarki narodowej, rezydenci, którzy uczestniczą w międzynarodowym obrocie usługami (nabycie lub dostarczenie usług), w tym również jednostki sektora finansów publicznych.

Szczegółowe informacje na temat wykorzystanych źródeł danych oraz zastosowanych rozwiązań metodologicznych przedstawia publikacja „Przemysły kultury i kreatywne w latach 2017–2021”.

Satelitarny rachunek kultury

Dane na temat satelitarnego rachunku kultury są prezentowane w układzie dziedzin, na które składają się: *Biblioteki i archiwa, Dziedzictwo kulturowe, Edukacja artystyczna, Książki i prasa, Sztuki performatywne, Sztuki audiowizualne i multimedia, Architektura, Reklama, Sztuki wizualne, Zarządzanie i administracja kulturą oraz Powiązane z kulturą.*

Dziedzina *Edukacja artystyczna* grupuje publiczne jak i prywatne podmioty, zarejestrowane w dziale 85 PKD 2007, których przedmiotem działalności jest formalna edukacja artystyczna na wszystkich poziomach kształcenia, a także podmioty prowadzące różne formy pozaszkolnej edukacji artystycznej (tj. obejmuje szerszą grupę podmiotów niż w przypadku przemysłów kultury i kreatywnych).

Dziedzina *Zarządzanie i administracja kulturą* obejmuje w dużej mierze podmioty wpisane w dziale 84 PKD 2007, które odpowiadają za zarządzanie działalnością publiczną i kulturalną w obszarze kultury, a także część organizacji z działu 94 PKD 2007, skupiających różnego rodzaju stowarzyszenia i związki. W ramach satelitarnego rachunku kultury uwzględniono w tej kategorii m.in. instytucje takie jak Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego, Wojewódzkie Urzędy Ochrony Zabytków czy Polski Instytut Sztuki Filmowej. Dziedzina *Powiązane z kulturą* obejmuje przede wszystkim działalność podmiotów zarejestrowanych w dziale 18 PKD 2007, związanych z drukowaniem oraz reprodukcją zapisanych nośników cyfrowych.

Dane dotyczące produkcji globalnej, zużycia pośredniego, wartości dodanej brutto pochodzą z wtórnego wykorzystania wyników badań:

- *Rachunek podaży i wykorzystania wyrobów i usług (przepływów produktowych),*
- *Roczne badanie działalności gospodarczej przedsiębiorstw,*
- *Badanie finansów instytucji kultury,*
- *Budżety jednostek samorządu terytorialnego,*

- *Rachunki narodowe niefinansowe według sektorów i podsektorów instytucjonalnych*
- *Dochody i wydatki budżetu państwa,*
- *Stowarzyszenia, fundacje, samorząd gospodarczy i zawodowy oraz społeczne jednostki wyznaniowe.*

Pomocniczo wykorzystuje się także wyniki innych badań jak *Szkolnictwo wyższe i jego finanse, Oświata i wychowanie.*

W wyliczeniu danych dotyczących eksportu i importu towarów i usług kulturalnych stosowane są wtórne dane z badań: *Realizacja międzynarodowego handlu towarami w wyrażeniu ilościowo-wartościowym i Międzynarodowy handel usługami.*

W wyliczeniach spożycia wykorzystuje się wyniki badań: *Budżety gospodarstw domowych i Spożycie indywidualne w gospodarstwach domowych,* a obliczenia akumulacji dokonuje się z wykorzystaniem wyników badań *Środki trwałe w gospodarce narodowej oraz Nakłady na środki trwałe.*

Szczegółowe informacje na temat wykorzystanych źródeł danych oraz zastosowanych rozwiązań metodologicznych znajdują się w *Raporcie z pracy metodologicznej Satelitarny Rachunek Kultury*⁸⁷.

87 <https://publikacje.new.stat.gov.pl/portal-publikacje/raport-z-pracy-metodologicznej-satelitarny-rachunek-kultury>

Methodological notes⁸⁸

Statistical surveys on the activities of entities in the area of culture, conducted by the Statistics Poland and presented in this publication, are carried out using the full method.

Data presented in a territorial breakdown take into account the locality of each reporting unit. However, data on the activity of theatres, music and entertainment institutions are presented both by locality and by voivodship, where concerts (performances) took place. Selected information is also presented by regions, subregions and powiats.

Indicators relating selected data on culture and national heritage (e.g. the number of seats in the audience, library book collection) to the population were established using national population data as of 31 December. On the other hand, indicators counting events recorded over a specific period of time (e.g. inter alia loans of books, theatre performances, museum visitors, participants in mass events, published books during a year) – were calculated based on the population data as of 30 June.

Due to rounding of data, the sums of components in some cases may differ slightly from the given “total” values.

Public expenditure on culture

Data on public expenditure on culture and protection of national heritage was prepared in accordance with the Classification of Public Income and Expenditure, introduced by the Regulation of the Minister of Finance of March 2, 2010⁸⁹.

Public expenditure is understood as expenditure of the state budget and budgets of local government. These expenditures are presented in as the sum of expenditures incurred by the state budget reduced by grants provided to local governments, while transfers between these units are deducted from the sum of expenditures incurred by local government units of various levels (gminas, powiats, voivodships).

Current expenditure of the state budget and budgets of local government units, presented in this study, are total expenditure reduced by property expenditure. Current expenditure of budgetary units include:

- 1) salaries and wages of people employed in state budgetary units and fees calculated on these wages and salaries;
- 2) purchases of goods and services;
- 3) maintenance costs and other expenses related to the functioning of budgetary units and the implementation of their statutory tasks;
- 4) costs of tasks commissioned for implementation to units included and not included in the public finance sector, with the exception of non-governmental organisations⁹⁰.

⁸⁸ A detailed description of the methodology of research in the field of culture can be found in the methodological notebook available on the website of the Statistics Poland <https://publikacje.new.stat.gov.pl/portal-publikacje/zeszyt-metodologiczny-statystyka-kultury>

⁸⁹ Regulation of the Minister of Finance of March 2, 2010 on the detailed classification of income, expenses, revenues and expenditures as well as funds from foreign sources (Journal of Laws of 2022, item 513).

⁹⁰ Act of 27 August 2009 on Public Finances (Journal of Laws of 2023, item 1641).

Households' expenditures on culture

The data presented in this subsection relate to average annual expenditure per person in a household⁹¹.

Data on average household expenditure, as well as on their equipment with durable goods, come from a representative Household Budgets Survey⁹². This survey is used to analyse the living conditions of population, assess the impact of various factors on the shaping of the level and diversification of households' material situation. The study uses the „Classification of revenues and expenditure for the household budgets survey, developed on the basis of the Classification of Individual Consumption by Purpose eCO-ICOP”, applicable since 2014.

In the study of Household Budgets Survey, the group of expenditures related to culture and recreation is distinguished among a dozen or so basic groups of expenditures. This group includes expenditure on typically cultural and recreational activities as well as on activities which are both cultural and recreational, from which it is impossible to separate two subgroups covering only one type of activity. For this reason, expenditure on „culture in general”, including those for recreation that cannot be identified separately, may be overstated.

Additionally, it should be noted that the data for 2021 - 2025 were calculated on the basis of the results of the Household Budget Survey which are based on the new method of generalising the results introduced from 2023, that additionally takes into account the population structure by age and gender. Therefore the data are not directly comparable with analogous data for previous years.

Protection of monuments and cultural heritage

The register of monuments is the basic and oldest form of monument protection. It was established on the basis of the regulation of the Minister of Religious Denominations and Public Education of July 17, 1928 on keeping a register of monuments (Journal of Laws of 1928, No. 76, item 675). Currently, this register is kept pursuant to the provisions of:

- the Act of July 23, 2003 on the protection and care of monuments (Journal of Laws of 2024, No. 162, item 1292, as amended),
- the regulation of the Minister of Culture and National Heritage of May 26, 2011 on keeping a register of monuments, national, voivodship's and gmina's records of monuments and a national list of monuments stolen or exported abroad illegally (Journal of Laws of 2021, item 56, as amended).

Information of the the National Institute of Cultural Heritage regarding cultural heritage is also collected annually on the basis of:

- the document: Criteria and procedures for recognising an object as a Historical Monument, adopted in 2005 by the Council for the Protection of Monuments⁹³,
- the ordinance of the Minister of Culture and National Heritage of May 31, 2024 (item 68) amending the ordinance on granting statute to the National Institute of Cultural Heritage,
- the ordinance of the Minister of Culture and National Heritage of May 31, 2024 (item 67) amending the ordinance on the merger of state cultural institutions: the National Institute of Cultural Heritage and the National Institute for the Conservation of Monuments and the establishment of a state cultural institution - the National Institute of Cultural Heritage,
- the ordinance of the Minister of Culture and National Heritage of May 17, 2024 (item 59) on granting

⁹¹ The data source is the Household Budget Survey, which serves as the primary source of information on the level and structure of household expenditure and income, the consumption of basic food products, housing conditions, and the subjective assessment of the financial situation.

⁹² A detailed description of the methodology (including sampling) for the Household Budget Survey is published annually as part of the Statistics Poland publication, entitled "Household Budgets..."

⁹³ The Monument Protection Council is an advisory and consultative body of the Minister of Culture and National Heritage, established under Article 97 of the Act of 23 July 2003 on the protection and care of monuments (Journal of Laws 2024, item 1292, consolidated text).

statute to the National Institute of Cultural Heritage,

- the Convention Concerning the Protection of the World Cultural and Natural Heritage of 1972 (Journal of Laws of 1976, No. 32, item 190),
- the 2003 Convention for the Safeguarding of the Intangible Cultural Heritage (Journal of Laws of 2011, No. 172, item 1018), which includes (the start date of data collection is given in brackets):
 - immovable monuments entered in the register of monuments (from 1928),
 - movable monuments entered in the register of monuments (from 1928),
 - movable technical monuments entered in the register of monuments (from 1962),
 - archaeological monuments entered in the register of monuments (from 1928),
 - objects recognised by the President of the Republic of Poland as Historical Monuments (since 1994),
 - data on objects renovated and adapted for other purposes, submitted to the Neighbourhood Monument competition by the owners and managers of historic buildings according to the adopted categories (since 1975),
 - representative list of the intangible cultural heritage of mankind (from 2018),
 - National list of intangible cultural heritage (from 2014),
 - National register of good practices for the protection of intangible cultural heritage (from 2018).

Archival activities

Data on state archives is collected through reports on the activities of state archives. These reports are also a source of data for the study on 1.28.05 „State Archives' network activity”. The subjective scope of the study covers state archives subordinate to the General Director of the State Archives and the General Directorate of State Archives, while the objective scope of the study covers the activities of the aforementioned entities within the State Archives network. The research covers: archival resource, use and popularisation of the resource of state archives, shaping the national archival resource, making copies of archival materials, office base of state archives, storage of non-archival documentation, employment in state archives.

Libraries

Information regarding libraries is collected annually using the Statistics Poland report with the symbol K-03, intended for various types of libraries: public, pedagogical along with their branches, scientific, specialised, fiction and specialised, and libraries of scientific, technical and economic information centres, as well as libraries of scientific societies. The report also covers:

- public libraries that do not constitute independent organisational units, functioning within the structure of other institutions, e.g. in cultural centres and centres of culture or in sports and recreation centres,
- pedagogical libraries that do not constitute independent organisational units, operating within the structure of other institutions, e.g. teacher training institutions, a complex of educational institutions, operating within the structure of another educational institution,
- libraries of higher education institutions that do not constitute independent organisational units, functioning within the structure of the main libraries.

The principles of operation of the nationwide library network and individual types of libraries are regulated by the provisions of the Act of 27 June 1997 on libraries⁹⁴.

⁹⁴ Act of 27 June 1997 on libraries (Journal of Laws of 2022, item 2393).

Centres of culture, cultural centres and establishments, clubs and community centres

Information on the activities of centres of culture, cultural centres and establishments, clubs and community centres is obtained with the use of the Statistics Poland report with the symbol K-07. This report collects, among others general data on the unit (organiser of the unit, type of unit, buildings/premises used, category and type of building/premises, area of the building/premises, adaptation of the building/premises to the needs of the disabled, information on the possession of theatre halls with the number of seats, running specialist workshops and cooperation with other entities), as well as data on organised events and their participants, artistic groups and clubs/sections and their members, courses and their graduates; as well as information on publishing activities and digitisation of resources.

Events organized by centres of culture, cultural establishments, clubs and community centres include events organized in the reporting year, available to the public and to regular participants of clubs, workshops, etc.

Branches prepare a separate report on their activities.

Theatres, music and entertainment institutions

Information on the network and activities of theatres, music and entertainment institutions come from the annual survey conducted by the Statistics Poland on the K-01 report. The number of theatres and music institutions (theatres, philharmonics, orchestras, choirs, song and dance ensembles) includes legally, organisationally, economically and financially separated units, conducting homogeneous stage activity, regardless of the number of stages owned. Moreover, the total number of theatres and music institutions (unless explicitly stated otherwise) includes both entities with their own artistic team and entities that do not have such a team.

The number of theatres and music institutions does not include enterprises (agencies) organising theatrical and musical events. The data, however, covers their activities - they are included in the number of stages, seats in the permanent hall, performances and concerts, as well as audience.

Own artistic group is a theatre (music institution) group composed of permanently employed artists from whom the cast is selected for all repertoire items presented by the institution.

A stage is understood as an organisationally separated, permanent auditorium in an artistic institution where permanent activities are conducted, usually based on a separate group or program concept.

Seats in permanent auditoriums are reported by the entities that own or manage them, providing the total number of seats as of 31 December. A permanent auditorium is a room adapted for entertainment activities, owned or leased by, or used exclusively by, the reporting entity through a period of at least one year. A substitute hall that serves another primary function (e.g. a cinema hall) is not reported.

The information broken down by voivodship concerns all performances and concerts that took place in a given voivodship, performed by theatres, music and entertainment institutions having their headquarters in the given voivodship, as well as guest performances by theatres, music and entertainment institutions from other voivodships. The information broken down by location includes all performances and concerts organised by entities conducting performing arts activities having their headquarters in the given voivodship, regardless of the actual location of specific concerts and performances.

There are many song and dance ensembles operating in Poland, but only professional song and dance ensembles are subject to the K-01 reporting obligation. These include: the Tadeusz Sygietyński State Folk Song and Dance Ensemble „Mazowsze” as well as the Stanisław Hadyna Song and Dance Ensemble „Śląsk”, for which leading bodies are voivodship governments, as well as the Representative Artistic Ensemble of the Polish Army, organised by the minister responsible for national defence.

Museums and museum branches

Museums and museum branches whose main purpose is to collect and make available cultural heritage collections prepare an annual report for the Statistics Poland with the symbol K-02. Starting from the data for 2020, statistics of museums cover only museums that operate on the basis of a statute or regulations agreed with the minister competent for culture and protection of national heritage, in accordance with Art. 6 of the Act of November 21, 1996 on museums (Journal of Laws of 2022, item 385). With the K-02 report, information is also collected about the network of institutions supplementing the offer of museums and art galleries the so-called "institutions related to museum", which include⁹⁵:

- zoological gardens (also aquaria, terraria in which small reptiles and amphibians are kept, and vivaria, which are a combination of aquaria and terraria),
- botanical gardens,
- other units including, inter alia, planetariums, science and technology centres, as well as permanent non-museum exhibitions showing achievements, discoveries and curiosities in the field of history, archaeology, culture, nature, technology, etc.

Depending on the sector, the data presented in this publication includes:

1. in the public sector:

- a) national museums, established by ministers and heads of central offices,
- b) local government museums, established by local government units,

2. in the private sector - museums owned by:

- a) associations,
- b) foundations,
- c) companies,
- d) organisational units of churches or religious associations,
- e) natural persons and others.

Most museums in the public sector are organised by local government units at the gmina level. Units provide information regarding the museum's organiser: the competent minister or head of a central government agency, a local government unit, a natural person, a legal person, or a organisational unit without legal personality. In the case of a museum with more than one organiser, the unit indicates the leading organiser. In a case of a museum being a cultural institution co-managed by more than one organiser, the leading organiser shall be deemed to be the organiser maintaining the register of cultural institutions in which the museum is entered.

Art galleries

Data on exhibition activities conducted by art galleries are obtained on the basis of the annual report with the symbol K-05. The survey covers units whose primary (or one of the main) activity is the organisation of exhibitions.

Among the art galleries, the activities of state and local government art galleries as well as other art galleries were distinguished. The data does not include art galleries, which are museum branches, or units that deal with the trade of works of art without carrying out an exhibition activity.

Market of the works of art and antiques

Information on selected aspects of the functioning of the market of works of art and antiques is obtained on the basis of the annual report with the symbol K-10, which is carried out since 2014 by the Statistics Poland. The survey covers the units that conduct business activities related to the sale of works of arts or antiques, both owned on commission. In particular, these are auction houses, art galleries, antique shops and author's galleries.

⁹⁵ In accordance with the UNESCO-recommended classification of the International Council for Museums (ICOM).

The sale price of works of art and/or antiques is understood to be the gross amount for which the buyer purchased the goods.

Cinematography

Data on film production are obtained using the annual report with symbol K-06, which covers entities of the national economy classified according to PKD 2007 in class 59.11 or involved in film production. Data on film production concern production completed in the reporting year. A film is considered to be produced if its production was completed in the reporting year with the creation of a master copy, certified by a document in the form of a master copy production report.

Reporting on the activity of cinemas is carried out by the Statistics Poland on a report with the symbol K-08. Data on cinemas by period of operation also includes cinemas that were closed or suspended their operations during the reporting year, as well as mobile cinemas, which operate seasonally. Information on the number of mobile cinemas by voivodship are presented according to the location of the entity, while in the case of screenings and audience, data are presented in those voivodships where the screenings of films took place. Activities in the field of cinematography are regulated by the Cinematography Act 141⁹⁶.

Data on full-length feature films newly released on cinema screens are based on information from the Ministry of Culture and National Heritage collected with the use of a system for reporting data from cinemas to the Polish Film Institute - boxoffice.gov.pl. The scope and type of information provided by entities operating cinemas are specified in Art. 19a of the Act of June 30, 2005 on cinematography (Journal of Laws 2005 No. 132 item 1111), and the method of transmission is described in the Regulation of the Minister of Culture and National Heritage of January 31, 2020 on the transfer of data to the Polish Film Institute by entities operating the cinema. The report covers, inter alia, data on the audience size of newly introduced films.

Publishing activity

The data for the publishing activity section is compiled on the basis of the so-called obligatory copies sent to the National Library for individual publications issued in the country.

Publishing activities of Catholic parishes

Information on the publishing activities of religious entities in Poland was collected by the Institute for Catholic Church Statistics SAC named after Rev. Witold Zdaniewicz using a census in all Catholic parishes in Poland. The sampling frame used for the study conducted by ISKK covered all parishes, including the so-called independent pastoral centres operating within 41 Latin territorial dioceses, the Military Ordinariate of the Polish Army, and three Greek Catholic dioceses.

Subscribers of radio and television

Tables on radio and TV subscriber were prepared on the basis of data from General Directorate of the Polish Post, while data on cable TV subscribers – on the basis of information from Office of Electronic Communications. They apply to people and institutions that have paid subscription fees entitling them to use wireless radio receiving devices and TV receiving devices. The data also applies to people exercising the right to use receiving devices free of charge. The subscriber is counted only once, regardless of the number of receivers used. In the case of institutions (with the exception of entities conducting medical activity, sanatoriums, nurseries, public and non-public units covered by the education system and universities, and social welfare homes), all radio and TV sets are registered and the amount of the subscription fee depends on their number. Institutions are also obliged to pay subscription fees for having radio and TV sets in cars⁹⁷.

⁹⁶ Act of 30 June 2005 on Cinematography (Journal of Laws of 2023, item 130).

⁹⁷ Act of 21 April 2005 on Subscription fees (Journal of Laws 2025 item 1585).

Mass events

Data on the organisation of mass events are obtained on the basis of the annual report with the symbol K-09, which is prepared by the Statistics Poland since 2011. The report is prepared by city councils and gmina's offices according to the place where the mass event took place. The activity in the field of mass events is regulated by the Act on Mass Events Security⁹⁸.

According to the above-mentioned act, a mass event is a mass artistic-entertainment event, a mass sport event, including a football match, with the exception of events:

- organised in theatres, operas, operettas, philharmonics, cinemas, museums, libraries, culture centres, and art galleries or in other similar facilities;
- organised in schools and educational establishments by the administrators of these schools and establishments;
- organised as a part of sports competitions for children and youth;
- sports events organised for athletes with disabilities;
- public sports events of a physical recreation nature, widely accessible and free of charge, organised in open space;
- closed events organised by employers for their employees;
- referred to in Art. 34 para. 2 of the Act of December 17, 2021 on Volunteer Fire Service (Journal of Laws of 2023, item 194) – provided that the type of event corresponds to the purpose of the facility or area where it is to take place.

A **mass artistic-entertainment event** is an event of an artistic or entertainment nature, or an organised public viewing of a television broadcast on screens or devices allowing an image with a diagonal exceeding 3 meters to be displayed, taking place:

- a) in a stadium, in another non-building facility, or in an area enabling a mass event to be held, where the number of places made available by the organiser, determined in accordance with building law and fire protection regulations, is not less than 1000,
- b) in sports hall or in another building enabling a mass event to be held, where the number of places made available by the organiser, determined in accordance with the building law and fire protection regulations, is not less than 500;

A **mass sport event** is a mass event aimed at sports competition or promoting physical culture, organised in:

- a) a stadium or in another non-building facility, where the number of place made available by the organiser, determined in accordance with the building law and fire protection regulations, is not less than 1000, and in case of a sports hall or another building enabling a mass event to be held – not less than 300,
- b) an area enabling a mass event to be held, where the number of places made available by the organiser is not less than 1000;

A **football match** is a mass sports event aimed at competition in a discipline of football, organised in a stadium or another sports facility where the number of places made available by the organiser, determined in accordance with building law and fire protection regulations, is not less than 1000.

Number of participants – this refers to the number of places made available by the organiser for people who may be present at the mass event, specified in the permit to conduct the mass event issued, by way of a decision, by the village mayor, mayor, or president of the city competent for the location of the mass event.

⁹⁸ Act of 20 March 2009 on Mass Events Security (Journal of Laws of 2023, item 616).

Artistic education

The sources of the presented data on art schools and higher education institutions is the Information System of Education⁹⁹ administered by the Ministry competent for matters of education and upbringing, while the data on higher education of art come from the Integrated Information System on Science and Higher Education POL-on administered by the Ministry competent for matters of higher education and science.

The artistic education system in Poland consists of public and non-public art schools, including general education schools or schools educating only in artistic subjects. Artistic education can be continued within higher education institutions.

The activities of art schools are regulated by the provisions of the Education Law¹⁰⁰ while in the field of higher education institutions - the Law on Higher Education and Science¹⁰¹.

Data on pupils are provided as of the beginning of the school year, while data on school graduates refer to the end of the previous school year. Data on students are reported as of 31 December and concern persons entered in the register of students at higher education institutions, including students after their last year of study without a diploma examination and those on dean's leaves. Data on first-year students concern students of long-cycle Master's studies as well as first-cycle (professional) Engineer's and Bachelor's studies.

A graduate of higher education institution is a person who has received a diploma certifying completion of their studies (in the 2024/25 academic year, between January 1 and December 31, 2025). Data on students concern exclusively people studying in artistic fields, both in universities supervised by the minister competent for matters of culture and national heritage and by the minister competent for matters of higher education and science.

The 2013 classification of education and training courses based on the International Standard Classification of Education (ISCED 2011)¹⁰² was used to present students and graduates by groups and subgroups of fields of study¹⁰³.

Financial results and employment and salaries in cultural institutions

Information on the financial results of cultural institutions is provided on the Statistics Poland's annual statistical report with the symbol F-02/dk. The report covers state and local government cultural institutions with legal personality, conducting business activities classified according to PKD 2007 to sections 59, 90 and 91. Data on the financial results of cultural institutions (balance sheet and profit and loss account) are disclosed in accordance with the provisions of the Act of September 29, 1994 on Accounting (Journal of Laws of 2026 r. item 522 as amended). The report has been adapted to the model report included in Annex 1 to the above-mentioned Act.

The report also serves as a source of data on employment and salaries in cultural institutions. It includes information on the number of employees, average full-time equivalent employment, and total expenditure on salaries, including those derived from employment relationships.

Cultural and creative industries

Data on cultural and creative industries are presented by domains, comprising: *Libraries and archives, Cultural heritage, Artistic education, Books and press, Performing arts, Audio-visual arts and multimedia, Architecture, Advertising and Visual arts.*

Information on the results of conducted activities (revenues, costs, value added) and the number of employees (in persons) as well as average employment (in full-time equivalents) and total wages and salaries

99 Act of 15 April 2011 on Information System of Education (Journal of Laws of 2026 item 804, as amended).

100 Act of December 14, 2016 Education Law (Journal of Law 2025 item 1043 as amended).

101 Act of July 20, 2018 Law on Higher Education and Science (Journal of Laws of 2024, item 1571, as amended).

102 International Standard Classification of Education ISCED 2011. UNESCO Institute for Statistics, Montreal 2012.

103 ISCED Fields of Education and Training 2013 (ISCED-F 2013). UNESCO Institute for Statistics, Montreal 2014.

in entities included in cultural and creative industries was prepared on the basis of data from the Statistics Poland constant survey 1.61.05 *Annual survey of economic activity of enterprises* carried out on reports: SP *Annual enterprise survey* and SP-3 *Report on economic activity of enterprises*. The subjective scope of the research of business activities of enterprises includes partnerships, capital companies, civil partnerships operating according to agreement concluded on the basis of the Civil Code, other companies provided for in provisions different than the Commercial Companies Code and the Civil Code or legal forms to which apply the provisions on companies, branches of foreign entrepreneurs, state-owned enterprises, cooperatives, state organisational units, research and development units, research institutes and natural persons conducting business activity.

Data on exports and imports of cultural and creative goods and services come from the research: 1.51.01 *Performance of exports and imports in quantitative and value terms with non-EU countries (non-EU members)* and 1.51.07 *Performance of import and export of goods in quantitative and value terms with EU countries*. The subjective scope of the research consists of entities exchanging goods with non-EU countries, the type and quantity of which indicate their intended use for business, and in the case of trade with EU countries, entities which turnover with EU Member States exceeded the statistical basic threshold and those that exceed this threshold in the current reporting year.

Data on the turnover of cultural and creative services come from the study 1.51.09 *International trade in services*, carried out on the DNU-R report *Annual report on the international exchange of services*. The subjective scope of the research includes entities of the national economy, residents who participate in the international trade in services (purchase or delivery of services), including public finance sector entities.

Detailed information on the data sources used and the methodological solutions applied is presented in the publication *'Cultural and creative industries in 2017–2021'*.

Culture satellite account

Data on the culture satellite account are presented by domains, which comprise: *Libraries and archives, Cultural heritage, Artistic education, Books and press, Performing arts, Audio-visual arts and multimedia, Architecture, Advertising, Visual arts, Culture management and administration and Related to culture*.

The domain of *Artistic education* groups together public and private entities registered in section 85 of the Polish Classification of Activities (PKD 2007), whose subject of activity is formal cultural education at all levels of education, as well as entities providing various forms of extracurricular cultural education (i.e. it covers a broader group of entities than in the case of cultural and creative industries).

The domain of *Culture management and administration* largely covers entities listed in section 84 of PKD 2007, which are responsible for the management of public and cultural activity, as well as some organisations from section 94 of PKD 2007, which bring together various types of associations and unions. The culture satellite account includes in this category institutions such as the Ministry of Culture and National Heritage, Voivodship Offices for the Protection of Monuments and the Polish Film Institute. The domain of *Related to culture* activities primarily covers the activities of entities registered in section 18 of PKD 2007, related to printing and reproduction of recorded digital media.

Data on output, intermediate consumption and gross value added come from the secondary use of research results, i.a.:

- *Supply and use account of goods and services (product flows),*
- *Annual survey of economic activity of enterprises,*
- *Research on financial results of cultural institutions,*
- *Budgets of local government units,*
- *National non-financial accounts by institutional sectors and subsectors*
- *State budget income and expenditure,*
- *Associations, foundations, economic and professional self-government and social religious units.*

The results of other research, such as *Higher education and its finances*, *Education and upbringing*, are also used as auxiliary sources.

In the calculation of data on the export and import of cultural goods and services, secondary research data are used: *Performance of international trade in goods in quantitative and value terms* and *International trade in services*.

The consumption calculations are based on the results of the research: *Household budgets and Individual consumption in households*, and the gross capital formation is calculated with the use of the research results: *Fixed assets in the national economy* and *Outlays on fixed assets*.

Detailed information on the data sources used and the methodological solutions applied can be found in *'Report on methodological work. Culture Satellite Account'* (PL version only).